

- ۱ كِتَابُ الْإِيمَانِ

1. విశ్వాస (ఈ'మాన్) పుస్తకం

ఈమాన్ అంటే ధృవీకరించటం. ధార్మిక భాషలో ప్రవక్త (స) ఉపదేశాలను ధృవీకరించి నోటితో ఉచ్చరించటం, దాని ప్రకారం ఆచరించటం. విశ్వాసంలో ఆచరణ కూడా చేరి ఉంది. విశ్వాసంలో హెచ్చుతగ్గులు జరుగుతూ ఉంటాయి. పుణ్యాలు చేస్తే విశ్వాసం పెరుగుతుంది. పాపాలు చేస్తే విశ్వాసం తరుగుతుంది. ఖుర్ఆన్ లో: "అమీనూ వ 'అమీలు 'స్సాలి'హాత్" అనేక సార్లు వచ్చింది. ఇమామ్ బు'ఖారీ తన పుస్తకం బు'ఖారీలో విశ్వాసం పెరగడం తరగడం గురించి అనేక ఖుర్ఆన్ ఆయతులను, 'హదీసు'లను పేర్కొన్నారు. ప్రఖ్యాత పండితుల, పూర్వీకుల అభిప్రాయం కూడా ఇదే. ఇతర వివరాలకు ఫత్తుల్ బారీలో కితాబుల్ ఈమాన్ చూడండి. ఇది మొదటి అంశం. ముందుమాటలో వీటిని గురించి వివరించడం జరిగింది.

الْفَصْلُ الْاَوَّلُ

(۱/۱) - (متفق عليه)

عَنْ عَمْرِو بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ. وَإِنَّمَا لِإِمْرِي مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهَجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا، أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا فَهَجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ". متفق عليه.

1. [1/8-ఏకీభవితం]

'ఉమర్ బిన్ 'ఖ'త్తాబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "కర్మలు సంకల్పంపైననే ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రతివ్యక్తికి తాను కోరుకునేదే లభిస్తుంది. ఒకవేళ ఎవరైనా అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త కోసం వలసపోతే, అతని వలస పోవడం అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త కొరకే అవుతుంది. అదేవిధంగా ఎవరైనా ప్రాపంచిక సంపదల కోసం లేదా స్త్రీ కోసం వలసపోతే, అతని వలసపోవటం వాటి గురించే అవుతుంది." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)¹

1) వివరణ-1: ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖకులు ప్రఖ్యాత ప్రవక్త (స) అనుచరులు. అతని కునియత్ అబూ 'హఫ్'సహ్, బిరుదు ఫారూఖ్. ఇస్లామ్ స్వీకరణకు ముందు ఇస్లామ్ వ్యతిరేకుల్లో ప్రముఖులు. ఎవరు దొరికితే వారిని హింసించేవారు.

'ఉమర్ (ర) ఇస్లామ్ స్వీకరణ: ఖురైష్ నాయకుల్లో అబూ జ'హల్, 'ఉమర్లు ఇస్లామ్, ప్రవక్త (స) శత్రుత్వంలో అధికంగా నిమగ్నులై ఉండేవారు. అందువల్ల ప్రవక్త (స) వీరిద్దరి గురించి ఇలా దు'ఆ చేసే వారు: "ఓ అల్లాహ్! అబూ జ'హల్ ద్వారా లేదా 'ఉమర్ బిన్ 'ఖ'త్తాబ్ ద్వారా

ఇస్లాంను బలపరచు." కాని ఈ భాగ్యం 'ఉమర్(ర) దక్కింది. ఈ దు'ఆ ప్రభావం వల్ల ఇస్లామ్ బద్ధశత్రువు ఇస్లామ్ ప్రాణ మిత్రుడుగా మారి పోయాడు. అంటే 'ఉమర్ (ర) ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. 'ఉమర్ ఇస్లామ్ స్వీకరణ వృత్తాంతం అనేక చారిత్రక పుస్తకాల్లో ఉంది. ఇక్కడ సంక్షిప్తంగా పేర్కొనడం జరిగింది.

ఒక ప్రఖ్యాత వృత్తాంతం: 'ఉమర్ ఎంత ప్రయత్నించినా ఒక్క వ్యక్తిని కూడా ఇస్లామ్ నుండి మార్చలేకపోయారు. చేసేదిలేక చివరికి ప్రవక్త (స)ను హత్యచేసేందుకు నిర్ణయించుకున్నారు. కరవాలం ధరించి బయలుదేరారు. దారిలో 'సు'బహ్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ కలిశారు. 'ఉమర్ ముఖవర్చస్సు చూసి: 'ఏంటి సంగతి?' అని అడిగారు. దానికి 'ఉమర్: 'ము'హమ్మద్ పని పట్టడానికి వెళుతున్నాను.' అని అన్నారు. దానికతను: 'ముందు నీ ఇంటి సంగతి చూడు. నీ చెల్లెలు, నీ బావ ఇస్లామ్ స్వీకరించారు.' అని అన్నారు. వెంటనే వెనక్కి తిరిగి చెల్లెలు ఇంటికి వెళ్ళారు. అప్పుడామె ఖుర్ఆన్ పఠిస్తుంది. 'ఉమర్ శబ్దం విని ఆపివేసింది. ఖుర్ఆన్ ను దాచివేసింది. కాని ఖుర్ఆన్ శబ్దం ఆయన చెవిలో పడనే పడింది. తన చెల్లెలును: 'నేను విన్న శబ్దం ఏంటి?' అని అడిగారు. దానికి ఆమె: 'ఏమీ లేదు.' అన్నది. 'నేను శబ్దాన్ని విన్నాను. మీరిద్దరూ మార్గ భ్రష్టులయిపోయారు.' అని పలుకుతూ బావను కొట్టినాగారు. చెల్లెలు తప్పించడానికి వస్తే ఆమెను కూడా కొట్టారు. రక్తం కారసాగింది. కాని దానివల్ల ఆమెపై ఎటువంటి ప్రభావం పడలేదు. అంతేకాదు, 'ఉమర్! నీవు చేయగలిగింది చేసుకో, ఇప్పుడు ఇస్లామ్ మా హృదయాలనుండి తొలగడం జరగదు.' అని హెచ్చరించింది. ఈ పదాలు 'ఉమర్ పై చాలా ప్రభావం చూపాయి. చెల్లెలు వైపు

ప్రేమగా చూచి: 'మీరు చదివేది నాకూ వినిపించండి.' అని అన్నారు. ఫాతిమహ్ వాటిని తెచ్చి ఆయన ముందు పెట్టింది. తెరిచి చూస్తే ఈ వాక్యం ఉంది: "అకాశాలలోను మరియు భూమిలోనూ ఉన్న సమస్తం అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతుంటాయి. మరియు ఆయనే సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు." (అల్ హదీద్, 57:1)

ఈ ఆయతులోని ప్రతి పదాన్ని చాలా శ్రద్ధగా చదవసాగారు. చివరికి: "అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి." అన్న వాక్యం ముగించి అకస్మాత్తుగా: "అప్సాదు అన్ లా ఇలాహ ఇల్లా అల్లాహ్, వ అప్సాదు అన్న ముహమ్మదు ర్రసూలుల్లాహ్." అని పలకసాగారు. ఆ రోజుల్లో ముహమ్మద్ (స) 'సఫా కొండ క్రింద ఉన్న అరీఖమ్ ఇంటిలో' ఉండేవారు. 'ఉమర్ (ర) అక్కడకు వచ్చి తలుపు తట్టారు. కరవాలం ధరించి ఉన్నారు. అనుచరులకు అనుమానం వచ్చింది. కాని 'హమ్జుహ్: 'మంచిగా వస్తే మంచిదే లేదా వాడి కరవాలం తోనే వాడి తల నరుకుతాను.' అని అన్నారు. 'ఉమర్ (ర) లోపల అడుగుపెట్టగానే ప్రవక్త (స) ముందుకు వచ్చారు. " 'ఉమర్! ఎలా రావడం జరిగింది." అని అడిగారు. దైవప్రవక్త మాటలు విని 'ఉమర్ వణికిపోయారు. చాలా చిన్న స్వరంతో వినయ విధేయతలతో: "ఇస్లామ్ స్వీకరించటానికి." అని అన్నారు. అది విన్న ప్రవక్త (స): "అల్లాహు అక్కర్!" అని ఎంత జోరుగా కేకవేశారంటే ఒక్కసారి ఆ ప్రాంతమంతా కంపించింది. (అసదుల్ గాబ, ఇబ్ను అసాకీర్, దారుఖుతునీ, టైవాఫీ)

'ఉమర్ ఇస్లామ్ స్వీకరణ వల్ల పెద్ద కల్లోలం తలెత్తింది. అవిశ్వాసులు అతని ఇంటివద్దకు వచ్చి: 'ఉమర్ మార్గభ్రష్ట త్యానికి గురయ్యాడు.' అని అనసాగారు. (బుఖారీ)

'ఉమర్ ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత ఇస్లామ్ చరిత్రలో ఒక క్రొత్త అధ్యాయం మొదలయింది. అప్పటికి ఇంచు మించు 40 మంది ఇస్లామ్ స్వీకరించి ఉన్నారు. కాని వారు అసహాయత, బలహీన తల్లో ఉండేవారు. బహిరంగంగా ఇస్లామ్ ఆదేశాలను పాటించడం అటు ఉంచి, తాను ముస్లిముని చెప్పుకోవడానికి కూడా భయపడే వారు. క'అబ్ హ్ లో నమాజు చదవడం అసాధ్యంగా ఉండేది. 'ఉమర్ ఇస్లామ్ స్వీకరించగానే పరిస్థితులు మారిపోయాయి. 'ఉమర్ (ర) తాను ఇస్లామ్ స్వీకరించానని బహిరంగంగా ప్రకటించారు. అంతేకాదు అవిశ్వాసు

లందరినీ ఒకచోట చేర్చి వారి ముందు తాను ఇస్లామ్ స్వీకరించానని బహిరంగంగా ప్రకటించారు. అది విన్న అవిశ్వాసులు చాలా ఆందోళన చెందారు. కాని 'అన్ బిన్ వాయి'ల్ అంటే 'ఉమర్ (ర) మామయ్య. 'ఉమర్ ను తన శరణులోకి తీసుకున్నారు. 'ఉమర్ (ర) ఇస్లామ్ కు ముందు ముస్లింలపై జరిగే హింసా దౌర్జన్యాలు చూసే వారు. అందువల్ల మామయ్య శరణు స్వీకరించక ముస్లింల వెంటే ఉండటానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. ముస్లిములకు తోడుగా ఉంటూ అవిశ్వాసులను ఎదుర్కొనడం ప్రారంభించారు. చివరికి ముస్లిములతో పాటు వెళ్ళి క'అబ్ తుల్లాహ్ లో నమాజు ఆచరించ సాగారు.

సత్తాసత్తాల పోరాటంలో ఇది మొదటి విజయంగా పరిగణించ బడింది. దీనివల్ల 'ఉమర్ కు ఫారూఖ్ అనే బిరుదు లభించింది.

హిజ్రత్: 'ఉమర్ (ర) 7వ నబవీలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. 13వ నబవీలో హిజ్రత్ చేశారు. అంటే 'ఉమర్ (ర) ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత 6 లేక 7 సంవత్సరాల వరకు అవిశ్వాసుల హింసా దౌర్జన్యాలకు గురయ్యారు. ముస్లిములకు వలసవెళ్ళే అనుమతి లభించగానే 'ఉమర్ కూడా వలసవెళ్ళడానికి నిర్ణయించుకున్నారు. ప్రవక్త (స) అనుమతి తీసుకొని కొంత మందిని తీసుకొని క'అబ్ తుల్లాహ్ చేరుకున్నారు. నిశ్చింతగా 'తవాఫ్ చేశారు. నమాజు చదివారు. ఆ తరువాత అవిశ్వాసుల నుద్దేశించి, 'నాతో ఎవరైనా యుద్ధం చేయాలనుకుంటే మక్కహ్ వెలుపలకు రండి,' అని ప్రకటించారు. కాని ఎవరికీ ధైర్యం చాల లేదు. అనంతరం 'ఉమర్ (ర) మదీనహ్ బయలుదేరారు.

'ఉమర్ (ర) మదీనహ్ చేరి రిఫాఅహ్ బిన్ 'అబ్దుల్ మున్ 'జిర్ అతిథి అయ్యారు. ఖుబా'కు 'అవాలీ అనే మరో పేరుకూడా ఉంది. అందు వల్ల ముస్లింలలో అతని నివాసం పేరు 'అవాలీ అని ఉంది. 'ఉమర్ (ర) తర్వాత అనేకమంది ప్రవక్త (స) అనుచరులు వలసవచ్చారు. చివరికి 632 క్రీ.శ.లో స్వయంగా ప్రవక్త (స) కూడా మక్కహ్ నుండి మదీనహ్ వలస వచ్చారు.

'ఉమర్ (ర) ప్రత్యేకతలు: తారీఖుల్ 'ఖులఫాలో అవి వివరంగా ఉన్నాయి. 1 లేక 2 ప్రత్యేకతలను ఇక్కడ సంక్షిప్తంగా పేర్కొనడం జరిగింది. ప్రవక్త (స): 'ప్రాచీన జాతుల్లో చాలా మంది 'హదీసు'పేర్లు, మహా వ్యక్తులు గలించారు. అయితే ఈ అనుచర సమాజంలో ఎవరైనా అయితే అది కేవలం 'ఉమర్ మాత్రమే.' అని అన్నారు (బుఖారీ). ఇంకా ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ (త) 'ఉమర్ నోటిపై

మరియు హృదయంపై సత్వాన్ని స్థాపించారు.' అని ప్రవచించారు (తిర్మిజీ). ఇంకా ప్రవక్త (స) అన్నారు: 'నా అనుచర సమాజంలో నా తరువాత ఎవరైనా ప్రవక్త అయితే, అది 'ఉమర్ మాత్రమే అవుతారు.' (తిర్మిజీ). ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: 'ఖుర్రాబ్ అనేక ఆదేశాలు 'ఉమర్ (ర) సూచించినట్లు అవతరించ బడ్డాయి. ఇంకా ఖైతాన్ అతనికి భయపడేవాడు. ('తారీఖుల్ 'ఖులఫా'). 'ఉమర్ (ర) ద్వారా అనేక మహత్వాలు జరిగాయి. అయితే సారియహ్ మహత్వం చాలా ప్రఖ్యాత గాంచింది. 'ఉమర్ (ర) చాలాపుణ్యాత్ములు, దైవభీతిపరులు, ప్రవక్త సాంప్రదాయ విధేయులు, న్యాయశీలురు, ధర్మాత్ములు. అంతేకాదు రాజ కీయ నిపుణులు, వివేక వంతులు, మేధావులూను. అబూ బకర్ తర్వాత రెండవ 'ఖలీఫా అయ్యారు. 'ఉమర్ (ర) కాలంలో ఇస్లామ్ చాలా అభివృద్ధి చెందింది. ఫారూఖ్ (ర) ఘన కార్యాలు చాలా ఉన్నాయి.

వీర మరణం: ము'గిరహ్ బిన్ షు'అబహ్ అనే ఒక పారసీ బానిస తన యజమాని విషయంలో 'ఉమర్ (ర)కు ఫిర్యాదు చేశాడు. ఫిర్యాదు సరైనది కానందువల్ల 'ఉమర్ (ర) దానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు. దానికి ఆబానిస చాలా ఆగ్రహం చెంది ఫత్రీ నమా'జ్ లో కత్తి తీసుకొని అకస్మాత్తుగా దాడి చేశాడు. వరుసగా 6 సార్లు దాడి చేశాడు. 'ఉమర్ (ర) గాయాలతో క్రిందపడ్డారు. 'అబ్దు రహ్మాన్ బిన్ 'బెఫ్ నమా'జ్ చదివించారు. గాయాలు చాలా ప్రమాదకరమైనవి కావటం వల్ల బ్రిటిక్ అవకాశాలు కనిపించలేదు. ప్రజల కోరికపై 6 గురి పేర్లు పేర్కొన్నారు. వీరిలో ఒక్కరిని అందరి ఏకాభిప్రాయం ద్వారా 'ఖలీఫాగా ఎన్నుకోమని సలహా ఇచ్చారు. వారిలో 'అలీ (ర), 'ఉస్మాన్ (ర), 'జుబైర్ (ర), 'తలీహ్ (ర), స'అద్ బిన్ అబీ వఖ్తాస్ (ర), 'అబ్దురహ్మాన్ బిన్ 'బెఫ్ ఉన్నారు. ఈ దశ ముగిసిన తర్వాత 'ఆయి'షహ్ (ర)ను ప్రవక్త(స) ప్రక్కన ఖననం చేయబడటానికి అనుమతి కోరారు.

ఆ తరువాత ముహజిరీన్ల, అన్ సార్ల, అరబ్బుల, ముస్లిమ్ తరుల హక్కులను గురించి సూచించారు. ఇంకా తన కుమారుడు 'అబ్దుల్లాహ్ ను పిలిచి నాపై ఉన్న అప్పును వారసత్వం నుండి తీర్చుటానికి ప్రయత్నించాలి. ఫలితం పక్షంలో "అద్నీ" కుటుంబాన్ని కోరాలి. ఒకవేళ వారివల్లా కాకపోతే ఖురైషు లందరితో అయితే ఖురైషులకు తప్ప మరెవరినీ అడగరాదు,' అని ఉపదేశం చేశారు.

విడి ఏమైనా ఇస్లామ్ గొప్ప హీరో, అత్యవసర విషయాలను గురించి సూచించిన తర్వాత 3 రోజులు

అనారోగ్యంగా ఉండి ముహర్రమ్ 1వ తేదీన శనివారం నాడు 24వ హిజ్రీలో మరణించారు. ప్రవక్త (స) ప్రక్కన ఖననం చేయబడి గాడ నిద్రలోనికి వెళ్ళిపోయారు. (సియరుస్సహబ్)

సంకల్పం: సంకల్పం అంటే మనసులో ఉద్దేశ్యం. షరీఅత్ లో ఒక మంచి కార్యం చేసేటప్పుడు మనసులో సంకల్పం చేసుకోవాలి. ఉదాహరణకు వు'దూ చేయాలనుకుంటే ముందు హృదయంలో పరిశుభ్రత పొందే ఉద్దేశ్యంతో వు'దూ చేయాలను కుంటున్నాను అని సంకల్పం చేసుకోవాలి. అదేవిధంగా నమా'జ్ చదవడానికి ముందు నేను నమా'జ్ చేస్తాను అని సంకల్పం చేసుకోవాలి. అదే విధంగా ప్రతి మంచి కార్యం చేసేటప్పుడు సంకల్పం చేసుకోవాలి. అవి విధి ఆరాధనలైనా, అదనపు ఆరాధనలైనా సరే. విశ్వాసం, ఇస్లామ్, నమా'జ్, ఉపవాసం, 'జకాత్, 'హజ్జ్, వు'దూ, స్నానం, తయముమ్మమ్ మొదలైన వన్నీంటికి సంకల్పం తప్పనిసరి. అంటే సత్కార్యా లన్నింటికి. సత్కార్యాలు సంకల్పంపై ఆధారపడి ఉంటాయి. మంచి సంకల్పం, అంటే ఇఖ్లాస్, అంటే చిత్తశుద్ధి. ఒకవేళ మంచి పని మంచి ఉద్దేశ్యంతో చేస్తే, అది అల్లాహ్ వద్ద స్వీకరించబడుతుంది. సదుద్దేశంతో మంచి పని చేస్తే స్వీకరించడం జరుగదు. చిత్తశుద్ధి, సదుద్దేశంపై పుణ్యం లభిస్తుంది. ఒకవేళ ఆ పని చేయకపోయినా సరే.

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మంచి పని చేయాలని నిశ్చయించుకొని కొన్ని కారణాల వల్ల చేయలేకపోతే, ఒక పుణ్యం లభిస్తుంది. ఒకవేళ సంకల్పం చేసుకొని, ఆ పనిచేస్తే 10 పుణ్యాలు లభిస్తాయి. ఒక్కసారి 700 పుణ్యాలు కూడా లభిస్తాయి. అదేవిధంగా పాపకార్యం చేస్తానని సంకల్పం చేసుకొని దైవభీతి వల్ల చేయక పోతే, ఒక పుణ్యం లభిస్తుంది. ఒకవేళ ఆ పాపకార్యం చేస్తే ఒక పాపమే వ్రాయబడుతుంది. (తర్ గీబ్, బు'ఖారీ)

ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసినది ఏమిటంటే, మంచి పని గురించి సంకల్పం చేసుకొని చేయలేకపోతే ఒక పుణ్యం వ్రాయబడు తుంది. ఒకవేళ చేస్తే 700 పుణ్యకార్యాల వరకు లభిస్తాయి. ఉదాహరణకు రాత్రి చివరి జాములో తహజ్జుద్ చదువుతానని సంకల్పించుకొని పడుకొని మేల్కొనలేక పోయినప్పటికీ తహజ్జుద్ పుణ్యం లభిస్తుంది. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఒక వ్యక్తి రాత్రి మేల్కొని నమా'జ్ చదువుతానని సంకల్పం చేసుకొని నిద్రపోయి, రాత్రి మేల్కొనలేకపోయాడు. అయితే సంకల్పం చేసినందువల్ల ఒక పుణ్యం వ్రాయబడు

తుంది. నిద్ర అతని ప్రభువు తరపున అతనిపై దానం చేయబడింది." (ఇబ్న్ మాజూ))

ఇదంతా సంకల్ప చిత్తశుద్ధి వల్ల జరిగింది. తహజ్జుద్ పుణ్యం కూడా వ్రాయబడింది, రాత్రంతా నిద్ర కూడా లభించింది. ఒకవేళ అతను నిద్రలో మరణిస్తే తహజ్జుద్ చదివే వాడుగా పరిగణించబడుతాడు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రజలు తమ సంకల్పాల ద్వారానే తీర్పు దినం నాడు లేపబడతారు."

అనస్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: "మేము ప్రవక్త (స) వెంట తబూక్ యుద్ధం నుండి తిరిగివస్తున్నాము. అప్పుడు ప్రవక్త (స): "మదీనాలో కొంతమంది ఉండిపోయారు. కాని, ప్రతి విషయంలో వారు మీతో ఉన్నారు." అని అన్నారు. దానికి మేము): "అదెలా? దైవప్రవక్తా!" అని అడిగాము. దానికి ప్రవక్త (స): 'సంకల్పం మాత్రం మీతోపాటు ఉందామని, ఉంది. కాని కొన్ని కారణాల వల్ల ఉండిపోయారు. అందువల్ల చిత్తశుద్ధితో కూడిన సంకల్పం వల్ల మీలో ఒకరుగా పరిగణింపబడతారు.' అని అన్నారు. (బుఖారీ).

అంటే చిత్తశుద్ధితో కూడిన సంకల్పం వల్ల మానవుడు ఎంతో ఉన్నతమైన స్థానాలు పొందగలడని ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసింది.

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఇహలోకంలో నాలుగు రకాల వ్యక్తు లున్నారు. 1. ధనం మరియు జ్ఞానం ప్రసాదించ బడిన వ్యక్తి. అతడు దైవభీతి కలిగిఉంటాడు, బంధువుల హక్కులను నెరవేర్చుతాడు. ఇంకా ఆ ధనంలో అల్లాహ్ (త) హక్కు ఉందని గుర్తిస్తాడు. ఇంకా అతడు ఉభయ లోకాల హక్కులను నెరవేర్చుతాడు. ఇటువంటి వారు చాలా గొప్ప స్థానాలు పొందే వారు. 2. వ వ్యక్తి అల్లాహ్ జ్ఞానం ప్రసాదించబడినవాడు. అతనికి ధనం ఇవ్వబడ లేదు. అతడు సంకల్పశుద్ధి గలవాడు. అతడు: 'ఒకవేళ నా దగ్గర కూడా ధనం ఉంటే, నేను కూడా దైవమార్గంలో ధనం ఖర్చుచేసేవాడిని, ఫలానా వ్యక్తి దైవ మార్గంలో ఖర్చుచేసినట్టు.' అని అంటాడు. సంకల్పశుద్ధి కలిగి ఉండటం వల్ల ఇతడూ, మొదటి వ్యక్తి పుణ్యంలో ఇద్దరూ సమానులే. ఇక 3. వ వ్యక్తికి అల్లాహ్ (త) ధనం ప్రసా దించాడు, జ్ఞానం ప్రసాదించాడు. అతడు తన ధనాన్ని విచ్చలవిడిగా ఖర్చు చేస్తాడు. అల్లాహ్ (త) కు భయ పడటం గానీ; హక్కుగల వారికి ఇవ్వటం గానీ చేయడు; బంధువులకు సహాయం చేయడు. ఇంకా అందులో అల్లాహ్ (త) హక్కు ఉందని కూడా గుర్తించడు. ఎటు వంటి భయం లేకుండా అదర్శంగా ఖర్చు చేస్తాడు.

ఇతడు అందరికంటే నీచ తరగతికి చెందినవాడు. 4. వ వ్యక్తికి అల్లాహ్ (త) ధనమూ, జ్ఞానమూ రెండూ ఇవ్వ లేదు. అతడు, 'ఒకవేళ నా దగ్గర ధనం ఉంటే ఫలానా వ్యక్తిలా నేనూ డబ్బు ఖర్చుచేసేవాడిని,' అని అంటాడు. తమ నీచ సంకల్పం వల్ల వీరిద్దరూ పాపంలో సమానులే. (తిర్మిజీ)

ఒక విషయంలో ఎన్ని సంకల్పాలు ఉంటే అంత అధికంగా పుణ్యం లభిస్తుంది. ఒకవేళ తన పేద బంధువుకు అన్నం పెట్టే వాడు; పేదవాడని అన్నం పెడితే ఒక పుణ్యం, పేదవాడు, బంధువు అనే సంకల్పంతో అన్నంపెడితే రెండు పుణ్యాలు లభిస్తాయి. ప్రతి ఆరాధనలో ఈ విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. సంకల్పం ఆచరణ కంటే ప్రాధాన్యత గలది.

వలస వెళ్ళటానికి గల ప్రత్యేకతలు: హిజ్రత్ అంటే వదలటం, విడిచి పెట్టటం అని అర్థం. ధార్మిక భాషలో ముస్లిములు తమ ప్రాంతంలో ఇస్లామీయ ఆదేశాలను అనుసరించలేని పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు, అక్కడినుండి మరో ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోవడాన్ని వలసపోవటం (హిజ్రత్) అంటారు. ఇది రెండు రకాలు. 1. దారుల్ 'ఖొఫ్ నుండి దారుల్ అమన్ వైపు వలసపోవటం. 2. దారుల్ 'హర్బ్ నుండి దారుస్సలామ్ వైపు వలస వెళ్ళటం. ప్రారం భంలో ఇది తప్పని సరిగా ఉండేది. మక్కా విజయం తర్వాత ఇది రద్దయిపోయింది. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మక్కా విజయం తర్వాత వలస వెళ్ళటం లేదు, కాని ధర్మ పోరాటం, దాని సంకల్పం తీర్పుదినం వరకు ఉంటుంది." మరో 'హదీసు'లో ఇలా ఉంది: "హిజ్రత్ తీర్పుదినం వరకు అంతం కాదు. అంటే ఇటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడినపుడు, ఎక్కడినుండైనా వలస వెళ్ళ వచ్చు. అదేవిధంగా తన ధార్మిక సంస్కరణ కోసం ఎప్పుడు, ఎక్కడ నుండైనా వలస వెళ్ళ వచ్చు. ప్రవక్త (స): "హిజ్రత్ లేకపోతే, నేనూ ఒక అ'న్నారీ వ్యక్తిలా ఉండే వాడ్ని." అని ప్రవచించారు. దీన్నిబట్టి ముహ్ జిరిన్హు అ'న్నార్లకన్నా గొప్పవారని తెలుస్తుంది. మరి కొందరు దీన్నిబట్టి అ'న్నార్ల గొప్పతనం వెళ్ళడోతుందని తెలుస్తుంది. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఒక హిజ్రత్ మదీ నహ్ వైపు జరిగింది. దీని తర్వాత మరో హిజ్రత్ చివరి కాలంలో సిరియా వైపు జరుగుతుంది. అప్పుడు సిరియాను అంటిపెట్టు కొని ఉన్నవారే అందరికంటే ఉన్నతులుగా ఉంటారు. అల్లాహ్ (త) మరియు ప్రవక్త కోసం స్వదేశం వదలి మరో ప్రాంతానికి తరలి వెళ్ళడం

(9/1) [1] - 2

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدٌ بَيَاضَ الثِّيَابِ شَدِيدٌ سَوَادِ الشَّعْرِ لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ. قَالَ: "الْإِسْلَامُ: أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتَقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا". قَالَ: صَدَقْتَ. فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ. قَالَ: "أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ". قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ. قَالَ: "أَنْ تُعْبِدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ". قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ. قَالَ: "مَا الْمُسَوَّلُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ". قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا. قَالَ: "أَنْ تَلِدَ الْأُمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْخُلَافَةَ الْعَرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّيْءِ يَتَطَوَّلُونَ فِي الْبُنْيَانِ". قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقَ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مِنَ السَّائِلِ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: "فَإِنَّهُ جَبْرِيلُ أَتَاكُمْ لِيُعَلِّمَكُمْ يَبِينَكُمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1. (1) [1/9-దృఢం]

చాలా గొప్ప కార్యం. ఖుర్ఆన్, 'హదీసుల్లో' దీనికి చాలా ప్రాముఖ్యత ఉంది.

అల్లాహ్ ఆదేశం: 1. "మరియు అల్లాహ్ (త) మార్గంలో వలస పోయే వాడు భూమిలో కావలసినంత స్థలాన్ని, సౌకర్యాలను పొందుతాడు. మరియు ఎవడు తన ఇంటిని వదిలి, అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త కొరకు, వలసపోవటానికి బయలు దేరిన తరువాత, అతనికి చావువస్తే! నిశ్చయంగా, అతని ప్రతిఫలం అల్లాహ్ వద్ద స్థిరంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణా ప్రదాత." (అన్ని సా, 4:100)

2. "విశ్వసించి, అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోయిన వారికి మరియు తమ ధనసంపత్తులను, ప్రాణాలను వినియోగించి పోరాడిన వారికి, అల్లాహ్ దగ్గర అత్యున్నత స్థానముంది. మరియు అలాంటి వారే సాఫల్యం (విజయం) పొందేవారు. వారి ప్రభువు వారికి, తన తరపు నుండి కారుణ్యాన్ని మరియు ప్రసన్నతను మరియు శాశ్వత సౌఖ్యాలుగల స్వర్గవనాల శుభవార్తను ఇస్తున్నాడు." (అత్తొబ్, 9:20-21).

ఉమర్ (ర) కథనం: "ఒకరోజు మేము ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చోని ఉన్నాము. అకస్మాత్తుగా ఒక వ్యక్తి వచ్చాడు. అతని దుస్తులు పరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి. అతని తల వెంట్రు కలు నల్లగా ఉన్నాయి. ప్రయాణ చిహ్నాలేవీ కనిపించడం లేదు. అంతేకాదు మాలే ఎవరితోనూ పరిచయం కూడా లేదు. అతడు తిన్నగా వచ్చి ప్రవక్త (స) మోకాళ్ళకు తన మోకాళ్ళు కలిపి కూర్చున్నాడు. ఇంకా తన రెండు చేతులను ప్రవక్త (స) తొడలపై ఉంచి: 'ఓ ముహమ్మద్! ఇస్లామ్ అంటే ఏమిటి? తెలుపండి.' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స): '1. నీవు ఇలా సాక్ష్యమివ్వాలి, అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యు లేవరూ లేరు, ముహమ్మద్ అల్లాహ్ ప్రవక్త. 2. నమాజును స్థాపించాలి, 3. 'జకాత్ చెల్లించాలి, 4. రమదాన్ ఉపవాసా (రోజువా)లు పాటించాలి, 5. స్తోమత ఉంటే 'హజ్జ్' యాత్రచేయాలి.' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి: 'సత్యం పలికారు.' అని అన్నాడు. మాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. ప్రశ్నిస్తున్నాడు, విన్న తరువాత ధృవీకరిస్తున్నాడు. (అతనికి తెలిసి ఉన్నట్లు వ్యవహరిస్తున్నాడు) ఆ తరువాత మళ్ళీ ప్రవక్త (స)ను: 'ఈమాన్ (విశ్వాసం) గురించి తెలుపండి.' అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స): 1. 'అల్లాహ్ ను, 2. దైవ దూతలను, 3. దైవద్రవ్యాలను, 4. దైవ ప్రవక్తలను, 5. తీర్పు దినాన్ని, ఇంకా 6. మంచి, చెడు పర్యవసానం(విధివ్రాత / నియతి / భవిష్యత్)ను విశ్వసించాలి.' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి: 'సత్యం పలికారు.' అని అన్నాడు. ఆ తరువాత: 'ఇహ్ సాన్ (ఇఖ్లాస్) అంటే ఏమిటి.' అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స): 'నీవు అల్లాహ్ (త) ను చూస్తున్నట్లు ఆరాధించాలి. ఒకవేళ నీవు ఆయన్ను చూడలేక పోతే ఆయన నిన్ను చూస్తున్నాడని భావించాలి.' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ: 'తీర్పుదినం గురించి చెప్పండి, అది ఎప్పుడు సంభవించ నున్నది?' అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స): 'అడిగిన వ్యక్తి కంటే అడగబడిన వ్యక్తి ఏమాత్రం అధికంగా ఎరుగడు.' అని అన్నారు. అంటే నీలాగే నాకూ తెలియదు అని అన్నారు. పునరుత్థానం ఎప్పుడు సంభవించ నున్నదనే విషయం కేవలం అల్లాహ్ (త)కు మాత్రమే తెలుసు అని అన్నారు, అప్పుడు ఆవ్యక్తి, 'పునరుత్థానపు, సూచనలను చూపండి,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'బానిసరాలు యజమానిని

కంటుంది. సంతానం తల్లిదండ్రులకు అవిధేయత చూపుతారు. చెప్పులు కూడా లేని దరిద్రులు, మేకల కాపరులు ఎత్తైన భవనాల్లో గర్వాహంకారాలు ప్రదర్శిస్తారు' అని అన్నారు. 'ఉమర్ అన్నారు, 'ఆ తరువాత, అతడు వెళ్ళిపోయాడు. నేను ఎన్నో రోజులు ఆలోచనలో పడి ఉన్నాను. తరువాత ప్రవక్త (స) అన్నారు, " 'ఉమర్ నీకు తెలుసా ఆవృత్తి ఎవరు?' నేనన్నాను, "అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తకే బాగా తెలుసు." ప్రవక్త (స) అన్నారు, 'అతను జిబ్రీల్ (అ). మీకు, మీధర్మము, బోధించడానికి వచ్చారు.'¹ (ముస్లిం)

2) వివరణ-2: ఈ 'హదీసు' హదీస్ జిబ్రీల్ అనే పేరుతో ఖ్యాతి గడించింది. ఎందుకంటే ఆ అడిగిన వ్యక్తి జిబ్రీల్ (అ). అతడు ధార్మిక విషయాలను ప్రజలకు తెలియజేయడానికి మానవ రూపంలో వచ్చి, అడిగారు. దీనివల్ల ఇస్లామీయ ఆదేశాలను గురించి అడిగే పద్ధతి కూడా తెలిసిపోయింది. ఈ 'హదీసు'లో ఇస్లామ్, ఈమాన్, ఇహ్సాన్ (ఇఖ్లాస్), పునరుత్థాన సూచనలు, నమాజు, జకాత్, ఉపవాసం, హజ్జ్ ల గురించి వివరించడం జరిగింది. అంటే ఈమాన్, ఇస్లామ్ వంటి ప్రాథమిక అంశాలు ఇందులో ఉన్నాయి. దీన్ని గురించి తెలుసుకునే ముందు ఈ విషయాలను గురించి తెలుసు కోండి. 1. ధార్మిక విద్య కోసం ప్రయాణం చేయాలి. 2. విద్యార్థి హృదయం, శరీరం, దుస్తులు శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి. 3. చిన్న వయస్సు, యవ్వనం లోనే ధార్మిక విద్య నేర్చుకోవాలి, ఈ విషయం నల్లని గడ్డం, నల్లని వెంట్రుకల వల్ల సూచించ బడింది. 4. ఇబ్న్ హిబ్బాన్ లో లహ్యా అనే పదం ఉంది. ఇది నల్లని గడ్డాన్ని సూచిస్తుంది. 5. విద్యార్థులు గడ్డం పెంచు కోవాలి. 6. విద్యార్థి తన ఉపాధ్యాయుని ముందు వినయ విధేయతలతో కూర్చోవాలి, మోకాళ్ళు ముడుచుకొని, నమాజులో కూర్చున్నట్లు. 7. తన చేతులను తోడలపై పెట్టుకోవాలి. 8. గురువు వస్తే సలాం చేయాలి.

ఇస్లామ్: 'ఇస్లామ్ అంటే విధేయత మరియు ఆజ్ఞాపాలన,' అని అర్థం. ధార్మిక భాషలో అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను శిరసావహించడం, వాటిని అనుకరించడం. అంటే అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాల ప్రకారం జీవించడం. ప్రవక్త లందరూ దీన్ని గురించే హితబోధ చేశారు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఇస్లామ్ ను వదలి ఇతర మార్గాలను అనుస

రిస్తే, అది ఎంత మాత్రం స్వీకరించబడదు. ఇంకా అటు వంటి వ్యక్తి పరలోకంలో నష్టానికి గురవుతాడు. తన్ను తాను దైవానికి వశపరచిన వాడికంటే ఉత్తముడు ఎవరు? అంటే ఇటువంటి వ్యక్తి ఉత్తముడు. అదేవిధంగా మీ ఆరాధ్యుడు ఒకే ఒక్కడు. ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఇస్లామ్ మాత్రమే. ఇందులోనే ఉభయలోకాల సాఫల్యం ఉంది. అందువల్లే అన్నిటికంటే ముందు ఇస్లామ్ గురించి అడిగారు. ప్రవక్త (స) ఇస్లామ్, దైవ విధేయత అంటే ఆయన్ను ఒక్కడిగా భావించాలి. ఆయన తప్ప ఆరాధ్యులెవరూ లేరని, ముహమ్మద్ (స) ఆయన ప్రవక్త అని నాశ్ర్యం ఇవ్వాలి. నమాజును స్థాపించాలి. 'జకాత్ చెల్లించాలి. రమ'దాన్ ఉపవాసాలు పాటించాలి. స్తోమత ఉంటే బైతుల్లాహ్ హజ్జ్ చేయాలి. ఈ వదింటిని కలిపి ఇస్లామ్ అంటారు. అంటే ఇస్లామ్ ఐదు విషయాలపై ఆధారపడి ఉంది. ఇస్లాం అల్లాహ్ వీటిని వివరించడం జరుగుతుంది. 'ఉమర్ (ర), "ఆ వ్యక్తి ప్రశ్నిస్తున్నాడు ఇంకా ధృవీకరిస్తున్నాడు కూడా. మాకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది, ఎందుకంటే ప్రశ్నించడం వల్ల అతనికి తెలియదని అనుకున్నాము. కాని ధృవీకరించడం వల్ల అతనికి తెలుసని ఆశ్చర్యపడ్డాము," అని అన్నారు. అంటే జిబ్రీల్ (అ) ప్రజలకు నేర్పించడానికి వచ్చి, ప్రశ్నించడం జరిగింది. ఇంకా ఈ సంఘటన ప్రవక్త (స) చివరి కాలంలో జరిగింది. ఇది ఫతీహుల్ బారీ, వసీ మొదలైన వాటిలో ఉంది.

ఈమాన్: ఆ తరువాత ఆ వ్యక్తి ఈమాన్ గురించి అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఈమాన్ అంటే 1. అల్లాహ్ ను, 2. దైవ దూతలను, 3. దైవగ్రంథాలను, 4. దైవప్రవక్తలను, 5. తీర్పు దినాన్ని, మరియు 6. విధివ్రాత (తఖదీర్)ను విశ్వసించటం అని చెప్పారు.

దైవదూతలు: దైవదూతలు అల్లాహ్ (త) దాసులు. వీరిని కాంతితో సృష్టించడం జరిగింది. వీరు స్త్రీలు కారు, పురుషులు కారు. వీరు తినరు, త్రాగరు. అయితే తాము కోరిన రూపం పొందగలరు. మనం వారిని చూడలేము. కాని వారు మమ్మల్ని చూడగలరు. వారు అల్లాహ్ కు ఏమాత్రం అవిధేయత చూపరు. పాపకార్యాలు చేయరు. అల్లాహ్ ఇచ్చిన విధులను నిర్వర్తిస్తూ ఉంటారు. వీరు అసంఖ్యాకంగా ఉన్నారు. వీరి సంఖ్య అల్లాహ్(త)కే తెలుసు. దైవదూతలు అల్లాహ్ (త) ఆదేశంతో ప్రవక్తల వద్దకు దైవవాణిని తీసుకొని వస్తారు. వీరిని విశ్వసించటం కూడా తప్పనిసరి.

దైవగ్రంథాలను కూడా అదేవిధంగా విశ్వసించాలి. అల్లాహ్ (త) మానవుల మార్గదర్శకత్వం కోసం తన ప్రవక్తలపై దైవగ్రంథాలను అవతరింపజేశాడు. అవి పెద్ద సంఖ్యలోనే ఉన్నాయి. కొన్ని గ్రంథాలు ప్రఖ్యాతి గాంచాయి. అవి ఖుర్ఆన్, ఇంజీల్, 'జబూర్, తౌరాత్.

ప్రవక్తలందరిపై విశ్వాసముంచడం విధి (ఫర్ద్): ప్రవక్తలందరూ అల్లాహ్ (త) ప్రయదాసులు. అల్లాహ్ (త) వారిని తన దాసుల వైపు పంపాడు. అనేకమంది ప్రవక్తలు గతించారు. కొందరిని గురించి ఖుర్ఆన్ లో ప్రస్తావించబడింది. కొందరిని గురించి ప్రస్తావించబడలేదు. అందరికంటే మొదటి ప్రవక్త ఆదమ్ (అ), అందరికంటే చిట్టచివరి ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స). వీరి తర్వాత మరే ప్రవక్త రారు. ఎందుకంటే మన ప్రవక్త చిట్టచివరి (ఖాతం) ప్రవక్త. అంతిమ ప్రవక్త.

తీర్పుదినం: తీర్పు దినాన్ని విశ్వసించాలి. ఆ దినం తప్పక రానున్నది. దాన్నే మనం పునరుత్థాన దినం అంటాము. ఆ రోజు ఈ ప్రపంచం అంతా నాశనం అవుతుంది. మానవు లందరూ మరణించి, మళ్ళీ లేపబడతారు. తీర్పు మైదానంలో అల్లాహ్ (త) సన్నిధిలో హాజరౌతారు. అప్పుడు పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు. స్వర్గం, నరకం, విచారణ అన్నీ సత్యం.

విధివ్రాత / భవితవ్యం/ నియతి (తఖ్దీర్): అంటే అంచనా వేయడం. అంటే జననం, మరణం, సంపాదన, పాపాలు, పుణ్యాలు, మంచీ, చెడు, కష్టాలు, సజ్జాలు మొదలైనవి అన్నీ అంటే, జరిగింది, జరుగుతున్నది జరుగబోయేది అన్నీ అల్లాహు (త)కు తెలుసు. అవన్నీ మూల గ్రంథంలో వ్రాసి పెట్టబడ్డాయి. అంతా దానిప్రకారమే నడుస్తుంది. మంచి, చెడు విధివ్రాత పట్ల దృఢ విశ్వాసం కలిగి ఉండడం కూడా విధి.

ఈ 'హదీసు'లో విశ్వాసం అంటే ఏమిటి? అనే దాని ఉత్తరంలో ఈ విషయాలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఖుర్ ఆన్ లో కూడా వీటిగురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఉదా: "1. ఈ ప్రవక్త తన ప్రభువు తరపు నుండి, తనపై అవతరింపజేయబడిన దానిని విశ్వసించాడు. మరియు (అదేవిధంగా) విశ్వాసులు కూడా (విశ్వసించారు). వారంతా అల్లాహ్ (త)ను, ఆయన దూతలను, ఆయన గ్రంథాలను మరియు ఆయన ప్రవక్తలను విశ్వసించారు..." (అల్ బఖరహ్, 2:285)

2. "...వినయ విధేయత (ధర్మనిష్ఠాపరత్వం) అంటే, అల్లాహ్ ను, అంతిమదినాన్ని, దైవదూతలను, ప్రతి

దివ్యగ్రంథాన్ని మరియు ప్రవక్తలను హృదయ పూర్వకంగా విశ్వసించడం..." (అల్ బఖరహ్, 2:177)

ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే ఇస్లామ్ మరియు ఈమాన్ లో తేడా ఉంది. అబ్దుల్ ఖైస్ బంధవు 'హదీసు'లో ప్రవక్త (స) ఇస్లామ్ గురించి ఆ విషయాలనే ప్రస్తావించారు, ఏ విషయాలైతే ఈ 'హదీసు'లో ఈమాన్ గురించి ప్రస్తావించబడ్డాయో. ఈ రెండింటిని కలిపి విచారిస్తే సంపూర్ణ ఇస్లాం, సంపూర్ణ ఈమాన్ రెండూ ఒకటే. అందుకే ఈమాన్ లో, ఇస్లాం విషయాలు వివరించబడ్డాయి. (నిజం అల్లాహ్ కు తెలుసు)

ఇహ్ సాన్ (ఇఖ్లాస్): ఆ వచ్చిన వ్యక్తి ఇస్లామ్, ఈమాన్ ల తర్వాత 3 వ సారి ఇహ్ సాన్ గురించి ప్రశ్నించాడు. ఇహ్ సాన్ అంటే సత్కార్యం చేయటం, ఉపకారం చేయటం. అయితే దార్మికంగా ప్రవక్త (స) "మనం దైవాన్ని చూస్తున్నట్టు ఆరాధించాలని ఉపదేశించారు. దీనికి మరోపేరు ఇఖ్లాస్. అంటే భయభక్తులతో దైవాన్ని ఆరాధించాలి. ఎందుకంటే ఆరాధన లన్నిటిలో ఇఖ్లాస్ తప్పనిసరి. చిత్తశుద్ధి లేకుండా ఏ సత్కార్యం స్వీకరించబడదు. అంటే ఆరాధనలో, 'నేను దైవాన్ని చూస్తున్నాను,' అని భావించాలి. చిత్తశుద్ధి ఉన్నప్పుడే మనం అలా భావించగలం. ఇది ఇఖ్లాస్ మొదటి స్థానం. ఒక వేళ అది సాధ్యం కాకుంటే, అల్లాహ్ (త) మిమ్మల్ని చూస్తున్నాడని భావించండి. ఎందుకంటే యజమాని చూస్తున్నాడని భావించినప్పుడే, సేవకుడు పని మంచిగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. ఇది ఇఖ్లాస్ రెండవ స్థానం.

తీర్పుదినం (అంతిమ ఘడియ): ఇస్లామ్, ఈమాన్, ఇహ్ సాన్ ల గురించి ప్రశ్నించిన తర్వాత ఆ వ్యక్తి తీర్పుదినం గురించి ప్రశ్నించారు తీర్పుదినం ఎప్పుడు వస్తుందని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ప్రశ్నించబడిన వ్యక్తి ప్రశ్నించే వ్యక్తికంటే ఎక్కువేమీ ఎరుగడు,' అని అన్నారు. అంటే తీర్పుదినం గురించి ఎవ్వరికీ తెలియదని సూచించారు. ఏ విధంగానైతే ఈ ఐదు విషయాలు గురించి తనకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదని అల్లాహు (త) ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొన్నాడే! 1. తీర్పుదినం ఎప్పుడు వస్తుంది? 2. వర్షం ఎప్పుడు పడుతుంది? 3. గర్భంలోని బిడ్డ సంగతి ఏంటి? 4. భవిష్యత్తులో ఏం జరుగుతుంది? 5. ఎక్కడ మరణిస్తాడు?

పునరుత్థాన సూచనలు: ఆ తరువాత ఆ వ్యక్తి ప్రళయ సూచన లను గురించి ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త(స) అనేక సూచనలు ఉన్నాయని అయితే ఈ రెండు సూచనలు ముఖ్య మైనవని అన్నారు. 1. బానిసరాలు

[٢] - [٢] (متفق عليه) (١٠/١)

وَرَوَاهُ أَبُو هُرَيْرَةَ مَعَ اخْتِلَافٍ، وَفِيهِ: "وَأِدْرَأَيْتَ الْخَفَاءَ الْعُرَةَ الصَّمَّ الْبُكْمَ مَلُوكَ الْأَرْضِ فِي خُمْسٍ لَا يَعْلَمُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ثُمَّ قَرَأَ: [إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيَنْزِلُ الْغَيْثُ؛ ٣١: ٣٤] الْآيَةَ.

3. (2) [1/10-ఏకీభవితం]

పదాల మార్పులతో అబూ హురైరహ్ (ర) కూడా దీన్ని ఉల్లేఖించారు. అయితే ఇందులో ఈ విధంగా అధికంగా ఉంది: "నగ్న పాదాలు, నగ్న శరీరాలు గలవాళ్ళు, మూగ వారిని, చెవిటివారిని పాలకులుగా నీవు చూస్తావు. అప్పుడు పునరుజ్జానం రాబోతున్న దని నిర్ధారించుకో. అదేవిధంగా పునరుజ్జానపు జ్ఞానం కూడా ఈ ఐదు విషయాల వల్ల అల్లాహ్ (త)కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. వాటిని గురించి ఈ ఆయతుల్లో ఉంది: "నిశ్చయంగా, ఆ (అంతిమ) ఘడియ జ్ఞానం, కేవలం అల్లాహ్(త)కు మాత్రమే ఉంది. మరియు ఆయనే వర్షం కురిపించేవాడు మరియు గర్భాలలో ఉన్నదాని విషయం తెలిసినవాడు. మరియు తాను రేపు ఏమి సంపాదిస్తాడో, ఏ మానవుడు కూడా ఎరుగడు. మరియు ఏ మానవుడు కూడా తాను ఏభూభాగంలో మరణిస్తాడో కూడా ఎరుగడు.

తన యజమానికి జననమిస్తుంది. అంటే యజమానులు తమ బానిసరాళ్ళతో సంభోగిస్తారు. దానివల్ల యజమాని బిడ్డకు తల్లి అవుతుంది. 2. అజ్ఞానులు, మేకల కాపరులు అతైన భవనాలు నిర్మిస్తారు. వీరు చాలా ధనవంతులవుతారు. ధనాన్ని భవన నిర్మాణాల్లో ఖర్చు పెట్టి గర్వాహంకారాలు ప్రదర్శిస్తారు. ఒకరి పట్ల ఇంకొకరు గర్వం ప్రదర్శిస్తారు. అంటే అనర్థులు పాలకులుగా వర్ధిల్లుతారు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: అనర్థుల చేతిలో పాలనా పగ్గాలు వస్తే, ప్రళయాన్ని గురించి వేచి ఉండండి. ఈ రెండు సూచనలు కనబడుతున్నాయి. ఇవేకాక మరికొన్ని చిన్న చిన్న సూచనలు కూడా అనేకం ఉన్నాయి.

'ఉమర్ (ర) కథనం: "ఆ వ్యక్తి వెళ్ళిపోయాడు. నేను చాలాసేపు వరకు నిలబడి చూస్తూ ఉన్నాను. మూడు రోజుల తరువాత, ప్రవక్త (స), 'ఉమర్! ఆ వచ్చిన వ్యక్తి ఎవరో నీకు తెలుసా?' అని అడిగారు. దానికి నేను 'అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకే తెలియాలి' అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'ఆ వచ్చిన వ్యక్తి జిబ్రీల్ (అ) ధార్మిక విషయాలను మీకు నేర్పించడానికి వచ్చారు అని అన్నారు. (బుఖారీ).

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ (త) మాత్రమే సర్వజ్ఞుడు, సమస్తం తెలిసిన వాడు (ఎరిగిన వాడు)." (బుఖారీ, ముస్లిమ్) 31:34).

[٣] - [٣] (متفق عليه) (١٠/١)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "بَنِي الْإِسْلَامِ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ، وَالْحَجُّ، وَصَوْمُ رَمَضَانَ". متفق عليه.

4. (3) [1/10-ఏకీభవితం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: ఇస్లామ్ ఐదు విషయాలపై ఆధారపడి ఉంది: 1. అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్య లేవరూ లేరని, ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ (త) ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇవ్వటం, 2. నమాజు స్థాపించటం, 3. 'జకాత్ చెల్లించటం, 4. ఉపహసాలు (రోజు హాస్యం) పాటించటం, 5. 'హజ్జ్ చేయటం, ³ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

[٤] - [٤] (متفق عليه) (١٠/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْإِيمَانُ بَضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً، فَأَفْضَلُهَا: قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَدْنَاهَا: إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ، وَالْحَيَاةُ شُعْبَةً مِّنَ الْإِيمَانِ".

5. (4) [1/10-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, విశ్వాస (ఈమాన్) భాగాలు, 70 కన్నా అధికంగా ఉన్నాయి. వాటిలో అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైనది 'లా

3) వివరణ-4: ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర). అతడు ప్రఖ్యాత ప్రవక్త (స) సహచరులు. మక్కహ్ లో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. తన తండ్రి 'ఉమర్ (ర)తో మదీనహ్ కు హిజ్రత్ చేశారు. కందక యుద్ధం, టైఅతుర్రి'ద్వాన్, 'ఖైబర్, మక్కహ్ విజయం, 'హునైన్, 'తాయిఫ్, తబూక్ మొదలైన యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నారు. ఖుర్రాన్, 'హదీసు'ల గొప్ప పండితులు. దైవభక్తులు, 740 క్రీస్తు శకంలో 84 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు. ముహజిర్ల సృష్టానంలో ఖననం చేయబడ్డారు.

ఈ 'హదీసు'లో ఇస్లామ్ ను ఒక ఇంటితో పోల్చడం జరిగింది. అంటే అది ఐదు స్తంభాలపై ఆధారపడి ఉంది. ఆ స్తంభాలకు చాలా ప్రాధాన్యత ఉంది. అవి లేకుంటే ఆ ఇల్లు నాశనం అవుతుంది. ఇస్లామ్ యొక్క ఈ ఐదు ముఖ్య విదులు ఐదు స్తంభాల వంటివి.

ఇలాహ ఇల్లాహ్" అని పలకటం. ఇంకా అన్నిటి కంటే చిన్నది హాని కరమైన వస్తువులను దారి నుండి తొలగించటం. సిగ్గు కూడా విశ్వాసంలోని భాగమే. ⁴
(బు:ఖారీ, ముస్లిమ్)

4) వివరణ-5: ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖకులు అబూ హురైరేహ్ (ర), ప్రఖ్యాత ప్రవక్త (స) అనుచరులు. ఇతని పేరు పట్ల అభిప్రాయ భేదాలు ఉన్నాయి. కునియత్ ద్వారా చాలా గొప్ప గుర్తింపు ఉంది. ఇతను పిల్లలను చాలా ప్రేమించేవారు. 7 హిజ్రీలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. హిజ్రత్ చేసి మదీనా వచ్చారు. అనేక పోరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. వీరు అసహాబె సుఫహ్ లో ఒకరు. ఖుర్ ఆన్ కంఠస్థం చేశారు. 'హదీసు'ల్లో ఇతనికి 5374 హదీసులు కంఠస్థముండి, ఇతని ద్వారా ఉల్లేఖించ బడ్డాయి. చాలా దైవభక్తులు, పండితులు, చాలా గొప్ప ఆతిథ్యకర్త, తల్లి సేవకులు, ఇంకా ప్రవక్త (స)ను అతని(స) కుటుంబాన్ని చాలా ప్రేమించేవారు. 78 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు.

బు:ఖారీ వివరణ అయిన ఫతీహుల్ బారీలో ఈ ముఖ్య విధులను గురించి ఇలా వివరించడం జరిగింది. ఆచరణలు మూడు రకాలు: I. మానసిక (ఖల్ఖి) ఆచరణలు-24; II. నోటి (లిసాని) ఆచరణలు-7 మరియు III. శారీరక (బదని) ఆచరణలు-38. అవి క్రింద పేర్కొనబడ్డాయి:

I. మానసిక (ఖల్ఖి): 1. అల్లాహ్(త)ను విశ్వసించటం, 2. దైవప్రవక్తలందరిని విశ్వసించటం, 3. దైవదూతలందరిని విశ్వసించటం, 4. దైవగ్రంథాలన్నిటినీ విశ్వసించటం, 5. విధివ్రాతను విశ్వసించటం, 6. తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించటం, 7. పునరుత్థనాన్ని విశ్వసించటం, 8. తీర్పుదినం నాడు మైదా నంలో హాజరవటాన్ని గురించి విశ్వసించటం, 9. విశ్వాసులు స్వర్గంలోకి అవిశ్వాసులు నరకంలోకి వెళతారని విశ్వసించటం, 10. అల్లాహ్ (త) పట్ల ప్రేమ తప్పనిసరి అని విశ్వసించటం, 11. అల్లాహ్ (త) పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండాలని విశ్వసించటం, 12. అల్లాహ్(త) పట్ల మంచి ఆశ కలిగి ఉండాలని విశ్వసించటం, 13. అల్లాహ్(త)పైననే నమ్మకం ఉంచుకోవటం, 14. ప్రవక్త (స) పట్ల ప్రేమ కలిగి ఉండాలి. 15. ప్రవక్త (స)ను గౌరవించాలి, 16. ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా, (కాల్పివేసినా) ఇస్లామ్ ను త్యజించకూడదు, 17. విద్య నభ్యసించాలి, 18. ధార్మిక విద్యను వ్యాపింప జేయాలి. 19. ఖుర్ఆన్ విద్యను నేర్చుకోవాలి, నేర్పించాలి, 20. పరిశుభ్రంగా ఉండాలి. 21. ఐదు

పూటల నమాజులను తూ.చ. తప్ప కుండా క్రమశిక్షణతో పాటించాలి, 22. 'జకాత్ చెల్లించాలి, 23. ఉపవాసాలు పాటించాలి, 24. ఏ'తెకాఫ్ పాటించాలి, 25. 'హజ్జ్ చేయాలి, 26. జిహాద్ చేయాలి, 27. జిహాద్కీరకు ఏర్పాట్లు చేయాలి, 28. శత్రువుతో తలపడినప్పుడు స్థిరంగా ఉండి, వెన్ను చూపకూడదు, 29. యుద్ధ ధనం నుండి 5వ వంతు ప్రజానిధికి (ఖైతుల్ మాల్ కు) అప్పగించాలి, 30. బానిసలను విడుదల చేయాలి, 31. పరిహారం చెల్లించాలి, 32. మొక్కుబడులు, వాగ్దానం పూర్తి చేయాలి, 33. అల్లాహ్(త) ఉపదేశాలకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి, 34. నోటిని పరిరక్షించాలి, 35. అమానతులను అప్పజెప్పాలి, 36. అన్యాయంగా ఇతరులను హింసించరాదు, 37. వ్యభిచారానికి దూరంగా ఉండాలి, 38. అధర్మ సంపాదనకు దూరంగా ఉండాలి, 39. అన్నపానీయాల్లో ధర్మా ధర్మ సంపాదనను గుర్తించాలి, 40. షరాకు విరుద్ధంగా ఉన్న దుస్తుల్ని ధరించరాదు, 41. అనవసరమైన ఆటలను, పాటలను నిషిద్ధంగా భావించాలి, 42. ద్రోహం, ఈర్ష్య, ఆగ్రహం మొదలైనవాటికి దూరంగా ఉండాలి, 43. ప్రజలపై అత్యాచారాన్ని నిషిద్ధంగా భావించాలి, 44. అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకే ఆచరించాలి, 45. మంచినీల పట్ల సంతృప్తి, చెడు పనుల పట్ల అసహ్యం వ్యక్తం చేయాలి, 46. పాపాలకు వెంటనే ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవాలి, 47. ఖుర్బానీ (బలి) చేయాలి, 48. ముస్లిమ్ పాలకులకు విధేయత చూపాలి, 49. పూర్వీ కుల్లోని పుణ్యాత్ములను (సలవ్ సాలేహీన్లను) అనుసరించాలి, 50. న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించాలి, 51. మంచినీ ఆదేశించాలి, చెడును నిర్మూలించాలి, 52. మంచి పనుల్లో పరస్పరం సహకరించాలి, 53. సిగ్గు లజ్జలు కలిగి ఉండాలి, 54. తల్లిదండ్రుల సేవ చేయాలి, వారిపట్ల ఉత్తమంగా వ్యవహరించాలి, 55. బంధుత్వ హక్కులను నెరవేర్చాలి, 56. సద్గుణాలు కలిగి ఉండాలి, 57. బానిసలు, సేవకుల పట్ల ఉపకారం చేయాలి, 58. యజమాని హక్కును నెరవేర్చాలి, 59. భార్యబిడ్డల హక్కు చెల్లించాలి, 60. దైవ భక్తులను ప్రేమించాలి, 61. సలామ్ కు ప్రతిసలామ్ చెప్పాలి, 62. రోగులను పరామర్శించాలి, 63. విశ్వాసి యొక్క జనా 'జహ్ నమాజు' చేయాలి, 64. తుమ్ముకు సమాధానం ఇవ్వాలి, 65. అవిశ్వాసులతో మానసిక సంబంధాలు పెట్టుకోరాదు, 66. పొరుగు వారిని గౌరవించాలి, 67. అతిథులను గౌరవించాలి, 68. ముస్లిముల లోపాలను కప్పిపుచ్చాలి, 69. కష్టాలలో

[6] - [5] (متفق عليه) (10/1)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ". هَذَا لَفْظُ الْبُخَارِيِّ. وَالْمُسْلِمُ قَالَ: "إِنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْمُسْلِمِينَ خَيْرٌ؟ قَالَ: مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ".

6. (5) [1/10-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: తన చేతి నుండి, నోటి నుండి ఇతర ముస్లిములు క్షేమంగా ఉన్నవాడే ముస్లిమ్. ఇంకా అల్లాహ్(త) నిషేధించిన వాటిని వదలి వేసిన వాడే ముహాజిర్. (బు'ఖారీ)

ముస్లిమ్‌లో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స)తో ఒక వ్యక్తి అందరి కంటే ఉత్తమమైన ముస్లిమ్ ఎవరు," అని విన్నవించుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), "అతని నోరు, చేతి నుండి ప్రజలు క్షేమంగా ఉన్నవాడే ఉత్తమ ముస్లిమ్. అంటే చేత్తో ఇతరులను హింసించని, నోటితో నిందించని, చాడీలు, తిట్టడం చేయని వాడే ఉత్తమ ముస్లిమ్." 5

ఓర్పు వహించాలి, 70. మనోకాంక్షలను తగ్గించాలి, 71. మహా పాపాలకు దూరంగా ఉండాలి, 72. అనవసరంగా మాట్లాడరాదు, 73. దానధర్మాలు చేయాలి, 74. చిన్న లపై దయ చూపాలి, పెద్దలను గౌరవించాలి, 75. పరస్పరం సంస్కరించుకోవాలి, 76. తన గురించి కోరిందే మరో ముస్లిమ్ సోదరుని గురించి కూడా కోరాలి, 77. హానికరమైన వస్తువులను మార్గం నుండి తొలగించాలి. 3 నుండి 10 వరకు బి'ద'అ అంటారు. అంటే విశ్వాస భాగాలు 70 కన్నా అధికంగా ఉన్నాయి. మరికొందరు 60 కన్నా ఎక్కువగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు. అంటే ఇక్కడ అధికృత ఉద్దేశ్యం. ఈ 'హదీసు' ద్వారా విశ్వాసం మిశ్రమమైనదని తెలుస్తుంది. ఆచరణ కూడా విశ్వాసం లోనిదే. అన్ని భాగాలు ఉంటేనే పరిపూర్ణ విశ్వాసం అవుతుంది. అన్ని భాగాలు లేనిది అసంపూర్ణవిశ్వాసం అవుతుంది. విశ్వాసం ఒకవ్యక్తం వంటిది. పాపాలనుండి వారిందే దాన్ని సిగ్గు అంటాం. అందువల్లే సిగ్గు లేని వాడిలో విశ్వాసం లేనట్లే. సిగ్గు మేలుకు మారు పేరు.

5) వివరణ-6: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మి ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖన కర్త. ఇతను తన తండ్రి కంటే ముందు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. తరచూ ప్రవక్త (స) వద్ద ఉండేవారు. ప్రవక్త

[6] - [7] (متفق عليه) (10/1)

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ".

7. (6) [1/10-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మీలో ఎవరూ, తన తండ్రికంటే, సంతానం కంటే నన్ను అధికంగా ప్రేమించనంత వరకు విశ్వాసులు కాలేరు." 6 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(స) చెప్పిన 'హదీసు'లను వ్రాసుకునేవారు. తీరిక సమయాల్లో దైవాన్ని స్మరించేవారు. తరచూ ఉపవాసాలు పాటిస్తూ, రాత్రి ఆరాధనలో గడిపేవారు. ఒక్కోసారి ఈ విషయంలో భార్య బిడ్డలను కూడా మరచిపోయే వారు. ఈ విషయం ప్రవక్త (స)కు తెలిసి, వారిందారు. మధ్య మార్గాన్ని అనుసరించమని సలహా ఇచ్చారు. ఇతను 700 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించారు. ఇతని శిష్యులు అనేకమంది ఉన్నారు. ఇతను అరబ్బీతో పాటు ఇబ్రానీ (హీబ్రూ) భాషలో కూడా ప్రవీణులు. 65 హిజ్రీలో పుస్తాతలో మరణించారు.

6) వివరణ-7: ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖకులు ప్రఖ్యాత, అ'న్నారి ప్రవక్త (స) అనుచరులు, అనస్ (ర). ఇతను హిజ్రీతకు 10 సంవత్సరాలకు ముందు మదీనహ్ లో జన్మించారు. అతని వయస్సు 8 లేక 9 సంవత్సరాలున్నప్పుడు, అతని తల్లి ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఇతని తండ్రి మాలిక్ సిరియా వెళ్ళి పోయారు. అక్కడే మరణించారు. అతని తల్లి ఉమ్మై సుల్తమ్ (ర) అబూ 'తల్'హాను పెళ్ళి చేసుకున్నారు. అనస్‌ను కూడా తన వెంట తీసుకొని అబూ 'తల్'హా ఇంటికి వెళ్ళారు. అనస్ (ర) అబూ 'తల్'హా ఇంటిలో పోషించబడ్డారు. ప్రవక్త (స) హిజ్రత్ చేసి మదీనహ్ వచ్చినప్పుడు, అబూ'తల్'హా అనస్‌ను తీసుకొని ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, 'ఈ అబ్బాయి అనస్‌ను తమరి సేవకోసం స్వీకరించండి' అని విన్నవించుకున్నారు. ప్రవక్త (స) స్వీకరించారు. అనస్ (ర) 10 సంవత్సరాల వరకు ప్రవక్త (స) సేవచేశారు. ఇంటిలో ప్రయాణంలో వెంట ఉండే వారు. ప్రవక్త (స) అతని కోసం అధిక ధనం, అధిక సంతానం కోసం ప్రార్థించారు. అది స్వీకరించబడింది. అ'న్నారుల్లో ఇతను చాలా ధనవంతులు. 80 కంటే అధికంగా ఇతనికి సంతానం ఉండేది. కొడుకులు, మనవళ్ళు కలసి 100 కంటే అధికంగా ఉండే వారు. 93వ హిజ్రీ శకంలో 103

[۷] - ۸ (متفق عليه) (۱۰/۱)

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ حِلَاوَةَ الْإِيمَانِ: مَنْ كَانَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَمَنْ أَحَبَّ عَبْدًا لَا يُحِبُّهُ إِلَّا اللَّهُ، وَمَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَبْعُدَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَفْقَدَهُ اللَّهُ مِنْهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يَلْقَى فِي النَّارِ".

8. (7) [1/10-ఏకీభవితం]

అనన్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మూడు విషయాలు కలిగి ఉన్న వ్యక్తి విశ్వాస మాదుర్యాన్ని ఆస్వాదించి నట్టి: 1. అన్నిటికంటే అత్యధికంగా అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త పట్ల ప్రేమ, 2. కేవలం అల్లాహ్ (త) కోసమే ప్రేమించటం, 3. విశ్వసించిన తరువాత, తిరిగి అవిశ్వాసాన్ని అవలంబించటాన్ని అగ్నిలో వేయబడటంత అసహ్యంగా భావించటం.⁷" (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

బంధువుల కంటే అల్లాహ్(త)ను, ఆయన ప్రవక్తను అధికంగా ప్రేమించాలి, ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. అందరి ప్రేమకంటే వారిద్దరి ప్రేమ అధికంగా ఉండాలని తెలుస్తుంది. అ'న్నార్లు మరియు ప్రవక్త (స) అనుచరులు ఈ విధంగానే ప్రేమించేవారు. ఉహుద్ యుద్ధంలో ఒక అ'న్నార్ స్త్రీ యొక్క తండ్రి, నోదరుడు, భర్త ముగ్గురూ వీర మరణం పొందారు. ఈ వార్త అందిన వెంటనే ఆమె: 'ప్రవక్త (స) క్షేమంగా ఉన్నారా?' అని అడిగింది. దానికి ప్రజలు: 'అవును, ప్రవక్త (స) క్షేమంగా ఉన్నారు.' అని చెప్పారు. దానికి ఆమె: 'నాకు చూపింట్టండి, నేను స్వయంగా చూసుకుంటాను.' అని చెప్పింది. అనంతరం ఆమె ప్రవక్త (స)ను చూసి: 'ఇప్పుడు ఎటు వంటి కష్టం వచ్చినా ఫరవాలేదు.' అని పలికింది.

మక్కహ్ అవిశ్వాసులు 'జైద్ బిన్ వన్న'ను 'హరమ్ బయటకు తీసుకొని వచ్చినపుడు అబూ సుఫియాన్ బిన్ హరబ్: "ప్రమాణం చేసి చెప్పు ఓ 'జైద్! 'ఈ సమయంలో ముహమ్మద్ (స) నీ స్థానంలో, నీవు నీ ఇంట్లో ఉంటే బాగుండు.' అని ఆలోచిస్తున్నావు కదూ." అని అన్నాడు. దానికి 'జైద్ ప్రమాణం చేసి: 'నేను ఇంట్లో ఉండాలని, ప్రవక్త (స)కు ఒక్క ముల్లు కూడా గుచ్చుకోవాలని నాకు ఏమాత్రం ఇష్టంలేదు.' అప్పుడు అబూ సుఫియాన్: 'ప్రవక్త(స)ను ఆయన అనుచరులు ప్రేమించినట్లు, ఇతరులెవ్వరినీ చూడలేదు.' అని అన్నాడు.

7) వివరణ-8: అంటే ఈ మూడు సుగుణాలు కలిగి ఉన్న వ్యక్తి విశ్వాస మాదుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు. అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త (స) ప్రేమ అత్యధికంగా ఉండాలి.

సంవత్సరాల వయస్సులో బ'స్త్రాలో మరణించారు. ప్రవక్త (స) ప్రేమ విశ్వాస భాగంగా ఉండేది. ప్రేమకు మూడు కారణాలుంటాయి. అందం, పరిపూర్ణత, దాతృత్వం ఈ మూడు గుణాలు ప్రవక్త (స)లో ఉండేవి.

ప్రేమ రెండు రకాలు. సహజమైనది, బుద్ధిజ్ఞానాలు గలది. బుద్ధి జ్ఞానాలు గలది అంటే ఆజ్ఞాపాలన, విధేయత. అంటే, తల్లి దండ్రులు, సంతానం, భార్య, బంధువులు, తన స్వంతం మొదలైన వారందరి కంటే అధికంగా ప్రవక్త (స)ను ప్రేమించాలి. ప్రవక్త ఆజ్ఞాపాలన కొరకు తన్ను తాను త్యాగం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. అప్పుడే విశ్వాసం పరిపూర్ణం అవుతుంది.

ఇది 'ఉమర్ (ర) సంఘటన ద్వారా తెలుస్తుంది. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ హిషామ్ కథనం: "మేము ప్రవక్త (స) వెంట ఉన్నాము. ప్రవక్త (స) 'ఉమర్ చేతిని పట్టుకొని ఉన్నారు. 'ఉమర్ (ర), ప్రవక్త (స) తో: 'ఓ ప్రవక్త! మీరు నాకు నా ప్రాణం తప్ప మిగతా వాటన్నిటికంటే ప్రేయులు.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'నేను మీకు మీ ప్రాణం కంటే ప్రేయుణ్ణి కానంత వరకు మీరు పరిపూర్ణ విశ్వాసులు కాలేరు.' అని అన్నారు. అప్పుడు 'ఉమర్ (ర): 'ఇప్పుడు మీరు నాకు, నా ప్రాణం కంటే ప్రేయమైనవారు అయిపోయారు.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'ఇప్పుడు పరిపూర్ణ విశ్వాసులు అయిపోయారు.' అని అన్నారు."

ఖుర్రాన్లో అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఓ విశ్వాసులారా! మీ తండ్రి తాతలు మరియు మీ నోదరులు సత్యతిరస్కారానికి విశ్వాసంపై ప్రాధాన్యతనిస్తే, మీరు వారిని స్నేహితులుగా చేసుకోకండి. మీలో వారి వైపు మొగ్గేవారే (వారిని మీ స్నేహితులుగా చేసుకునే వారే) దుర్మార్గులు. వారితో ఇలా అను: 'మీ తండ్రితాతలు, మీ కుమారులు, మీ నోదరులు, మీ సహవాసులు (అ'జ్వాబ్), మీ బంధువులు, మీరు సంపాదించిన ఆస్తిపాస్తులు, మందగిస్తాయేమోనని భయపడే మీ వ్యాపారాలు, మీకు ప్రీతికరమైన మీ భవనాలు -- అల్లాహ్ కంటే, ఆయన ప్రవక్త కంటే మరియు ఆయన మార్గంలో పోరాడటం కంటే -- మీకు ఎక్కువ ప్రేయమైనవైతే, అల్లాహ్ తన తీర్పును బహిగతం చేసేవరకు నిరీక్షించండి. మరియు అల్లాహ్ అవిధేయులైన జాతివారికి సన్మార్గం చూపడు." (అల్బాకబ్, 9:23-24)

ఈ ఆయతుల ద్వారా అందరికంటే అధికంగా, అల్లాహ్ (త)ను, ఆయన ప్రవక్తనే ప్రేమించాలి. ఇంకా తన

[۸] - (صحیح) (۱۱/۱)

وَعَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ذَا قَطَعَ الْإِيمَانُ مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رِبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمَحَمَّدٍ رَسُولًا". رواه مسلم.

9. (8) [1/11-దృఢం]

'అబ్బాస్ బిన్ 'అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్(త)ను ప్రభువుగా, ఇస్లామ్ను తన ధర్మంగా, ముహమ్మద్ (స)ను తన ప్రవక్తగా స్వీకరించిన వ్యక్తి విశ్వాస మాదుర్యాన్ని ఆస్వాదించాడు.⁸ (ముస్లిమ్)

[۹] - (صحیح) (۱۱/۱)

ఎవరినైనా ప్రేమిస్తే కేవలం అల్లాహ్(త) కోసమే ప్రేమించాలి. ఇంకా విశ్వాసాన్ని వదలటం అగ్నిలో పడటంగా భావించాలి.

8) వివరణ-9: వివిధ పదార్థాల్లో వివిధ రుచులు ఉంటాయి. రుచిచూచే శక్తి ఉన్నవాడే వాటి రుచిని ఆస్వాదిస్తాడు. అదేవిధంగా విశ్వాసంలోనూ ఒక రుచి ఉంటుంది. అల్లాహ్(త)పై, ప్రవక్తపై, ఇస్లామ్పై అత్యధిక ప్రేమ ఉన్నవాడే ఈ రుచిని పొందుతాడు. ఇటువంటి వ్యక్తి అల్లాహ్(త)నే తన ప్రభువుగా, అల్లాహ్ (త) పట్లనే సంతృప్తిగా ఉంటాడు. ప్రవక్త (స)ను తన ప్రవక్తగా అతని దైవదౌత్యం పట్ల సంతృప్తిగా ఉంటాడు. ఇస్లామ్ను తన ధర్మంగా విశ్వసిస్తాడు. దానిపట్ల సంతృప్తి కలిగి ఉంటాడు. ఈ విషయాలు ఉన్న వ్యక్తి విశ్వాస మాదుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు. అల్లాహ్(త) మనందరికీ విశ్వాస మాదుర్యాన్ని ప్రసాదించుగాక!

ఈ 'హదీసు' డిప్లొమెనరీ 'అబ్బాస్ (ర). ఇతను ప్రవక్త (స)కు చిన్నాన్న. ప్రవక్త (స) కంటే 2 లేక 3 సంవత్సరాల ముందు జన్మించారు. మక్కాలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. మక్కాలో విజయానికి ముందు మదీనా వలస పోయారు. 'హునైస్ యుద్ధంలో ప్రవక్త (స) వెంట ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) వాహనం కళ్ళిం పట్టుకొని ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని చాలా గౌరవించే వారు. 'అబ్బాస్ (ర) చాలా దయామయులు, దాన గుణం గల వారు. ఆతిథ్య స్వభావం గలవారు. ఇస్లామ్ కు ముందు క'అబ్బాస్ గృహ సంరక్షకులుగా ఉండేవారు. హాజీలకు నీళ్ళు త్రాపించేవారు. ఇంకా అతని దు'ఆ స్వీకరించబడేది. 'ఉమర్ (ర) పరిపాలనా కాలంలో కరువు ఏర్పడినపుడు నమాజ్ ఇస్తిస్థా' చదివించేవారు. అతని ప్రార్థన స్వీకరించబడేది. 88 సంవత్సరాల వయస్సులో హిజ్రీ శకం 32లో మరణించారు.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ، يَهُودِيٍّ وَلَا نَصْرَانِيٍّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ؛ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ". رواه مسلم.

10. (9) [1/11-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఎవరి చేతిలో ముహమ్మద్ ప్రాణం ఉందో ఆయన (త) సాక్షి! ఈ అనుచర సమాజంలోని యూదులు, క్రైస్తవులు నా గురించి తెలుసుకొని, నన్ను విశ్వసించ కుండా మరణిస్తే వారు నరకానికి వెళ్తారు. ⁹ (ముస్లిమ్)

[10] - (متفق عليه) (۱۱/۱)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ثَلَاثَةٌ لَهُمْ أَجْرَانِ: رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنَ بِنَبِيِّهِ وَآمَنَ بِمُحَمَّدٍ، وَالْعَبْدُ الْمُتْلُوكُ إِذَا أَدَّى حَقَّ اللَّهِ وَحَقَّ مَوْلَاهُ، وَرَجُلٌ كَانَتْ عِنْدَهُ أُمَةٌ يَطُوعًا، فَأَدَّيَهَا فَأَحْسَنَ تَأْدِيَتَهَا، وَعَلِمَهَا فَأَحْسَنَ تَعْلِيمَهَا، ثُمَّ أَعْتَهَا فَرَّوَجَهَا؛ فَلَهُ أَجْرَانِ".

11. (10) [1/11-ఏకీభవితం]

అబూ మూసా అష్'అరీ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ముగ్గురు వ్యక్తుల కోసం రెట్టింపుపుణ్యం ఉంది. 1. తమ ప్రవక్తను విశ్వసించి ఆ తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను విశ్వసించినవారు, 2. తన యజమాని హక్కులను, అల్లాహ్(త) హక్కులను

9) వివరణ-10: అంటే ప్రవక్త (స) దైవదౌత్యాన్ని పొంది, ప్రవక్త (స) సందేశం అతనికి అందినా, అతడు విశ్వసించకుండా ఉంటే, ఇస్లామ్ స్వీకరించకుండా మరణిస్తే, నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తాడు. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించడం తప్పని సరి. అదేవిధంగా ఈ ఆదేశం ఇతర మతస్థులకు కూడా వర్తిస్తుంది. ఎందు కంటే ప్రవక్త (స) మానవులు, జిన్నుల అందరిపైపు ప్రవక్తగా పంపబడ్డారు. ప్రవక్త (స): 'ఇప్పుడు ఉన్న వారు, నా తరువాత వచ్చేవారు అందరిపైపు ప్రవక్తగా పంప బడ్డారు.' అని అన్నారు. అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు, 'ఓ ప్రజలారా! నేను మీ అందరిపైపు ప్రవక్తగా పంపబడ్డాను.' (అల్ అరాఫ్, 7:158)" మరోచోట: "మీము అందరి కోసం మిమ్మల్ని ప్రవక్తగా పంపాము." (సబా, 34:28) అని ఉంది.

నెరవేర్చే సేవకుడు, ఇంకా, 3. తన వద్ద ఉన్న సేవకురాలిని అనుభవిస్తూ, ఆమెకు విద్యాభ్యాసాలు నేర్పుతూ, ఆ తరువాత ఆమెను విడుదల చేసి పెళ్ళి చేసు కున్న వ్యక్తికి, రెట్టింపు పుణ్యాలు లభిస్తాయి.¹⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

10) వివరణ-11: ఈ 'హదీసు'ను ఉల్లేఖించిన వారు ప్రఖ్యాత ప్రవక్త (స) అనుచరులు అబూ-మూసా అష్'అరీ (ర). ఇతని పేరు 'అబ్దుల్లాహ్ బీన్ ఖైస్. ఇతడు యమన్ కు చెందినవారు. ఇతను అష్'అరీ తెగకు చెందిన వారు. అందువల్లే అతన్ని అష్'అరీ అంటారు. యమన్ నుండి మక్కా వచ్చారు. ఇస్లామ్ స్వీకరించి స్వదేశం తిరిగివెళ్ళిపోయారు. యమన్ వెళ్ళి ఇస్లామ్ సందేశం గురించి ప్రచారం చేశారు. ఫలితంగా చాలా మంది ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. అబూ మూసా అష్'అరీ 50 మంది ముస్లిములను వెంటబెట్టుకొని సమద్ర మార్గం ద్వారా మక్కా వైపు ప్రయాణమయ్యారు. కాని తుఫాన్ వల్ల పడవ 'హిజాబ్'కి బదులు 'హబ్షా' కు తీసుకొని పోయింది. ఇటు జ'అఫర్ (ర) ఇంకా ఇతర బాధితులు అక్కడకు వలస వచ్చి ఉన్నారు. వీళ్ళు మదీనా కు బయలుదేరారు. అబూ మూసా అష్'అరీ కూడా వాళ్ళ వెంట బయలుదేరారు. వీళ్ళందరూ 'ఖైబర్ విజయం సమయంలో' అక్కడకు చేరుకున్నారు. ప్రవక్త (స) యుద్ధ ధనం నుండి అతనికి కూడా ఒక వంతు ఇచ్చారు. మదీనా వచ్చిన తర్వాత ఇస్లామీయ సేనల్లో నిమగ్నం అయి పోయారు. అనేక పోరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని యమన్ గవర్నర్ గా నియమించారు. 44 హిజ్రీలో మరణించారు. (త'జ్వర అలీ'హఫ్"జ్)

గ్రంథ ప్రజలు యూదులైనా, క్రైస్తవులైనా తమ ప్రవక్తను విశ్వసించి వారి షరీ'అత్ ల ప్రకారం ఆచరించారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) కాలం వారికి లభించింది. వారు ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించారు. ఆయన తీసుకువచ్చిన షరీ'అత్ ప్రకారం ఆచరించారు. ముస్లిమ్ గా మరణించారు. వారికి ప్రతి పుణ్యానికి రెట్టింపు పుణ్యం లభిస్తుంది. ఉదాహరణకు మనం నమాజు చదివినా, రోజు ఉన్నా 10 పుణ్యాలు లభిస్తాయి. అయితే గ్రంథ ప్రజలకు 20 పుణ్యాలు లభిస్తాయి. ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు: " ఎవరికైతే పూర్వం మేము గ్రంథాన్ని ఇచ్చామో వారు దీనిని (ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసిస్తారు. మరియు వారికి ఇది వినిపించ బడినప్పుడు, వారు

١٢ - [١١] (متفق عليه) (١ / ١)

وَعَنْ ابْنِ عَمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَمَرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَسْتَهْنُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ، إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ.

إِلَّا أَنْ مُسْلِمًا لَمْ يَذْكُرْ " إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ."

12. (11) [1/11-ఏకీభవితం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రజలు అల్లాహ్ (త) తప్ప ఆరాధనకు అర్హులెవరూ లేరని, ము'హమ్మద్ అల్లాహ్ ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇవ్వాలి, నమాజు స్థాపించాలి, 'జకాతు'చెల్లించాలి. ఇలా చేసేవరకు వారితో యుద్ధం కొనసాగించాలని నన్ను ఆదేశించడం జరిగింది. వారిలా చేయడం ప్రారంభిస్తే, వారు నా నుండి తమ ప్రాణాలను, ధనాన్ని రక్షించు కున్నారు. ఇస్లామీయ హక్కు తప్ప. ఆ తరువాత వారి విచారణ అల్లాహ్ పైన ఉంది. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

అయితే ముస్లిములలో, "ఇల్లాబి'హజ్బిల్ ఇస్లామ్," లేదు.¹¹

ఇలా అంటారు: 'మేము దీనిని విశ్వసించాము, నిశ్చయంగా, ఇది మా ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యం. నిశ్చయంగా, మేము మొదటి నుండియే అల్లాహ్ కు విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉన్నాము.' వీరే, తమ సహనానికి ఫలితంగా రెండింటలు ప్రతిఫల మొసంగబడే వారు.."(అల్ ఖసస్, 28:52-54)

రెండవ విషయం: ఏమిటంటే, సేవకుడికి రెండు పుణ్యాలు లభిస్తాయి. ఎందుకంటే అతడు రెండు సేవలు చేస్తాడు. రెట్టింపు శ్రమ పడవలసి ఉంటుంది. అల్లాహ్ (త) హక్కు ఆరాధనగా యజమాని హక్కును సేవగా నిర్వర్తిస్తాడు. మూడవ విషయం: ఏమిటంటే యజమానికి రెండు పుణ్యాలు లభిస్తాయి. ఒక పుణ్యం విద్య నేర్పినందుకు, విడుదల చేసి నందుకు, రెండవ పుణ్యం వివాహం చేసుకున్నందుకు.

11) వివరణ-12: 'హత్తా 'యబ్ హదు,' అంటే అల్లాహ్ (త)ను, ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించి ఆదేశాలను పాలించాలి. ఇందులో నమాజు, ఉపవాసం, 'జకాత్, 'హజ్జ్ మొదలైనవన్నీ ఉన్నాయి. ఇక విశ్వసించనివాడు ఒప్పందంకుదుర్చుకుని పన్ను (జి'జ్య) ఇస్తామని

(١٢ / ١) (صحيح)

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ صَلَّى صَلَاتَنَا، وَاسْتَقْبَلَ قِبْلَتَنَا، وَأَكَلَ ذَبْحَتَنَا؛ فَذَلِكَ الْمُسْلِمُ الَّذِي لَهُ ذِمَّةُ اللَّهِ وَذِمَّةُ رَسُولِهِ، فَلَا تَخْفَرُوا اللَّهَ فِي ذِمَّتِهِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

13. (12) [1/11-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మనలా నమా'జు చదివేవాడు, మన ఖిల్లావైపు తిరిగేవాడు, మనం 'జిబ'హ్ చేసిన జంతువును తినేవాడు ముస్లిమ్. అతనికి అల్లాహ్(త) శరణు, రక్షణ ఉంది. ప్రవక్త (స) వాగ్దానం, రక్షణ ఉంది. కనుక మీరు అతనితో చేసిన ఒప్పందం, అభయాన్ని భంగం చేయకండి." ¹² (బు'ఖారీ)

(١٣ / ١) (متفق عليه)

ఒప్పుకోవాలి. ఇటువంటి పరిస్థితిలో యుద్ధ విరమణ చేసుకోవాలి. అన్ని విధాలా వారికి రక్షణ కల్పించాలి. 'ఇల్లాహ్ బి హజ్జీల్ ఇస్లాం' అంటే ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత నేరం చేస్తే మాత్రం తప్పకుండా దానికి శిక్ష పడుతుంది. ఎవరి నయినా చంపితే అతన్ని కూడా చంపటం జరుగుతుంది. వ్యభి చారం చేస్తే తగిన శిక్ష విధించడం జరుగుతుంది. దొంగతనం చేస్తే చేతులు నరకడం జరుగుతుంది. ఎవరైనా వచ్చి, నేను ముస్లిముని చెప్పి తరు విధంగా ఆచరిస్తూ ఉంటే, అతన్ని ముస్లిమ్గానే పరిగణించడం జరుగుతుంది. కాని ఒకవేళ అతని హృదయంలో కాపట్యం ఉంటే, అతని విషయం అల్లాహ్(త)పై ఉంది. పరలోకంలో అల్లాహ్(త)త అతన్ని విచారిస్తాడు. ప్రపంచంలో అతన్ని ముస్లిమ్గానే పరిగణించడం జరుగు తుంది.

12) వివరణ-13: ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో ముస్లిములుగా మారిన కొంతమంది గురించి అనుమానంగా ఉండేది. అనుమానించ కూడదని సూచించడం జరిగింది. అంటే మనలా ఎవరైనా ఇస్లామ్ స్వీకరించి, నమా'జు, 'జకాత్, 'హజ్జు ఆచరిస్తూ ఉంటే, అతడు అల్లాహ్ (త) మరియు ప్రవక్త రక్షణలోకి వచ్చి నట్లే. అతన్ని కపటాచారిగా భావించి కయ్యానికి గురి చేయడం, చంపటం చేయ రాదు. అతని ధనాన్ని దోచుకో రాదు. అతని ధన ప్రాణాలకు రక్షణ కల్పించాలి. అతన్ని హింసించి అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త ఒప్పందాన్ని భంగం చేయరాదు.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: أَتَى أَعْرَابِيَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: لَنُنِيَ عَلَى عَمَلٍ إِذَا عَمِلْتَهُ نَخَلَتْ الْجَنَّةَ. قَالَ: "تُعْبُدُ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، وَتَقِيمُ الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ، وَتُؤَدِّي الرِّكَاعَ الْمَفْرُوضَةَ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ". قَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا أُرِيدُ عَلَى هَذَا شَيْئًا وَلَا أَنْفُسُ مِنْهُ. فَلَمَّا وُلِيَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ سَرَهُ أَنْ يَنْتَظِرَ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَلْيَنْتَظِرْ إِلَى هَذَا".

14. (13) [1/11-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక బదూ వచ్చాడు. అతడు ప్రవక్త (స)ను: 'స్వర్గం లోకి ప్రవేశించే శింపజేసి ఏదైనా విషయాన్ని నాకు ఉపదేశించండి.' అని విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): "నీవు అల్లాహ్ (త)ను ఒక్కనిగా భావించి ఆరాధించు, ఆయనకు సాటి కల్పించకు, విధి నమా'జులను తూ. చ. తప్పకుండా పాటించు. విధి 'జకాత్'ను చెల్లిస్తూ ఉండు, రమ'దాన్ ఉపవాసాలు ఆచరిస్తూ ఉండు. ఇలా ఎల్లప్పుడు చేస్తూ ఉంటే స్వర్గంలో చేరగలవు.' అని అన్నాడు. అది విన్న ఆ వ్యక్తి: "ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉండే ఆయన (త) సాక్షి! నేను దానికి మించను, తగ్గను." అని అన్నాడు. అతడు తిరిగి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత ప్రవక్త (స): 'ఒకవేళ ఎవరైనా స్వర్గవాసిని చూడా లనుకుంటే ఇతన్ని చూడండి.' అని అన్నాడు. ¹³ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(١٤ / ١) (صحيح)

وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ التَّمِيمِيِّ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! قُلْ لِي فِي الْإِسْلَامِ قَوْلًا لَا أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَدًا بَعْدَكَ. وَفِي رِوَايَةٍ: غَيْرِكَ. قَالَ: "قُلْ: آمَنْتُ بِاللَّهِ، ثُمَّ اسْتَقِم". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

13) వివరణ-14: ఆరాధన అంటే అల్లాహ్ (త) ఆదేశాల ప్రకారం ఆచరించాలి. ఆదేశించిన వాటిని ఆచరించాలి, నివారించిన వాటికి దూరంగా ఉండాలి. నమా'జు, ఉపవాసాలు, 'జకాత్ మొదలైనవన్నీ ఆరాధనలోనిభాగాలే. మరికొన్ని ఉల్లేఖనాల్లో ప్రవక్త (స) ఇస్లామ్ ఆదేశాలను, చిహ్నాలను గురించి ఉపదేశించారని ఉంది. "లా అజీదు వలా అష్టును" అంటే, మీరు ఆదేశించిన వాటిని తగ్గించను, లేక 'వీటి ప్రచారంలో తగ్గింపుచేయను,' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) అతని దృఢవిశ్వాసాన్ని చూసి అతన్ని స్వర్గవాసి అని శుభవార్త ఇచ్చారు.

15. (14) [1/12-దృఢం]

సుఫియాన్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్' స'ఖఫీ (ర) కథనం, నేను ప్రవక్త(స)ను: "ఇస్లామ్ గురించి ఏదైనా విషయం నాకు తెలుపండి, దాని తరువాత మరొకరిని అడిగే అవసరం రాకూడదు." అని విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త(స): "అల్లాహ్(త)ను విశ్వసించాను అని చెప్పి, దానిపై స్థిరంగా ఉండు." అని ఉపదేశించారు.¹⁴ (ముస్లిమ్)

14) వివరణ-15: ఈ 'హదీసు'ను సుఫియాన్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్' స'ఖఫీ ఉల్లేఖించారు. 'ఉమర్ (ర) తన పరిపాలనా కాలంలో ఇతన్ని 'తాయెఫ్ గవర్నర్ గా నియమించారు.

ఇస్తిఖామత్ అంటే స్థిరంగా ఉండటం, తిన్నగా నడవడం, సరైన విధంగా అనుసరించటం. ఎన్ని కష్టాలొచ్చినా, ఎన్ని ఆటంకాలు వచ్చినా రుజుమాల్లాన్ని అనుసరించడం. వీటిని గురించే ప్రవక్త (స) ముస్లిములందరికీ ఉపదేశించారు.

అల్లాహ్ ఆదేశం: " కనుక (ఓ ప్రవక్తా!) నీవూ మరియు పశ్చాత్తాప పడి (ఆయన వైపుకు మరలిన) నీ సహచరులూ, నీకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడిన విధంగా ఋజు మార్గంపై స్థిరంగా ఉండండి, హద్దులు మీరకండి. నిశ్చయంగా, ఆయన మీకర్మలన్నీ చూస్తున్నాడు." (హూద్, 11:112)

అల్లాహ్ ఆదేశం: "నిశ్చయంగా, మీ ఆరాధ్యదేవుడు, ఒకే ఒక్క దేవుడు (అల్లాహ్); కావున మీరు నేరుగా ఆయన వైపునకే మరలండి మరియు ఆయననే క్షమాపణకై వేడుకోండి." (ఫుస్సిలత్, 41:6) అల్లాహ్(త), ప్రవక్త (స)ను దీన్ని గురించే బోధించమని ఆదేశించాడు.

అల్లాహ్ ఆదేశం: " కావున నీవు (ఓ ము'హమ్మద్!) దీని (ఈ సత్యధర్మం) వైపునకే వారిని పిలుపు. మరియు నీకు ఆజ్ఞాపించబడిన విధంగా దానిపై స్థిరంగా ఉండు. మరియు వారి కోరికలను అనుసరించకు." (షూరా, 42:15)

ఇటువంటి వారు అల్లాహ్(త)ను తమ ప్రభువుగా విశ్వసించి ఇతర భయాలన్నిటినీ తమ హృదయాల నుండి తీసివేశారు. ఇటువంటి వారికి అల్లాహ్(త): 'మీకు ఎటువంటి భయంగానీ విచారంగానీ ఉండదు.' అని శుభవార్త తెలుపు తున్నాడు.

అల్లాహ్ ఆదేశం: " నిశ్చయంగా, ఎవరైతే: "మా ప్రభువు అల్లాహ్ యే!" అని, తరువాత దానిపై స్థిరంగా ఉంటారో!

(۱۲/۱) [۱۵] (متفق عليه)

وَعَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدٍ اللَّهِ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، مِنْ أَهْلِ نَجْدٍ، ثَائِرِ الرَّأْسِ، نَسْمَعُ دَوِيَّ صَوْتِهِ وَلَا نَفْقَهُ مَا يَقُولُ، حَتَّى دَنَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَإِذَا هُوَ يَسْأَلُ عَنِ الْإِسْلَامِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "خَمْسٌ صَلَوَاتٌ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ". فَقَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهُنَّ؟ فَقَالَ: "لَا، إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ". قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَصِيَامٌ شَهْرَ رَمَضَانَ". قَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهُ؟ قَالَ: "لَا، إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ". قَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الزَّكَاةَ، فَقَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهَا؟ فَقَالَ: "لَا! إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ". قَالَ: فَادْبِرَ الرَّجُلُ وَهُوَ يَقُولُ: وَاللَّهِ لَا أَرِيدُ عَلَى هَذَا وَلَا أَنْفُسُ مِنْهُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَفْلَحَ الرَّجُلُ إِنْ صَنَعَ".

16. (15) [1/12-ఏకీభవితం]

'తలీహ్ బిన్ 'ఉబైదుల్లాహ్' (ర) కథనం: 'నక్ష్త్ నుండి ఒక వ్యక్తి ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చాడు. అతని తల వెంట్రుకలు చిందర వందరగా ఉన్నాయి. మేము అతని నోటి నుండి వచ్చే శబ్దాన్ని వినేవాళ్ళం. కాని ఆయన మాటలు అతన్ని దూరంగా ఉండటం వల్ల అర్థం చేసుకోలేక పోయే వాళ్ళం. సరాసరి అతను ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, ఇస్లామ్ గురించి ప్రశ్నించాడు.' దానికి ప్రవక్త (స): 'ఇస్లామ్ ఆదేశాల్లో రాత్రిపగళ్లో 5 పూటలు నమా'జు తప్పనిసరిగా చదవాలి.' అని ఉపదేశించారు. దానికతను: 'ఇవికాక మరేవైనా విధి నమా'జులు

అలాంటి వారికి ఎలాంటి భయమూ వుండదు మరియు వారు దుఃఖ పడరు కూడా." (అహ్మద్, 46:13)

అదేవిధంగా మరో ఆదేశం: "నిశ్చయంగా, ఎవరైతే: "అల్లాహ్ యే మా ప్రభువు!" అని పలుకుతూ తరువాత దానిపైననే స్థిరంగా ఉంటారో! వారిపై దేవదూతలు దిగి వచ్చి (ఇలా అంటారు): "మీరు భయపడకండి మరియు దుఃఖపడకండి, మీకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గపు శుభవార్తను వినండి!" (హా మీమ్ అసినజ్జమ్, 41:30)

ప్రవక్త (స) సుఫియాన్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్' స'ఖఫీకి ఈ వాక్యాల వెలుగులోనే సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ 'హదీసు' జవామి'ఉల్ కలిమి'లో ఉంది. ప్రవక్త(స) పలికిన రెండు పదాల్లో ఇస్లామ్ వివరణ అంతా ఇమిడి ఉంది. ఇస్లామ్ అంటే: 'అల్లాహ్ ను విశ్వసించి, దానిపై స్థిరంగా ఉండటమే.' దాన్ని బోధించిన తర్వాత మరో పాఠం అవసరం లేదు.

ఉన్నాయా.' అని విన్నవించుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స): 'లేవు కాని, అదనపు నమాజులు ఉన్నాయి. నీవు సంతోషంగా చదివితే పుణ్యం లభిస్తుంది, చదవకపోతే ఎటు వంటి పాపం చుట్టుకోదు.' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స): 'ఇస్లామ్‌లోని మరో ముఖ్య విధి రమ'దాన్ నెల ఉపవాసాలు పాటించాలి.' అని హితబోధ చేశారు. దానికి ఆ వ్యక్తి: 'ఇవి కాక మరేవైనా ఉపవాసాలు నాపై ఉన్నాయా?' అని విన్నవించు కున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స): 'ఇతర అదనపు ఉప వాసాలు ఉన్నాయి కాని, అవి విధికావు. అయితే నీవు కోరితే అదనపు ఉపవాసాలు పాటించవచ్చు.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స): 'జకాత్ కూడా తప్పనిసరి విధి.' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి: 'ఇవి కాక మరేవైనా విధిగా ఉన్నాయా?' అని విన్నవించుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స): 'లేవు కాని, దానధర్మాలు చేయవచ్చు.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆ వ్యక్తి తిరిగి వెళుతూ: 'అల్లాహ్ సాక్షి! మీరు చెప్పిన దానికిమించను, తగ్గించను.' అని అంటూ పోయాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'ఒకవేళ ఈ వ్యక్తి సత్యం పలుకు తున్నట్లయితే, సాఫల్యం పొందుతాడు.' అని అన్నారు.¹⁵ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٧ - [١٦] (متفق عليه) (١٢/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: إِنَّ وَفْدَ عَبْدِ الْقَيْسِ لَمَّا أَتَوْا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؛ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ الْقَوْمُ ؟ أَوْ: مَنْ الْوَفْدُ؟" قَالُوا: رِبِيعَةُ. قَالَ: "مَرْحَبًا بِالْقَوْمِ - أَوْ: بِالْوَفْدِ - غَيْرَ خَرَابٍ وَلَا نَدَامَى". قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّا لَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَأْتِيكَ إِلَّا فِي الشَّهْرِ الْحَرَامِ، وَبَيْنَنَا وَبَيْنَكَ هَذَا الْحَيَّ مِنْ كَفَّارٍ مُضَرٍّ؛ فَهَرْنَا بِأَمْرِ فَصْلٍ نُخْبِرُ بِهِ مِنْ وَرَاءَنَا وَنَدْخُلُ بِهِ الْجَنَّةَ، وَسَأَلُوهُ عَنِ الْأُشْرَبَةِ، فَأَمَرَهُمْ بِأَرْبَعٍ، وَنَهَاهُمْ عَنْ أَرْبَعٍ: أَمَرَهُمْ بِالْإِيمَانِ بِاللَّهِ وَخَذَهُ، قَالَ: "أَتَدْرُونَ مَا الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَخَذَهُ؟" قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: "شَهَادَةُ أَنْ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ، وَصِيَامُ رَمَضَانَ، وَأَنْ تُعْطُوا مِنَ الْمَغْنَمِ الْخُمْسَ. "وَنَهَاهُمْ عَنْ أَرْبَعٍ: عَنْ الْخَمْتِ، وَالنَّبَاءِ، وَالنَّقِيرِ، وَالْمَرْقَتِ. وَقَالَ: "إِخْطُوهُنَّ وَأَخْبِرُوا بِهِنَّ مَنْ وَرَاءَكُمْ". وَلَفْظُهُ لِلْبَخَارِيِّ

17. (16) [1/12-విశిష్టవిశం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: 'అబ్దుల్ ఖైస్ తెగకు చెందిన ఒక బృందం ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చినపుడు, ప్రవక్త (స) వారిని, 'మీరు ఏ తెగకు చెందినవారు.' అని అడిగారు. దానికి వారు, 'మేము రబీ'అహ్ తెగకు చెందినవారము.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) వారికి స్వాగతం పలికారు. ఇంకా ఇహాపరలోకాల్లో శుభం కలగాలని దీవించారు. అనంతరం వారు: 'ఓ ప్రవక్తా! మేము చాలా దూరం నుండి వచ్చాం. మేము కేవలం యుద్ధం నిషేధించబడిన శుభ మాసాల్లోనే రాగలము. ఎందుకంటే మీకూ మాకూ మధ్య అవిశ్వాస ము'దర్ తెగవారున్నారు. ఇతర నెలల్లో వస్తే వారు మాతో యుద్ధం చేస్తారు. అందువల్ల తమరు ఏదైనా చాలా ముఖ్యమైన విషయాన్ని ఉపదేశించండి, మేము వెళ్ళి మా జాతి వారికి తెలియపరుస్తాం. మేము కూడా దాన్ని ఆచరించి స్వర్గంలో ప్రవేశించడానికి అర్హులుగా మారతాము. దీనికి తోడు ఇంతకు ముందు నబీ'జ్ తయారుచేసే పాత్రల గురించి కూడా ప్రశ్నిస్తూ 'ఆ పాత్రలను ఉపయోగించడం ధర్మమా అధర్మమా?' అని అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) వారికి 4 విషయాల గురించి ఆదేశించారు, 4 విషయాల నుండి వారించారు:

"1. అల్లాహ్(త)ను విశ్వసించమని ఆదేశించారు. 'కేవలం అల్లాహ్(త)నే విశ్వసించండి.' అని పలికి: 'మీకు తెలుసా? అల్లాహ్(త)ను ఎలా విశ్వసించాలో?' అని అడిగారు. దానికి వారు: 'అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త(స) కే బాగా తెలుసు.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'అల్లాహ్(త)ను విశ్వసించడం అంటే, అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరని, ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్(త) ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇవ్వటం. నమాజును ప్రశాంతంగా చదవటం, 'జకాత్ చెల్లించటం, రమ'దాన్ ఉపవాసాలు పాటించటం, యుద్ధ ధనంలో నుండి 5వ వంతు ప్రజానిధికి ఇవ్వటం.' ఇంకా 4 రకాల పాత్రలను ఉపయోగించ టాన్నుండి వారించారు అవి: 1. హతమ్ అంటే లాఖ్ తో చేసిన తొట్టె లేక మర్తబాన్. 2. దుబ్బ అంటే ఎండిన

15) వివరణ-16: ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త 'తల్'హ బిన్ 'ఉబైదుల్లాహ్. ఇతను హిజ్రత్‌కు 24 లేక 25 సంవత్సరాలు ముందు జన్మించారు. వీరు ప్రారంభ ముస్లిముల్లో ఒకరు. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత అవిశ్వాసులు ఇతన్ని చాలా హింసించారు. చివరికి హిజ్రత్ చేసి మదీనా వచ్చారు. ఇస్లామీయ పోరాటాల్లో చురుగ్గా పాల్గొనేవారు. 62 సంవత్సరాల వయస్సులో వీరమరణం పొందారు.

గుమ్మడి కాయతో చేసిన పాత్రలను, 3. నఖీర్, అంటే ఖర్జూరం చెట్టును లోపలి భాగం తీసిన కర్రతో చేసినపాత్రలు, 4. ము'జప్పత్, అంటే సున్నితమైన లోపాంతో చేయబడిన పాత్రలను ఉపయోగించవద్దు.' అని వారించారు. ఇంకా ఈ విషయాలను గుర్తుంచు కోండి, ఇక్కడకు రాని మీ జాతి వారికి తెలియ పరచండని ఆదేశించారు.¹⁶ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

దీని పదాలు బు'ఖారీలోనివి.

(١٧] - ١٨ [متفق عليه) (١٣/١)

وَعَنْ عَبْدِ بْنِ الصَّامِتِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَحَوْلَهُ عَصَابُهُ مِنْ أَصْحَابِهِ: "بِإِعْزَائِي عَلَى أَنْ لَا تَسْرُكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا، وَلَا تَسْرِفُوا، وَلَا تَزْنُوا، وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ،

16) వివరణ-17: ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) ప్రవక్త (స) చిన్నాన్న కుమారులు. హిజ్రీకు 3 సం.ల ముందు మక్కహ్ లో జన్మించారు. తన తల్లితో పాటే బాల్యంలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఇంకా తన తల్లిమెంట బలహీన ప్రజలకు అండగా ఉండేవారు. ఆ తరువాత మదీనహ్ వైపు హిజ్రత్ చేశారు. ఎల్లప్పుడూ ప్రవక్త (స) వెంట ఉండేవారు. ప్రవక్త (స) మరణ సమయంలో అతని వయస్సు 13 సంవత్సరాలు. చాలా జ్ఞాన సంపన్నులు, ఖుర్రాన్ వ్యాఖ్యాన విద్యలో ఆరితేరినవారు. అదేవిధంగా 'హదీసు' విద్యలోనూ ప్రావీణ్యం.

ఈ బృందం ప్రవక్త (స) వద్దకు రెండుసార్లు వచ్చింది. ఒకసారి మక్కహ్ విజయానికి ముందు 5వ హిజ్రీలో లేదా అంతకు ముందు. ఈ బృందంలో 13 లేక 14 మంది సభ్యులు ఉన్నారు. వీరిపేర్లు ఫతి'హుల్ బారీలో ఉన్నాయి. మరోసారి 8 లేక 9వ హిజ్రీలో. అప్పుడు 40 మంది సభ్యులు ఉన్నారు. వీరు బహైరైన్ ప్రాంతానికి చెందినవారు. ఇస్లామ్ లో మస్జిద్ నబవీ తరువాత అన్నింటికంటే మొట్టమొదటి జమ'అహ్ వీరి మస్జిద్ లోనే చదివించబడింది. (బు'ఖారీ).

బహైరైన్ లోని జమ'అహ్ అనే గ్రామంలో 'అబ్దుల్ ఖైస్ మస్జిద్ లో' మస్జిద్ నబవీ తరువాత మొట్టమొదటి జమ'అహ్ జరిగింది. ఈ బృందంలో 'అబ్దుల్ ఖైస్ అనే వ్యక్తి కూడా ఉండేవారు. ఇతను చాలా దయామయుడు, బుద్ధి మంతుడూను. ఈ 'హదీసు'లో 'హజ్జ్ ప్రస్తావన లేదు. కాని ఖైసాఖీ, ముస్నద్ అ'హ్మద్ లలో 'హజ్జ్ ప్రస్తావన ఉంది. నిజం అల్లాహ్ కు తెలుసు.

وَلَا تَأْتُوا بِبَهَائِنٍ تَفَرُّوْنَهُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ، وَلَا تَعْمُوا فِي مَعْرُوفٍ. فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا فَعُوقِبَ بِهِ فِي الدُّنْيَا؛ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا ثُمَّ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا؛ فَهُوَ إِلَى اللَّهِ: إِنْ شَاءَ عَفَا عَنْهُ، وَإِنْ شَاءَ عَاقَبَهُ". فَبِإِعْزَائِهِ عَلَى ذَلِكَ.

18. (17) [1/13-ఏకీభవితం]

'ఉబాద్ హా బిన్ సామిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స): తమ వద్దకు వచ్చిన ఒక బృందంతో మీరు నాతో ఈ విధంగా వాగ్దానం (బైఅత్) చేయండి అని అన్నారు," 'అల్లాహ్ (త)కు ఎవ్వరినీ సాటి కల్పించము, దొంగతనం చేయము, వ్యభిచారానికి పాల్పడము, బిడ్డలను సజీవంగా చంపము, ఇతరులపై అభిమానాలు వేయము, సత్కార్యాల్లో అవిధేయత చూపము.' ఈ వాగ్దానాన్ని నెరవేరిన వాడి ప్రతిఫలం అల్లాహ్ (త)పై ఉంది. నిషేధించినవాటికి పాల్పడితే, ప్రపంచంలో అతనిని శిక్షించడం జరుగుతుంది. ఇది అతనికి పరిహారంగా. ఇంకా ఒకవేళ ఎవరైనా వాటికి పాల్పడితే, అల్లాహ్ (త) దాన్ని దాచి ఉంచితే, అది అల్లాహ్ (త)పై ఉంది. ఆయన కోరితే శిక్షించగలడు లేదా క్షమించగలడు. మేమందరం దీనిపై వాగ్దానం చేస్తున్నాము."¹⁷ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

17) వివరణ-18: ఈ 'హదీసు'ను ప్రఖ్యాత ప్రవక్త (స) అనుచరులు 'ఉబాద్ హా బిన్ సామిత్ (ర) ఉల్లేఖించారు. ఇతను మదీనహ్ వాసులు (అ'న్సారి). ఇస్లామ్ సందేశం విన్న అర్ధప్రజాసభల్లో 'ఉబాద్ హా బిన్ సామిత్ కూడా ఒకరు. అ'న్సారుల బృందం 3 సంవత్సరాల వరకు మదీనహ్ నుండి మక్కహ్ వచ్చే వారు. ఉబాద్ హా కూడా ప్రతిసారి వచ్చారు. మొదటి సారి 10 మంది గల బృందం వచ్చింది. వారిలో 6 గురు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. వారిలో 'ఉబాద్ హా ఒకరు. రెండవ బృందంలో 12 మంది ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. మూడవ బృందంలో 73 మంది వచ్చారు. అప్పుడు కూడా ఉబాద్ హా వచ్చారు. చివరిసారి వచ్చినప్పుడు ప్రవక్త (స) అతన్ని ప్రయాణ బృందానికి నాయకునిగా నియమించారు. ముస్లిమ్ అయిన తర్వాత తన తల్లిని కూడా ముస్లిమ్ గా మార్చారు. బర్త్ యుద్ధం, బైఅత్ రుద్దాన్ లలో పాల్గొన్నారు. 'ఉమర్ (ర) తన పరిపాలనా కాలంలో అతన్ని ఫలస్తీన్ ఖా'దీగా

నియమించారు. 'ఉస్మాన్ (ర) కాలంలో సిరియా దేశంలో మరణించారు.

బా'య'ఉ' (బై'అత్) అంటే క్రయవిక్రయాలు చేయడం, వ్యవహారం, వస్తువును వస్తువుకు బదులు అమ్మడం, కొనడం, వ్యాపారం అంటారు. ఇస్లామ్‌లో ప్రవక్త చేతిపై లేక ఒక పుణ్య ముస్లిం పురుషుని, చేయపట్టి తన్ను తాను ఆయనకు విధేయునిగా చేయటం (అమ్మటం). దాని ప్రకారం ఆచరిస్తే అతనికి స్వర్గం లభిస్తుంది. దైవప్రీతి లభిస్తుంది. అంటే తన ధన, మాన, ప్రాణాలకు బదులుగా స్వర్గాన్ని కొనడానికి బై'అత్ అంటారు. అల్లాహ్ ఆదేశం: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వాసుల నుండి వారి ప్రాణాలను వారి సంపదలను కొన్నాడు. కాబట్టి నిశ్చయంగా, వారి కొరకు స్వర్గముంది. వారు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడి (తమ శత్రువులను) చంపుతారు మరియు చంపబడతారు. మరియు ఇది తొరాత్, ఇంజీల్ మరియు ఖుర్ఆన్‌లలో, ఆయన (అల్లాహ్) చేసిన వాగ్దానం, సత్యమైనది. మరియు తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చటంలో అల్లాహ్‌ను మించిన వాడు ఎవడు? కావున మీరు ఆయనతో చేసిన వ్యాపారానికి సంతోషపడండి. మరియు ఇదే ఆ గొప్ప విజయం. (అల్ తౌబా, 9:111)

అంటే అల్లాహ్‌కూ విశ్వాసులకూ ఒక వ్యవహారం జరిగింది. వ్యాపారంలో లావాదేవీలు జరిగినట్లు. విశ్వాసులు తమ ధన, ప్రాణ, మానాలను అల్లాహ్‌(త)కు అమ్మివేశారు. వాటికి బదులు అల్లాహ్ స్వర్గం ప్రసాదిస్తాడు. దీన్నే బై'అత్ అంటారు. చేతిపై చేయి పెట్టి వాగ్దానం చేసినా, లేక కేవలం వాగ్దానం చేసినా సరే. దీన్ని ప్రమాణం అంటారు. ప్రపంచంలో అల్లాహ్ (త) ఆదేశంతో ప్రవక్త ఆ బాధ్యతను నిర్వహిస్తాడు. ప్రజల నుండి దైవవిధేయతపై దైవాజ్ఞాపాలనపై ప్రమాణం తీసు కుంటాడు. ప్రవక్త (స) చేతిపై ప్రమాణం చేసినవారు దైవం చేతిపై ప్రమాణం చేసినట్లే.

అల్లాహ్ ఆదేశం: "(ఓ ము'హమ్మద్!) నిశ్చయంగా, (నీ చేతిలో చేయివేసి) నీతో శపథం చేసేవారు, వాస్తవానికి అల్లాహ్‌తో శపథం చేస్తున్నారు. అల్లాహ్ చెయ్యి వారి చేతులమీద ఉంది. ఇక ఎవడు (తన శపథాన్ని) భంగపెట్టాడో, వాస్తవానికి అతడు తన నష్టం కొరకే తన శపథాన్ని భంగం చేస్తాడు. మరియు ఎవడు తన వాగ్దానాన్ని పూర్తి చేస్తాడో, అల్లాహ్ అతనికి గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తాడు." (అల్-ఫత్హ్, 48:10)

హుద్దెబియాలో సుమారు 1400 మంది అనుచరులు దైవ మార్గంలో పోరాడుతామని ప్రవక్త (స) చేతిపై బై'అత్ చేశారు. దీన్ని బై'అత్ రి'ద్వాస్ అంటారు. ఈ ఆయత్ లో దీన్ని గురించే ప్రస్తావించబడింది. ఈ బై'అత్‌ను ఆచరించి చూపించిన వారి పట్ల అల్లాహ్ సంతృప్తిచెందాడు.

అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు: "ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించిన స్త్రీలు ప్రమాణం (బై'అత్) చేయటానికి నీవద్దకు వచ్చి, తాము ఎవరినీ అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించము అని మరియు దొంగతనం చేయము అని మరియు వ్యభిచారం చేయము అని మరియు తమ సంతానాన్ని హత్యచేయమని మరియు తమ చేతుల మధ్య మరియు తమ కాళ్ళ మధ్య నిందారోపణ కల్పించము అని మరియు ధర్మ సమ్మతమైన విషయాలలో నీకు అవిధేయత చూపమని, ప్రమాణం చేస్తే, వారి నుండి ప్రమాణం (బై'అత్) తీసుకో మరియు వారిని క్షమించమని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత." (సూరహ్ ముమ్‌తహిసాన్, 60:12)

ఈ దైవాజ్ఞ ప్రకారం ప్రవక్త (స) స్త్రీ పురుషులతో ప్రమాణం తీసుకున్నారు. వారి ప్రమాణం స్వీకరించారు. కొందరు ఇస్లామ్‌పై, మరికొందరు జిహాద్, హిజ్రత్‌లపై, నమాజ్, ఉపవా సాలకు కట్టుబడి ఉంటామని, కొందరు ప్రవక్త సొంపు దాయానికి కట్టుబడి ఉంటామని, బిద'అత్‌లకు దూరంగా ఉంటామని ప్రమాణం చేసేవారు. ప్రవక్త (స) వారి నుండి ఆ విధంగానే ప్రమాణం తీసుకునేవారు. ఆ తరువాత 'ఖలీఫాలు కూడా ప్రజలతో ప్రమాణం తీసు కున్నారు. షాహ్ వలీఉల్లాహ్ కూడా "ఖాల్ అల్ జమీల్"లో అనేక రకాల బై'అత్‌లు ఉన్నాయని, వాటిలో బై'అత్ ఖిలాఫత్, కొన్నిబై'అత్ ఇస్లామ్, మరికొన్ని బై'అత్ తఖ్‌వా, మరికొన్ని బై'అత్ హిజ్రత్ మరియు జిహాద్ ఇంకా జిహాద్‌లో స్థిరంగా ఉండి బై'అత్ మొదలైనవి.

ఇస్లామీయ పద్ధతిపై బై'అత్ చేయడం సాంప్రదాయ బద్ధమైనది. అయితే ఆ వ్యక్తిలో ఆ గుణాలన్నీ ఉండాలి. 'హదీసు' వివరణ ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స) అనుచరులతో: "మీరు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించరని, దొంగతనం చేయరని, వ్యభిచారం చేయరని, పసిబిడ్డలను చంపరని, ఇతరులపై అభిమానాలు వేయరని ప్రమాణం చేయండి." అని అన్నారు. అయితే 'ఉబాదహ్ బిన్ సా'మిత్ చేసిన ఈ బై'అత్ మక్కాహ్ విజయం తరువాత జరిగింది. 'హఫీజ్ ఇబ్నె 'హజర్ ఫత్హుల్ బారీలో దీన్ని వివరంగా పేర్కొన్నారు.

(١٨) [(١٣/١) (متفق عليه)]

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَصْحَى أَوْ فِطْرٍ إِلَى الْمُصَلَّى، فَمَرَّ عَلَى النِّسَاءِ، فَقَالَ: يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ! تَصَدَّقْنَ، فَإِنِّي أُرِيكُمْ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ. فَقُلْنَ: وَبِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "تَكْثُرُنَ اللَّعْنَ، وَتَكْفُرُنَ الْعُسْبِرَ، مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتٍ عَقْلٍ وَدِينٍ أَذْهَبَ لِبَلِّ الرَّجُلِ الْحَارِمِ مِنْ إِحْدَاكُنَّ". قُلْنَ: وَمَا نَقْصَانُ بَيْنَنَا وَعَقْلَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "أَلَيْسَ شَهَادَةُ الْمَرْءِ أَوْ مِثْلُ نِصْفِ شَهَادَةِ الرَّجُلِ؟" قُلْنَ: بَلَى. قَالَ: "فَلَيْكَ مِنْ نَقْصَانٍ عَقْلًا. قَالَ: أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تَصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ؟" قُلْنَ: بَلَى. قَالَ: "فَلَيْكَ مِنْ نَقْصَانٍ بَيْنَهُمَا".

19. (18) [1/13-ఏకీభవితం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రీ (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) 'ఈదుల్ అ'ద్దా లేదా 'ఈదుల్ ఫిత్రి నాడు 'ఈద్గాహ్ వైపు బయలు దేరారు. ప్రవక్త (స) మహిళల ప్రక్కనుండి వెళ్ళడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) మహిళలను ఉద్దేశించి: "ఓ స్త్రీలారా! మీరు దాన ధర్మాలు అధికంగా చేస్తూ ఉండండి. ఎందుకంటే మీరు చాలా అధిక సంఖ్యలో నరకంలో ప్రవేశించటం నాకు చూపటం జరిగింది." అంటే, 'స్త్రీలు అధిక సంఖ్యలో నరకంలో ప్రవేశిస్తారు.' అని అన్నారు. దానికి వారు: 'ప్రవక్తా! ఏ కారణం వల్ల స్త్రీలు అధికంగా నరకంలో ప్రవేశిస్తారు' అని విన్నవించు కున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), "మీరు శాపనార్థాలు, ఎత్తి వొడుపు మాటలు అధికంగా చేస్తారు. ఇంకా భర్తల పట్ల అవిధేయతగా, కృతఘ్నుతగా ప్రవర్తిస్తారు. ధర్మం మరియు బుద్ధిజ్ఞానాల కొరత మీ లోనే అధికంగా ఉంది." అని అన్నారు. దానికి వారు: 'మాధర్మం, బుద్ధి జ్ఞానాల్లో కొరత ఎలా ఉంది.' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స): 'ఒక స్త్రీ సాక్ష్యం ఒక వ్యక్తి సాక్ష్యానికి సగం ఉంది కదా (అంటే ఇద్దరు స్త్రీల సాక్ష్యం ఒక పురుషుని సాక్ష్యానికి సమానం).' అని అన్నారు. దానికి వారు: 'అవును.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'ఇది వారి బుద్ధి జ్ఞానాల కొరతవల్ల.' అని అన్నారు. అదే విధంగా: 'స్త్రీలు రుతుస్రావం జరిగి నప్పుడు నమాజు, రోజులు ఆచరించరుకదా!' అని అన్నారు. దానికి స్త్రీలు: 'అవును.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'ఇది వారి ధార్మిక లోపం.' అని అన్నారు.¹⁸ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

18) వివరణ-19: ప్రఖ్యాత అనుచరులు అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రీ ఈ 'హదీసు'ను ఉల్లేఖించారు. ఇతని పేరు స'అద్ ఉండేది. కునియత్ అబూ స'య్యాద్. 'ఖుద్రిహ్ వంశానికి

(١٩) [(١٤/١) (صحيح)]

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: "قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَذَّبَنِي إِنْ أَدَمَ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ ذَلِكَ، وَشَتَمَنِي وَلَمْ يَكُنْ لَهُ ذَلِكَ، فَأَمَّا تَكْذِيبُهُ إِيَّايَ فَقَوْلُهُ: لَنْ يَعِيدَنِي كَمَا بَدَأَنِي، وَلَيْسَ أَوَّلُ الْخَلْقِ بِأَهْوَنَ عَلَيَّ مِنْ أَعَادَتِهِ. وَ أَمَّا شَتَمُهُ إِيَّايَ:

చెందినవారు. అందువల్లే ఇతన్ని 'ఖుద్రీ అంటారు. 117 'హదీసు'లు ఉల్లేఖించారు. చాలా గొప్ప 'హదీసు'వేత్త, పండితులు. మదీనహ్ లో తన తల్లిదండ్రులతో పాటు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ముస్లిం నబీ నిర్మాణంలో పాల్గొని ప్రశంస లందుకున్నారు. 15 సంవత్సరాల వయస్సులో ముస్తలఖ్, కందక యుద్ధాలలో, ప్రవక్త (స) ప్రశంసలు పొందారు. 'హుదైబియా ఒప్పందం, 'ఖైబర్, మక్కుహ్ విజయం, 'హునైన్, తబూక్, అవ్ 'తాస్ పోరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం మదీనహ్ లో స్థిరపడ్డారు. ఉమర్, ఉస్మాన్ (ర) కాలంలో ఫత్వాలు ఇచ్చేవారు. 74 హిజ్రీ శకంలో శుక్రవారం నాడు మరణించారు. అప్పుడు అతని వయస్సు 86 సంవత్సరాలు ఉండేది. బఖీలో ఖననం చేయబడ్డారు. మంచినీ ఆదేశించే, చెడును నిర్మూలించే విషయాల్లో చురుగ్గా పాల్గొనే వారు. ప్రవక్త సాంప్రదాయబద్ధంగా ఉండేవారు.

స్త్రీలు నమాజు చదవడానికి ఈద్గాహ్ వెళ్ళేవారు. పురుషులకు దూరంగా ఉండటం వల్ల ప్రవక్త (స) ప్రసంగం వినలేకపోయే వారు. ప్రవక్త (స) వారి వద్దకు వెళ్ళి, వారికి హితబోధ చేశారు. సాధారణంగా స్త్రీలలో ఈ విషయాలు ఉంటాయి. అంటే శాప నార్థాలు పెట్టటం, ఎత్తివొడవటం, భర్తలకు అవిధేయత చూప టం మొదలైనవి. అందువల్ల ప్రవక్త (స) వారిని హెచ్చరించి, దానధర్మాలు చేయమని ఆదేశించారు. దానధర్మాలు చేయటం వల్ల శిక్ష తగ్గుతుంది, నరకంనుండి విముక్తి కూడా లభిస్తుంది. శారీరకంగా, తెలివి తేటలపరంగా స్త్రీలు పురుషుల కంటే బలహీనులు. సాక్ష్యంలో ఇద్దరు స్త్రీల సాక్ష్యం ఒక పురుషుని సాక్ష్యానికి సమానంగా భావించడం జరుగుతుంది. ఒకామె మరచిపోతే మరొకామె గుర్తుచేస్తుంది. అదేవిధంగా బహిష్టు, మరియు ప్రసవాలు వల్ల పరిపూర్ణంగా ఆచరించలేరు కూడా. ఇది వారి ధార్మిక లోపం. వారి బుద్ధిహీనత, వారివరకే పరిమితమై ఉండదు. ఒక్కోసారి తెలివైన వాడిని కూడా బుద్ధిహీనుడిగా చేసివేస్తుంది.

فَقُولُوا: اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا؛ وَإِنَّا الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ، وَلَمْ يَكُنْ لِي كُفُوًا أَحَدٌ".

20. (19) [1/14-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు: " 'ఆదమ్ పుత్రుడు నన్ను తిరస్కరిస్తున్నాడు, ఇది అతనికి తగదు, నన్ను తిడు తున్నాడు, ఇది కూడా అతనికి తగదు. అతడు నన్ను తిరస్కరించటం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ (త) నన్ను మళ్ళీ లేప లేడు, అంటే మొదటిసారి సృష్టించి నట్టు.' అని అంటున్నాడు. అయితే రెండవసారి కంటే మొదటిసారి సృష్టించటం అంత సులువేమీ కాదు. ఇంకా నన్ను తిట్టటం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ ఒకరిని కుమారుడుగా ఎన్నుకున్నాడని అంటు న్నాడు, వాస్తవం ఏమిటంటే, నేను ఒక్కడినే, అక్కర లేని వాడిని, నేను ఒకనికి (జన్మ మివ్వలేదు)తండ్రిని కాదు, లేదా ఎవరికీ పుట్టనూ లేదు (నాకు తల్లి దండ్రులు లేరు) ఇంకా నాకు సరిసమానులు ఎవరూ లేరు." (అల్ ఇబ్లాహ్, 112:1-4)¹⁹ (బు'ఖారీ)

19) వివరణ-20: ఈ 'హదీసు'లో అల్లాహ్ (త) గుణాలను పేర్కొనడం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్ (త) ఒకే ఒక్కడు, ఆయనకు సాటి ఎవరూ లేరు. ఆయనకు భార్యాపిల్లలు ఎవరూ లేరు. ఇటువంటి విషయాలకు ఆయన అతీతుడు. ఈ ప్రపంచం నాశనం అయిపోతుంది. ప్రాణులన్నీ చనిపోతాయి. తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ (త) మానవులందరినీ సజీవపరచి అందరినీ విచారిస్తాడు. అయితే అవిశ్వాసులు తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించరు. మరల సజీవపరచడాన్ని విశ్వసించరు. వీరు దైవాన్ని తిరస్కరిస్తారు. ఏమీ లేని వారిని మొదట సృష్టించాడు. మళ్ళీ సృష్టించడం అల్లాహ్(త)కు చాలా సులువైన పని. అందు వల్ల అందరూ తీర్పుదినాన్ని, మరల లేవబడటాన్ని విశ్వసించాలి.

అల్లాహ్ ను తిట్టటం అంటే అల్లాహ్(త)కు భార్యాబిడ్డలు ఉన్నారని విశ్వసించటం. ఉదాహరణకు క్రైస్తవులు 'ఈసా (అ) అల్లాహ్(త) కుమారులు అని నమ్ముతారు. యూదులు 'జెజైర్ (అ) అల్లాహ్ (త) కుమారులు అని విశ్వసిస్తారు. మరి కొందరు దైవదూతలు అల్లాహ్(త) కుమార్తెలని విశ్వసిస్తారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్(త) విషయంలో తిట్టవంటివే. ఖుర్ఆన్ లో వీటన్నిటినీ ఖండించటం జరిగింది. అల్లాహ్ (త) సూరహ్ ఇ'బ్లాహ్ లో

٢١ - [٢٠] (صحيح) (١٤ / ١)
وَفِي رَوَايَةٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: "وَأَمَّا شَتْمُهُ إِيَّايَ فَقَوْلُهُ: "لِي وَلَدٌ وَسُبْحَانِي أَنْ اتَّخَذَ صَاحِبَةً أَوْ وَلَدًا". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

21. (20) [1/14-దృఢం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది: "అతన్ని తిట్టటం ఏమిటంటే, 'నాకు (అల్లాహ్ కు) సంతానం ఉందని అనడం. వాస్తవానికి నేను భార్యా పిల్లలు కలిగి ఉండటానికి అతీతుడ్ని."²⁰ (బు'ఖారీ)

٢٢ - [٢١] (متفق عليه) (١٤ / ١)
وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: يُؤَيِّنِي ابْنُ آدَمَ يَسُبُّ الذَّهْرَ وَآنَا الذَّهْرُ بِيَدِي الْأَمْرَ أَفَلَبُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ".

22. (21) [1/14-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) ఆదేశం: మానవుడు నన్ను బాధిస్తున్నాడు, కాలాన్ని తిడుతున్నాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే నేనే కాలాన్ని, అధికారం నా చేతిలోనే ఉంది. రాత్రి పగలును నేనే మారుస్తాను."²¹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ఇలా ఆదేశించాడు: "ఇలా అను: 'ఆయనే అల్లాహ్! ఏకైకుడు. అల్లాహ్! ఎవరి అక్కరా లేనివాడు. ఆయనకు సంతానం లేదు (బిడ్డలను కనడు) మరియు ఆయన కూడా ఎవరి సంతానమూ (ఎవరికీ జన్మించిన వాడునూ) కాదు. మరియు (సర్వలోకాలలో) ఆయనతో పోల్చదగినది ఏదీ లేదు.'" (అల్ ఇబ్లాహ్, 112:1-4)

20) వివరణ-21: అల్లాహ్(త)ను ఎవరూ బాధించలేరు. కాని అల్లాహ్ (త) సృష్టితాలు ఆయనకు అవిధేయత చూపినపుడు, ఆయన ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించినపుడు, ఆయనకు బాధ కలుగు తుంది. అల్లాహ్(త) చాలా ఓర్పు సహనంతో వ్యవహరిస్తాడు. అల్లాహ్(త)కు అవిధేయత చూపినా ఆయన రక్షణ కల్పిస్తాడు క్షేమంగా ఉంచుతాడు. ఉపాధి ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు.

21) వివరణ-22: కొందరు కష్టాల్లో, ఆపదల్లో కాలాన్ని తిడుతూ ఉంటారు. రోజులు బాగాలేవు, కాలం బాగాలేదని, కాలం, రోజులు, సమయం ఏమీ చేయలేవు. చేసేవాడు అల్లాహ్(త)యే. అదేవిధంగా అల్లాహ్(త)యే అన్నిటికీ యజమాని. కాలానికి ప్రతి వస్తువుకు యజమాని అల్లాహ్(త)యే. అంటే కాలాన్ని తిట్టటం అల్లాహ్(త)ను తిట్టటం వంటిదే. ఇదే అల్లాహ్ (త)ను బాధించడం అంటే.

۲۳ - [۲۲] (متفق عليه) (۱/۴)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا أَخَذَ أَصْبَرَ عَلَى أَدَى يَسْمَعُهُ مِنَ اللَّهِ، يَذْعُونَ لَهُ الْوَلَدَ، ثُمَّ يُعَاقِبُهُمْ وَيَرْزُقُهُمْ".

23. (22) [1/14-ఏకీభవితం]

అబూ మూసా అష్'అరి (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్ కంటే బాధాకరమైన మాటలు విని ఓర్పు సహనాలను ప్రదర్శించే వారెవరూ లేరు. అవిశ్వాసులు దైవానికి సంతానం అంటగడుతున్నారు. అయినప్పటికీ అల్లాహ్ (త) వారిని సంరక్షిస్తున్నాడు, ఆహారం ప్రసాదిస్తున్నాడు." (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

۲۴ - [۲۳] (متفق عليه) (۱/۴)

وَعَنْ مُعَاذِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كُنْتُ رَفَعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى جَمَارٍ، لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ إِلَّا مُوْخَرَةُ الرَّحْلِ، فَقَالَ: "يَا مُعَاذُ! هَلْ تُنْذِرُنِي مَا حَقَّ اللَّهُ عَلَى عِبَادِهِ؟ وَمَا حَقَّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ؟" قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: "فَلَنْ حَقَّ اللَّهُ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَحَقَّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُعَذِّبَ مَنْ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا." فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَفَلَا أُبَشِّرُ بِهِ النَّاسَ؟ قَالَ: "لَا تُبَشِّرُهُمْ فَيَكْفُرُوا".

24. (23) [1/14-ఏకీభవితం]

ము'అజ్'బిన్ జబల్ (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) ఒక గాడిదపై కూర్చోని ఉన్నారు. నేను అతని వెనుక కూర్చోని ఉన్నాను. ఆయనకు నాకు మధ్య వెదురు బద్ద మాత్రమే ఉంది. ప్రవక్త (స): 'ఓ ము'అజ్', అల్లాహ్ దాసులపై గల అల్లాహ్(త) హక్కు ఏమిటో నీకు తెలుసా?" అని అన్నారు. దానికి నేను: 'అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్తకే బాగా తెలుసు.' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'దాసులపై గల అల్లాహ్ (త) హక్కు ఏమిటంటే, దాసులు అల్లాహ్(త)ను ఆరాధించాలి. ఆయన్ను ఒకే ఒక్కనిగా గురించాలి. ఆయనకు ఇతరులను సాటి కల్పించరాదు. అదే విధంగా దాసుల హక్కు అల్లాహ్ (త)పై ఏమిటంటే, అల్లాహ్(త)కు సాటికల్పించని వానికి, ఆయన(త) బాధ కలిగించరాదు.' అని అన్నారు. అప్పుడు నేను: 'ఓ ప్రవక్తా! మీరు అనుమతి ఇస్తే నేను ఈ శుభవార్తను ప్రజలకు తెలియజేస్తాను.' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'వద్దు వారికి శుభవార్త తెలియ జేయకు, ప్రజలు

దీన్నే నమ్ముకుంటారు. ' ' అని అన్నారు. ²² (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

۲۵ - [۲۴] (متفق عليه) (۱/۵)

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَمَعَاذَ رِدْيُفُهُ عَلَى الرَّحْلِ، قَالَ: "يَا مُعَاذُ! قَالَ: لَنَبِيَّكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ. قَالَ: "يَا مُعَاذُ! قَالَ: لَنَبِيَّكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ، - ثَلَاثًا - قَالَ: "مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إِلَّا حَرَمَهُ عَلَى النَّارِ." قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَفَلَا أَخْبِرُ بِهِ النَّاسَ فَيَسْتَبْشِرُوا! قَالَ: "إِذَا يَتَكَلَّمُوا" وَأَخْبِرُ بِهَا مُعَاذٌ عَنْدَ مَوْتِهِ ثَلَاثًا".

25. (24) [1/15-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: "ము'అజ్' (ర), ప్రవక్త (స) వెనుక వాహనంపై కూర్చోని ఉన్నారు. ప్రవక్త (స): 'ఓ ము'అజ్'.' అని పిలిచారు. దానికి ము'అజ్': 'మీ సేవలో ఉన్నాను.' అని అన్నారు. మళ్ళీ ప్రవక్త (స): 'ఓ ము'అజ్'!' అని పిలిచారు. దానికి ము'అజ్': 'మీ సేవలోనే ఉన్నాను.' అని అన్నారు. మళ్ళీ ప్రవక్త (స): 'ఓ ము'అజ్'!' అని పిలిచారు. దానికి ము'అజ్': 'మీ సేవలోనే ఉన్నానని.' అన్నారు. ఇలా మూడు సార్లు పిలవటం, సమాధానం ఇవ్వటం జరిగింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స): " నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్యులెవరూ లేరని, ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్ (త) ప్రవక్త.' అని సాక్ష్యం ఇచ్చే వ్యక్తిపై నరకాగ్ని నిషేధించ బడింది." అని అన్నారు. అప్పుడు ము'అజ్' బిన్ జబల్, 'ఓ ప్రవక్తా! ఈ శుభవార్త ప్రజలకు తెలియజేయనా?' అని అన్నారు. దానికి

22) వివరణ-24: ఈ 'హదీసు'ను ము'అజ్' బిన్ జబల్ ఉల్లేఖించారు. మదీనహ్ లో 18 సంవత్సరాల వయస్సులో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. మదీనహ్ నుండి మక్కాహ్ వెళ్ళారు. 'ఉఖ్బలలో ప్రవక్త (స) చేతిపై బై'అత్ చేశారు. ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వచ్చిన తరువాత ఆయన వెంటే ఉండేవారు. కొన్ని రోజుల్లోనే ఇస్లామ్ విద్యను నేర్చుకున్నారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని చాలా ప్రేమించేవారు. వాహనంపై తన వెంట కూర్చోబెట్టుకునే వారు. ప్రత్యేకంగా ఆయనకే ఈ విషయాన్ని తెలిపారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని యమన్ కు గవర్నర్ గా నియమించారు. ఇంకా అతని వీధిలోని మస్జిద్ కు అతన్ని ఇమామ్ గా నియమించారు. 36 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు.

ప్రవక్త (స): 'ఈ శుభవార్త విని ప్రజలు దాన్నే నమ్ముకుని కూర్చుండిపోతారు. ఆచరించడం మానివేస్తారు.' అని అన్నారు. అయితే ము'ఆజ్' తన మరణ సమయానికి ముందు ఈ 'హదీసు'ను ప్రజలకు తెలియజేశారు. పాపాలకు దూరంగా ఉండాలని." ²³ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

[٢٥] - (١٥/١) (متفق عليه)

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَعَلَيْهِ ثَوْبٌ أبيضٌ، وَهُوَ نائمٌ، ثُمَّ أَتَيْتُهُ وَقَدْ اسْتَيْقَظَ، فَقَالَ: "مَا مِنْ عَبْدٍ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ مَاتَ عَلَى ذَلِكَ؛ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ". قُلْتُ: وَإِنْ رَزَى وَإِنْ سَرَقَ؟ قَالَ: "وَإِنْ رَزَى وَإِنْ سَرَقَ". قُلْتُ: وَإِنْ رَزَى وَإِنْ سَرَقَ؟ قَالَ: "وَإِنْ رَزَى وَإِنْ سَرَقَ". قُلْتُ: وَإِنْ رَزَى وَإِنْ سَرَقَ؟ قَالَ: "وَإِنْ رَزَى وَإِنْ سَرَقَ عَلَى رِغَمِ أَنْفِ أَبِي ذَرٍّ". وَكَانَ أَبُو ذَرٍّ إِذَا حَدَّثَ بِهَذَا قَالَ: "وَإِنْ رِغَمِ أَنْفِ أَبِي ذَرٍّ".

26. (25) [1/15-ఏకీభవితం]

అబూజర్ (ర) కథనం: "నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) శరీరంపై తెల్లని వస్త్రం ఉంది. ప్రవక్త (స) పడుకొని ఉన్నారు. అది చూసి నేను వెళ్ళిపోయాను. నేను మళ్ళీవచ్చాను. అప్పటికి ప్రవక్త (స) మేల్కొని ఉన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్.' - 'అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధ్యుడు లేడు,' అని పలికి ఆ నమ్మకంపైనే మరణిస్తే, అతడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు." అని అన్నారు. దానికి నేను: "ఒకవేళ అతడు వ్యభిచారం చేసి ఉన్నా, దొంగతనం చేసి ఉన్నానా?" అని ప్రశ్నించాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'అవును ఒకవేళ అతను వ్యభిచారం చేసి ఉన్నా, దొంగ తనం చేసి ఉన్నా సరే.' అని అన్నారు. మళ్ళీ నేను: 'ఒక వేళ అతడు వ్యభిచారం చేసి ఉన్నా, దొంగతనం చేసి ఉన్నా?' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త(స): 'అతడు

వ్యభిచారం చేసి ఉన్నా, దొంగతనం చేసి ఉన్నా సరే.' అని అన్నారు. మూడవసారి నేను: 'ఒకవేళ అతడు వ్యభిచారం చేసి ఉన్నా, దొంగతనం చేసి ఉన్నానా?' అని ప్రశ్నించాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'ఒకవేళ అతడు వ్యభిచారం చేసి ఉన్నా, దొంగ తనం చేసి ఉన్నా సరే.' అని, 'అబూ జర్ ఎంత అసహ్యించుకున్నా సరే, ఆ వ్యక్తి క్షమించబడతాడు.' అని అన్నారు." ²⁴ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

24) వివరణ-26: ఈ 'హదీసు'ను ప్రఖ్యాత ప్రవక్త (స) అనుచరులు అబూ జర్ 'గిఫారీ (ర) ఉల్లేఖించారు ఇతని పేరు జునీదుబ్, ఇతని బిరుదు మసీహ్ అల్ ఇస్లామ్. ఇతను 'గిఫారీ తెగకు చెందినవారు. అజ్ఞాన కాలంలోకూడా ఇతడు ఏకదైవారాధకుడే. అంటే ఇస్లామ్ కు ముందు కూడా విగ్రహాలను ఆరాధించేవారు కారు. నమాజు కూడా చేసే వారు. అందువల్ల ఇస్లామ్ సందేశం వినగానే స్వీకరించారు. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన వారిలో ఇతను 5వ వ్యక్తి. ఇతనిఇస్లామ్ సంఘటన చాలా విచిత్ర మైనది. అబూ జర్ 'గిఫారీ కథనం: "నేను 'గిఫారీ తెగలో ఉన్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి 'నేను ప్రవక్తనని' చెబుతున్నా డని తెలిసింది. అతన్ని గురించి తెలుసుకొని రమ్మని నేను నా సోదరుణ్ణి పంపాను. అతడు తిరిగి వచ్చిన తర్వాత, 'ఏమిటి వార్త?' అని అడిగాను. దానికి నా సోదరుడు 'దైవం సాక్షి! ఆ వ్యక్తి మంచిన ఆదేశిస్తు న్నాడు, చెడునుండి వారిస్తున్నాడు,' అని అన్నాడు.

వివరాలు తెలుసుకోవాలని నాలో కుతూహలం కలిగింది. నేను స్వయంగా ప్రయాణానికి సిద్ధమై మక్కా కు బయలుదేరాను. అక్కడకు చేరిన తర్వాత ఒక సమస్య ఏమిటంటే నేను అతనిని ఎరుగను. ఎవరినైనా అడుగు దామన్నా అది మరో సమస్యగా తయారు కావచ్చు. అందువల్ల నేను క'అబహ్ వద్దకు వెళ్ళి అక్కడే ఉండి 'జమ్'జమ్ నీరు త్రాగుతూ కాలంగడపపాగాను.

ఒకరోజు 'అలీ (ర) కలిశారు. 'మీరు బాటసారిలా ఉన్నారు' అని అడిగారు. దానికి నేను 'అవునని' అన్నాను. అతను నన్ను తన ఇంటికి తీసుకొని వెళ్ళారు. కాని వివరాలు మాట్లాడే అవకాశం చిక్కలేదు. ఉదయం లేచి మళ్ళీ క'అబహ్ గృహం దగ్గరకు వెళ్ళాను. వివరాలు తెలుసుకుందామని. ఎందుకంటే అప్పటి వరకు ప్రవక్త (స) గురించి తెలుసుకోలేకపోయాను. అనుకో కుండా మళ్ళీ 'అలీ (ర) అటునుండి వెళ్ళడంజరిగింది. 'ఇప్పటి వరకు నీవు గమ్యాన్ని చేరుకోలేదా?' అని అడిగారు.

23) వివరణ-25: అనేకసార్లు ఎందుకు పిలిచారంటే, చెప్ప బోయేది శ్రద్ధగా వినాలని. నిర్మలమైన మనస్సుతో ఏకత్వాన్ని, దైవదౌత్యాన్ని స్వీకరిస్తే, నిస్సందేహంగా అతడు నరకాగ్నికి గురి కాడు. ప్రారంభంలో దాన్ని ప్రచారం చేయవద్దని వారించారు. ప్రజలు దాన్నే నమ్ము కొని ఆచరణ మానివేస్తారని. అయితే ము'ఆజ్' మరణించ దానికి ముందు ఈ 'హదీసు'ను ప్రజలకు తెలియ జేశారు - 'హదీసు'ను దాచే పాపం తనను చుట్టుకోరాదని.

నేను, 'లేదు' అని అన్నాను. అతను తన ఇంటికి తీసుకొని వెళ్ళారు. 'ఎలా రావటం జరిగింది?' అని అన్నారు. దానికి నేను, 'ఇది రహస్యం మీరెవరితో చెప్పరంటే చెబుతాను,' అని అన్నాను, దాని కతను, 'మరేం భయంలేదు చెప్పు,' అని అన్నారు. అప్పుడు నేను, 'ఇక్కడ ఎవరో నేను దైవప్రవక్తను,' అని అంటున్నారట, ముందు వివరాలు తెలుసుకు రమ్మని నా సోదరుణ్ణి పంపాను. అతడు వివరంగా చెప్పలేదు. అందువల్ల నేనే స్వయంగా వచ్చాను,' అని అన్నాను. అప్పుడు 'అలీ (ర), 'నీవు సన్మార్గం అందుకున్నావు. తిన్నగా నా వెంట వచ్చేయి. నేను ఏ ఇంట్లోకి వెళితే, నా వెనుక ఆఇంట్లోకి వచ్చేయి. ఒక వేళ మార్గంలో ఏదైనా ప్రమాదం సంభవిస్తే నేను చెప్పులు సరిచేసుకున్నట్లు ఒక ప్రక్కకు వెళ్ళిపోతాను. నీవు ముందుకు సాగి పోవాలి,' అని అన్నారు. అతను చెప్పినట్లు నేను అతన్ని అనుసరించాను. ప్రవక్త (స) సన్నిధిలోకి ప్రవేశించి, 'ఓ ప్రవక్తా (స)! నాకు ఇస్లామ్ గురించి బోధించండి,' అని విన్నవించు కున్నాను. ప్రవక్త (స) ఇస్లామ్ గురించి బోధించారు. వెంటనే నేను ఇస్లామ్ స్వీకరించాను.

ఇస్లామ్ స్వీకరించినతర్వాత ప్రవక్త(స), 'అబూజర్! దీన్ని రహస్యంగానే ఉంచు, ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిపో. నేను ఆధిక్యత పొందిన తర్వాత తిరిగి వద్దువుగాని,' అని అన్నారు. దానికి నేను ప్రమాణం చేసి, 'నేను ఇస్లామ్ ను దాచలేను, ఇప్పుడే వెళ్ళి నా ఇస్లామ్ ను ప్రకటిస్తాను,' అని పలికి క'అబహ్ దగ్గరకు వచ్చాను. అక్కడ ఖురైషు ప్రముఖులు ఉన్నారు. నేను అందరినీ ఉద్దేశించి, 'ఖురైషులారా! అల్లాహ్ (త) తప్ప ఆరాధ్యులెవరూ లేరని ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని నేను సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను,' అని అన్నాను. అది విన్న ఖురై షులు, 'వీడిని పట్టు కొండి,' అని అన్నారు. ఆ పిలుపు వినగానే నలువైపుల నుండి ప్రజలు నాపై విరుచుకు పడ్డారు. కొట్టటం ప్రారంభించారు. ఈ దృశ్యం చూసి 'అబ్బాస్ (ర) భరించ లేక నన్ను రక్షించడానికి నన్ను కప్పు కున్నారు. వారితో 'మీరందరూ ఒక 'గిఫారీ వ్యక్తిని చంపుతున్నారా? ఇది మీ వ్యాపార మార్గంలో ఉంది,' అని అన్నారు. అది విని అందరూ వెనక్కు తగ్గారు."

కాని ఇస్లామ్ మత్తు దెబ్బలకు దిగుతుందా? మరుసటి రోజు కూడా అక్కడే తన ఇస్లామ్ ను ప్రకటించారు. మళ్ళీ అదే సంఘటన చోటుచేసుకుంది. కొన్ని రోజులు మక్కహ్ లో ఉన్న తరువాత ప్రవక్త (స) అతన్ని అతని

ఇంటికి పంపివేశారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'అలీ త్వరలో నేను మదీనహ్ వలస పోతున్నాను. అందువల్ల నీవు నీ జాతివారిలోకి వెళ్ళి ఇస్లామ్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేయి. అల్లాహ్ (త) నీ ద్వారా వాళ్ళకు మార్గం ప్రసాదిస్తాడు. దానికి బదులు అల్లాహ్ (త) నీకు ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు,' అని అన్నారు.

ప్రవక్త (స) ఆదేశానుసారం ప్రయాణానికి సిద్ధమై, తన సోదరుడు అసీఫ్ ను కలిశారు. అతడు, 'ఏమయింది?' అని అడిగాడు. దానికి, 'ఇస్లామ్ స్వీకరించి వచ్చాను' అని అన్నారు. అది విన్న వెంటనే అతడు కూడా ఇస్లామ్ స్వీకరించాడు. ఇద్దరు కలసి మూడవ సోదరుడు ఉమ్మా వద్దకు వెళ్ళారు. అతడు కూడా ఇస్లామ్ స్వీకరించాడు. ఆ తరువాత ముగ్గురూ తమ జాతివారి వద్దకు వెళ్ళారు. ఇస్లామ్ సందేశ ప్రచారంలో నిమగ్నములు పోయారు. వారి జాతిలోని సగం మంది అప్పుడే ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. సగం మంది హిజ్రత్ తర్వాత. ('సహీహ్ ముస్లిమ్, ఫజాయిలె అబూ జర్, మున్నద్ ఇబ్న్ హుబల్, 5/174)

మరణం: అబూజర్ 'గిఫారీ మరణ సంఘటన కూడా చాలా విచిత్రమైనది. 31వ హిజ్రీ శకంలో రబ'జుల్ ప్రాంతంలో మరణించారు. ఆయన భార్య కథనం: "అబూ జర్ పరిస్థితి వివాదకరంగా మారితే నేను ఏడ్వసాగాను. అతను, 'ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు,' అని అడిగారు. దానికి నేను, 'మీరు ఈ ఎడారిలో ప్రాణంపోయే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఇక్కడ మీరు, నేను ఉపయోగించే బట్టలు తప్ప మీకు కఫన్ వస్తంగా పనికి వచ్చే వస్తం ఏదీ లేదు,' అని అన్నాను. దానికి అబూ జర్, 'ఏడ్వటం ఆపి, నేను నీకు ఒక శుభవార్త తెలియజేస్తాను. అదేమిటంటే, నేను ప్రవక్త (స) నోట, 'ఒక ముస్లిమ్ యొక్క ఇద్దరు లేక ముగ్గురు సంతానం చనిపోతే, అతన్ని నరకాగ్ని నుండి రక్షించటానికి వారు చాలు,' అని అన్నారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) కొంతమంది ముందు, వారిలో నేనూ ఉన్నాను.' ప్రవక్త అన్నారు, 'మీలో ఒక వ్యక్తి ఎడారిలో మరణిస్తాడు. అతని మరణసమయంలో కొంతమంది ముస్లిములు గల ఒక బృందం అక్కడకు చేరుకుంటుంది,' అని అన్నారు. నేను తప్ప మిగిలిన వారందరూ జనపావాళ్ళో మరణించారు. ఇప్పుడు నేను ఒక్కడినే మిగిలి ఉన్నాను. అందువల్ల నిస్సందేహంగా ఆ వ్యక్తిని నేనే. అల్లాహ్ సాక్షి! నేను నీతో అసత్యం పలకటం లేదు. అందు వల్ల మార్గం వద్దకు వెళ్ళిచూడు, వాళ్ళు వస్తూనే ఉంటారు. ' దానికి నేను 'ఇప్పుడు

(۲۶] - ۲۷) [متفق عليه) (۱۰/۱)

وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنَّ عَيْسَى عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَابْنُ مَرْيَمَ، وَرُوحٌ مِنْهُ، وَالْجَنَّةُ وَالنَّارُ حَقٌّ؛ أَنْخَلَ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَى مَا كَانَ مِنَ الْعَمَلِ".

27. (26) [1/15-ఏకీభవితం]

'ఉబాద్ హా బిన్ సా'మిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్ (త) తప్ప ఆరాధనకు అర్హులు ఎవరూ లేరు, ఆయన ఒక్కడే, ఆయనకు సాటి ఎవ్వరూ లేరు. నిశ్చయంగా, ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్ (త) దాసులు, ఆయన ప్రవక్త. వాస్తవానికి 'ఈసా (అ) అల్లాహ్ (త) దాసులు మరియు ఆయన ప్రవక్త, ఆయన దాసి కుమారులు, మర్యమ్(అ) వైపు పంపబడిన అల్లాహ్(త) ఆజ్ఞ(కలిమిహా). ఆయన తరపునుండి పంపబడిన ఆత్మ. ఇంకా స్వర్గనరకాలు వాస్తవం,' అని, సాక్ష్యం ఇచ్చిన వానిని అల్లాహ్(త) స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అతను ఎటువంటిపనిచేసి ఉన్నానరే." ²⁵ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۲۷] - ۲۸) (صحيح) (۱۰/۱)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ: "أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقُلْتُ ابْسُطْ يَمِيْنُكَ فَلَا بَيْعُكَ، فَبَسَطَ يَمِيْنَهُ، فَقَبَضْتُ يَدِي، فَقَالَ: "مَا لَكَ يَا عَمْرُو؟" قُلْتُ: أَرَدْتُ أَنْ أَشْتَرِطَ. فَقَالَ: "تَشْتَرِطُ مَاذَا؟" قُلْتُ: أَنْ يُعْفَرَ لِي. قَالَ: "أَمَّا عَلِمْتَ يَا عَمْرُو! أَنَّ الْإِسْلَامَ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ، وَأَنَّ الْهَجْرَةَ تَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهَا، وَأَنَّ الْحَجَّ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ؟" وَالْحَدِيثَيْنِ الْمَرْوِيَيْنِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.

అల్లాహ్(త) అతన్ని క్షమిస్తాడు లేదా శిక్షించి స్వర్గంలో పంపిస్తాడు.

25) వివరణ27: అంటే ఎవడి నమ్మకం సత్యమైనదైతే వాడు స్వర్గంలో ప్రవేశించే అర్హత పొందుతాడు. ఇక్కడ 'ఈసా (అ) ప్రస్తావన ఎందుకు వచ్చిందంటే, క్రైస్తవులు 'ఈసా (అ)ను అల్లాహ్ (త) కుమారునిగా భావిస్తున్నారు. వాస్తవం ఏమి టంటే, అతను మర్యమ్ కుమారులు. తండ్రి లేకుండా జన్మించారు. అల్లాహ్ 'అయిబో' అంటే అయిబోయారు. అందు వల్లే అతనిని, కలిమతుల్లాహ్ అంటారు. ఇతను అల్లాహ్(త) ఆజ్ఞతో మృతులను సజీవంగా చేసారు. అందువల్ల ఇతనిని రూహుల్లాహ్ అన్నాడు.

హాజీలు కూడా తిరిగి వెళ్ళి పోయారు. మార్గం కూడా మూసి వేయబడింది,' అని అన్నాను. దాని కతను, 'కాదు వెళ్ళి చూడు' అని అన్నారు. అనంతరం నేను దిబ్బపై ఎక్కి చూసాడాన్ని. రెండవ వైపు ఆయన్ను సేవచేసాడాన్ని. ఈ పరంపర కొనసాగుతూ ఉంది. ఇంతలో కొంతమంది వస్తున్నట్టు కనిపించింది. నేను సైగ చేశాను. వారు నా దగ్గరకు వచ్చి ఆగిపోయారు. అబూ జర్ర గురించి, 'ఇతను ఎవరు,' అని అడిగారు. నేను, 'అబూ జర్ర (ర),' అని అన్నాను. 'ప్రవక్త (స) అనుచరులారా?' అని అన్నారు. నేను 'అవునని' అన్నాను. వాళ్ళు అబూ జర్ర వద్దకు వెళ్ళారు. అబూ జర్ర ప్రవక్త (స) భవిష్యవాణి వినిపించారు. ఇంకా 'ఒకవేళ నా దగ్గర లేదా నా భార్య దగ్గర కఫన్ కు వస్తుం ఉంటే దానితో నాకు కఫన్ తొడిగించాలి. ఇంకా మీలో ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ఎవరూ నాకు కఫన్ తొడిగించరాదు,' అని అన్నాడు. అనుకోకుండా వారిలో ఒక అ'న్సారీ యువకుడు తప్ప అందరూ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులే. అనంతరం ఆ అ'న్సారీ యువకుడు, 'చిన్నాన్నగారూ, నా వద్ద ఒక దుప్పటి ఉంది. అది కాక మరో రెండు వస్త్రాలు ఉన్నాయి. వాటిని నా తల్లి తయారు చేసింది. వీటితోనే మీకు కఫన్ తొడిగిస్తాను' అని అన్నాడు. దానికి అబూజర్ర 'సరే' అన్నాడు. (ముస్తదరక్ హాకిమ్ 2/345, ముస్నద్ అ'హ్మద్ బిన్ హాబల్ 5/166)

ఈ వాంజ్మలం తరువాత మరణించారు. ఈ వచ్చినవారు యమన్ కు చెందినవారు. కూఫా నుండి వస్తున్నారు. వీరి వెంట 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్'ఉద్ కూడా ఉన్నారు. అతను 'ఇరాఖ్ వెళ్ళున్నారు. అనంతరం ఆ అ'న్సారీ యువకుడు కఫన్ తొడిగించాడు, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్ 'ఉద్ జనా'జహ్ నమా'జు చదివిండ్చారు. (ముస్తదరక్ హాకిమ్ 3/346) ఆ తరువాత అందరూ కలసి ఖనన సంస్కారాలు పూర్తిచేశారు.

అబూ జర్ర (ర) దీని స్వభావులు, దైవభక్తిపరులు, అందువల్లే ప్రవక్త (స) అతన్ని మసీదులో ఇస్లామ్ అనే బిరుదు ఇచ్చారు. చివరి శ్వాసవరకు సంతృప్తి చెందుతూ జీవించారు. తాను తిన్నది, ధరించినది సేవకులకూ పట్టేవారు. చాలా ధర్మా త్ములు, అందరితో కలసిమెలసి ఉండేవారు.

ఈ 'హదీసు'లో కలిమి "లా ఇలాహ్ ఇల్లాల్లాహ్" పలకటం అంటే 'ఏకత్వం, దైవదాత్యంపై పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగి ఉండటం' అని అర్థం. ఇటువంటి వ్యక్తి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. ఒకవేళ పాప కార్యాలకు పాల్పడితే,

قَالَ: "قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: "أَنَا أَعْنَى الشَّرَكَاءِ عَنِ الشَّرِكِ.
وَالْآخَرُ: "الْكِبْرِيَاءُ رَدَائِي".

سَنَذْكُرُهُمَا فِي بَابِ الرَّيَاءِ وَالْكِبرِ إِنَّ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.

28. (27) [1/15-ద్వండం]

'అమ్మ బిన్ అల్ 'ఆస్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను: 'మీ కుడిచేయి చాపండి, నేను మీ చేతిపై బైఅత్ చేస్తాను.' అని విన్నవించుకున్నాను. ప్రవక్త (స) తన కుడిచేయిని చాచారు. నేను నా చేతిని లాక్కున్నాను. ప్రవక్త (స) 'ఇదేమిటి.' అని అన్నారు. దానికి నేను: 'కొన్ని షరతులు పెట్టాలనుకుంటున్నాను.' అని అన్నాను. ప్రవక్త (స): 'ఏ షరతులు పెట్టాలనుకుంటున్నావో పట్టుకో.' అని అన్నారు. దానికి నేను: 'నా పాపాలన్నీ క్షమించ బడాలి.' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'ఓ 'అమ్మ! ఇస్లామ్ అంతకు ముందు జరిగిన పాపాలన్నిటినీ చెరిపే వేస్తుందని నీకు తెలియదా?' అదే విధంగా హిజ్రత్ అంతకు ముందు జరిగిన పాపాలన్నిటినీ చెరిపే స్తుంది. అదేవిధంగా 'హజ్జ్ అంతకు ముందు జరిగిన పాపాలన్నిటినీ చెరిపేవేస్తుంది.' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్).

అబూ హురైరహ్ (ర) పైరెండు 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించారు. 1. ఖాలిల్లాహు 2. అల్ కిబ్రియాఉ రిదాయా'. ఇన్షా అల్లాహ్ వీటిని బాబురియా వల్ కిబ్రిలో ప్రస్తావిస్తాము.²⁶

26) వివరణ-28: మ'సాబీహ్ రదయిత (బగవీ) ఈ రెండు 'హదీసు'లను కితాబుల్ ఈమాన్ లో పేర్కొన్నారు. అయితే మేము (తల్హీజీ) ఇక్కడ వాటిని ప్రస్తావించ దలచుకోలేదు. ఇన్షాఅల్లాహ్ బాబురియాలో పేర్కొందుము. విశ్వసించి ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తే పాపాలన్నీ తొలగిపోతాయి అని అల్లాహ్ (త)కు చెందినవైనా, దాసులకు చెందినవైనాసరే. కాని 'హజ్జ్ మరియు హిజ్రత్ ల ద్వారా కేవలం అల్లాహ్ (త)కు చెందిన పాపాలే చెరిపేవేయ బడతాయి. దాసులకు చెందిన పాపాలు చెరిపేవేయ బడవు. వాళ్ళు క్షమిస్తే తప్ప. ఈ 'హదీసు'ను 'అమ్మ బిన్ అల్ 'ఆస్ ఉల్లేఖించారు.

'అమ్మ బిన్ అల్ 'ఆస్:

'ఆస్ వంశం పేరు. పేరు 'అమ్మ. అబూ 'అబ్దుల్లాహ్ మరియు అబూ ము'హమ్మద్ కునియత్. తండ్రి పేరు 'ఆస్, తల్లి పేరు నాబి'గహ్. ఇస్లామ్ కు ముందు, 'అమ్మ

బిన్ అల్ 'ఆస్ కుటుంబం బనూ సహమ్ తెగలకు చెందినది. అజ్ఞానకాలం నుండి గౌరవం గలది. ఖురైషులు ఇస్లామ్ మరియు ప్రవక్త (స)కు బద్ధ శత్రువులు. కాని వీరు కందకం యుద్ధం తరువాత ఇస్లామ్ కు ప్రభావితాలు కాసాగారు. వీరు ప్రపంచం, దాని పర్యవసానం మరియు ఇస్లామ్ బోధనలపట్ల ఆలోచించేవారు. ఆలోచించగా ఇస్లామ్ వాస్తవం బహిర్గతం కాసాగింది. ఆ తరువాత నేను ముస్లిముల పట్ల వ్యతిరేకతకు దూరం కాసాగాను. ఖురైషులు ఈ విషయాన్ని ఊహించి నా వద్దకు ఒక వ్యక్తిని పంపారు. అతను నాతో చర్చించడం ప్రారంభించాడు. నేనతనితో, 'మనం సత్యంపై ఉన్నామా లేక ఫారిస్ మరియు రూమ్ వారా?' అని అడిగాను. దానికి ఆ వ్యక్తి 'మనం,' అని అన్నాడు. మళ్ళీ నేను, 'సుఖభోగాల్లో మనం ఉన్నామా లేక వారున్నారా?' అని అడిగాను. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'వారు' అని అన్నాడు. అప్పుడు నేను, 'ఈ లోకం తరువాత మరో లోకం లేక పోతే మరి సత్యంపై ఉండటం ఎలా పనికి వస్తుంది. ఎందుకంటే మనం సత్యంపై ఉండి కూడా దారిద్య్రంలో ఉన్నాము. మరోలోకంలో దాని ప్రతిఫలం దొరకడంలో ఎలా? అందువల్ల ప్రవక్త ము'హమ్మద్ (స) మరోలోకం వస్తుందని, అందులో ప్రతి వ్యక్తికి అతని ఆచరణ మేరకు ప్రతిఫలం, విచారణ జరుగుతుందని అంటున్నారు,' అని అన్నాను. కందక యుద్ధం తరువాత ప్రవక్త (స) విజయం సాధిస్తారని పూర్తిగా నమ్మకం కలిగింది. ఈ నమ్మకమే అతను ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి దారి తీసింది. మిగతా వివరాలు ముస్నద్ బిన్ హాబల్ స్వయంగా అతని నోట ప్రస్తావించబడి ఉంది.

ఇస్లామ్: అతని కథనం: "మేము అ'హ్ జాబ్ యుద్ధం నుండి తిరిగి వచ్చాము. నాకు తెలిసిన కొందరు ఖురైషులను ఒక చోట చేర్చి, 'అల్లాహ్ సాక్షి! ము'హమ్మద్ (స) తప్పుకుండా అధిగమిస్తారు. ఇందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. నాదొక అభిప్రాయం,' అని అన్నాను. వారు, 'ఏమిటది' అన్నారు. దానికి నేను, 'మనం నజ్జాషీ వద్దకు వెళ్ళి ఉండాం. ఒకవేళ ము'హమ్మద్ అధిగమిస్తే మనం నజ్జాషీ వద్దే ఉండిపోదాము. ఎందుకంటే ము'హమ్మద్ అధికారంలో ఉండటంకన్నా నజ్జాషీ అధికారంలో ఉండటమే మంచిది. ఒకవేళ మనవాళ్ళు అధిగమిస్తే మనం గెలిచినట్లు. మనపట్ల వారు మంచిగానే ప్రవర్తిస్తారు,' అని అన్నాను. దానికి అందరూ సమ్మతించారు. 'మరి అతనికి కానుకగా ఇవ్వడానికి ఏదైనా సిద్ధం చేయండి,' అని అన్నాను. అతనికి కానుకగా

ఇవ్వటానికి అన్నిటికంటే ఉత్తమమైనది చర్మం ఉంది. చర్మాలు తీసుకొని మేము హబీషా చేరాము. ప్రజలు నజాషీ దర్బారులో వెళుతున్నారు. ఇంతలో 'అమ్మీ బిన్ ఉమయ్యా' 'దమీరీ కూడా అక్కడకు చేరుకున్నారు. అతన్ని ప్రవక్త (స), జ'అఫరీ ఇంకా అతని మిత్రుల సహాయం కోసం పంపారు. అతను వచ్చి వెళ్ళి పోయిన తర్వాత, నేను నా మిత్రులతో, 'మనం నజాషీతో ఈ వ్యక్తిని మనకు ఇవ్వమని కోరుదాం. ఒకవేళ ఇస్సీ ఇతన్ని నరికి వేద్దాం. ఖురైషులకు మనం ము'హమ్మద్ (స) రాయబారిని చంపామని తెలియ పరుద్దాం' అని అన్నాను. అనంతరం నజాషీ దర్బారులో వెళ్ళాను. అక్కడి ఆనవాయితీ ప్రకారం సజ్జా చేసాను. అతను స్వాగతం పలికాడు. 'నా గురించి కానుకలు తెచ్చావా' అని అడిగాడు. దానికి నేను, మహారాజా! 'తమరి కొరకు అనేక చర్మాలు తెచ్చాను' అని చెప్పి వాటినిన్నిటినీ ముందుకుంచాను. అతడు చాలా సంతోషించాడు. అనంతరం నేను, 'ఇప్పుడు మీ దగ్గరి నుండి బయటకు వెళ్ళిన వ్యక్తి మా శత్రువు, చంపటానికి అతన్ని మాకు ఇచ్చివేయండి. అతడు మా నాయకులకు చాలా బాధ కలిగించాడు,' అని అన్నాను. నజాషీ అది విని చాలా ఆగ్రహం చెంది, తన ముక్కుపై తానీ కొట్టుకున్నాడు. అతని ఆ పరిస్థితి చూసి నేను చాలా విచారించాను. నజాషీతో, 'ఒకవేళ తమకు ఇది ఇష్టం లేదని తెలిస్తే అడిగేవాడిని కాదు,' అని అన్నాను. దానికి నజాషీ, 'నీవు ఎటువంటి వ్యక్తి రాయబారిని కోరుతున్నావో తెలుసా? అతని వద్దకు మూసా (అ) వద్దకు వచ్చిన దైవదూత వస్తున్నాడు,' అని అన్నాడు. దానికి నేను, 'నిజంగా ఇలా జరుగుతుందా?' అని అడిగాను. దానికి నజాషీ, 'ఓ 'అమ్మీ నీ పరిస్థితి చూస్తే చాలా జాతివేస్తుంది, నా మాట విను, అతన్ని అనుసరించు. దైవం సాక్షి! అతను సత్యంపై ఉన్నాడు. అతడు తన వ్యతిరేక కులను అధిగమిస్తాడు. మూసా (అ) ఫిర'బెన్ సైన్గర్పై అధిగ మించినట్టు,' అని అన్నాడు. అప్పుడు నేను, 'మరి అతని తరపున మీరు నా నుండి బై'అత్ తీసుకోండి,' అని అన్నాను. అనంతరం అతను చేయిచాపాడు. నేను ఇస్లామ్ స్వీకరించాను.

అక్కడి నుండి నేను నా మిత్రుల వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు, నా ఆలోచనలన్నీ మారి ఉన్నాయి. కాని నేను ఈ విషయం వారికి చెప్ప లేదు. ప్రవక్త (స) చేతిపై ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి బయలు దేరాను. మార్గంలో 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ మక్కహ్ నుండి వస్తూ కలిశారు. ఇది

మక్కహ్ విజయానికి ముందు సంఘటన. నేనతనితో, 'ఓ అబూ సుల్తమాన్, ఎటు వెళుతున్నారు?' అని అడిగాను. దానికి అతను, 'అల్లాహ్ సాక్షి! అంతా తలక్రిందులైంది. అల్లాహ్ సాక్షి! నిస్సందేహంగా ఇతడు ప్రవక్త. ఇప్పుడు త్వరగా ఇస్లామ్ స్వీకరించాలి. ఈ అనుమానాలు, సంకోచాలు ఎప్పటివరకు' అని అన్నారు. అప్పుడు నేను, 'అల్లాహ్ సాక్షి! నేను కూడా అందుకే బయలు దేరాను,' అని అన్నాను.

అనంతరం మేమిద్దరం కలసి ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాము. ముందు 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ బై'అత్ చేశారు. ఆ తరువాత నేను ప్రవక్త (స) దగ్గరకు జరిగి, 'ఓ ప్రవక్తా! నేను బై'అత్ చేస్తాను. కాని నా పాపాలన్నీ క్షమించాలి' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'అమ్మీ! బై'అత్ చేసుకో, 'ఇస్లామ్ అంతకు ముందు జరిగిన పాపాలన్నిటినీ క్షమించివేస్తుంది. అదేవిధంగా హిజ్రత్ కూడా అంతకు ముందు జరిగిన పాపాలన్నిటినీ క్షమించి వేస్తుంది,' అని అన్నారు. అనంతరం నేను బై'అత్ చేసి తిరిగి వెళ్ళిపోయాను. (ముస్నద్ అ'హ్మద్ బిన్ 'హంబల్ 4/198) (సీయరు అ'స్స'హాబహ్)

హిజ్రత్: ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తరువాత మక్కహ్ తిరిగి వెళ్ళి పోయారు. కొన్నిరోజుల తర్వాత మదీనహ్ వైపు హిజ్రత్ చేశారు. మదీనహ్ వచ్చినతరువాత ఇస్లా మీయ సందేశ ప్రచారంలో నిమగ్నమై పోయారు. యుద్ధాలలో, పోరాటాల్లో చురుగ్గా పాల్గొనేవారు. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం కూడా అనేక పోరాటాల్లో పాల్గొ న్నారు. 'అలీ మరియు ము'ఆవియహ్ కాలంలో ము'ఆవియహ్ ను సమర్థించేవారు. అల్లాహ్ (త) క్షమించు గాక! అల్లాహ్ (త) అతనితో సంతృప్తపడు గాక!

మరణం: 'అమ్మీ బిన్ అల్ 'ఆ'స్ 43 లేదా 47 లేదా 51వ హిజ్రీ శకంలో ఈజిప్టులో తన పరిపాలనా కాలంలో అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. దీర్ఘాయుష్షు పొందారు. ఇక ఆరోగ్యం లభించదని తెలిసి చివరి ఘడియల్లో జరిగిన పాపాలకు కుమిలి, కుమిలి విచారించేవారు. ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) పరామర్శించడానికి వచ్చారు. సలామ్ తర్వాత, 'ఎలా ఉన్నారు' అని అడిగారు. ప్రపంచాన్ని ఎక్కువగా పొందలేకపోయాను, కాని ధర్మాన్ని పాడు చేసుకున్నాను. ఒకవేళ పొందిన దాన్ని పొంద కుండా, పాడు చేసినదాన్ని మంచిచేసి ఉంటే నిస్సందే హంగా సాఫల్యం పొంది ఉండేవాడిని.' చివరి సమయం లోని కోరికలు లాభం చేకూర్చేవి అయితే కోరి ఉండే వాడిని. ఒకవేళ పారిపోయి తప్పించుకోగలిగితే, పారిపోయే

రెండవ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

(28 -) [(1/1) (لم تتم دراسته)]

عَنْ مُعَاذٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ فَأَصْبَحَتْ يَوْمًا قَرِيبًا مِنْهُ وَنَحْنُ نَسِيرُ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ، وَيُبَاعِدُنِي عَنِ النَّارِ. قَالَ: "أَلَقَدْ سَأَلْتُ عَنْ أَمْرِ عَظِيمٍ، وَإِنَّهُ لَيَسِيرٌ عَلَى مَنْ يَسِرُهُ اللَّهُ عَلَيْهِ، تَعْبُدُ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا. وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ، وَتُحِبُّ الْيَتِيمَ." ثُمَّ قَالَ: "أَلَا أُنْكَرُ عَلَى أَبْوَابِ الْخَيْرِ؟ الصَّوْمُ جَنَّةٌ، وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ، كَمَا يَطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ، وَصَلَاةُ الرَّجُلِ مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ." ثُمَّ تَلَا: [تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنْ الْمَضَاجِعِ .. حَتَّىٰ بَلَغَ [يَعْمَلُونَ] ثُمَّ قَالَ: "أَلَا أُنْكَرُ بِرَأْسِ الْأَمْرِ وَعَمُودِهِ وَذِرْوَةِ سَنَامِهِ؟" فُلْتُ: بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: "رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ." ثُمَّ قَالَ: "أَلَا أَخْبِرُكَ بِمَلَكَ ذَلِكَ كُلِّهِ؟" فُلْتُ: بَلَىٰ يَا نَبِيَّ اللَّهِ! فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ فَقَالَ: "كُفَّ عَيْنُكَ هَذَا." فَقُلْتُ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ! وَإِنَّا لَمَوَازِدُونَ بِمَا نَنكَلُكُمْ بِهِ؟" قَالَ: "كَلِمَاتُكَ أَكْثَرُ يَا مُعَاذُ! وَهَلْ يَكُفُّ النَّاسُ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ، أَوْ عَلَىٰ مَنَاجِرِهِمْ، إِلَّا خَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ؟" رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ .

29. (28) [1/16-అపరిశోధితం]

ము'అజ్' (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స)ను: "స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేసే, నరకంనుండి రక్షించే కార్యం ఏదైనా నాకు బోధించండి," అని విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స): "నీవు చాలా ముఖ్యమైన మరియు గొప్ప విషయం గురించి అడిగావు కాని, అల్లాహ్ (త) సులభతరం చేసిన వాడికే ఇది సులభతరం అవుతుంది. అదేమిటంటే, అల్లాహ్(త)ను ఆరాధించు, ఆయనకు సాటి కల్పించకు, ప్రశాంతంగా నమాజు ఆచరించు, 'జకాత్ చెల్లిస్తూ ఉండు, రమ'దాన్ ఉపవాసాలు పాటిస్తూ ఉండు, ఇంకా టైతుల్లాహ్ 'హజ్జ్ చేయి. ఇంకా నేను మరికొన్ని మంచి కార్యాలు తెలపనా, ఉపవాసం డాలు వంటిది, దానధర్మాలు

వాడిని. కాని ఇప్పుడు భూమ్యాకాశాల మధ్య ప్రేలాడు తున్నాను. చేతుల ద్వారా ఎక్కలేను, కాళ్ళతో క్రిందికి దిగలేను,' అని అన్నాడు.

"ఓ అన్న కొడుకా! లాభం చేకూర్చే హితబోధ ఏదైనా ఉంటే చేయి" అని అన్నారు. దానికి ఇబ్ని 'అబ్బాస్, "ఇప్పుడు ఆ సమయం ఎక్కడ? మీ అన్నకొడుకు ఇప్పుడు మీ సోదరుడై పోయాడు. ఇప్పుడు ఒకవేళ మీరు ఏడ్వమంటే ఏడ్వగలను. స్థానికుడు ప్రయాణాన్ని ఎలా ఊహించగలడు," అని అన్నాడు. అప్పుడు 'అమ్మ బిన్ 'అల్ 'ఆస్, "ఇప్పుడు నా వయస్సు ఇంచు మించు 80కి చేరింది, నీవు నన్ను అల్లాహ్ (త) పట్ల నిరాశ కలిగిస్తావా? ఓ అల్లాహ్ (త)! ఈ ఇబ్ని 'అబ్బాస్ నీ పట్ల నిరాశ కలిగిస్తున్నాడు. నా కష్టాలు పెంచి అయినా, నా పట్ల సంతృప్తి చెందు" అని అన్నాడు. ఇబ్ని అబ్బాస్ అన్నాడు, "నీపాడుగాను (హైహత్!) అబూ 'అబ్దుల్లాహ్. నీవు కొత్త వస్తువు తీసుకున్నావు, పాత వస్తువు ఇస్తున్నావు." అమ్మ అన్నాడు, "నేను అనే మాటలకు విపరీత అర్థం, ఎందుకు తీస్తున్నావు? నీకేమయింది."

ఇబ్ని షుసానహ్ ముహరీ పరామర్శించడానికి వెళ్ళారు. 'అమ్మ ఇబ్నుల్ 'ఆస్ గోడ వైపు తిరిగి ఏడుస్తున్నారు. అతని కొడుకు 'అబ్దుల్లాహ్ ఓదార్పుతూ 'తండిగారూ! ప్రవక్త (స) మీకు అనేక శుభవార్తలు ఇచ్చి ఉన్నారు' అని అన్నాడు. దానికి అమ్మ, 'నా వద్ద ఉన్న అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన ధనం, "లా ఇలాహా ఇల్లాల్లాహు ము'హమ్మదుర్గనూలుల్లాహ్". నా జీవితంలో మూడు దశలు గడిచాయి. ఒక దశలో నేను ప్రవక్త (స)కు బద్ధ శత్రువుగా ఉండేవాడిని. అవకాశం చూసి చంపేయాలని ఉండేది. ఒకవేళ అదే పరిస్థితిలో చనిపోతే నరకానికి గురయ్యే వాడిని. ఆతరువాత అల్లాహ్(త) నాకు ఇస్లామ్ బాగ్యం ప్రసాదించాడు. ఇక మూడవ దశ వచ్చింది, దానిలో నేను వివిధ రకాల పనులు చేసాను. ఇప్పుడు నా విషయం ఏమవుతుందో అల్లాహ్(త)కే తెలుసు. మరణానికి ముందు, అతను చాలా పశ్చాత్తాప పడ్డారు.

షహ్వాల్ 1వ తేదీన 43వ హిజ్రీ శకంలో 'ఈదుల్ ఫిత్ నమాజు తర్వాత ఆయన కుమారుడు జనాజహ్ నమాజు చదివించారు. అనంతరం మఖ్తేమ్లో ఖననం చేయబడ్డారు.

26) వివరణ-27: అంటే ఎవడి నమ్మకం సత్ప్రమేనదైతే వాడు స్వర్గంలో ప్రవేశించే అర్హత పొందుతాడు. ఇక్కడ 'ఈసా (అ) ప్రస్తావన ఎందుకు వచ్చిందంటే, క్రైస్తవులు

'ఈసా (అ)ను అల్లాహ్ (త) కుమారునిగా భావిస్తున్నారు. వాస్తవం ఏమిటంటే, అతను మర్యామ కుమారులు. తండ్రి లేకుండా జన్మించారు. అల్లాహ్ 'అయిపో' అంటే అయిపోయారు. అందు వల్లే అతనిని, కలిమతుల్లాహ్ అంటారు. ఇతను అల్లాహ్(త) ఆజ్ఞతో మృతులను మరల జీవితాలుగా చేసారు. అందు వల్ల ఇతనిని రూహుల్లాహ్ అన్నాడు.

పాపాలను నీళ్ళు అగ్నిని ఆర్చినట్టు ఆర్చివేస్తాయి, ఇంకా మానవుని అర్థరాత్రి నమాజు కూడా పాపాలను చెరిపేస్తుంది.' అని పలికి ప్రవక్త (స) ఈ ఆయతులు చదివారు: వారు (రాత్రిలలో) తమ ప్రక్కలను తమ పరువుల నుండి దూరంచేసి, తమ ప్రభువును భయంతో మరియు ఆశతో వేడుకుంటారు మరియు మేము వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి ఖర్చు చేస్తారు. కాని వారికి, వారి కర్మల ఫలితంగా వారి కొరకు (పరలోకంలో) కళ్ళకు చలువనిచ్చే ఎటు వంటి సామగ్రి దాచిపెట్టబడి ఉందో ఏ ప్రాణికి తెలియదు. (అస్-సజ్జా, 32:16-17)

ఆ తరువాత ప్రవక్త (స): 'ఒక పని యొక్క తల, దాని స్తంభాలు, దాని మూపురాన్ని గురించి తెలపనా.' అని అన్నారు. దానికి నేను: 'తప్పకుండా తెలియజేయండి ఓ ప్రవక్తా!' అని విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'కార్యాలన్నిటికీ తల (మూలం) ఇస్లామ్. ఏ సత్కార్యం కూడా ఇస్లామ్ లేకుండా ఉనికి పొందజాలదు. ఏవిధంగా తల లేకుండా శరీరం పనికిరాదో, దాని స్తంభం, నమాజు, దాని మూపురం జిహాద్.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స): 'ఏటన్నిటికీ మూలం మీకు తెలుపనా.' అని అన్నారు. దానికి నేను: 'తప్పకుండా.' అని అన్నాను. ప్రవక్త (స) తన నాలుక పట్టి: 'దీన్ని అదుపులో ఉంచండి.' అని అన్నారు. దానికి నేను: 'ప్రవక్తా! మేము మా నోటి మాటల ద్వారా కూడా విచారణకు గురవుతామా?' అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త(స): 'నీ పాడుగాను, ప్రజలు తమ నోటిమాటల ద్వారానే బోర్లా పడవేసి నరకంవైపు ఈడ్చబడతారు. అంటే పనికిరాని అధర్మ మాటల వల్లే చాలా మంది నరకంలో వేయబడతారు.' " 27 (అ'హ్మద్, తిర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్)

27) వివరణ-29: 'హదీసు' వివరణ చాలా స్పష్టంగా ఉంది. ము'అజ్ బిన్ జబల్ ప్రయాణంలో ఉదయం పూట ఇలా విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు. అర్థరాత్రి నమాజు అంటే త'హజ్జుద్ నమాజు అని అర్థం. త'హజ్జుద్ నమాజు చదవడం విశ్వాసి గొప్పతనం. అల్లాహ్ ఆదేశం: "నిశ్చయంగా వారే, మా సూచనలు (ఆయాత్) వారికి బోధించి నప్పుడు, వాటిని విశ్వసించి సాష్టాంగం(సజ్జా)లో పడి పోతారు మరియు తమ ప్రభువు పవిత్రతను

30- [29] (لم تتم دراسته) (16/1)

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَحَبَّ اللَّهَ، وَأَبْغَضَ لِلَّهِ، وَأَعْطَى لِلَّهِ، وَمَنَعَ لِلَّهِ؛ فَقَدْ اكْتَمَلَ الْإِيمَانُ". رواه أبو داود .

30. (29) [1/16-అపరిశోధితం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: 'ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) కొరకే ప్రేమించే వారు, అల్లాహ్ (త) కొరకే శత్రుత్వం కొనితెచ్చుకునేవారు, అల్లాహ్(త) కొరకే ఇచ్చే వారు, అల్లాహ్(త) కొరకే ఇవ్వనివారు అంటే ఏ పని చేసినా అల్లాహ్(త) ప్రీతి కొరకే చేసేవారు పరిపూర్ణ విశ్వసం గలవారు.' 28 (అబూ దావూద్)

కొనియాడుతారు. మరియు ఆయనను స్తుతిస్తారు మరియు వారెన్నడూ గర్వపడరు. వారు (రాత్రిలలో) తమ ప్రక్కలను, తమ పరువుల నుండి దూరంచేసి, తమ ప్రభువును భయంతో మరియు ఆశతో వేడు కుంటారు. మరియు మేము వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి ఖర్చుచేస్తారు. కాని వారికి వారి కర్మల ఫలితంగా వారికొరకు పరలోకంలో కళ్ళకు చలువనిచ్చే ఎటువంటి సామగ్రి దాచిపెట్ట బడి ఉందో ఏ ప్రాణికి తెలియదు." (అస్సజ్జద్, 32:15-17)

ఇస్లామ్ సత్కార్యాలన్నిటికీ తలవంటిది. ఇస్లామ్ లేకుండా ఏ ఆచరణ సత్కార్యంగా పరిగణించబడదు. అల్లాహ్ ఆదేశం: "వ మన యిబ్ తగి గైరల్ ఇస్లామి దీనన్, ఫలన్ యుఖ్ బలు మిన్ హు." - 'మరియు ఎవరైతేనా అల్లాహ్ కు విధేయత (ఇస్లాం) తప్ప ఇతర ధర్మాన్ని అవలంబించగలిగితే అది ఏమాత్రం స్వీకరించబడదు.. (ఆల ఇమ్రాన్, 3:85) మరియు "ఇన్నద్దీన ఇందల్లాహ్ అల్-ఇస్లాం." - 'నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు సమ్మత మైన ధర్మం కేవలం అల్లాహ్ కు విధేయ లవటం (ఇస్లాం) మాత్రమే.' (ఆల ఇమ్రాన్, 3:19). ఇస్లామ్ అంటే శుభవచన సాక్ష్యం, అంటే ఏకత్వం, దైవదాత్యం. నమాజు ఇస్లామ్ మూల స్తంభం. ఒక 'హదీసు'లో నమాజు ధర్మానికి స్తంభం వంటిది అని ఉంది. అదేవిధంగా నమాజు లేకుండా ముస్లిమ్గా పరిగణించడం జరుగదు. అదేవిధంగా ఇస్లామ్ ఔన్నత్యం జిహాద్. దీనివల్లే ఇస్లామ్ కు అలంకరణ లభిస్తుంది. ఇంకా ప్రతి పాపానికి దూరంగా ఉండాలి.

28) వివరణ-30: ఈ 'హదీసు'ను అబూ ఉమామహ్ బాహిలీ (ర) ఉల్లేఖించారు. వీరు చాలా అధికసంఖ్యలో 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించారు. ఇతను ఈజిప్టులో నివాసం

۳۱ - [۳۰] (لم تتم دراسته) (۱۷/۱)

وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْ مَعَاذِ بْنِ أَنَسٍ مَعَ تَقْدِيمٍ وَتَأْخِيرٍ، وَفِيهِ: "فَقَدْ اسْتَكْمَلَ إِيْمَانَهُ".

31. (30) [1/17-అపరిశోధితం]

ము'అజ్'బిన్ అనస్ కూడా ఈ 'హదీసు'ను ఉల్లేఖించారు. ఇందులో పదాలు ముందూ వెనుకూ ఉన్నాయి. అందులో, 'అతడు తన విశ్వాసాన్ని పరిపూర్ణచేసుకున్నాడు.' అని ఉంది. (తిర్మిజి)

۳۲ - [۳۱] (لم تتم دراسته) (۱۷/۱)

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

32. (31) [1/17-అపరిశోధితం]

అబూ జర్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్(త) కోసమే స్నేహం, అల్లాహ్(త) కోసమే శత్రుత్వం, అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన కార్యాలు." (అబూ దావూద్)

۳۳ - [۳۲] (لم تتم دراسته) (۱۷/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ. وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ.

33. (32) [1/17-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "తన నోటి ద్వారా, చేతిద్వారా, ఇతర ముస్లింలకు హాని చేకూర్చనివాడే పరిపూర్ణ ముస్లిమ్. అదేవిధంగా ఇతరుల ధన, మాన, ప్రాణాలకు హాని చేకూర్చనివాడే పరిపూర్ణ ముస్లిమ్." (తిర్మిజి, నసాయి)

۳۴ - [۳۳] (لم تتم دراسته) (۱۷/۱)

وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ". بِرَوَايَةٍ فَضَّلَهُ: "وَالْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ الْخَطِيئَةَ وَالذُّنُوبَ".

34. (33) [1/17-అపరిశోధితం]

బైహఖీ 'షుఅబిల్ ఈమాన్'లో ఘు'దాలహ్ (ర) ద్వారా ఉల్లేఖనం. ఇందులో దైవారాధనలో, దైవవిధేయతలో తనతో తాను పోరాడినవాడు పరిపూర్ణ

విర్వరచుకున్నారు. 86వ హిజ్రీ శకంలో మరణించారు. ఇతను 71 సంవత్సరాలు జీవించారు.

ముజాహిద్. ఇంకా చిన్నా పెద్దా పాపాలకు దూరంగా ఉండేవాడు పరిపూర్ణ ము'హజిర్ అని అధికంగా ఉంది.

۳۵ - [۳۴] (حسن) (۱۷/۱)

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَلِمًا خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا قَالَ: "لَا إِيْمَانُ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا دِيْنٌ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ".

35. (34) [1/17-ప్రామాణికం]

అనస్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స): "మా ముందు చేసే ప్రసంగాల్లో, 'అమానతుదారు కానివాడు విశ్వాసికాడు, వాద్దానం పూర్తి చేయనివాడు దార్మికుడు కాడు,' అని." ప్రవచిస్తూ ఉండేవారు. ²⁹ (బైహఖీ-షు'అబిల్ ఈమాన్)

الفصل الثالث مూడవ విభాగం

۳۶ - [۳۵] (لم تتم دراسته) (۱۷/۱)

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّارَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

36. (35) [1/17-అపరిశోధితం]

'ఉబాదహ్ బిన్ సామిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను: "అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరని, ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్(త) ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇచ్చిన వ్యక్తిపై అల్లాహ్(త) నరకాగ్నిని నిషేధించాడు." (ముస్లిమ్)

۳۷ - [۳۶] (صحيح) (۱۷/۱)

وَعَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

37. (36) [1/17-దృఢం]

'ఉస్మాన్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరనే విశ్వాసంతో మరణించిన వ్యక్తిని అల్లాహ్(త) స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు." ³⁰ (ముస్లిమ్)

29) వివరణ-35: దీనివల్ల అమానతు, వాద్దానాల ప్రాముఖ్యత విశదమవుతుంది.

30) వివరణ-37: ఈ 'హదీసు'ను ప్రవక్త (స) అనుచరులు 'ఉస్మాన్ బిన్ 'అప్సాస్ జ'న్నూరైన్ ఉల్లేఖించారు. అస్ 'హబుల్ ఫీల్ 6వ సంవత్సరం అంటే హిజ్రీతకు 47 సంవత్సరాల ముందు మక్కాలో జన్మించారు. విద్యాభ్యాసం తర్వాత వ్యాపారంలో నిమగ్నులయి

పోయారు. తన సత్యసంధత, నిజాయితీల వల్ల పేరు ప్రతిష్టలు సంపాదించారు. 34 సంవత్సరాల వయస్సులో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఇతని భక్తితత్వ రతను చూసి ప్రవక్త (స) తన రెండవ కూతురైన రుఖయ్యను అతనికిచ్చి వివాహం చేశారు. రుఖయ్యను తీసుకొని అతను హబ్షా వైపు హిజ్రత్ చేశారు. కుటుంబ సమేతంగా హిజ్రత్ చేసిన వారిలో 'ఉస్మాన్ ముట్ట మొదటి వ్యక్తి.

'ఉస్మాన్ (ర) అక్కడ కొన్ని సంవత్సరాలు ఉన్నారు. ఆ తరువాత ఖురైషుల్లోని కొందరి గురించి తప్పుడు సమాచారం వల్ల స్వదేశం తిరిగి వచ్చారు. ఇక్కడకు వచ్చిన తర్వాత ఆ వార్త అసత్యమని తేలింది. అనంతరం చాలామంది ప్రవక్త (స) అనుచరులు మళ్ళీ హబ్షా తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. కాని 'ఉస్మాన్ మాత్రం తిరిగి వెళ్ళలేదు.

మదీనా వైపు హిజ్రత్: ఈ మధ్యలోనే మదీనా వైపు హిజ్రత్ చేయడానికి పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ప్రవక్త (స) తన అనుచరులందరినీ మదీనా హిజ్రత్ చేయమని ఆదేశించారు. అప్పుడు 'ఉస్మాన్ కూడా తన కుటుంబ సమేతంగా మదీనా వైపు హిజ్రత్ చేశారు. 'ఔస్ బిన్ సా'బిత్కు అతిథులయ్యారు. ప్రవక్త (స) 'ఉస్మాన్కు 'ఔస్ బిన్ సా'బిత్కు సోదర సంబంధం ఏర్పరిచారు.

బీర రూమా విక్రయం: మదీనా వచ్చిన తర్వాత ముహాజిర్లకు నీటి సమస్య ఎదురైంది. మదీనా పట్టణంలో కేవలం బీర రూమాయే ఉండేది. అదొక్కటి మంచినీటి బావి. కాని దాని యజమాని యూదుడు. అతడు దాన్ని ఉపాధి మార్గంగా చేసుకున్నాడు. 'ఉస్మాన్ (ర) ముస్లిములకు ఈ కష్టాన్ని దూరం చేయడానికి ఆ బావిని కొని ప్రజలకు అంకితం చేద్దామని అనుకున్నారు. అనేక కృషి ప్రయత్నాల వల్ల ఆ యూదుడు కేవలం సగం హక్కు మాత్రమే అమ్మాడు. 'ఉస్మాన్ (ర) 12 వేల దీర్హామ్లు ఇచ్చి సగం బావి కొనుక్కున్నారు. షరతు ఏమిటంటే ఒకరోజు ఆ యూదుడు ఉపయోగిస్తాడు, రెండవ రోజు 'ఉస్మాన్ వంతువస్తుంది. 'ఉస్మాన్ వంతు వచ్చినప్పుడు ముస్లిములు నీళ్ళను నింపుకునే వారు. రెండు రోజుల వరకు నీళ్ళు సరిపోయేవి. ఇక యూదుడు ఆ బావి వల్ల మరో లాభం లేదని భావించి మిగతా సగభాగం కూడా అమ్మడానికి సిద్ధపడ్డాడు. ఉస్మాన్ (ర) 8 వేల దీర్హామ్లు ఇచ్చి దాన్ని కూడా కొనుక్కున్నారు. దాన్ని ప్రజలకు అంకితం చేశారు. ఈ విధంగా ఇస్లామ్లో

'ఉస్మాన్ (ర) మొట్టమొదటి త్యాగం ముస్లిములకు అంకితం చేయ బడింది. ప్రజల దాహంతీర్చటానికి కారణ భూతం అయింది.

బద్ర్ యుద్ధం, రుఖయ్య అనారోగ్యం: సత్యాసత్యాల మధ్య మొట్ట మొదటి సారిగా బద్ర్ యుద్ధం జరిగింది. 'ఉస్మాన్ (ర) కొన్ని కారణాల వల్ల ఇందులో పాల్గొన లేక పోయారు. ప్రవక్త (స) కూతురు మరియు అతని భార్య అయిన రుఖయ్య అనారోగ్యం గురియ్యారు. అందువల్ల ప్రవక్త (స) అతన్ని ఆమె సేవలు చేయడానికి ఉండమన్నారు. ఇంకా నీకు అందులో పాల్గొన్నట్టు ప్రతిఫలం, యుద్ధధనం అన్నీ లభిస్తాయని అన్నారు. ప్రవక్త (స) స్వయంగా 317 అనుచరులతో బద్ర్ మైదానం వైపు బయలదేరారు. రుఖయ్య అనారోగ్యం ప్రాణాంత కంగా తయారయింది. ఆరోగ్యం రోజు రోజుకూ క్షీణించ సాగింది. చివరికి కొన్ని రోజుల తర్వాత మరణించారు. 'ఉస్మాన్ మరియు ఉసామహ్ బిన్ జైద్ ఆమె ఖనన సంస్కారాల్లో నిమగ్న మయి ఉండగా 'అల్లాహు అక్బర్' అనే నినాదం వినబడింది. చూస్తే, 'జైద్ బిన్ హరీసహ్ ప్రవక్త (స) ఒంటిపై బద్ర్ విజయ శుభవార్తను తీసుకొని వస్తున్నారు. ప్రియమైన భార్య మరియు ప్రవక్త (స) ముద్దుల కుమార్తె మరణించటం సామాన్య విషయం కాదు. ఈ సంఘటన తర్వాత 'ఉస్మాన్ ఎల్లప్పుడూ విచారంగా ఉండేవారు. బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొనే అవకాశం లభించలేదనే విచారం కూడా ఉండేది. అది చూసి 'ఉమర్ (ర) 'అయినదేదో అయింది, ఇప్పుడు విచారించటం వల్ల లాభం ఏంటి?' అని అన్నారు. అప్పుడు 'ఉస్మాన్ (ర), 'నా దురదృష్టంపై ఎంత విచారించినా తక్కువే, 'తీర్పుదినంనాడు నాబంధుత్వం తప్ప మిగతా బంధుత్వాలన్నీ నశిస్తున్నాయి అని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారని అన్నారు. విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స)తో బంధుత్వం తెగి పోయింది' అని కుమిలిపోయారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని ఓదార్చి, తాను స్వయంగా తన కూతురి సేవ నిమిత్తం బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొనవద్దని చెప్పినందుకు, అతన్ని కూడా బద్ర్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నట్టు పరిగణించి యుద్ధ ధనంలో అతనికి కూడా ఒక వంతు కల్పించారు. ఇంకా ప్రతి ఫలం కూడా లభిస్తుందని శుభవార్త తెలియ పరిచారు. అంతేకాక ప్రవక్త (స) తన మరో కూతురు ఉమ్మీ కుల్ సూ'మీను అతనికిచ్చి వివాహం చేశారు. మళ్ళీ రెండవ సారి ప్రవక్త (స) ఇంటితో అతని బంధుత్వం ఏర్పడింది.

బద్దీ యుద్ధం తరువాత జరిగిన యుద్ధాలు, సంగ్రామాలు అన్ని టీలో పాల్గొన్నారు. వీరోచితంగా పోరాడి ప్రవక్త (స)కు వెంట ఉన్నారు. ప్రతిసారి సరైన నిర్ణయాలతో, వీరత్వంతో ప్రవక్త (స)కు కుడిభుజంగా ఉన్నారు. 6వ హిజ్రీ శకంలో ప్రవక్త (స) క'అబహ్ సందర్శనానికి పూను కున్నారు. 'హుద్దబీయహ్ చేరిన తర్వాత అవిశ్వాసులు దీనికి సమ్మతించడంలేదని తెలిసింది. అయితే ప్రవక్త (స) ఉద్దేశ్యం యుద్ధం కాదు కనుక, సంప్ర దింపులు, ఒప్పందంకోసం 'ఉస్మాన్ ను రాయబారిగా పంపారు.

రాయబారి సేవలు: 'ఉస్మాన్ మక్కహ్ చేరిన తర్వాత అవిశ్వాసులు అతన్ని నిర్బంధించారు. వెళ్ళనివ్వకుండా చేశారు. రోజులు గడిచినా 'ఉస్మాన్ గురించి ఎటువంటి వార్త రాకపోవడంతో ముస్లిములు ఆందోళన చెందారు. ఇంతలో 'ఉస్మాన్ (ర) వీరమరణం పొందారని గాలి వార్తలు చెలరేగాయి. తప్పుడు ప్రచారం జరిగింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఈ వార్తవిని 'ఉస్మాన్ (ర) తరపున ప్రతీకారం కోసం అక్కడున్న 1400 మంది అనుచరులతో ఒక చెట్టు క్రింద బైఅత్ తీసుకున్నారు. 'ఉస్మాన్ తరపున తన చేతిపై చేయివేసి బైఅత్ తీసుకున్నారు. ఇది 'ఉస్మాన్ (ర)కు ఎంతో గౌరవమైన, గర్వకారణమైన విషయం. ఇది అతనికి తప్ప మరెవరికీ దక్కలేదు. 7వ హిజ్రీ శకంలో 'ఖైబర్ యుద్ధం జరిగింది. ఆ తరువాత 8వ హిజ్రీ శకంలో మక్కహ్ విజయం సంభవించింది. ఆ తరువాత, అదే సంవత్సరం హాజాన్ ('హునైన్) యుద్ధం జరిగింది. 'ఉస్మాన్ (ర) అన్నిటిలో పాల్గొన్నారు.

తబాక్ పోరాటం: జైష ఉస్స సన్నాహాలు: 9వ హిజ్రీ శకంలో ఖైసరే రూమ్ అరబ్బులపై దండెత్తిగోరు తున్నాడని తెలిసింది. దీన్ని ఎదుర్కోవడం కూడా అత్యవసరమే. కాని ఇది చాలా కరువుకాటకాల కాలం. అందువల్ల ప్రవక్త (స) చాలా ఆందోళనకు గురయ్యారు. అనుచరులకు ఆయుధాలు సమకూర్చుటలో నిమగ్నలయ్యారు. సహాయ సహకారాలు అందించ మని ప్రజలను ప్రోత్సహించారు. చాలామంది పెద్ద మొత్తాలు సమర్పించారు. 'ఉస్మాన్ (ర) చాలా పెద్ద వర్తకులు. ఆ కాలంలో అతని వ్యాపార బృందం సిరియా నుండి చాలా లాభాలు గడించి తిరిగి వచ్చింది. ఫలితంగా 1/3వ వంతు సైన్యం ఖర్చులన్నీ తాను భరిస్తానని ఒప్పుకున్నారు. ఇబ్బు స'అద్ వాహనాలతో కూడిన సైనికులు సిద్ధం చేయబడ్డారు. ఇందులో 30వేల సైనికులు, 10 వేల వాహనాలు తయారయ్యాయి. ఈ సందర్భంగా 'ఉస్మాన్ (ర) 10 వేల మందికి పైగా

సైనికులకు ఆయుధాలను సమకూర్చే బాధ్యత తీసు కున్నారు. ఇవేకాక 1000 ఒంటెలు, 70 గుర్రాలు ఖర్చులకు 1000 దీనార్లు సమర్పించారు. ప్రవక్త (స) ఆయన దాతృత్వానికి సంతోషించి అప్రేమలను చేతులతో పైకి విసురుతూ, 'నేటి తర్వాత 'ఉస్మాన్ (ర) ఏమిచేసిన అతనికి హాని చేకూర్చలేదు' అని అన్నారు.

10వ హిజ్రీ శకంలో ప్రవక్త (స) చివరి 'హజ్జ్ చేశారు. దీన్ని 'హజ్జతుల్ విదాల' అంటారు. 'ఉస్మాన్ (ర) కూడా వెంట ఉన్నారు. 'హజ్జ్ నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత 11వ హిజ్రీ శకం ప్రారంభంలో రబీ ఉల్ అవ్వల్ లో ప్రవక్త (స) అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. 12 రబీ ఉల్ అవ్వల్ నాడు మరణించారు.

ప్రవక్త (స) మరణానంతరం సఖీఫహ్ బన్ సా'యిదహ్ లో అబూ బకర్ చేతిపై బైఅత్ చేయడం జరిగింది. అబూ బకర్ పరిపాలనలో 'ఉస్మాన్ (ర) సలహాబృందంలో ఒక సభ్యునిగా ఉండేవారు. 2 సంవత్సరాల 3 నెలల పరిపాలన తర్వాత అబూ బకర్ (ర) మరణించారు. అబూ బకర్ (ర) మరియు ముస్లిముల ఇష్టప్రకారం 'ఉమర్ (ర) పరిపాలనా బాధ్యతలు చేపట్టారు. 'ఉమర్ (ర) కోసం వీలునామా 'ఉస్మాన్ చేతుల ద్వారా వ్రాయబడింది. సుమారు 10 సంవత్సరాలు పరిపాలించి 32 హిజ్రీ శకంలో 'ఉమర్ (ర) అమర వారు లయ్యారు. చివరి ఘడియల్లో 6 గురి పేర్లను పేర్కొన్నారు. వారు 'అలీ, 'ఉస్మాన్, 'జబైర్, 'తల్హా, స'అద్ బిన్ అబీ సఖ్ఖాన్, 'అబ్దురహ్మాన్ బిన్ 'జెఫ్ లు. అదేవిధంగా 3 రోజుల్లో ఎన్నుకోవాలని ఆదేశించారు.

'ఉమర్ (ర) ఖనన సంస్కారాల తర్వాత ఎన్నికల సమస్య తలెత్తింది. 2 రోజుల వరకు దీనిపై చర్చ జరిగింది. కాని ఏమీ తేల లేదు. చివరికి 3వ రోజు 'అబ్దురహ్మాన్ బిన్ 'జెఫ్, 'వీలునామా ప్రకారం అధికారం 6 గురిలో ఉంది. కాని దీన్ని 3కే పరిమితం చేయాలి' అని అన్నారు. 'జబైర్ (ర), 'అలీని పేర్కొన్నారు. స'అద్, 'అబ్దురహ్మాన్ ను పేర్కొన్నారు. 'తల్హా 'ఉస్మాన్ ను పేర్కొన్నారు. 'అబ్దురహ్మాన్ బిన్ 'జెఫ్, 'నేను తొలిగిపోతున్నాను, అందువల్ల వ్యవహారం ఇప్పుడు ఇద్దరిపై ఉంది. వీరిద్దరిలో ఎవరు ఖుర్ఆన్, ప్రవక్త సాంప్రదాయంపై ప్రమాణం చేస్తే వారి చేతిపై బైఅత్ చేయబడుతుంది' అని అన్నారు. ఆతరువాత ఇద్దరితో వేర్వేరుగా మాట్లాడి 'మీరిద్దరూ ఈ వ్యవహారాన్ని నాకు అప్పగించండి' అని అన్నారు. వారిద్దరూ సమ్మతించిన తర్వాత 'అబ్దురహ్మాన్ బిన్ 'జెఫ్ ప్రవక్త (స) అనుచరులందరితో

(٣٧) [٣٨] (صحيح) (١٧/١)

وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "تَيْنَانِ مُؤَجَّبَتَانِ". قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا الْمُؤَجَّبَتَانِ؟ قَالَ: "مَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ، وَمَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ". رواه مسلم.

38. (37) [1/17-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స): 'రెండు వస్తువులు తప్పని సరి చేస్తాయి.' అని అన్నాడు. ఒక వ్యక్తి: 'ఏం తప్పని సరి చేస్తాయి?' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స): స్వర్గం లేదా నరకం తప్పనిసరి చేస్తాయి, అల్లాహ్ (త)కు సాటి కల్పిస్తూ మరణిస్తే నరకంలో ప్రవేశిస్తాడు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ (త)కు సాటి కల్పించని స్థితిలో మరణిస్తే స్వర్గంలోనికి ప్రవేశిస్తాడు.³¹ (ముస్లిమ్)

మస్జిద్‌లో సమావేశమై ప్రభావపూరితమైన ఒక చిన్న ప్రసంగం చేసి 'ఉస్మాన్ (ర) చేతిపై బైఅత్ చేశారు. ఆ తరువాత 'అలీ (ర) బైఅత్ కోసం చేయి ముందుకు చాచారు. అనంతరం అక్కడున్న వారందరూ బైఅత్ కోసం విరుచుకుపడ్డారు. ముహర్రమ్ 4వ తేదీ 24 హిజ్రీ నోమవారం నాడు 'ఉస్మాన్ (ర) ముస్లిముల 'ఖలీఫా' అయ్యారు. బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత ఇస్లామీయ సేవలో నిమగ్నులయిపోయారు. 'ఉస్మాన్ తన పరిపాలనలో ఎన్నో ఘన కార్యాలు చేశారు. 12 సంవత్సరాల వరకు చాలా బాధ్యతగా విధులను నిర్వహించారు. చివరికి ద్రోహుల చేతుల్లో వీరమరణం పొందారు. వీరమరణం పొందినపుడు ఖుర్రాన్ పరిష్కరించినందువల్ల "...ఫసయక్ ఫీకహుముల్లాహు వ హువ సుమీకల్ అలీమ్..." (అల్-బఖరహ్, 2:137) - "... వారి నుండి (రక్షించ బానికి) మీకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయనే సర్వం విస్తాడు, సర్వజ్ఞుడు.' అనే వాక్యంపై రక్తం చిందింది.

31) వివరణ-38: ఈ 'హదీసు'ను జాబిర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ ఉల్లేఖించారు. ఇతను తన తండ్రి వెంట ఉఖ్బబహ్ సా'నియలో ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. తండ్రి వీరమరణం పొందిన తర్వాత ఇంటి బాధ్యతలు ఇతని నెత్తిపై పడ్డాయి. చెల్లెళ్ళ సంరక్షణ, విద్యాభ్యాసం బాధ్యతలను నిర్వహించారు. తండ్రి చేసిన అప్పులు తీర్చారు. కందకం యుద్ధం సందర్భంగా ప్రవక్త (స) కోసం విందు ఏర్పాటు చేశారు. అల్లాహ్ (త) అతని విందులో గొప్ప శుభం ప్రసాదించాడు. అనేక వీరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. 94 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు.

(٣٨) [٣٩] (صحيح) (١٨/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كُنَّا فُعُودًا حَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَعَنَا أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا فِي نَهْرٍ، فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ بَيْنِ أَظْهُرِنَا، فَأَبْطَأَ عَلَيْنَا، وَخَشَيْنَا أَنْ يَقْطَعَ نُونَنَا، وَفَزَعْنَا فَقُفْنَا، فَكُنْتُ أَوَّلَ مَنْ فَرَعَ، فَخَرَجْتُ أَبْتَغِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، حَتَّى أَتَيْتُ خَانِطًا لِلْأَنْصَارِ لِبَنِي النَّجَارِ، فَسَاوَرْتُ بِهِ، هَلْ أَجِدُ لَهُ أَبَا؟ فَلَمْ أَجِدْ، فَإِذَا رِبْعٌ يَدْخُلُ فِي جَوْفِ خَانِطٍ مِنْ بَطْرِ خَارِجَةٍ- وَالرَّبْعُ الْجَوْلُ- قَالَ: فَاحْتَفَرْتُ فَدَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالَ: "أَبُو هُرَيْرَةَ؟" فَقُلْتُ: نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: "مَا شَأْنُكَ؟" قُلْتُ: كُنْتُ بَيْنَ أَظْهُرِنَا فَقُفْتُ فَأَبْطَأَتْ عَلَيْنَا، فَخَشَيْنَا أَنْ يَقْطَعَ نُونَنَا، فَفَزَعْنَا، فَكُنْتُ أَوَّلَ مَنْ فَرَعَ، فَاتَيْتُ هَذَا الْخَانِطَ، فَاحْتَفَرْتُ كَمَا يَحْتَفِرُ الثَّعْلَبُ، وَهَوَّلَاءِ النَّاسُ وَرَائِي. فَقَالَ: "يَا أَبَا هُرَيْرَةَ!" وَأَعْطَانِي ثَعْلَبِي، فَقَالَ: اذْهَبْ بِنَعْلَيْ هَاتَيْنِ، فَمَنْ لَقِيتَ مِنْ وَرَاءِ هَذَا الْخَانِطِ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُسْتَبَيِّنًا بِهَا قَلْبُهُ، فَبَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ". فَكَانَ أَوَّلَ مَنْ لَقِيتُ عُمَرَ فَقَالَ: مَا هَاتَانِ الثَّعْلَبَانِ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ؟ فَقُلْتُ: هَاتَانِ نَعْلَا رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْتَنِي بِهِمَا، مَنْ لَقِيتُ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُسْتَبَيِّنًا بِهَا قَلْبُهُ، فَبَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ، فَضَرَبَ عُمَرُ بَيْنَ ثَدْيَيْ، فَخَرَرْتُ لِاسْتَيْ. فَقَالَ: ارْجِعْ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ! فَارْجِعْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاجْهَشْتُ بُكَاءً، وَرَكِبْنِي عُمَرُ، وَإِذَا هُوَ عَلَى أَثَرِي، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا لَكَ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ؟" قُلْتُ: لَقِيتُ عُمَرَ فَأَخْبِرْتُهُ بِالَّذِي بَعْتَنِي بِهِ، فَضَرَبَ بَيْنَ ثَدْيَيْ ضَرْبَةً خَرَرْتُ لِاسْتَيْ. قَالَ: ارْجِعْ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ: "يَا عُمَرُ! مَا حَمَلَكَ عَلَى مَا فَعَلْتَ؟" قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! بِأَيِّ أَنْتَ وَآمِي، أَبَعَثْتَ أَبَا هُرَيْرَةَ بِنَعْلَيْكَ، مَنْ لَقِيَ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُسْتَبَيِّنًا بِهَا قَلْبُهُ بَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ؟ قَالَ: "نَعَمْ". قَالَ: فَلَا تَفْعَلْ، فَإِنِّي أَخْشَى أَنْ يَكِلَ النَّاسُ عَلَيْهَا، فَكَلَّهْمُ يَعْمَلُونَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "فَكَلَّهْمُ". رواه مسلم.

39. (38) [1/18-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: 'మేము ప్రవక్త (స) చుట్టూ కూర్చొని ఉన్నాం. అప్పుడు అబూ బకర్, 'ఉమర్ (ర) కూడా మాలో ఉన్నారు. అకస్మాత్తుగా ప్రవక్త (స) నిలబడి, ఎటో వెళ్ళిపోయారు. చాలాసేపటివరకు రాలేదు. మేము ప్రవక్త (స) గురించి ఆందోళన చెందాము. అందరి కన్నా నేను ఎక్కువగా ఆందోళన చెంది వెతకటానికి బయలుదేరాను. వెతుక్కుంటూ నేను బనీ నజ్జార్ తెగకు చెందిన తోట వద్దకు చేరుకున్నాను. దాని నాలుగు ప్రక్కల గోడలతో

ఆవరించి ఉంది. చుట్టూ తిరిగాను. లోపలికి వెళ్ళే మార్గం దొరకలేదు. అకస్మాత్తుగా నా దృష్టి లోపలికి వెళ్ళే కాలువపై పడింది. నేను అందులోనుండి దూరి తోటలోనికి ప్రవేశించాను. బయట బావి నుండి చూడగా ప్రవక్త (స) అక్కడ ఉన్నారు. నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను. ప్రవక్త (స) నన్ను చూచి, 'అబూ హురైరహ్,' అని అన్నారు. దానికి నేను, 'ఓ దైవప్రవక్తా!' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స) 'ఏంటి సంగతి? నీవు ఇక్కడ ఎలా,' అని అన్నారు. దానికి నేను, 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు మా మధ్యలో నుండి అకస్మాత్తుగా వెళ్ళిపోయారు, ఎంత సేపటికీ రాకపోయే సరికి, ప్రజలు ఆందోళనకు గురయ్యారు. తమరి కేదైనా ప్రాణాపాయం ఉందని భయపడ్డారు. మేము చాలా కలవరపడ్డాము. అందరి కన్నా నేను చాలా ఆందోళనకు గురై తమర్ని వెతుక్కుంటూ ఈ తోటవరకు చేరాను. ఇక్కడ లోపలికి ప్రవేశించాను. మిగిలినవారు నా వెనుక వస్తున్నారు' అని అన్నారు. ప్రవక్త(స) తన రెండు చెప్పులు నాకిచ్చి, 'నా రెండు చెప్పులు తీసుకొని వెళ్ళి, ఈ తోట బయట నీకు ఎవరు కలసినా, నిర్మలమైన మనస్సుతో అల్లాహ్ (త) తప్ప ఆరాధనకు అర్హులవరూ లేరని సాక్ష్యమిస్తే, అతనికి స్వర్గ ప్రవేశం లభిస్తుందనే శుభవార్త అందజేయి,' అని అన్నారు. అనంతరం తోట బయటకు వచ్చే సరికి 'ఉమర్ (ర) కలిశారు. ఉమర్ (ర) నన్ను, 'ఈ రెండు చెప్పులు ఎవరివని' అడిగారు. దానికి నేను, 'ఇవి ప్రవక్త (స) చెప్పులు, ప్రవక్త (స) నాకు ఇచ్చి పంపారు, ఇంకా నిన్ను కలసిన వారు నిర్మలమైన మనస్సుతో, అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధనకు అర్హు లవరూ లేరని సాక్ష్యం ఇస్తే, వారికి స్వర్గ శుభవార్త ఇమ్మన్నారు,' అని అన్నాను. అది విన్న 'ఉమర్ (ర) నా గుండెపై ఎంత గట్టిగా గుద్దారంటే నేను వెల్లకిలా పడిపోయాను. ఇంకా 'తిరిగి వెళ్ళమని' అన్నారు. నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు తిరిగివెళ్ళి వెక్కిరివెక్కి ఏడ్చుసాగాను. ఒకవైపు 'ఉమర్ భయం కూడాను. ఇంతలో 'ఉమర్ (ర) నా వెనుకే వచ్చారు. నేను ఏడ్వటం చూసి, ప్రవక్త (స) నన్ను 'ఏమయింది?' అని అడిగారు. దానికి నేను, " 'ఉమర్ (ర) దారిలో కలిశారు. తమరు చెప్పిన విధం గానే నేను చెప్పాను. దానికి 'ఉమర్ (ర) నా గుండెపై ఎంత గట్టిగా కొట్టారంటే, నేను వెల్లకిలా పడిపోయాను. ఇంకా అతను నన్ను 'తిరిగి వెళ్ళు,' అని అన్నారు," అని అన్నాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స), ఓ 'ఉమర్! నీవు

ఇలా ఎందుకు చేశావు?' అని అడిగారు. 'దీనికి కారణం ఏమిటి?' అని అడిగారు. దానికి 'ఉమర్ (ర), "ఓ ప్రవక్తా! నా తల్లి దండ్రులు మీ కోసం త్యాగం కాను. తమరు నిజంగా అబూ హురైరహ్ కు చెప్పులు ఇచ్చి, నిర్మల మైన మనస్సుతో అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధనకు అర్హులవరూ లేరని సాక్ష్యం ఇచ్చిన వారికి స్వర్గశుభ వార్తను అందజేయాలని పంపారా?" అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) 'అవును' అని అన్నారు. దానికి 'ఉమర్ (ర), 'తమరు ఇలా చేయకండి, ఎందుకంటే ప్రజలు దీన్నే నమ్ముకొని ఉండిపోతారు. కృషి ప్రయత్నాలను వదలి వేస్తారు. తమరు వారిని కృషి చేయడానికి వదిలివేయండి,' అని అన్నారు. అది విన్న ప్రవక్త (స), "మంచిది అయితే వారిని శ్రమించడానికి వదిలివేయి" అని అన్నారు.³² (ముస్లిమ్)

(19/1) (لم تتم دراسته) - 40

وَعَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، قَالَ: "قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ". رواه أحمد.

40. (39) [1/19-అపరిశోధితం]

ము'ఆజీ' బిన్ జబల్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: 'లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్' అని సాక్ష్యం ఇవ్వటం స్వర్గం యొక్క తాళం చెవి."³³ (అ'హ్మద్)

32) వివరణ-39: 1. ప్రవక్త (స) వెళ్ళి రానందుకు ప్రజలు ఆందోళన చెందారు. ప్రవక్త (స) చిహ్నంగా తన రెండు చెప్పులు ఇచ్చి, వాటి ద్వారా ప్రవక్త (స) క్షేమంగా ఉన్నారని ప్రజలు తెలుసుకుంటారని పంపారు.

2. ఈ శుభవార్త ద్వారా కొందరు ప్రజలు అపార్థానికి గురయ్యే ప్రమాదం ఉండేది. 'ఉమర్ (ర) అబూ హురైరహ్ (ర)ను వివరించి తిరిగి వెళ్ళమని చెప్పారు. అబూ హురైరహ్ (ర) అసలు ప్రవక్త (స) సందేశప్రచారకులు కావటంవల్ల తిరిగి వెళ్ళటానికి నిరాకరించి ఉంటారు. అందువల్ల 'ఉమర్ (ర) హెచ్చరిస్తూ ఒక్క గుడ్డుగుడ్డారు.

3. ఏకత్వం సాక్ష్యంతో పాటు దైవదౌత్యం సాక్ష్యం కూడా తప్పనిసరిగా ఇవ్వాలి. ఎందుకంటే రెండు సాక్ష్యాలూ ఒకదానికి ఇంకొకటి తప్పనిసరి.

33) వివరణ-40: అంటే ఏకత్వం గురించి సాక్ష్యం ఇవ్వటం స్వర్గం యొక్క తాళం చెవి. సాక్ష్యం ఇచ్చే వ్యక్తి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. ఇక్కడ ఏకత్వం సాక్ష్యం అంటే ఈమాన్, ఇస్లామ్ అన్నీ వర్తిస్తాయి.

(٤١ - [٤٠] (لم تتم دراسته) (١٩/١))

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: إِنَّ رَجُلًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِئَ ثَوْفِي النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَزَنُوا عَلَيْهِ حَتَّى كَادَ بَعْضُهُمْ يُوسِسُ قَالَ عُثْمَانُ: وَكُنْتُ مِنْهُمْ فَبَيْنَا أَنَا جَالِسٌ فِي ظِلِّ أَطَمٍ مِنَ الْأَطَامِ مَرَّ عَلَيَّ عَمْرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَسَلَّمَ عَلَيَّ فَلَمْ أَشْعُرْ أَنَّهُ مَرَّ وَلَا سَلَّمَ. فَأَنْطَلَقَ عَمْرٌ حَتَّى دَخَلَ عَلَى أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ. فَقَالَ لَهُ مَا يُعْجِبُكَ أَنِّي مَرَرْتُ عَلَى عُثْمَانَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرِدْ عَلَيَّ السَّلَامَ. وَأَقْبَلَ هُوَ وَأَبُو بَكْرٍ فِي وَلَايَةِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَتَّى سَلِمَا عَلَيَّ جَمِيعًا. ثُمَّ قَالَ أَبُو بَكْرٍ جَاءَنِي أَخُوكَ عَمْرٌ فَذَكَرَ أَنَّهُ مَرَّ عَلَيْكَ فَسَلَّمَ فَلَمْ تَرُدْ عَلَيْهِ السَّلَامَ فَمَا الَّذِي حَمَلَكَ عَلَى ذَلِكَ. قَالَ: قُلْتُ مَا فَعَلْتُ. فَقَالَ عَمْرٌ بَلَى وَاللَّهِ لَقَدْ فَعَلْتُ وَلَكِنِّي عَيْبَتُكُمْ يَا بَنِي أُمِّيَّةَ. قَالَ: قُلْتُ وَاللَّهِ مَا شَعَرْتُ أَنَّكَ مَرَرْتَ وَلَا سَلَّمْتَ. قَالَ أَبُو بَكْرٍ صَدَقَ: عُثْمَانُ وَقَدْ شَعَلَكَ عَنْ ذَلِكَ أَمْرٌ فَقُلْتُ أَجَلٌ. قَالَ مَا هُوَ. فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: تَوَفَّى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ نَبِيَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقِيلَ أَنْ نَسْأَلَهُ عَنْ نَجَاةِ هَذَا الْأَمْرِ. قَالَ أَبُو بَكْرٍ قَدْ سَأَلْتَهُ عَنْ ذَلِكَ. قَالَ فَفَقُمْتُ إِلَيْهِ فَقُلْتُ لَهُ: يَا أَبَايَ أَنْتَ وَأُمِّي أَنْتَ أَحَقُّ بِهَا. قَالَ أَبُو بَكْرٍ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا نَجَاةُ هَذَا الْأَمْرِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: [ص: ٢٠] مَنْ قَبِلَ مِنِّي الْكَلِمَةَ الَّتِي عَرَضْتُ عَلَى عَمِّي فَرَدَّهَا فَهِيَ لَهُ نَجَاةٌ. رَوَاهُ أَحْمَدُ.

41. (40) [1/19-అపరిశోధితం]

'ఉస్మాన్ (ర) కథనం: 'ప్రవక్త (స) మరణంపై అనుచరు లందరూ విచారానికి గురయ్యారు. చివరికి కొందరి హృద యాల్లో కలతలు ఉద్భవించసాగాయి. నేను కూడా వారిలో ఒకణ్ణి. నేను విచారంలో మునిగి కూర్చున్నాను. 'ఉమర్ (ర) నా ప్రక్క నుండి వెళుతూ నాకు సలామ్ చేశారు. అయితే నా ప్రక్కనుండి ఎవరో వెళ్ళినట్టు, సలామ్ చేసినట్టు నేను ఊహించ లేదు. 'ఉమర్ (ర) దీన్ని గురించి అబూ బకర్(ర)కు ఫిర్యాదు చేశారు. వారిద్దరూ కలసి నా దగ్గరకు వచ్చారు. వారిద్దరూ నాకు సలామ్ చేశారు. అనంతరం అబూ బకర్ నన్ను, " 'ఉస్మాన్(ర)! నీవు 'ఉమర్ (ర) సలామ్ కు ప్రతి సలామ్ ఇవ్వలేదట." అని అన్నారు. దానికి నేను, 'అలా జరిగలేదు.' అని అన్నాను. అప్పుడు 'ఉమర్, 'అలాగే జరిగింది. నేను మీకు సలామ్ చేశాను, మీరు ప్రతిసలామ్ చేయలేదు.' దానికి నేను, 'అల్లాహ్ సాక్షి, మీరు వచ్చినట్టు, సలామ్ చేసి నట్టు నాకు తెలియనే తెలియదు.' అని అన్నాను. అది విన్న అబూ బకర్ కు విషయం అర్థమయి, నన్ను సమర్థిస్తూ,

'ఉస్మాన్ చెప్పింది నిజం.' అని పలికి, 'అయితే 'ఉస్మాన్ ! ఏ విషయం వల్ల సలామ్ కు ప్రతిసలామ్ ఇవ్వలేదు.' అని అడిగారు. దానికి నేను, "మనం ప్రవక్త (స) ను సాఫల్యం, అంటే నరకం, పైతాన్ ప్రేరణ మరియు వాడి చేష్టల, నుండి ఎలా తప్పించుకోవాలి, అని అడిగి తెలుసుకోక ముందే అల్లాహ్ (త) తన ప్రవక్తను లేపుకున్నాడు.' అని అన్నాను. దానికి అబూ బకర్: 'దీన్ని గురించి నేను ప్రవక్త (స)ను అడిగి తెలుసుకున్నాను.' అని అన్నారు.

అది విన్న వెంటనే అతని వైపు నిలబడి, 'నా తల్లి దండ్రులు మీ కోసం త్యాగం కాను. దీన్ని గురించి అడగటానికి అందరి కంటే అధికంగా మీరే అర్హులు. తమరు ఇటువంటి విషయాల గురించి అడిగేవారు.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత అబూ బకర్, "నేను ప్రవక్త (స)ను దీన్ని గురించి అడుగుతూ, 'ప్రవక్తా! సాఫల్య రహస్యం ఏమిటి, ప్రజలకు సాఫల్యం ఎలా లభిస్తుంది.' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త(స): "నేను మా చిన్నాన్న ముందుపెట్టిన, అతను తిరస్కరించిన ఆపవిత్ర వచనం (లాఇలాహ ఇల్లాఅల్లాహ్) నిర్మలమైన మనస్సుతో స్వీకరించిన వారు సాఫల్యం పొందుతారు. అంటే స్వర్గం లో ప్రవేశిస్తారని అన్నారు.' అని అన్నారు." (అ'హ్మద్)

(٤٢ - [٤١] (صحيح) (٢٠/١))

عَنْ الْمُقَدَّادِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "لَا يَبْقَى عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ نَبِيٌّ مَرَّ وَلَا وَبَرَ إِلَّا أَنْخَلَهُ اللَّهُ كَلِمَةَ الْإِسْلَامِ، بِعَزَّزٍ وَ ذَلِّ ذَلِيلٍ، إِمَّا يُعَزِّهِمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَيَجْعَلُهُمْ مِنْ أَهْلِهَا، أَوْ يَذِلُّهُمْ فَيَذِثُونَهَا". قُلْتُ: فَيَكُونُ الَّذِينَ كُلَّهُ اللَّهُ. رَوَاهُ أَحْمَدُ.

42. (41) [1/20-దృఢం]

మిఖ్దాద్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను: 'భూమిపై ఉన్న ప్రతి ఇంటిలోనికి అల్లాహ్(త) ఇస్లాం వచనాన్ని ప్రవేశింపజేస్తాడు. అదృష్ట వంతుడికి దాన్ని అనుసరించే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడు. దురదృష్టవంతుడు దానిని తిరస్కరిస్తాడు.' అని అన్నారు. అది విని నేను, 'మరేతే అంతా అల్లాహ్ (త) ధర్మమే అయి పోతుంది' అని అన్నాను. ³⁴ (అ'హ్మద్)

34) వివరణ-42: అంటే ప్రపంచమంతటా ఇస్లామ్ వ్యాపించింది. సంతోషంగా ఇస్లామ్ ను స్వీకరించిన వారు అదృష్ట వంతులు. వారి ధన, ప్రాణ, సంపదలు

43 - [٤٣] (لم تتم دراسته) (٢٠/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ لَهُ: أَلَيْسَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُفْتَاَحَ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: بَلَى، وَلَكِنْ لَيْسَ مُفْتَاَحَ إِلَّا لَهُ أَسْنَانٌ، فَإِنْ جُنْتُ بِمِفْتَاَحِ لَهُ أَسْنَانٌ فَتُحَ كَ، وَإِلَّا لَمْ يَفْتَحْ كَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ فِي تَرْجُمَةِ بَابِ.

43. (42) [1/20-అపరిశోధితం]

వహబ్ బిన్ మునబ్బహ్ (ర) కథనం, అతన్ని: " 'లా ఇలాహా ఇల్లాల్లాహ్' స్వర్గం తాళంచెవి కాదా?" అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. అంటే స్వర్గంలో ప్రవేశించటానికి కేవలం కలిమహ్ తయ్యిబహ్ సరిపోదా? అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి అతను, 'అవును నిస్సందేహంగా కలిమ తయ్యిబహ్ స్వర్గం తాళం చెవియే, కాని ప్రతి తాళంచెవికి పళ్ళు తప్ప కుండా ఉంటాయి. ఏ తాళంచెవి కూడా పళ్ళు లేకుండా ఉండదు. మీరు పళ్ళు ఉన్న తాళంచెవి తెస్తే తప్ప

సురక్షితంగా ఉంటాయి. ఇస్లామ్ ను స్వీకరించనివారు అవమానానికి గురి అవుతారు. టాక్సు (జుజుహ్) చెల్లిస్తూ జీవిస్తారు. ఇది అవమానానికి నిదర్శనం.

ఈ 'హదీసు'కథకులు, మిఖ్దాద్ బిన్ 'అస్మి బిన్ స'అబబహ్ (ర). ఇతని మరో పేరు మిఖ్దాద్ బిన్ అస్వద్. ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత 'హబీషా' వైపు వలసవెళ్ళారు. అక్కడి నుండి తిరిగి వచ్చి కొన్నిరోజులు మక్కాలో నివసించారు. ఆ తరువాత మక్కా నుండి మదీనహ్ వలస వెళ్ళారు. యుద్ధా లలో (గజవాత్ లలో) పోరాటాల్లో చురుగ్గా పాల్గొనేవారు. బద్రి యుద్ధం సందర్భంగా ప్రవక్త (స)తో, "మేము మూసా (అ) జాతిలా 'నీవూ నీ ప్రభువు వెళ్ళిపోరాడండి, మేము ఇక్కడే కూర్చుంటాము,' అని అనము. మేము మీకు అన్ని ప్రక్కల వీరత్వాన్ని ప్రదర్శిస్తాము. అల్లాహ్ సాక్షి! ఒకవేళ మీరు మమ్మల్ని బరకత్ 'గిమాద్ వరకు తీసుకొని వెళ్ళదలచినా, మేము మీ వెంట వస్తాము, పోరాడుతాము." అని అన్నారు. ప్రవక్త(స) వీరిపలుకుల పట్ల చాలా సంతోషించారు. (బు:ఖారీ).

ఇతడు ఏది మాట్లాడినా సరైనవిధంగా మాట్లాడివారు. ప్రవక్త (స) ఇతని పెళ్ళి 'జుబా'అహ్ బిన్తె 'జుబైర్ బిన్ 'అబ్దుల్ ముత్తలిబ్తో చేశారు. 33వ హిజ్రీ శకంలో 70 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు. మదీనహ్ లోని బఖీలో ఖననం చేయబడ్డారు.

కుండా స్వర్గద్వారం తెరువ వచ్చు లేకపోతే లేదు,' అని అన్నారు. ³⁵ (బు:ఖారీ)

44 - [٤٣] (متفق عليه) (٢٠/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا أَحْسَنَ أَحَدُكُمْ إِسْلَامَهُ، فَكُلَّ حَسَنَةً يَعْمَلُهَا تَكْتَبُ لَهُ بِعَشْرِ أَثْنَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ ضِعْفٍ، وَكُلَّ سَيِّئَةٍ يَعْمَلُهَا تَكْتَبُ لَهُ بِمِثْلِهَا حَتَّى لَقِيَ اللَّهَ."

44. (43) [1/20-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరు తన ఇస్లామ్ ను వృద్ధి చేసుకుంటే, అతని ప్రతి పుణ్య కార్యానికి పదిరెట్లు పుణ్యం లభిస్తుంది. చివరికి అతని ఒక పుణ్యానికి 700 రెట్లు పెంచి ఇవ్వడం కూడా జరుగుతుంది. అయితే పాపం మాత్రం ఒక్కటి వ్రాయబడుతుంది. అంటే ఒక్క చెడుపని చేస్తే ఒక్క పాపమే వ్రాయబడుతుంది. చివరికి అతడు అల్లాహ్ (త)ను కలుసుకుంటాడు. ³⁶ (బు:ఖారీ, ముస్లిమ్)

45 - [٤٤] (لم تتم دراسته) (٢٠/١)

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ، أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا الْإِيمَانُ؟ قَالَ: "إِذَا سَرَّكَ حَسَنَتُكَ، وَسَاءَتْكَ سَيِّئَتُكَ؛ فَانْتَ مُؤْمِنٌ." قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَمَا الْإِيمَانُ؟ قَالَ: "إِذَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ شَيْءٌ فَدَعَاهُ." رَوَاهُ أَحْمَدُ.

45. (44) [1/20-అపరిశోధితం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)ను ఒక వ్యక్తి: 'ఈమాన్ అంటే ఏమిటి?' అంటే ఈమాను గుర్తు ఏమిటి, అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీ పుణ్యం నీకు మంచిదిగా, నీ చెడు నీకు చెడుగా అనిపించినపుడు నీవు విశ్వాసివి (మొమిన్ వు) అని గుర్తించు. మంచి పట్ల సంతోషం, చెడు పట్ల అసహ్యం కలిగినపుడు నీవు విశ్వాసివి అనడానికి చిహ్నం.' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ, 'ఓ ప్రవక్తా! పాపం అంటే

35) వివరణ-43: వహబ్ బిన్ మునబ్బహ్ అనే తాబయీ ఉన్నారు. అతడు జాబిర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ మరియు ఇబ్నీ 'అబ్బాసీల ద్వారా 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించేవారు. ఇతను యమన్ న్యాయమూర్తిగా కూడా ఉన్నారు. 114 హిజ్రీ శకంలో మరణించారు. అంటే పవిత్ర వచనం సాక్ష్యంతో పాటు సత్కార్యాలు కూడా చేయాలి.

36) వివరణ-44: అంటే ఇస్లామ్ ఆదేశాలను తూ.చ. తప్పకుండా పాటిస్తే అతని పుణ్యం అధికం చేయబడుతుంది. అంటే చిత్తశుద్ధిని బట్టి పుణ్యం పెరుగుతుంది.

ఏమిటి?' అంటే పాపపు గుర్తు ఏమిటి? అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీ హృదయంలో సంకోచం, సందిగ్ధం ఏర్పడితే, దాన్ని వదలివేయి. అంటే అనుమానాస్పదమైన పని పాపం అనడానికి చిహ్నం.' అని అన్నారు. (అహ్మద్)

(٢٠/١) [٤٥] - ٤٦ (لم تتم دراسته)

عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْسَةَ، قَالَ: أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَنْ مَعَكَ عَلَى هَذَا الْأَمْرِ؟ قَالَ: "حُرٌّ وَعَبْدٌ". قُلْتُ: مَا الْإِسْلَامُ؟ قَالَ: "طَيْبُ الْكَلَامِ، وَإِطْعَامُ الطَّعَامِ". قُلْتُ: مَا الْإِيمَانُ؟ قَالَ: "الصَّبْرُ وَالسَّامَحَةُ". قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ الْإِسْلَامِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ". قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ الْإِيمَانِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "خُلُقٌ حَسَنٌ". قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ الصَّلَاةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "طَوَّلُ الْقُنُوتِ". قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ الْهَجْرَةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "أَنْ تَهْجَرَ مَا كَرِهَ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ". قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ الْجِهَادِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "مَنْ غَرَّ جَوَادُهُ وَأَهْرَيْقَ نَمُهُ". قَالَ: قُلْتُ: أَيُّ السَّاعَاتِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: "جَوْفُ اللَّيْلِ الْآخِرِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

46.(45) [1/20-అపరిశోధితం]

'అమ్మ బిన్ అబసహ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో మీ వెంటి ఎవరున్నారు.' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'ఒక స్వాతంత్ర్యం-అబూ బకర్, ఒక బానిస-బిలాల్.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత నేను, 'ఇస్లామ్ అంటే ఏమిటి?' అంటే ఇస్లాం గుర్తు ఏమిటి? అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఓర్పు, సహనాలు వహించటం, దాన ధర్మాలు చేయటం. అంటే చెడు పనులకు దూరంగా ఉండటం, దైవవిధేయతకు సిద్ధంగా ఉండటం.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత నేను, 'ముస్లిముల్లో ఉత్తమమైన వారు ఎవరు?' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'అతని నోటినుండి, చేతి నుండి ఇతర ముస్లిములు క్షమంగా ఉండేవారు.' అని అన్నారు. ఆ తరువాత, 'విశ్వాసంలో (ఈమాన్ లో) ఉత్తమమైనది ఏమిటి?' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త(స), 'ఉత్తమ గుణాలు,' అని అన్నారు. మళ్ళీ నేను, 'సమాజంలో అన్నిటికంటే మంచి విషయం ఏది?' అని అడిగాను. 'చాలాసేపు వరకు నిలబడటం.' అని అన్నారు. మళ్ళీ నేను, 'ఎటువంటి హిజ్రత్ ఉత్తమమైనది.' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీ ప్రభువుకు అసహ్యంగా ఉన్న వాటిని వదలివేయి,' అని అన్నారు. మళ్ళీ నేను, 'ఎటువంటి ముజాహిద్ ఉత్తమమైన వాడు,' అని

అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'గుర్తం యుద్ధంలో చంపబడినవాడు, ఇంకా అతడు కూడా చంపబడినవాడు, అంటే వీరమరణం పొందినవాడు.' అని అన్నారు. మళ్ళీ నేను, 'రాత్రి పగళ్ళలో ఏ సమయం ఉత్తమమైనది.' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'అర్ధరాత్రి చివరి భాగం.' అని అన్నారు. (అహ్మద్)

(٢١/١) [٤٦] - ٤٧ (صحيح)

وَعَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ لَقِيَ اللَّهَ لَا يَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، يُصَلِّيَ الْخَمْسَ، وَيَصُومُ رَمَضَانَ، غُفِرَ لَهُ". قُلْتُ: أَفَلَا أُبَشِّرُهُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "دَعَهُمْ يَعْمَلُوا". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

47. (46) [1/21-దృఢం]

మ/ఆజ్ బిన్ జబల్ (ర) కథనం, ప్రవక్త (స): 'జీవితంలో ఏనాడూ అల్లాహ్(త)కు పాటి కల్పించ కుండా, రోజుకు 5 పూటల నమాజ్ చేస్తూ, రమదాన్ ఉపవాసాలు పాటిస్తూ అల్లాహ్(త)ను కలిసే వ్యక్తిని క్షమించడం జరుగుతుంది.' అని ప్రవచించారు. అప్పుడు నేను: 'ఓ ప్రవక్తా! ఈ శుభ వార్తను గురించి నేను ప్రజలకు తెలియజేయనా?' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స): 'సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండటానికి ప్రజలను వదలివేయి.' అని అన్నారు. (అహ్మద్)

(٢١/١) [٤٧] - ٤٨ (لم تتم دراسته)

وَعَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَفْضَلِ الْإِيمَانِ؟ قَالَ: "أَنْ تُحِبَّ لِلَّهِ، وَتُبْغِضَ لِلَّهِ، وَتَعْمَلَ لِسَانَكَ فِي نِعْرِ اللَّهِ". قَالَ: وَمَاذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "أَنْ تُحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ، وَتَكْرَهُ لَهُمْ مَا تَكْرَهُ لِنَفْسِكَ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

48. (47) [1/21-అపరిశోధితం]

మ/ఆజ్ బిన్ జబల్ (ర) కథనం: అతను ప్రవక్త (స)ను విశ్వాసం(ఈమాన్)లోని అన్నిటికంటే ఉత్తమ గుణాన్ని గురించి ప్రశ్నించారు. దానికి ప్రవక్త (స): 'నీవు అల్లాహ్(త) కోసమే ప్రజలను ప్రేమించు, అల్లాహ్(త) కోసమే ప్రజలతో శతృత్వం కలిగి ఉండు, ఇంకా ఎల్లప్పుడూ దైవధ్యానంలోనే నిమగ్నం అయి ఉండు.' అని హితబోధ చేశారు. దానికి మ/ఆజ్: 'మరేమైనా చెప్పండి.' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స): 'నీ కొరకు ఇష్టపడేదాన్నే ఇతరుల కొరకు కూడా ఇష్టపడు. అదేవిధంగా నీ కొరకు ఇష్టపడనిదాన్ని ఇతరుల కొరకు కూడా ఇష్టపడుకు.' అని బోధించారు. (అహ్మద్)

۱- بَابُ الْكِبَارِ وَعَلَامَاتِ النَّفَاقِ

1. మహా పాపాలు మరియు కాపట్ట చిహ్నాలు

మహా పాపాలు (గునాహ్ కబీరహ్): అంటే ధార్మిక భాషలో దైవార్థహం, శిక్షలు విధించబడే వాటిని మహా పాపాలు అంటారు. అయితే మహా పాపాలు చాలా ఉన్నాయి. ఇక్కడ మేము కొన్నింటిని మాత్రమే పేర్కొంటున్నాము.

1. అన్యాయంగా హత్య చేయటం, 2. వ్యభిచారం చేయటం, 3. పవిత్ర స్త్రీ పురుషులపై అపనిందలు వేయటం, 4. దొంగతనం చేయటం, 5. జిహాద్ లో వెన్నుచూపి పారి పోవటం, 6. చేతబడి చేయటం, 7. అనాథల నొమ్మును అన్యాయంగా తినటం, 8. మత్తు పానీయాలు సేవించటం, 9. పందిమాంసం తినటం, 10. జూదం ఆడటం, 11. స్వలింగ సంపర్కము, 12. వడ్డీ తినటం, 13. అసత్యం పలకటం, 14. అసత్యపు సాక్ష్యం ఇవ్వటం, 15. సత్య సాక్ష్యాన్ని దాచటం, 16. ఇతరుల ధనాన్ని బలవంతంగా దోచుకోవటం, 17. పరోక్ష నిందలు, చాడీలు చెప్పటం, 18. తిట్టటం, 19. తల్లి దండ్రుల పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడటం, 20. అమాన తులో నమ్మకద్రోహం చేయటం, 21. బంధువుల హక్కులను చెల్లించకపోవటం, 22. భార్య తన భర్తకు అవిధేయత చూపటం, 23. వంశం, కులంపై ఎత్తిపోడ వటం, 24. కష్టాల్లో బిగ్గరగా కేకలు వేసి ఏడ్వటం, తల బాదుకోవటం, బట్టలు చించుకోవడం, 25. వాయిద్యాలు, (సంగీతం) వినటం, 26. వాగ్దానాన్ని భంగం చేయటం, 27. ప్రదర్శనా బుద్ధితో ఆరాధన చెయ్యటం, 28. ఖుర్ఆన్ కంఠస్థం చేసి మరచిపోవటం, 29. అనవసరంగా ధార్మిక విధులను నిర్వహించకపోవటం, 30. అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించటం మొదలైనవి.

చిన్న పాపాలు (గునాహ్ సగీరా): ఒకవేళ చిన్న పాపాలు చేయటం కొనసాగిస్తే అవి మహా పాపాలుగా మారుతాయి.

కాపట్టం (నిఫాఖ్): ఈ పదం ఖుర్ఆన్ మరియు 'హదీసు'లలో వచ్చింది. నిఘంటువులో దీని అర్థం ఏమిటంటే, అడవి ఎలుక ఒక కన్నంలో దూరి మరో కన్నం ద్వారా తప్పించుకోవటం. కన్నంలో దూరటం అంటే హృదయంలో అవిశ్వాసం కలిగి ఉండటం, నోటితో

ముస్లిమ్ నని నమ్మించటం. భావన (ఎ'తెఖాద్) మూడు రకాలు: 1. ఇస్లామ్, 2. అవిశ్వాసం, 3. నిఫాఖ్

1. అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తల ఆదేశాలను నిర్మలమైన మనస్సుతో స్వీకరించి, దాని ప్రకారం ఆచరించటానికి ఇస్లామ్ అంటారు.

2. అంతర్భాష్యలపరంగా వాటిని తిరస్కరించటం అవిశ్వాసం (కుఫ్ర్) అంటారు.

3. నోటితో ముస్లిమునని చెప్పుకొని, హృదయంలో అవిశ్వాసం కలిగి ఉండటం నిఫాఖ్ (కాపట్టం) అంటారు. ఈ నీచగుణం కలిగి ఉన్న వారిని మునాఫిఖ్ అంటారు.

నిఫాఖ్ రెండు రకాలు: (1) భావపరమైన (ఎ'తెఖాద్) నిఫాఖ్. (2) ఆచరణాత్మకమైన నిఫాఖ్.

(1) అంటే హృదయంలో మూఢనమ్మకాలు కలిగి ప్రదర్శనాబుద్ధితో ఇస్లామీయ ఆదేశాలను పాటించటం భావపరమైన నిఫాఖ్. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైనది.

(2) అల్లాహ్ (త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలను సత్యమైనవిగా భావించి, వాటి ప్రకారం ఆచరిస్తూ, కొన్ని పాపాలను ఆచరించటం ఆచరణాత్మకమైన నిఫాఖ్ అంటారు. ఉదా. అసత్యం పలకటం, తిట్టటం మొదలైనవి.

ఆచరణాత్మకమైన నిఫాఖ్ గలవాడు అపరిపూర్ణ ముస్లిమ్. భావపరమైన నిఫాఖ్ గల వ్యక్తి పూర్తిగా అవిశ్వాసి అవుతాడు.

ٱلْفَصْلُ ٱلْأَوَّلُ

(۲۲/۱) [۱] - ۴۹

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ! أَيُّ الذَّنْبِ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ؟ قَالَ: "أَنْ تَدْعُوَ اللَّهَ نِدَاءً وَهُوَ خَلْفَكَ." قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: "أَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ حَسْبِي أَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ." قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: "أَنْ تَرَانِي خَلِيلَةَ جِلْدِكَ." فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ تَصْدِيقَهَا: [وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ... ۲۵: ۲۸] الآية.

49. (1) [1/22-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) ను ఒక వ్యక్తి, 'ఏ పాపం అల్లాహ్ వద్ద అన్నిటికన్నా గొప్పది.' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నిన్ను సృష్టించిన అల్లాహ్ (త) కు సాటికల్పించటం.' అని అన్నారు. మళ్ళీ ఆ వ్యక్తి, 'ఆ తరువాత ఏ పాపం పెద్దది.' అని అడిగాడు ప్రవక్త (స), 'నీవు నీతోపాటు నీ

సంతానం తింటుందని వారిని చంపటం,' అని అన్నారు. ఆవ్యక్తి మళ్ళీ, 'ఆ తరువాత ఏ పాపం,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీవు నీ పొరుగువాడి భార్యతో వ్యభిచారం చేయటం, అల్లాహ్ ఈ విషయాలను ఖుర్ ఆన్ లో పేర్కొన్నాడు: "మరియు ఎవరైతే, అల్లాహ్ తో పాటు ఇతర దైవాలను ఆరాధించరో! మరియు అల్లాహ్ నిషేధించిన ఏ ప్రాణిని కూడా న్యాయానికి తప్ప చంపరో! మరియు వ్యభిచారానికి పాల్పడరో..." (అల్-పుర్బాన్, 25:68) అని అన్నారు." ³⁷ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

37) వివరణ-49: ఈ 'హదీసు'ను 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్ 'ఉద్ (ర) ఉల్లేఖించారు. అతని ఇస్లామ్ స్వీకరణ వృత్తాంతం ఏమిటంటే, ఒక రోజు ప్రవక్త (స) తన స్నేహితులు అబూ బకర్ (ర) వెంట ఇతడు మేకలు మేపుతున్న ప్రాంతం ప్రక్క నుండి వెళ్ళడం జరిగింది. అబూ బకర్ (ర) ఆ బాలునితో, 'నీ దగ్గర పాలు ఉంటే ఇవ్వు బాబు,' అని అన్నారు. దానికి అతడు, 'నేను మీకు పాలు ఇవ్వలేను, ఎందుకంటే ఇది ఇతరుల అమానతు,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఆ బాలునితో, 'ఇంకా పిల్లలు ఇవ్వని మేక ఏదైనా ఉందా?' అని అన్నారు. ఆ బాలుడు, 'ఉంది,' అన్నాడు. ఒక మేకను తెచ్చి ఇచ్చాడు. ప్రవక్త (స) శిరలపై చేత్తో నిమురుతూ ప్రార్థించారు, అది పాలతో నిండిపోయింది. అబూ బకర్ (ర) దాన్ని ఒక ప్రక్కకు తీసుకొని వెళ్ళి పాలు పితికారు. ఎంత అధికంగా పాలు వచ్చాయంటే, ముగ్గురూ కడుపు నిండా త్రాగారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) శిరలను 'ఎండిపో' అన్నారు. అది తన మొదటి స్థితికి చేరుకుంది. (అసదుల్ గాబహ్, సీయరు స్పహ్ బహ్)

ఈ సంఘటన అతనిపై చాలా ప్రభావం చూపింది. ఆ బాలుడు ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, 'నాకు ఈ అమాను మైన విద్యను నేర్పండి,' అని విన్నవించుకున్నాడు. ప్రవక్త (స) ఆ బాలుని తల నిమురుతూ, 'నీవు విద్యావంతుడివి,' అని అన్నారు. ఆ రోజు నుండి శిష్యుడిగా చేరిపోయాడు. దైవవాణి, సూరహ్ ల విద్య నేర్చుకున్నాడు. ఇందులో ఇతరులెవ్వరూ అతనికి భాగస్వాములు కాలేక పోయారు. (మున్నద్ అహ్మద్)

ఇస్లామ్ స్వీకరించిన తర్వాత ఎల్లప్పుడూ ప్రవక్త (స) సేవలో నిమగ్నమైపోయారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని తన ప్రత్యేక సేవకునిగా చేసుకున్నారు. అతడు మిస్వాక్ భద్రపరిచేవారు, చెప్పులు తొడిగించేవారు. ప్రయాణ సమయాల్లో మావటిని సిద్ధం చేసేవారు. కర్రపట్టుకొని

ముందు నడిచేవారు. రహస్యాలు వినేవారు. అందువల్ల అతన్ని కర్రవాడు, పు'దూ వాడు అని పిలిచేవారు. ఖుర్ ఆన్ 'హఫ్'జ్, పండితుడు, వ్యాఖ్యానకర్తగా పేరు గాంచారు. ప్రవక్త (స) అనుచరుల్లో వీరి కంటే విద్యావంతులు ఎవరూ లేరు.

విశ్వాస ఉత్తేజం: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్ 'ఉద్ ఇస్లామ్ స్వీకరించి నపుడు కొంతమంది ముస్లిములే ఉన్నారు. మక్కా నగరంలో ప్రవక్త (స) తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఖుర్ ఆన్ ను బహిరంగంగా పఠించే సాహసం చేయలేదు. అనంతరం ముస్లిములు ఒకరోజు సమావేశమై ఈ విషయంపై చర్చించారు. ఇప్పటి వరకు ఖురైషులు బహిరంగంగా ఖుర్ ఆన్ వినలేదని అభిప్రాయ పడ్డారు. అయితే ఈ సాహసంతో కూడుకున్న పనిని ఎవరు చేస్తారని ఆలోచించారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్ 'ఉద్, 'ఈ పని నేను చేస్తానని,' అన్నారు. దానికి ప్రజలు నీవు ప్రమాదంలో పడటం మంచిది కాదు, ఈ పనికి ఉన్నత కుటుంబానికి చెందిన వ్యక్తి కావాలన్నారు. కాని 'అబ్దుల్లాహ్ విశ్వాస ఉత్తేజంతో, 'నాకువదలివేయండి, అల్లాహ్ (త) నా రక్షకుడు,' అని అన్నారు. మరుసటి రోజు ఉదయం అవిశ్వాసులందరూ తమ సంఘంలో ఉండగా, 'అబ్దుల్లాహ్ ఒక వైపు నిలబడి ఖుర్ ఆన్ పఠించటం ప్రారంభించారు. అవిశ్వాసులు ఆశ్చర్యంగా, శ్రద్ధగా విని, 'ఇబ్ని ఉమ్మై అబ్ద్ ఏమంటున్నాడు?' అని అన్నారు. వారిలో ఒకరు, 'ము'హమ్మద్ పై అవతరించబడిన గ్రంథాన్ని పఠిస్తున్నాడు,' అని అన్నారు. అది విన్న వెంటనే వారందరూ ఆగ్రహంతో అతనిపై విరుచుకు పడ్డారు. ఎంత ఘోరంగా కొట్టారంటే ముఖం అంతా వాచి పోయింది. కాని అతని విశ్వాస ఉత్తేజం మాత్రం తగ్గలేదు. అవిశ్వాసులు కొడుతు న్నప్పటికీ అతని పఠనం మాత్రం ఆగలేదు. 'అబ్దుల్లాహ్ తన విధిని పూర్తిచేసి తమ మిత్రుల వద్దకు వచ్చారు. అప్పుడు వారు, 'అందువల్లే వెళ్ళవద్దని చెప్పాము,' అని అన్నారు. దానికి అబ్దుల్లాహ్, 'మీరుకోరితే రేపు మళ్ళీ వెళ్ళి ఖుర్ ఆన్ పఠిస్తాను,' అని అన్నారు. దానికి వారు, 'అసహ్యించుకున్న దాన్ని నీవు వారికి వినిపించివచ్చావు, అంతే చాలు,' అని అన్నారు. (సీయరు స్పహ్ బహ్)

మక్కా అవిశ్వాసుల హింసలు భరించలేక మదీనా వలస పోయారు. మదీనా వచ్చిన తర్వాత అనేక యుద్ధాలలో, పోరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. బద్ర్ యుద్ధంలో అబూ జ'హల్ గుండెపై కూర్చోని, 'నీవేనా అబూ జహల్

٥٠ - [٢] (صحيح) (٢٢/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الْكِبَابِرُ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَالْيَمِينِ الْغُمُوسُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

50. (2) [1/22-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: మహా పాపాల్లో: "1. అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించటం, 2. తల్లి దండ్రుల అవిధేయత, 3. అన్యాయంగా చంపటం, 4. అసత్య ప్రమాణం, మొదలైనవి ఉన్నాయని,' ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు." (బు'ఖారీ)

٥١ - [٣] (متفق عليه) (٢٢/١)

وَفِي رَوَايَةِ أَنَسٍ: "وَشَهَادَةُ الزُّوْر" بِذَلِكَ: "الْيَمِينِ الْغُمُوسُ".

51.(3) [1/22-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: 'అసత్యపు ప్రమాణానికి బదులు అసత్యపు సాక్ష్యం' అని ఉంది. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٥٢ - [٤] (متفق عليه) (٢٢/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُفَوِّقَاتِ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: "الشِّرْكُ بِاللَّهِ، وَالسَّحَرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالْوَلَاءُ يَوْمَ الزَّخْفِ، وَقَفْهُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْعَافِلَاتِ".

52.(4) [1/22-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "నాశనం చేసే 7 (ఏడు) విషయాలకు దూరంగా ఉండండి," అని ప్రవచించారు. దానికి అక్కడున్నవారు, 'ఆ ఏడు వస్తువులు ఏమిటి ఓ ప్రవక్తా!' అని విన్నవించు కున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు: '1. అల్లాహ్ (త) కు సాటి కల్పించటం, 2. చేతబడి చేయడం, 3. అల్లాహ్ (త) నిషేధించిన ప్రాణిని అన్యాయంగా చంపటం, 4. వడ్డీ తినటం, 5. అనాధల సొమ్మును దోచుకోవటం, 6. యుద్ధంలో వెన్ను చూపటం, 7. పవిత్ర స్త్రీలపై అభాండాలు వేయటం." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٥٣ - [٥] (متفق عليه) (٢٣/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَسْرِقُ

వి,' అని అడిగారు. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం న్యాయ మూర్తిగా, ముస్లిమా సేవలు చేశారు. 33వ హిజ్రీలో మరణించారు.

السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَشْرِبُ الْخَمَرَ حِينَ يَشْرِبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَنْتَهَبُ نَهْبَهُ يَرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ حِينَ يَنْتَهَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَغْلُ أَحَدُكُمْ حِينَ يَغْلُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، فَإِيَّاكُمْ يَأِيَّاكُمْ".

53. (5) [1/23-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "వ్యభిచారం చేసే వ్యక్తి వ్యభిచారం చేసినపుడు విశ్వాసిగా (ము'మిన్) ఉండడు. అదేవిధంగా దొంగతనం చేసేవాడు దొంగతనం చేసినపుడు విశ్వాసిగా (ము'మిన్) ఉండడు. సారాయి త్రాగేవాడు సారాయి త్రాగినపుడు విశ్వాసిగా (ము'మిన్) ఉండడు. ఇంకా ఇతరుల ధనాన్ని దోచుకునే వాడు కూడా విశ్వాసిగా (ము'మిన్) ఉండడు. ద్రోహం (ఖియానత్) చేసేవాడు ద్రోహం చేసినపుడు విశ్వాసిగా (ము'మిన్) ఉండడు. మీరు వీటికి దూరంగా ఉండండి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనంలో, 'విశ్వాసిని చంపే వాడు విశ్వాసిని చంపినపుడు విశ్వాసిగా ఉండడు' అని ఉంది.

٥٤ - [٦] (صحيح) (٢٣/١)

وَفِي رَوَايَةِ ابْنِ عَبَّاسٍ: "وَلَا يَقْتُلُ حِينَ يَقْتُلُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ". قَالَ عِكْرَمَةُ: قُلْتُ لِابْنِ عَبَّاسٍ: كَيْفَ يُنْزَعُ الْإِيمَانُ مِنْهُ؟ قَالَ: هَكَذَا، وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ ثُمَّ أَخْرَجَهَا، فَإِنْ تَابَعَآ إِلَى هَكَذَا، وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ. وَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: لَا يَكُونُ هَذَا مُؤْمِنًا تَامًا، وَلَا يَكُونُ لَهُ نُورُ الْإِيمَانِ. هَذَا لَفْظُ الْبُخَارِيِّ.

54. (6) [1/23-దృఢం]

ఇక్రమ (ర) కథనం: నేను నా గురువు ఇబ్నె 'అబ్బాస్ ను విశ్వాసం ప్రజల హృదయాల నుండి ఎలా వెళ్ళిపోతుంది?' అని అడిగాను. దానికి అతను సైగచేసి తన చేతి వ్రేళ్ళు ఒక దానిలో ఒకటి పెట్టి తీసివేశారు. మళ్ళీ ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) 'ఒకవేళ పశ్చాత్తాపపడితే అతని విశ్వాసం తిరిగి వచ్చేస్తుంది,' అని దాన్ని రెండు అరచేతులను కలిపి చూపించారు.

అబూ 'అబ్దుల్లాహ్ అంటే బు'ఖారీ యొక్క ఈ 'హదీసు' గురించి అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఈ పాపాలకు పాల్పడి నపుడు పరిపూర్ణ విశ్వాసిగా ఉండడు, విశ్వాస వెలుగు పరిపూర్ణంగా ఉండదు. ఇవి బు'ఖారీ పదాలు.

(٢٣/١) (صحيح) [٧] - ٥٥

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَيُّهُ الْمُنَافِقُ ثَلَاثٌ". زَادَ مُسْلِمٌ: "وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ". ثُمَّ أَتَفَقَّ: "إِذَا حَدَّثَ كَذِبًا، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُوتِيَ خَانٌ".

55. (7) [1/23-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కపటాచారికి మూడు చిహ్నాలు ఉంటాయి. "ముస్లిమ్ "ఉల్లేఖనలో, ఒకవేళ అతడు ఉపవాసం పాటిస్తాడు, నమాజు చదువుతాడు, ఇంకా నేను ముస్లింను, అని వాదిస్తాడు అనే పదాలు అధికంగా ఉన్నాయి.

బు'ఖారీ మరియు ముస్లిమ్ల ఉల్లేఖనలో ఉన్న పదాలు, "మాట్లాడితే అసత్యంపలుకుతాడు, వాగ్దానం చేసి భంగ పరుస్తాడు, ఏదైనా అమానతు ఉంచ బడితే అందులో ద్రోహంచేస్తాడు." ³⁸

(٢٣/١) (متفق عليه) [٨] - ٥٦

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانُ مُنَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خِصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خِصْلَةٌ مِّنَ النَّفَاقِ حَتَّى يَدْعَهَا: إِذَا أُوتِيَ خَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبًا، وَإِذَا عَاهَدَ غَرَّ، وَإِذَا خَلَصَ فَجَرَّ".

56. (8) [1/23-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ బిన్ 'అస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఏ వ్యక్తిలో ఈ 4 గుణాలు ఉంటే అతడు ఖచ్చితంగా కపటాచారియే. ఎవరిలోనైనా వీటిలో ఒక్క గుణం ఉంటే ఒక కాపట్య చిహ్నం ఉన్నట్టే. దాన్ని కూడా ఎలాగైనా వదలివేయాలి. ఆ 4 గుణాలు ఇవి: 1. అమానతు ఉంచబడితే ద్రోహం తలపెడతాడు; 2. మాట్లాడితే అసత్యం పలుకు తాడు; 3. వాగ్దానం చేస్తే వాగ్దానభంగం చేస్తాడు; 4. వివాదం తలెత్తితే తిట్లకు దిగుతాడు." ³⁹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

38) వివరణ-55: ఇవన్నీ కాపట్య ఆచరణకు సంబంధించిన చిహ్నాలు. కాపట్య నమ్మకాలకు సంబంధించినవి కావు.

39) వివరణ-56: ఈ 'హదీసు'ను ప్రవక్త (స) అనుచరులు 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ బిన్ 'అస్ (ర) తన తండ్రి 'అమ్మీ బిన్ 'అస్ కంటే ముందు ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. వీరు తరచూ ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చే వారు. ప్రవక్త (స) నోట విన్నదంతా వ్రాసుకునే వారు. ఒకసారి ఖురైషులు

అతన్ని వారిస్తూ, "ముహమ్మద్ కోపావేశంలో ఏం మాట్లాడుతారో ఎవరికి తెలుసు. అందువల్ల వ్రాయకండి," అని అన్నారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ ఈ విషయాన్ని ప్రవక్త (స) వద్ద ప్రస్తావించారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నీవు రాస్తూ ఉండు, అల్లాహ్ (త) సాక్షి, నా నోట సత్యమే వెలువడుతుంది,' అని అన్నారు. (ముస్నద్ అహ్మద్ 4/192)

మిగిలిన సమయం అంతా వ్రాసుకున్న దాన్ని కంఠస్థం చేయడం లోనే గడిపేవారు. పగలు ఉపవాసంతో గడిపేవారు. రాత్రి ఆరాధనలో గడిపేవారు. రాను, రాను ఈ పని ఎంత అధికం అయిందంటే భార్యాబిడ్డలను, ప్రాపంచిక వ్యవహారాలను వదలివేయడం జరిగింది. 'అమ్మీ బిన్ 'అస్ తన కుమారుని గురించి, ప్రవక్త (స)కు పిర్యాదు చేశారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అతన్ని పిలిచి తల్లిదండ్రులకు విధేయత చూపమని, ఇంకా నీవు ఉపవాసాలు పాటించు, ఉపవాసాలు విరమించు, నమాజులు చదువు, విశ్రాంతి తీసుకో, ఇంకా భార్యాబిడ్డల హక్కులు చెల్లించు, ఇదే నా పద్ధతి. నా పద్ధతిని వ్యతిరేకించేవారు నా వారు కారు అని బోధించారు. (ముస్నద్ అహ్మద్ 4/158)

మొట్టమొదటి 'హదీసు'ల సంకలనం: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ బిన్ 'అస్ ప్రవక్త (స) ఆదేశాలు, ఉపదేశాల ఒక సంకలనాన్ని తయారుచేశారు. దానికి 'సాదిఖహ్ అని పేరుపెట్టారు. ఎవరైనా ఏదైనా సమస్య గురించి అడిగి, అతనికి దాని గురించి ఏమీ గుర్తుండకపోతే అందులో చూచి చెప్పేవారు.

అబూ ఖుబైల్ కథనం: ఒకసారి నేను, "ఖుస్టున్ 'తునియా ముందు జయించబడుతుందా? లేక రోమ్ ముందు జయించ బడుతుందా," అని అడగగా అతనికి అప్పుడు గుర్తులేక పెట్టి తెప్పించి అందులోనుండి ఒక పుస్తకం తీసి చూచి, "మేము ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చోని వ్రాస్తూఉన్నాము, అప్పుడు ఇలాంటి ప్రశ్న ఎవరో ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'హిరాకల్ నగరం (ఖుస్టున్'తునియ) మొదట జయించబడుతుంది,' అని సమాధానం ఇచ్చారు' అని అన్నారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ బిన్ అల్ 'అస్ ఆ పుస్తకాన్ని చాలా భద్రంగా ఉంచే వారు. (ముస్నద్ అహ్మద్ 2/176).

ముజాహిద్ కథనం: ఒకసారి నేను అతనివద్దకు వెళ్ళాను పడక క్రింద నుండి ఒక పుస్తకం తీసి చూడసాగాను. అతను వారించారు. అప్పుడు నేను, "తమరు నాకు

۵۷ - [۹] (صحیح) (۲۳/۱)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ، عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَثَلُ الْمُنَافِقِ الشَّاةُ الْعَائِرَةُ بَيْنَ الْغَنَمَيْنِ تَعْبُرُ إِلَى هَذِهِ مَرَّةً وَإِلَى هَذِهِ مَرَّةً". رَوَاهُ مُسْلِمٌ

57. (9) [1/23-దృఢం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కపటా చారి ఉదాహరణ ఒక మేకను పోలిఉంది. జత కట్టి కోరికతో రెండు మందల మధ్య తిరుగుతూ ఉంటుంది. ఒక సారి అటు పోతుంది. మరోసారి ఇటుపోతుంది. ఇటువంటి పరిస్థితి కపటాచారిలో ఉంటుంది. ఒకసారి ముస్లిముల వద్దకు వస్తాడు, మరోసారి అవిశ్వాసుల వైపు పరిగెడతాడు. (ముస్లిమ్)

الرَّصْلُ الثَّانِي

۵۸ - [۱۰] (ضعیف) (۲۴/۱)

عَنْ صَفْوَانَ بْنِ عَسَّالٍ، قَالَ: قَالَ يَهُودِيٌّ لِصَاحِبِهِ: إِذْهَبْ بِنَا إِلَى هَذَا النَّبِيِّ. فَقَالَ لَهُ صَاحِبُهُ: لَا تَقُلْ: نَبِيٌّ، إِنَّهُ لَوْ سَمِعَكَ كَانَ لَهُ أَرْبَعَةٌ أَعْيُنٌ. فَأَتَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَسَأَلَهُ عَنْ تِسْعِ آيَاتٍ بَيَّنَّاتٍ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ، شَيْئًا وَلَا تُسْرِفُوا، وَلَا تَزْنُوا، وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَلَا تَمْسُوا بِبِرِيٍّ إِلَى ذِي سُلْطَانٍ لِيَقْتُلَهُ، وَلَا تَسْخَرُوا، وَلَا تَأْكُلُوا الرِّبَا، وَلَا تَقْدِفُوا مَحْصَنَهُ، وَلَا تُولُوا الْفِرَارَ يَوْمَ الرَّحْفِ، وَعَلَيْكُمْ خَاصَّةٌ - الْيَهُودُ - أَنْ لَا تَعْنُوا فِي السَّبْتِ". قَالَ: فَقَبِلَا بِيَدَيْهِ وَرَجَلَيْهِ، وَقَالَا: نَشْهَدُ أَنَّكَ نَبِيٌّ. قَالَ: "فَمَا يَمْنَعُكُمْ أَنْ تَتَّبِعُونِي؟" قَالَا: إِنَّ دَاوُدَ دَعَا رَبَّهُ أَنْ لَا يَزَالَ فِي ذُرِّيَّتِهِ نَبِيٌّ، وَإِنَّا نَخَافُ أَنْ يُتَّبِعَنَا أَنْ تَقْتُلَ الْيَهُودَ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

58. (10) [1/24-బలహీనం]

'సఫ్వాన్ బిన్ 'అస్సాల్ (ర) కథనం: ఒక యూదుడు తన మిత్రుడైన యూదునితో, 'మనం ఆ ప్రవక్త వద్దకు

దేన్నుండి వారించే వారు కారు, మరి ఇదేమిటి" అని అడిగాను. దానికి అతను, "నేను ఒక్కడినే ప్రవక్త (స) నుండి విని సంకలనం చేసిన గ్రంథ మిది, ఒకవేళ ఇది మరియు ఖుర్రాన్ మరియు హితబీధ చేసే సామర్థ్యం నాకు ఇవ్వబడితే మరి నాకు ప్రపంచం పట్ల మరో చింతా ఉండదు." (అసదుల్ 'గాబ్ - 3/234)

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ సుమారు 700 'హదీసులను ఉల్లేఖించారు. వాటిలో 17 బు'ఖారీ, ముస్లిముల్లో ఉన్నాయి. ఇవేకాక 8 బు'ఖారీలో, 20 ముస్లిముల్లో ఉన్నాయి. (తహ్ జీబ్ / 208)

వెళదాం,' అని అన్నాడు. దానికి ఆ యూదుడు అతన్ని, " 'ప్రవక్త' అని పిలవకు. ఒకవేళ అతడు నీ మాటలు వింటే చాలా సంబరపడి పోతాడు," అని అన్నాడు. వారిద్దరూ కలసి ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి 9 గొప్ప చిహ్నాలను గురించి అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), "1. అల్లాహ్ కు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి; 2. దొంగతనం చేయకండి; 3. వ్యభిచారం చేయకండి; 4. అల్లాహ్ నిషేధించిన ఏ ప్రాణినీ ధర్మంగా తప్ప, అన్యాయంగా చంపకండి; 5. నిరపరాధులను, అమాయకులను నిందా రోపణ చేసి, అధికారులకు అప్పగించి, అతన్ని చంపించకండి; 6. చేతబడి చేయకండి; 7. వడ్డీ తినకండి; 8. పవిత్ర అమాయక స్త్రీలపై అపనిందలు మోపకండి; 9. ధర్మ పోరాటంలో వెన్నుదూపి పారిపోకండి. ఇంకా ఓ యూదులారా! మీపై శనివారం హద్దులు మీరి ప్రవర్తించ కూడదని కూడా ఉంది," అని ప్రవచించారు. ప్రవక్త (స) నోటి ఈ మాటలు విని ఆ ఇద్దరు యూదులు ప్రవక్త (స) చేతులకు, కాళ్ళకూ ముద్దుపెట్టుకున్నారు.

అనంతరం వారిద్దరూ, 'తమరు దైవప్రవక్త అని మేము సాక్ష్యం ఇస్తున్నాము,' అని విన్నవించు కున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) వారితో, "నన్ను దైవ ప్రవక్తగా స్వీకరించిన తర్వాత నాకు విధేయత చూపటంలో మీకు గల ఆటంకం ఏమిటి?" అని అడిగారు. దానికి వారు 'దావూద్ (అ) తన ప్రభువును ప్రవక్తలు ఎప్పుడూ తనసంతతిలోనేరావాలని ప్రార్థించారు. మీకు విధేయత చూపితే యూదులు మమ్మల్ని చంపి వేస్తారని భయపడుతున్నాము,' అని విన్నవించు కున్నారు. ⁴⁰ (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, నసాయి)

40) వివరణ-58: ఈ 'హదీసు'ను 'సఫ్వాన్ బిన్ 'అస్సాల్ ఉల్లేఖించారు. ప్రవక్త (స) వెంట 12 పోరాటాల్లో పాల్గొన్నారు. కూఫహ్ లో నివాస మేర్పరచుకున్నారు. ఆ ఇద్దరు యూదులు మూసా(అ)కు ఇవ్వబడిన 9 మహా త్యాగాలను గురించి ప్రశ్నించారు. ఈ ఆయత్ సూరహ్ బన్ ఇస్రాయాల్ (17)లో ఉంది. ప్రవక్త (స) వాటిని వివరంగా పేర్కొన్నారు. 1. చేతికర్ర, 2. చేతి వెలుగు, 3. తూఫాన్, 4. టీడ్లె (జూద్), 5. పేళ్ళు, 6. కప్పులు, 7. రక్తం, 8. కరువు కాటకాలు, 9. పంటల నష్టం. ఈ 9 నిదర్శనాల గురించి ఖుర్రాన్ లో వివిధ సూరాల్లో ప్రస్తావించటం జరిగింది. మూసా (అ) అల్లాహ్ (త) సందేశాన్ని అందజేయటానికి ఫిర్'బెన్ దర్బారులోకి

వెళ్ళారు. అప్పుడు: "(ఫిర'బెన్) అన్నాడు: 'నీవు ఏదైనా సూచనను తీసుకొని వచ్చిఉంటే - నీవు సత్యవంతు డవే అయితే - దానిని తీసుకొనిరా:' అప్పుడు (మూసా) తన చేతికర్రను విసిరాడు, అకస్మాత్తుగా అది ఒక స్పష్టమైన పద్ధత సర్పంగా (సు'అబ్బాన్'గా) మారిపోయింది. మరియు అతడు తన చేతిని బయటికి తీశాడు. ఇక అది చూసే వారికి తెల్లగా మెరుస్తూ కనిపించింది. (అల్-అ'అరాఫ్, 7:106-108), ఈ చేతికర్రగురించి సూరహ్ 'తా-హా' లో కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ చేతి కర్రలో అనేక ఉపయోగాలు ఉండేవి. రాత్రి పూట దీపంగా ఉపయోగపడేది. మేకలను నియంత్రించేది, నీడ ఇచ్చేది, మాంతుకుల మంత్రాలను త్రిప్పికోట్టేది, నేలపై వేస్తే సర్పంగా మారి పోయేది, చేతిలోకి తీసుకుంటే కర్రగా మారి పోయేది. రెండవ నిదర్శనం సూరహ్ ఆరాఫ్‌లో ఉంది.

అల్లాహ్ ఆదేశం: " మరియు వాస్తవానికి, మేము ఫిర'బెన్ జాతి వారిని - బహుశా వారికి తెలివి వస్తుందేమోనని - ఎన్నో సంవత్సరాల వరకు కరువుకు, ఫలాల నష్టానికి గురిచేశాము.

ఆ పిదప వారికి మంచికాలం వచ్చి నపుడు వారు: "మేము దీనికే అర్థులం!" అని అనేవారు. కాని వారికి కష్టకాలం దాపురించినపుడు, వారు మూసా మరియు అతనితో పాటు ఉన్నవారిని తమకు అపశకునంగా పరిగణించేవారు. వాస్తవ వానికి వారి అపశకునాలన్నీ అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉన్నాయి, కాని వారిలో చాలామందికి తెలియదు. మరియు వారు (మూసాతో) అన్నారు: "నీవు మమ్మల్ని భ్రమింపజేయటానికి ఏ సూచనను తెచ్చినా మేము నిన్ను నమ్మేవారం కాము!" కావున మేము వారిపై జలప్రళయం ('తూఫాన్) మిడుతల దండు, పేనులు, కప్పలు మరియు రక్తం మొదలైన స్పష్టమైన సూచనలను పంపాము. అయినా వారు దురహంకారం చూపారు ఎందుకంటే వారు మహా అపరాధులైఉండేది. మరియు వారిపైకి ఆపద వచ్చినపుడు వారనేవారు: "ఓ మూసా! నీ ప్రభువు నీకిచ్చిన వాగ్దానం ఆధారంగా నీవు మా కొరకు ప్రార్థించు! ఒకవేళ నీవు మా నుండి ఈ ఆపదను తొలగిస్తే మేము నిన్ను విశ్వసించాము; మరియు ఇస్రాయీల్ సంతతివారిని తప్పక నీవెంట పంపుతాము." కానీ, ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు వారి నుండి ఆపదను తొలగించగానే - ఆ కాలానికి వారు చేరుకోవలసినవారే కాబట్టి - వారు తమ వాగ్దానాన్ని

భంగపరిచేవారు!" (అల్ ఆరాఫ్, 7:130-135)

తఫ్సీర్ మ'అలిము తనీజీల్ మరియు తఫ్సీర్ ఖాజీన్ లలో ఈ వాక్యపు వ్యాఖ్యానం ఇలా ఉంది: "ఫిరొన్ జాతివారు మూసా (అ)ను తిరస్కరించి, మహిమ లన్నిటినీ మంత్రాలుగా పరిగణించారు. ఇంకా బనీ ఇస్రాయీల్ జాతిపై అనేక దౌర్జన్యాలకు పాల్పడ్డారు. అప్పుడు మూసా (అ) ఫిరొన్ జాతిని శపించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఫిరొన్ జాతిపై నీటిశిక్ష పంపాడు. నల్లని మట్టు వచ్చింది. 7 రోజుల వరకు నిరంతరంగా వర్షం కురిసింది. ఫిరొన్ జాతివారి ఇళ్ళు నీటితో నిండిపోయాయి. పేకల వరకు నీరైపోయింది. పొలాలు, తోటలు, పంటలు అన్నీ మునిగిపోయాయి. కాని వీరికి దగ్గరలోనేఉన్న బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి వారి ఇళ్ళు మాత్రం ఎటువంటి వరదకు గురికాలేదు. అనంతరం ఫిరొన్ జాతివారు పశ్చాత్తాపం చెందిన తర్వాత శిక్షను తొలగించటం జరిగింది. కాని వాళ్ళు మళ్ళీ తలబిరుసు తనానికి దిగారు. నెలరోజుల తర్వాత చిన్న పిచ్చుకల శిక్ష అవతరించింది. వారి పొలాలన్నీ నాశనం అయ్యాయి. అయితే వీరి పొలాల ప్రక్కనే బనీ ఇస్రాయీల్ పొలాలు ఉండేవి. కాని వారి పొలాలకు ఎటువంటి హాని కలుగలేదు. 7 రోజుల వరకు ఈ శిక్ష ఉంది. చివరికి ఫిరొన్ జాతివారు పశ్చాత్తాపపడితే, మూసా (అ) ప్రార్థించగా ఆ శిక్ష కూడా తొలగిపోయింది. కాని మళ్ళీ తిరస్కారానికి దిగారు. మళ్ళీ మూసా (అ) శపించారు. అప్పుడు వారిపై పేళ్ళ శిక్ష అవతరించ బడింది. అవి వారి శరీరం అంతా వ్యాపించాయి. అవి తొలగిపోయిన తర్వాత, కప్పల శిక్ష అవతరించింది. అవి వారి ఇళ్ళల్లో నిండి పోయాయి. అన్నంలో, నీళ్ళలో, ప్రతి వస్తువులో కప్పలే కప్పలు. ఆతరువాత వారు త్రాగేనీరు రక్తంలా మారిపోయింది. నదులు, బావులు రక్తమయం అయి పోయాయి. ఈ శిక్ష కూడా 7 రోజుల వరకు నిరంతరంగా కొనసాగింది. మళ్ళీ వారు వేడుకున్న తర్వాత మూసా (అ) ప్రార్థించగా ఆ శిక్ష కూడా తొలగి పోయింది. ఈ ఆయతులో ఇన్ని విషయాలను గురించి సూచించడం జరిగింది. ప్రవక్త(స) వీటిని వివరంగాపేర్కొన్నారు. అందు వల్లే ఉల్లేఖనకర్త ఈ 'హదీసు'ను సంక్షిప్తంగా పేర్కొన లేదు. అయితే ప్రవక్త (స) పేర్కొన్న 9 విషయాలను గురించి మాత్రం పేర్కొన్నారు. ఎందుకంటే వాటి అవసరం అందరికీ ఉంది. చివరగా యూదుల ప్రత్యేకతను అంటే శనివారం నాడు చేపలు వేటాడరాదనే విషయాన్ని పేర్కొన్నారు. ఆ ఇద్దరు యూదులు ప్రవక్త (స)

(٢٤/١) - ٥٩ [١١] (ضعيف)

وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ثَلَاثٌ مَنْ أَصْلَحَ الْإِيمَانُ: الْكَفُّ عَنْ قَوْلٍ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، لَا تَكْفُرُهُ بِذَنْبٍ، وَلَا تُخْرِجُهُ مِنَ الْإِسْلَامِ بِعَمَلٍ. وَالْجِهَادُ مَا ضَافَ مِنْهُ بَعَثَنِي اللَّهُ إِلَى أَنْ يَقَالَ آخِرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ الدَّجَالُ، لَا يَبْطُلُهُ جَوْرُ جَائِرٍ، وَلَا عَدْلُ عَادِلٍ، وَالْإِيمَانُ بِالْأَقْدَارِ". رواه أبو داود

59. (11) [1/24-బలహీనం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "విశ్వాస మూలాలు మూడు: '1. లా ఇలాహా ఇల్లాల్లాహ్' అని పలికిన వారిని మహా పాపాల కారణంగా అతన్ని అవిశ్వాసి అన కూడదు, ఇంకా అతన్ని ఇస్లామ్ నుండి బహిష్కరించకూడదు; 2. జిహాద్ ఆదేశం నా నుండి ప్రళయం వరకు కొనసాగుతుంది. అంటే అల్లాహ్(త) నన్ను ప్రవక్తగా నియమించి నప్పటి నుండి జిహాద్ కొనసాగుతుంది. చివరికి ఈ అనుచర సమాజం చివరి వ్యక్తి దజ్జాలను సంహరిస్తాడు. దుర్మార్గుని దుర్మార్గం లేదా న్యాయమూర్తి న్యాయం దాన్ని తొలగించ లేదు; 3. విధి వ్రాతపై విశ్వాసం కలిగి ఉండటం, ' ' అని ప్రవచించారు. (అబూ దావూద్)

(٢٥/١) - ٦٠ [١٢] (لم تتم دراسته)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا رَأَى الْعَبْدُ خَرَجَ مِنْهُ الْإِيمَانُ، فَكَانَ فَوْقَ رَأْسِهِ كَالطَّلَّةِ، فَإِذَا خَرَجَ مِنْ ذَلِكَ الْعَمَلِ عَدَلَ إِلَيْهِ الْإِيمَانُ". رواه الترمذی وأبو داود.

60. (12) [1/25-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒక వ్యక్తి వ్యభిచారం చేసినపుడు, అతని విశ్వాసం అతనిలోనుండి బయటపడి, అతని తలపై నీడలా ఉంటుంది. అతడు ఆ చెడు కార్యం నుండి దూరం కాగానే అతని విశ్వాసం మళ్ళీ తిరిగి వచ్చేస్తుంది." (తిర్మిజీ, అబూ దావూద్)

మాటలు విని సంతోషంతో ప్రవక్త(స) చేతులకు, కాళ్ళకు ముద్దు పెట్టుకున్నారు. ఇంకా దైవప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇచ్చారు. ఎందుకంటే వాళ్ళ గ్రంథాలలో కూడా ప్రవక్త (స) గురించి భవిష్యవాణి ఉంది. కాని వారు దాన్ని దాచ టానికి ప్రయత్నించే వారు. వారు దావూద్(అ), 'అతనికి విధేయత చూపవద్దని ఆదేశించారని,' అంటారు. కాని ఇదంతా అసత్యం. ఎందుకంటే ప్రతి ప్రవక్త, ఇతర ప్రవక్తల (స)కు విధేయత చూపమనే ఆదేశించారు.

المُؤَدَّبُ مِنَ الْإِيمَانِ

٦١ - [١٣] (لم تتم دراسته) (٢٥/١)

عَنْ مُعَاذٍ، قَالَ: أَوْصَانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعَشْرِ كَلِمَاتٍ، قَالَ: "لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ شَيْئًا وَإِنْ قُتِلْتَ وَحُرِّقْتَ، وَلَا تَعَنَّ وَالدِّينُكَ وَإِنْ أَمَرَكَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ أهلكَ وَمَالِكَ، وَلَا تُشْرِكَنَّ صَلَاةَ مَكْتُوبَةٍ مُتَعَمِّدًا؛ فَإِنْ مِنْ تَرَكَ صَلَاةَ مَكْتُوبَةٍ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ بَرَأَتْ مِنْهُ نِمَةُ اللَّهِ، وَلَا تُشْرِبَنَّ خَمْرًا فَإِنَّهُ رَأْسُ كُلِّ فَاجِسَةٍ، وَإِلَّاكَ وَالْمَعْصِيَةِ؛ فَإِنَّ بِالْمَعْصِيَةِ حَلَّ سَخَطِ اللَّهِ عِزَّ وَجَلَّ، وَإِلَّاكَ وَالْفِرَارَ مِنَ الرَّحْبِ وَإِنْ هَلَكَ النَّاسُ، وَإِذَا أَصَابَ النَّاسَ مَوْتٌ وَأَنْتَ فِيهِمْ، فَانْتَبِثْ، وَأَنْفِقْ عَلَى عِيَالِكَ مِنْ طَوْلِكَ، وَلَا تَرْفَعْ عَنْهُمْ عَصَاكَ ادْبَا وَأَخْفِهِمْ فِي اللَّهِ". رواه أحمد.

61. (13) [1/25-అపరిశోధితం]

ము'అజ్జీ' (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నాకు 10 విషయాల గురించి బోధించారు. "1. మిమ్మల్ని కాల్చివేసినా చంపివేసినా ఎన్నడూ అల్లాహ్(త)కు పాటి కల్పించరాదు; 2. ఒకవేళ తల్లి దండ్రులు భార్య సంపదలను వదలివేయమన్నా - వారికి అవిధేయత చూపరాదు; 3. విధి నమాజులను ఎంతమాత్రం వదల రాదు, ఎందుకంటే ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా నమాజులను వదలిన వాడు అల్లాహ్(త) రక్షణ పరిధి నుండి తొలగి పోతాడు; 4. సారాయి త్రాగకండి, ఎందుకంటే సారాయి పాపాలన్నిటికీ మూలం; 5. పాపాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే పాపాలపట్ల దైవగ్రహం అవతరిస్తుంది; 6. అవిశ్వాసులతో యుద్ధం జరిగి నపుడు, వెన్నుచూపి పారి పోవటానికి ప్రయత్నించ కండి. యుద్ధంలో ప్రజలు చంపబడు తున్నాసరే; 7. మీ ప్రాంతంలో ప్రజలు అనారోగ్యానికి గురైతే, మీరు అక్కడి నుండి పారిపోవడానికి ప్రయత్నించకండి, అక్కడే ఉండండి; 8. మీ కుటుంబం గురించి మీ శక్తిమేరకే ఖర్చుపెట్టండి; 9. మీ కుటుంబం వారికి విద్యా బుద్ధులు నేర్పస్తూ ఉండండి, ఒకవేళ కొట్టవలసి వస్తే విద్యా బుద్ధులు నేర్పించటానికి మాత్రమే కొట్టండి; 10. దైవ భీతిని గురించి వారికి బోధించండి. (అహ్మద్)

(٢٥/١) - ٦٢ (صحيح)

وَعَنْ حُذَيْفَةَ، قَالَ: إِنَّمَا كَلَّمَ النَّفَّاقَ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَمَّا الْيَوْمُ، فَإِنَّمَا هُوَ الْكُفْرُ، أَوِ الْإِيمَانُ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

62. (14) [1/25-దృఢం]

హుజైఫహ్ (ర) కథనం: 'ప్రవక్త (స) కాలంలో కాపట్టం ఉండేది. కాని ఈనాడు, విశ్వాసం లేదా అవిశ్వాసం మాత్రమే.'⁴¹ (బుఃఖారీ)

=====

٢ - بَابُ فِي الْوَسْوَسة

2. కుశంకలు (చెడు ఆలోచనలు)

మంచి ఆలోచనలను దైవప్రేరణలు అంటారు. పై'తాన్ ప్రేరణలను కలతలు, చెడు ఆలోచనలు అంటారు. ఇవి రెండు రకాలు: 1. అవశ్య: హృదయంలో జనించే చెడు ఆలోచనలు, ప్రేరణలు ఇవి క్షమించబడతాయి. 2. అనావశ్య: చెడు ఆలోచనలు, ప్రేరణల ప్రకారం ఆచరించటం.

అల్లాహ్ ఆదేశం: "... మీరు మీమనస్సులలో ఉన్నది, వెలుబుచ్చినా లేక దాచినా అల్లాహ్ మీ నుంచి దానిలెక్క తీసు కుంటాడు. మరియు ఆయన తానుకోరిన వానిని క్షమిస్తాడు మరియు తాను కోరినవానిని శిక్షిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు." (అల్ బఖరహ్, 2:284)

మరికొందరు ఈ ఆదేశం రద్దయిందని భావిస్తారు. ఈ విషయం క్రింది 'హదీసు' ద్వారా తెలుస్తుంది. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: అల్లాహ్ ఆదేశం: "నా దాసుడు చెడును గురించి ఆలోచిస్తే, అతను దాన్ని చేయనంతవరకు వ్రాయకండి. ఒక వేళ చేసివేస్తే ఒక్క పాపం వ్రాయండి. అదే మంచిని గురించి సంకల్పిస్తే, ఒక పుణ్యం వ్రాసుకోండి. దాన్ని చేసివేస్తే, 10 పుణ్యాలు వ్రాసుకోండి." (ముస్లిమ్)

ఒక ఉల్లేఖనంలో, "ఒక పుణ్యానికి బదులు 700 పుణ్యాలు వ్రాయబడతాయి," అని ఉంది. మరో ఉల్లేఖనంలో, "దాసుడు చెడును గురించి సంకల్పిస్తే, దైవదూతలు అల్లాహ్‌తో, 'ఓ అల్లాహ్! నీ దాసుడు చెడుకు పూనుకున్నాడు,' అని అంటారు. దానికి అల్లాహ్, 'ఆగండి! అతడు చేయనంత వరకు కర్మల పత్రంలో వ్రాయకండి. ఒకవేళ చేసివేస్తే ఒక పాపం వ్రాయండి. ఒకవేళ చేయకుండా వదిలివేస్తే, ఒక పుణ్యం వ్రాయండి. ఎందుకంటే, నాకు భయపడి చేయ

కుండా వదిలివేస్తాడు,' అని ఆదేశిస్తాడు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం ప్రకారం, పరిపూర్ణ ముస్లిమ్ యొక్క 1 పుణ్యం 700 రెట్లు వరకు పెంచడం జరుగుతుంది. అధికం చేయటం జరుగుతుంది అని ఉంది. మరో ఉల్లేఖనంలో, "ఇంత విశాల హృదయం, దయ, కరుణతో వ్యవహరించి నప్పటికీ నాశనం అయ్యేవాడు ఎలాగూ నాశనం అవుతాడు.' ఒకసారి అనుచరులు, 'ఓ ప్రవక్తా! ఒక్కోసారి మా హృదయాలలో చెడు ఆలోచనలు, కలతలు వస్తుంటాయి. వాటి గురించి నోటితో చెప్పటానికి కూడా చాలా బాధగా ఉంటుంది,' అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'అలా అవు తుందా?' అని అడిగారు. దానికి వారు, 'అవును,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'విశ్వాసం అంటే ఇదే,' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

ఇబ్నై 'అబ్బాస్ (ర), 'ఈ వాక్యం రద్దు కాలేదు. అంటే తీర్పు దినం నాడు అల్లాహ్ మానవులందరినీ ఒకచోట చేరవేసి, ఈ రోజు నేను మీ హృదయాల రహస్యాలను గురించి తెలియ పరుస్తాను, వీటి గురించి దైవదూతలకు కూడా తెలియదు అని పలికి విశ్వాసులకు వాటి గురించి తెలియపరచి వారిని క్షమించివేస్తాడు. కాని అవిశ్వాసులకు కపటాచారులకు వారి హృదయాల కాపట్కాన్ని గురించి తెలియపరచి వారికి తగిన శిక్ష విధిస్తాడు,' అని అభిప్రాయపడ్డారు. అదేవిధంగా హసన్ బస్తీ కూడా దీన్ని రద్దయినదిగా అభిప్రాయపడరు. ఇబ్నై జరీర్ అభిప్రాయం కూడా ఇదే, అతను అంటారు, 'లెక్క తీసు కోవటం వేరు, శిక్షించటం వేరు. లెక్కతీసుకోవటానికి, పాపం చేయటం తప్పనిసరి కాదు. విచారణ తర్వాత క్షమించడం జరగవచ్చు. శిక్షించడం జరగవచ్చు.' ఒక 'హదీసు'లో ఇలా ఉంది, "మేము 'తహాఫ్ చేస్తున్నాం, ఒక వ్యక్తి 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్‌ను, 'తమరు ప్రవక్త (స) నుండి గుసగుసల గురించి ఏం విన్నారు?' అని అడిగారు. దానికి అతను ఇలా అన్నారు, 'ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'అల్లాహ్ విశ్వాసిని తన వద్దకు పిలుచుకొని తన చేయిని అతనిపై పెట్టి, నీవు ఫలానా పాపాలు చేశావు,' అని అంటాడు.' దానికి ఆ విశ్వాసి ఒప్పు కుంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్, 'నేను ప్రపంచంలో కూడా నీ పాపాలను దాచాను, ఈనాడు వాటన్నిటినీ క్షమించి

41) వివరణ-62: ఇది అతని అభిప్రాయం. ఎందుకంటే ప్రతి కాలంలో కాపట్టం ఉంటుంది.

వేస్తున్నాను,' అని పలికి అతని కర్మల పత్రాన్ని అతని కుడి చేతిలో ఇస్తాడు. కాని అవిశ్వాసులను, కపటాచారులను అందరి ముందు అవమాన పరచటం జరుగుతుంది. వారి పాపాలను బట్టబయలు చేయడం జరుగుతుంది. 'వీరే తమ ప్రభువుపై అభాండాలు మోపింది, ఇటువంటి దుర్మార్గులపై దైవారాహం విరుచుకుపడుగాక!' అని శపించటం జరుగుతుంది." (తహసీర్ ఇబ్నీ కసీర్)

الفصل الأول

٦٣ - [١] (متفق عليه) (٢٦/١)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى تَجَاوَزَ عَنْ أُمَّتِي مَا وَسَّوَسَتْ بِهِ صُورُهَا، مَا لَمْ تَعْمَلْ بِهِ أَوْ تَتَكَلَّمْ".

63.(1) [1/26-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నాఅనుచర సమాజం హృదయాలలో ఉత్పన్నమయ్యే కలతలు, చెడు ఆలోచనలను అల్లాహ్(త) క్షమించివేశాడు. వాటిని ఆచరించనంత వరకు, నోటితో పలకనంత వరకు విచారించడం జరుగదు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٦٤ - [٢] (صحيح) (٢٦/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: جَاءَ نَاسٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَسَأَلُوهُ: إِنَّا نَجِدُ فِي أَنْفُسِنَا مَا يَتَعَاظِمُ أَحَدُنَا أَنْ يَتَكَلَّمَ بِهِ! قَالَ: "أَوْ قَدْ وَجَدْتُمُوهُ؟" قَالُوا: نَعَمْ. قَالَ: "ذَاكَ صَرِيحُ الْإِيمَانِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

64. (2) [1/26-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు కొంత మంది అనుచరులు వచ్చి, 'ఒక్కోసారి మా మనస్సులలో ఎటువంటి చెడు ఆలోచనలు వస్తాయంటే, వాటిని నోటితో చెప్పాలంటేనే బాధగా ఉంటుంది,' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నోటితో చెప్పాలంటేనే బాధ కలిగించే టటువంటి ఆలోచనలు మీ మనస్సుల్లో ఉత్పన్నం అవుతాయా?' అని అడిగాడు. దానికి అనుచరులు, 'అవును,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'విశ్వాసం అంటే ఇదే,' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

٦٥ - [٣] (متفق عليه) (٢٦/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَأْتِي الشَّيْطَانُ أَحَدَكُمْ، فَيَقُولُ: مَنْ خَلَقَ كَذَا؟ مَنْ خَلَقَ كَذَا؟ حَتَّى يَقُولَ: مَنْ خَلَقَ رَبِّي؟ فَإِذَا بَلَغَهُ؛ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ وَلْيُنْتِهِ".

65. (3) [1/26-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కొందరి వద్దకు పైతాన్ వచ్చి, 'దీన్ని ఎవరు సృష్టించారు, దాన్ని ఎవరు సృష్టించారు, నీ ప్రభువును ఎవరు సృష్టించారు?' అనే ప్రశ్నలు అతని మనసులో సృష్టిస్తాడు. ఇటువంటి ప్రశ్నలు తలెత్తితే వెంటనే అల్లాహ్(త)ను శరణు వేడుకోవాలి. ఇంకా ఇటువంటి ఆలోచనలకు దూరంగా ఉండాలి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٦٦ - [٤] (متفق عليه) (٢٦/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِلَّا يَزَالُ النَّاسُ يَتَسَاءَلُونَ حَتَّى يَقَالَ: هَذَا خَلَقَ اللَّهُ الْخَلْقَ، فَمَنْ خَلَقَ اللَّهُ؟ فَمَنْ وَجَدَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا؛ فَلْيَقُلْ: أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ".

66. (4) [1/26-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నిరంతరం ప్రజలు పరస్పరం పరిశోధిస్తూ ఉంటారు. చివరికి వారిని సృష్టిరాసులన్నింటినీ అల్లాహ్(త) సృష్టించినపుడు, 'అల్లాహ్(త)ను ఎవరు సృష్టించారు,' అని కూడా ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. ఇటువంటి కలతలు మనసులో చెలరేగి నపుడు, 'నేను అల్లాహ్(త)ను, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వ సించాను.' అని పలకాలి." 42 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٦٧ - [٥] (صحيح) (٢٦/١)

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَقَدْ وَكَّلَ بِهِ قَرِينُهُ مِنَ الْجِنِّ وَقَرِينُهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ". قَالُوا: وَإِيَّاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "وَأَيَّايَ، وَلَكِنَّ اللَّهَ أَعَانَنِي عَلَيْهِ فَأَسْلَمْتُ، فَلَا يَأْمُرُنِي إِلَّا بِخَيْرٍ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

42) వివరణ-66: అంటే: "ఆయన (అల్లాహ్) కు సంతానం లేదు (బిడ్డలను కనదు) మరియు ఆయన కూడా ఎవరి సంతానమూ (ఎవరికీ జన్మించినవాడునూ) కాదు. మరియు (సర్వలోకాలలో) ఆయనతో పోల్చదగినది ఏదీలేదు." (అల్ ఇబ్నాన్, 112:3-4)

67. (5) [1/26-దృఢం]

ఇబ్ని మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), " 'మీలో ప్రతి ఒక్కరి వెంట జిన్నులు, దూతలు నియమించబడి ఉన్నారు,' అని అన్నారు. అప్పుడు అనుచరులు, 'దైవ ప్రవక్తా! మీ వెంట కూడానా?' అని విన్నవించు కున్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (స), 'అవును, నా వెంట కూడా నియమించబడ్డాడు. కాని అల్లాహ్ (త), ఆ పైతాన్ విషయంలో నాకు సహాయం చేశాడు. నాకు వాడిపై ఆధిక్యత ప్రసాదించాడు. అందువల్ల నేను వాడి నుండి సురక్షితంగా ఉంటున్నాను. వాడు ఇస్లామ్ స్వీకరించాడు. ఇంకా నాకు మంచినే ఆదేశిస్తాడు,' అని అన్నారు."⁴³ (ముస్లిమ్)

(٦٨ - [٦] (متفق عليه) (٢٦/١))

وَعَنْ أَنَسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنَ الْإِنْسَانِ مَجْرَى النَّمْلِ".

68. (6) [1/26-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నిస్సందేహంగా పైతాన్ మానవుని శరీరంలో రక్తంలా ప్రవహిస్తున్నాడు."⁴⁴ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٦٩ - [٧] (متفق عليه) (٢٧/١))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْ بَنِي آدَمَ مُؤَلَّدٌ إِلَّا يَمْسُهُ الشَّيْطَانُ جِنَّةً يُولِّدُ، فَيَسْتَهْلِكُ صَارِحًا مِنْ مَسِّ الشَّيْطَانِ غَيْرَ مَرِيمَ وَابْنِهَا".

69. (7) [1/27-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఆదమ్ సంతతిలోని ప్రతిబిడ్డ జన్మించినపుడు పైతాన్

43) వివరణ-67: అంటే ప్రతి మానవుని వెంట ఇద్దరు ఉంటారు. ఒకరు జిన్నుల నుండి, మరొకరు దైవదూతల నుండి. మొదటి వాడు చెడును ఆదేశిస్తాడు. కలతలు రేకెత్తిస్తాడు. రెండవ వాడు, మంచిని ఆదేశిస్తాడు. మొదటి వాని పేరు వన్ వాన్, రెండవ వాని పేరు ముల్ హిమ్. అనుచరులు ప్రవక్త (స)ను, 'మీ వెంట కూడా పైతాన్ ఉంటాడా?' అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నా వెంట కూడా పైతాన్ ఉన్నాడు. కాని అల్లాహ్ వాడిపై నాకు ఆధిక్యత ప్రసాదించాడు. ఫలితంగా వాడు నాకు మంచినే ఆదేశిస్తాడు,' అని అన్నారు.

44) వివరణ-68: అంటే పైతాన్ రక్తంలా ప్రవహిస్తాడు. మానవులను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేయగల లక్షణం పైతాన్ లో ఉంది.

దానిని తాకుతాడు. దానివల్ల బిడ్డ ఏడుస్తాడు. కాని మర్యామ్ (అ) మరియు 'ఈసా (అ)లను పైతాన్ తాక లేక పోయాడు."⁴⁵ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٧٠ - [٨] (متفق عليه) (٢٧/١))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "صَبَاحُ الْمَوْلُودِ جِنَّةٌ يَبْعُ نَزْعَةً مِنَ الشَّيْطَانِ".

70. (8) [1/27-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "బిడ్డ పుట్టినప్పుడు పైతాన్ గిల్లటం వల్ల ఏడ్వటం జరుగుతుంది." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٧١ - [٩] (صحيح) (٢٧/١))

وَعَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ ابْنِيسَ يَصْنَعُ عَرْشَهُ عَلَى الْمَاءِ، ثُمَّ يَبْعَثُ سَرَايَاهُ يَقْتُلُونَ النَّاسَ، فَأَذَانُهُمْ مِنْهُ مَنْزِلٌ لَهُ أَعْظَمُهُمْ فِتْنَةً. يَجِيءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا. فَيَقُولُ: مَا صَنَعْتَ شَيْئًا. قَالَ: ثُمَّ يَجِيءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ: مَا تَرَكْتُهُ حَتَّى فَرَقْتُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أُمِّهِ. قَالَ: فَيَذِيبُهُ مِنْهُ، وَيَقُولُ: نَعَمْ أَنْتَ. قَالَ الْأَعْمَشُ: أَرَاهُ قَالَ: "فَيَلْتَرِمُهُ". رواه مسلم.

71. (9) [1/27-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "పైతాన్ తన సింహాసనాన్ని నీటిపై పెట్టి (దానిపై మహా రాజులా కూర్చోని) తన సైనికులను ప్రజలను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేయటానికి పంపుతాడు. (అంటే ప్రపంచమంతా వ్యాపించి ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించమని ఆదేశిస్తాడు) అనంతరం వారు తమ మహారాజు ఇబ్లిసు వద్దకు వచ్చి తాము చేసిన ఘన కార్యాలను చెప్పుకుంటారు. ఎక్కువ మందిని వక్ర మార్గానికి గురిచేసిన వారే గౌరవ చిహ్నంగా పైతాన్ కు దగ్గరగా ఉంటారు. వారిలో ఒకరు తమ నాయకుని వద్దకు వచ్చి, 'నేను ఇలా మరియు ఇలా చేసాను, అంటే మార్గం తప్పించాను, దొంగతనానికి గురిచేసాను, వ్యభిచారానికి గురిచేసాను,' అని అంటాడు. దానికి

45) వివరణ-69: ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే, మర్యామ్ (అ) తల్లి దైవాన్ని: "ఇన్నీ ఉ'య్యాజుహ్ బిక్ వజ్జరియ్య తిహ్ మిసస్సెతా నిర్జీమ్"- 'ఓ అల్లాహ్ నేను ఆమె (మర్యామ్) మరియు ఆమె సంతానం కొరకు పైతాన్ నుండి శరణు వేడుకుంటున్నాను,' అని ప్రార్థించింది. అల్లాహ్ (త) ఆమె ప్రార్థనను స్వీకరించాడు. మర్యామ్ ను, 'ఈసా (అ)ను పైతాన్ కీడు నుండి రక్షించాడు.

పైతాన్, 'నువ్వు ఏ పెద్ద గొప్ప కార్యం చేయ లేదు,' అని అంటాడు. ఒక సైనికుడు వచ్చి, 'నేను ఒక గొప్ప ఘనకార్యం చేశాను. అదేమిటంటే, భార్యాభర్తలను విడదీసే వరకు నేను వదల లేదు,' అని చెప్పు కుంటాడు. అప్పుడు పైతాన్ వాడిని, 'నువ్వు ఒక్కడివే గొప్ప పని చేసావు, నిజాయితీని నిరూపించు కున్నావు,' అని ప్రశంసించి, పొగిడి దగ్గరకు చేర్చు కుంటాడు, అలింగనం చేసుకుంటాడు." (ముస్లిమ్)

۷۲ - [۱۰] (صحیح) (۲۷/۱)

وَعَنْ جَابِرٍ، قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ آيَسَ مِنْ أَنْ يَعْْبُدَهُ الْمُصَلُّونَ فِي جَزِيرَةِ الْعَرَبِ، وَلَكِنْ فِي التَّحْرِيشِ بَيْنَهُمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

72. (10) [1/27-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "పైతాన్ ఇప్పుడు అరబ్బు భూభాగంలో ముస్లిములు (నమాజీలు) ఇక తనను ప్రార్థించరని నిరాశచెందాడు. అయితే ప్రజలను ప్రేరేపించి వివాదాలకు, కలహాలకు గురిచేస్తాడు." (ముస్లిమ్)

الْفَصْلُ الثَّانِي

۷۳ - [۱۱] (لم تتم دراسته) (۲۷/۱)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: جَاءَهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: إِنِّي أَحَدْتُ نَفْسِي بِالشَّيْءِ لَأَنْ أَكُونَ حُمَةً أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَتَكَلَّمَ بِهِ. قَالَ: "الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَدَّ أَمْرَهُ إِلَى الْوَسْوَاسَةِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

73. (11) [1/27-అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక వ్యక్తి వచ్చి, 'నా మనసులో ఎటువంటి చెడు ఆలోచనలు వస్తున్నాయంటే, వాటిని నోటితో చెప్పటం కంటే అగ్నికి ఆహుతి అవటం మంచిదనిపెస్తుంది,' అని విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'కలతలవరకే ఉంచి, దానిపై అమలు చేయటం, పలకటం నుండి దూరమొందిన అల్లాహ్(త) కు కృతజ్ఞతలు,' అని అన్నాడు. (అబూ దావూద్)

۷۴ - [۱۲] (ضعیف) (۲۷/۱)

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ لِلشَّيْطَانِ لِمَةً بَابِنِ آدَمَ وَلِلْمَلِكِ لِمَةً: فَأَمَّا لِمَةُ الشَّيْطَانِ فَأَبْعَادُ بِالْشَّرِّ، وَتَكْنِيبُ بِالْحَقِّ. وَأَمَّا لِمَةُ الْمَلِكِ فَأَبْعَادُ بِالْخَيْرِ وَتَصْدِيقُ بِالْحَقِّ. فَمَنْ وَجَدَ ذَلِكَ؛ فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مِنَ اللَّهِ، فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ

الْأُخْرَى؛ فَلْيَتَوَكَّلْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ". ثُمَّ قَرَأَ: (الشَّيْطَانُ يَعْنِيكَ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكَ بِالْفَحْشَاءِ؛ ۲ : ۲۶۸) الآية. أَخْرَجَهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

74. (12) [1/27-బలహీనం]

ఇబ్నె మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "పైతానులకు మానవులపై అధికారం ఉంది. దైవ దూతలకూ మానవులపై అధికారం ఉంది. పైతానుల అధికారం ఏమిటంటే, వాడు మానవులకు చెడుగురించి వాగ్దానం చేస్తాడు, ఇంకా సత్యాన్ని తిరస్కరించమని ప్రేరేపిస్తాడు. అయితే దైవదూత అధికారం ఏమిటంటే, అతడు మానవుణ్ణి మంచిని ఆదేశిస్తాడు, సత్యాన్ని ధృవీకరించమని ప్రోత్సహిస్తాడు. ఈ విషయాన్ని గ్రహించిన వ్యక్తి ఇది అల్లాహ్ (త) తరపు నుండి, అని గుర్తించాలి. దానిపై దైవస్తోత్రం చేయాలి. ఒకవేళ చెడు గ్రహస్థి, అది పైతాన్ తరపు నుండి, అని గుర్తించి పైతాన్ నుండి అల్లాహ్(త)ను శరణు వేడు కోవాలి,' అని పలికిన తరువాత ప్రవక్త (స), ఈ ఆయతును పఠించారు: "పైతాన్ దారిద్ర్య ప్రమాదం చూపి (భయ పెట్టి) మిమ్మల్ని నీచకార్యాలు చేయటానికి ప్రేరేపిస్తుంటాడు." (అల్-బఖరహ్, 2:268) (తిర్మిజి' / ఏకోల్లేఖనం)

۷۵ - [۱۳] (لم تتم دراسته) (۲۸/۱)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَا يَزَالُ النَّاسُ يَتَسَاءَلُونَ، حَتَّى يَقَالَ: هَذَا خَلَقَ اللَّهُ الْخَلْقَ، فَمَنْ خَلَقَ اللَّهُ؟ فَإِذَا قَالُوا ذَلِكَ فَقُولُوا: اللَّهُ أَحَدٌ، اللَّهُ الصَّمَدُ، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، ثُمَّ لِيَنْفُلْ عَنْ بَسَارِهِ ثَلَاثًا، وَلَيْسَتَعْبُدَ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

75. (13) [1/28-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎల్లప్పుడూ ప్రజలు పరస్పరం ప్రశ్నిస్తూ ఉంటారు. చివరికి, 'అల్లాహ్(త) సృష్టిరాసులన్నిటినీ సృష్టించాడు, మరి అల్లాహ్(త)ను ఎవరు సృష్టించారు?' అని చెప్పటం జరుగుతుంది. ప్రజలు ఇలా అన్నప్పుడు, మీరు 'అల్లాహ్ ఒక్కడే, ఆయన అక్కర లేని వాడు, ఆయనకు సంతానం లేదు, ఆయన కూడా ఎవరి సంతానం కాదు' అని పలికి మూడు సార్లు ఎడమ వైపు ఉమ్మి, పైతాన్ కుతంత్రాల నుండి అల్లాహ్(త)ను శరణుకోరండి." (అబూ దావూద్)

'అన్నీ బిన్ అల్ అహ్‌వన్, 'హదీసు'ను 'బాబు, ఖుతబయే యామున్న హరలో చూడండి.

مُؤَادِصَ وَبِهَاغَمِ الْفَصْلُ الثَّالِثُ

(٢٨/١) (صحيح) [١٤] - ٧٦

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَنْ يَبْرَحَ النَّاسُ يَتَسَاءَلُونَ حَتَّى يَقُولُوا هَذَا اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَمَنْ خَلَقَ اللَّهُ». رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

وَلِمُسْلِمٍ: "قَالَ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: إِنْ أَمْتَكُ لَا يَزَالُونَ يَقُولُونَ: مَا كَذَا؟ مَا كَذَا؟ حَتَّى يَقُولُوا: هَذَا اللَّهُ خَلَقَ الْخَلْقَ فَمَنْ خَلَقَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ؟"

76. (14) [1/28-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రజలు నిరంతరం పరస్పరం ప్రశ్నిస్తూ ఉంటారు. చివరికి అల్లాహ్(త) సృష్టికాసులన్నిటినీ సృష్టించాడు, మరి అల్లాహ్(త)ను ఎవరు సృష్టించారు" అని కూడా ప్రశ్నిస్తారు. (బుఖరీ)

ముస్లిమ్‌లో ఇలాఉంది, "ప్రవక్త(స) ప్రవచనం అల్లాహ్(త) ఆదేశం: నీ అనుచర సమాజం వారు ఎల్లప్పుడూ పరస్పరం చర్చించుకుంటూ ఉంటారు. చివరికి, "అల్లాహ్(త) సృష్టికాసులన్నిటినీ సృష్టించాడు, మరి అల్లాహ్(త)ను ఎవరు సృష్టించారు" అని కూడా ప్రశ్నిస్తారు.

(٢٩/١) (صحيح) [١٥] - ٧٧

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ صَلَاتِي وَبَيْنَ قِرَاءَتِي لِبَيْسِهَا عَلَيَّ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ذَاكَ شَيْطَانٌ يَقُولُ لَهُ: جُنْرَبٌ، فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْهُ، وَاتَّقِلْ عَلَى يَسَارِكَ ثَلَاثًا". فَقَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَذْهَبَهُ اللَّهُ عَلَيَّ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

77. (15) [1/29-దృఢం]

'ఉస్మాన్ బిన్ అబిల్ ఆ'స్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి, ఓ ప్రవక్తా! 'నమాజులో పైతాన్ నాకు కలతలకు గురిచేస్తున్నాడు. ఇంకా ఖుర్ఆన్ పఠించే టప్పుడు కూడా నన్ను అనుమానంలో పడవేస్తున్నాడు,' అని విన్నవించు కున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'వీడు పైతాన్! వీడిని ఖిన్‌జిబ్ అంటారు. నిన్ను పైతాన్ కలతలకు గురిచేసి నపుడు అల్లాహ్(త)ను శరణు వేడుకో, ఇంకా మూడుసార్లు ఎడమవైపు ఉమ్ముకో,' అని ఉపదేశించారు. అనంతరం నేను

ఆవిధంగా చేశాను. అల్లాహ్(త) నన్ను దాన్నుండి రక్షించాడు." (ముస్లిమ్)

(٢٩/١) (لم تتم دراسته) [١٦] - ٧٨

وَعَنْ الْقَاسِمِ بْنِ مَحْمَدٍ: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَهُ فَقَالَ: "إِنِّي أَهْمُ فِي صَلَاتِي فَيَكْتَرُ ذَلِكَ عَلَيَّ، فَقَالَ لَهُ الْقَاسِمُ بْنُ مَحْمَدٍ: امْضُ فِي صَلَاتِكَ، فَإِنَّهُ لَنْ يَذْهَبَ ذَلِكَ عَنْكَ حَتَّى تَنْصَرِفَ وَأَنْتَ تَقُولُ: مَا أَتَمَمْتُ صَلَاتِي". رَوَاهُ مَالِكٌ.

78. (16) [1/29-అపరిశోధితం]

ఖాసిమ్ బిన్ ముహమ్మద్ (స) కథనం: ఒక వ్యక్తి అతనితో, 'నేను నమాజులో సంకోచాలకు గురవుతున్నాను. అది నాకు, చాలా బాధగా ఉంది.' అని విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ఖాసిమ్ అతనితో, 'నీవు నీ నమాజును చదువుతూ ఉండు, దానికి భయపడి నమాజును వదలకు. ఎందు కంటే ఈ కలతలు ఎంతమాత్రం నీకు దూరంకావు. చివరికి నీవు నమాజు ముగించుకొని, నేను నమాజు పూర్తిగా చదవలేదు,' అని అంటావు." అని అన్నాడు. (మాలిక్)

=====

٣- بَابُ الْإِيمَانِ بِالْقُدْرَةِ

3. విధివ్రాత (తఖ్బీర్) పై విశ్వాసం

తఖ్బీర్ అంటే ఒక నిర్ణీత పథకం. అంటే అల్లాహ్(త)కు ప్రారంభంలోనే ఫలానా వ్యక్తి, ఫలానా చోట, ఫలానా పుణ్యం చేస్తాడని, దానికి మేము ఫలానా ప్రతి ఫలం ప్రసాదిస్తామని తెలుసు. సారాంశం ఏమిటంటే, అల్లాహ్(త) అన్నిటి కంటే ముందు కలాన్ని సృష్టించి లా'హుమా'హుఫ్రా"జ్లో మంచి, చెడు, విశ్వాసం, అవిశ్వాసం, విశాల ఉపాధి, దారిద్ర్యం, స్వర్గం, నరకం మొదలైన వాటిని తీర్చుదినం వరకు జరిగే విషయాలను గురించి వ్రాసి ఉన్నాడు. అంటే ఫలానా వ్యక్తి విశ్వాసి అవుతాడని, ఫలానా వ్యక్తి అవిశ్వాసి అవుతాడని, ఫలానా వ్యక్తికి ఇంత ఉపాధి లభిస్తుందని, ఫలానా వ్యక్తి కష్టాలకు, నష్టాలకు గురి అవుతాడని, ఫలానా వ్యక్తికి విలాస వంతమైన, సుఖ మైన జీవితం లభిస్తుందని, ఫలానా వ్యక్తి స్వర్గ వాసి అవుతాడని, ఫలానా వ్యక్తి నరకవాసి అవుతాడని వ్రాయడం జరిగింది. దీని ప్రకారమే ప్రపంచం నడుస్తుంది.

అనంతరం అల్లాహ్(త) ఖుర్ఆన్‌లో ప్రాణులన్నిటినీ, వాటికర్మల్ని సృష్టించాడనిఉంది. ఒకవ్యక్తి విశ్వసించినా తిరస్కరించినా దైవాదేశం వల్లే. అల్లాహ్(త) కోరితే మీ

అందరికీ ఒకే మార్గంపై నడిపించేవాడు. అల్లాహ్ (త) ఎవరికైనా విశ్వాస భాగ్యం ప్రసాదించ దలచు కుంటే ఇస్లామ్ కోసం అతని హృదయాన్ని వికసించజేస్తాడు. అదేవిధంగా ఎవరినైనా మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురిచేయ దలచుకుంటే, అతని హృద యానికి సీలువేస్తాడు. అంటే అంతా అల్లాహ్(త) చేతుల్లోనే ఉంది.

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "భూమ్యాకాశాలను సృష్టించ దానికి 50 వేల సంవత్సరాల ముందే అల్లాహ్(త) సృష్టితాలన్నీటి విధివ్రాత వ్రాసి ఉంచాడు." (ముస్లిమ్).

'అదేవిధంగా విధివ్రాత (తఖ్దీర్) ను విశ్వసించని వారు విశ్వాసులే కారు. అదేవిధంగా ప్రతి ఒక్కరి కోసం స్వర్గంలో ఒక స్థానం, నరకంలో ఒక స్థానం వ్రాయబడి ఉంది,' అని ప్రవచించారు. దానికి అనుచరులు ఓ ప్రవక్త! 'మరి ఆచరించటం ఎందుకు, వ్రాయబడి ఉన్న దాన్ని నమ్ము కోవడమే మంచిది కదా,' అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఆచరిస్తూ పోండి, ఎందుకంటే ఏ పనికి తగిన వాడికి ఆ పని సులభం చేయడం జరుగుతుంది. మంచివారికి మంచిపని సులభతరం అవుతుంది. చెడ్డవాళ్ళకు చెడు సులువవుతుంది,' అని అన్నారు.

అంటే అల్లాహ్(త) ప్రతిఒక్కరికీ యోగ్యతలు ప్రసా దించాడు. వాటి ద్వారానే ఈ ప్రపంచం నడుస్తూ ఉంది. దీనికి ఒకఉదాహరణ ఉంది. ఒకపెద్దచెట్టు ఉంది. దానికి అనేక కొమ్మలు ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని కాల్వడానికి పనికి వస్తాయి. కొన్ని పాత్రలు చేయ దానికి పనికి వస్తాయి. వాటిలో కొన్ని ఇళ్ళ నిర్మాణానికి పనికి వస్తాయి.మంచివారితో మంచిపని చేయించటం జరుగు తుంది.చెడ్డవారితో చెడ్డపని చేయించటం జరుగుతుంది.

ఆచరణలన్నీ మానవుని యోగ్యతపైనే ఆధారపడి ఉన్నప్పుడు, ఆరోపించటం, శిక్షించటం ఎందుకు? అని ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. దీనికి సమాధానం ఏమిటంటే, అల్లాహ్(త) రెండు రకాల సృష్టితాలను సృష్టించాడు. 1. నిర్దోషులు 2. జీవులు. మానవులకు శక్తిసామర్థ్యాలు, కళ్ళు, చెవులు, బుద్ధి, జ్ఞానాలు ప్రసాదించబడ్డాయి. ఆచరణలన్నీ మానవుడు తన ఇష్టప్రకారమే చేస్తాడు. అందువల్లే, అతన్ని చెడు నుండి వారించడం, మంచిని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. ఎందుకంటే మానవుడు మంచి చేసినా, చెడుచేసినా ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే చేస్తాడు. అందువల్ల చెడు తనవల్లే జరిగిందని

భావించాలి. అందువల్లే మానవుణ్ణి మంచిపట్ల ప్రోత్స హించడం, చెడుపట్ల హెచ్చరించడం జరిగింది.

మానవునికి జ్ఞానం, గుణాలు, సంకల్ప శక్తి, ఆచ రించే శక్తి, పరీక్షించటానికే ప్రసాదించబడ్డాయి. ప్రతి వ్యక్తిని ఒక ప్రత్యేక ఉద్దేశ్యంతో సృష్టించడం జరిగింది. అటువంటప్పుడు ప్రవక్తలను పంపటం, గ్రంథాలను అవతరింపజేయడం, సందేశ ప్రచారం చేయటం, పోరా టం మొదలైన వాటిని గురించి ఆదేశించటం ఎందుకు? అనే ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. ప్రతి విషయానికి ఒక కారణం ఉంటుంది. అది కేవలం అల్లాహ్(త)కే తెలుసు.

మానవులకు సంకల్ప శక్తి, ఆచరణ శక్తి ఇచ్చింది అల్లాహ్(త)యే. అయితే మానవులు వీటిని తమ ఇష్ట ప్రకారమే చేస్తారు. అందువల్లే మానవులను మంచి పట్ల ప్రోత్స హించటం జరిగింది. చెడునుండి వారించటం జరిగింది. ఫలితంగా మానవులు పాపాలకు దూరంగా ఉండాలని, సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండాలని, ఎందుకంటే రెంటి ఫలితం వేర్వేరుగా ఉంటుంది. ఒకదానిలో బాధలే బాధలు, మరో దానిలో సుఖాలే సుఖాలు. ఉదాహ రణకు ఒక రాజు తన ఉద్యోగుల్లో తెలివితేటలు గల వారిని తనకు తెలిసి ఉన్నా ఒక గొప్ప ఘనకార్యం చేసి నప్పుడే కానుకలు, బహుమతులు ఇచ్చి సత్క రిస్తాడు. అదే విధంగా ఒక వ్యక్తి చెడ్డ వాడని తెలిసినా, అవ్యక్తి మహా అపరాధంచేసినప్పుడే అతన్ని శిక్షిస్తాడు.

అంటే మేఘాలు వర్షం కురిపిస్తేనే తోటల్లో పూలు వికసిస్తాయి. బిడ్డ ఏడిస్తేనే తల్లి పాలు పడుతుంది. మనం సత్కార్యాలు చేస్తేనే పుణ్యం లభిస్తుంది. పాపాలు చేస్తే శిక్ష పడుతుంది. ఎందుకంటే అల్లాహ్(త) మనకు ఆ అధికారాన్ని ప్రసాదించాడు. ఎందుకంటే, చెట్టు, రాళ్ళలా మనల్ని అధికారం లేకుండా సృష్టించ లేదు. "స్వర్గం మంచి కార్యాలకు ప్రతిఫలంగా లభిస్తుంది. కోరినవారు విశ్వసించవచ్చు, కోరిన వారు అవిశ్వాస మార్గం అవలంబించవచ్చు" అని ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొనడం జరిగింది.

అధికారం వల్ల దాసుల వాస్తవం బట్టబయలు అయిపోతుంది. వారిలో విధేయులు ఎవరో అవిధేయులు ఎవరో తెలిపోతుంది. విషయాలన్నీ అల్లాహ్(త) చేతుల్లో ఉన్నా దాసుడు తన ఉద్దేశ్య పూర్వకంగానే ఆచరిస్తాడు. అతనికి సంకల్పంలో, ఆచరణలో స్వాతంత్ర్యం ఉంది. అతన్ని చేయ మని

బలవంతం చేయడం జరుగుదు. అంటే మానవుడు తన కృషి ప్రయత్నాల ఫలితం పొందుతాడు.

విషయాల వాస్తవికత: విషయాలను, వస్తువులను ఉనికి లేనికీ తీసుకురావటాన్ని సృష్టించటం అంటారు. పాల్వడటం అంటే వాటిని ఆచరణలోనికి తీసుకు రావటం అవుతుంది. మంచీచెడులను సృష్టించటం తప్పుకాదు. ఎందుకంటే మంచి అనేది చెడుకు వ్యతిరేకం. ఒకవేళ చెడు లేకపోతే మంచి యొక్క ప్రాముఖ్యత, గొప్పదనం బహిర్గతం కాదు. మానవులకు మంచీ చెడుల అధికారం ఇవ్వబడింది. వాటి ద్వారా వారు పుణ్యాన్ని లేదా పాపాన్ని సంపాదిస్తారు. ఇంకా వారికి మంచిద్వారా పుణ్యం చెడుద్వారా పాపం లభిస్తుందని కూడా తెలియపర్చడం జరిగింది. అంటే వారు ఏదిచేస్తే, దానికి వారినే బాధ్యులుగా పరిగణించటం జరిగింది. అంతే కాదు, మంచిని గురించి ప్రోత్సహించటం, చెడు పట్ల హెచ్చరించటం కూడా జరుగుతూ ఉంటుంది. అందువల్ల మానవుడు తనకు ప్రసాదించబడిన బుద్ధి జ్ఞానాలను ఉపయోగించి తనకు లాభం చేకూర్చేదాన్ని ఎన్నుకొని ఆచరించాలి. లేక పోతే దైవగ్రహానికి, కఠిన శిక్షకు గురికావలసి వస్తుంది.

సారాంశం ఏమిటంటే, ఆచరణలను అంటే మంచీ, చెడు లను సృష్టించింది అల్లాహ్(త)యే. అయితే వాటికి పాల్పడు తున్నది మానవుడని ముస్లిములు భావించాలి. అంటే పనులను సృష్టించింది అల్లాహ్(త) అయితే, వాటిని నెరవేర్చే వాడు మానవుడు. రాళ్ళు రెప్పల్లా మనం శక్తిహీనులం కాము. అలా చేద్దాం, ఇలా చేద్దాం అని అనుకుంటాము. కాని మనం కోరినట్లు చేయలేము. అంటే మానవుని ప్రతికోరిక తీరదు. ఒక్కోసారి ఓడలకు వ్యతిరేకంగా గాలులు వీస్తాయి. అంటే అల్లాహ్(త) మానవులకు పరిమిత అధికారాలు ఇచ్చి ఉన్నాడు. ఏది ఏమైనా సర్వాధికారాలు గలవాడు కేవలం అల్లాహ్(త) ఒక్కడే. మంచీ చెడులను సృష్టించేవాడు కూడా అల్లాహ్(త)యే. ఇక్కడ ఒక ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. మంచీ చెడులను సృష్టించింది అల్లాహ్(త) అయినపుడు మరి పాపకార్యాలపై మానవులను ఎందుకు శిక్షించటం జరుగు తుంది? శిక్షించడం అన్యాయం అని అనిపిస్తుంది. దీనికి సమాధానం ఏమిటంటే, పాప పుణ్యాలను సృష్టించింది అల్లాహ్(త) అయినప్పటికీ

అల్లాహ్(త) మానవునికి అధికారాలు కూడా ఇచ్చాడు. మానవుడు తాను కోరితే మంచిపని చేయగలడు. లేదా చెడుపని చేయగలడు. అదేవిధంగా మంచి పని చేస్తే అల్లాహ్(త) సంతోషిస్తే, ప్రతిఫలం. చెడుపనిచేస్తే దైవగ్రహం, శిక్షపడుతుందని కూడా హెచ్చరించి ఉన్నాడు. అందు వల్ల మానవుడు ఏది ఆచరిస్తే, దానికి తగిన వాడవుతాడు.

ఎందుకంటే, ఇది చాలా సున్నితమైన విషయం. అందువల్లే ఈ విషయంలో చాలామంది అపార్థాలకు గురయ్యారు. దీన్ని గురించి ఇంతకన్నా ఎక్కువ ఆలోచించడం మంచిదికాదు. ఈ విషయంలో అనుమానాలకు, సందేహాలకు దూరంగా ఉండాలి. ఇది అల్లాహ్(త) రహస్యం. దీన్ని గురించి దైవ దూతలకు గాని, ప్రవక్తలకు గానీ, మానవులకుగాని ఏమాత్రం తెలియదు. దీన్ని గురించి అధికంగా పరిశోధించరాదని వారించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇది అల్లాహ్(త) ప్రత్యేక జ్ఞానం. దీనికి సంబంధించిన సర్వాధికారాలూ అల్లాహ్(త)కే చెందుతాయి. అల్లాహ్ ఆదేశం: "తాను చేసిన దానిని గురించి ఆయన (అల్లాహ్) ప్రశ్నించబడడు, కాని వారు ప్రశ్నించబడతారు." (అల్ అంబియా', 21:23)

అల్లాహ్ ఇలా ఎందుకు చేశాడు? అని విమర్శించిన వాడు దైవాన్ని దిక్కరించి నట్లే. దైవాన్ని దిక్కరించిన వ్యక్తి విశ్వాసాన్ని కోల్పోయే ప్రమాదముంది.

అందువల్లే ప్రవక్త (స) విధివ్రాతను తిరస్కరించే వారిని విమర్శించారు. విధివ్రాత తిరస్కారులంటే అగ్ని ఆరాధకులు, వీరి జనాభాలో పాల్గొనరాదు. వీరిని పరామర్శించడానికి వెళ్ళరాదు. వీరితో సంబంధాలు, సంభాషణలు కలిగి ఉండరాదు. అందువల్ల దాసులు దైవనిర్ణయం అంటే విధివ్రాత పై సంతోషిస్తే కలిగి ఉండాలి. అల్లాహ్(త)కు సర్వస్వం తెలుసునని దైవనిర్ణయాన్ని ఎవ్వరూ మార్చలేరని భావించాలి. అల్లాహ్(త) తీర్పుదినం వరకూ జరగబోయే విషయాలన్నిటినీ వ్రాసి ఉంచాడు. ఇప్పుడు వీటిలో ఎంతమాత్రం మార్పులు, చేర్పులు జరగ జాలవు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (త) జ్ఞానం పరిపూర్ణమైనది. అల్లాహ్(త) సంపూర్ణ అగోచర జ్ఞానం కలవాడు. అందువల్ల మానవులకు చేరవలసిన మంచీ, చెడులు చేరితీరుతాయి. తప్పనిసరిగా మనం వీటిపై విశ్వాసం కలిగి

ఉండాలి. వీటిపట్ల మనం సంకోచానికి, అనుమానానికి గురికాదు. అల్లాహ్(త) ఆదమ్ మరియు అతని సంతతి నుండి తీసుకున్న వాగ్దానం సత్యం. దాని ప్రకారమే ప్రజలు స్వర్గనరకాల్లో ప్రవేశిస్తారు. అల్లాహ్(త) ఎవరిని ఎందుకు సృష్టించాడో వారు ఆ పని చేస్తారు. ఇందులో ఎవరూ ఎటువంటి మార్పులు, చేర్పులు చేయలేరు.

ఒకవేళ అల్లాహ్(త) దృష్టిలో స్వర్గవాసి అయితే సత్కార్యాలు చేస్తారు, నరకవాసి అయితే పాపకార్యాలు చేస్తారు. సన్మార్గం చూపించేవాడూ అల్లాహ్(త)యే. వక్త మార్గానికి గురిచేసేవాడూ అల్లాహ్(త)యే. అందువల్ల అల్లాహ్(త) మానవులందరికీ విధేయతను తప్పనిసరి చేశాడు, అవిధేయతను నిషేధించాడు.

الْفَصْلُ الْاَوَّلُ

٧٩ - [١] (صحیح) (٣٠/١)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَتَبَ اللَّهُ مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ". قَالَ: "وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

79.(1) [1/30-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడానికి 50 వేల సంవత్సరాల ముందే సృష్టితాలన్నిటి విధివ్రాత వ్రాసి ఉన్నాడు. అప్పుడు ఆయన సింహాసనం నీటిపై ఉండేది." (ముస్లిమ్)

٨٠ - [٢] (صحیح) (٣٠/١)

وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كُلُّ شَيْءٍ يَقْدَرُ حَتَّى الْعَجَزَ وَالْكَبِيرَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

80.(2) [1/30-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రతి విషయం విధివ్రాతతో కూడుకుని ఉంటుంది. చివరికి వివేకం, మూర్ఖత్వాలు కూడా." (ముస్లిమ్)

٨١ - [٣] (صحیح) (٣٠/١)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "اِخْتَجَّ أَدَمُ وَمُوسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عِنْدَ رَبِّهِمَا، فَحَجَّ أَدَمُ مُوسَى؛ قَالَ مُوسَى: أَنْتَ أَدَمُ الَّذِي خَلَقَكَ اللَّهُ بِيَدِهِ، وَفَتَحَ فَيْكَ مِنْ رُوحِهِ، وَأَسْجَدَ لَكَ مَلَائِكَتُهُ، وَأَسْكَنْكَ فِي جَنَّتِهِ، ثُمَّ أَهْبَطْتَ النَّاسَ

بِحَبِطَتِكَ إِلَى الْأَرْضِ؟ قَالَ أَدَمُ: أَنْتَ مُوسَى الَّذِي اصْطَفَاكَ اللَّهُ بِرِسَالَتِهِ وَبِكَلَامِهِ، وَأَعْطَاكَ الْأَوَّاحَ فِيهَا تَبَيُّانَ كُلِّ شَيْءٍ، وَقَرَّبَكَ نَجِيًّا، فَيْكَمْ وَجَدْتَ اللَّهَ كَتَبَ التَّوْرَةَ قَبْلَ أَنْ أُخْلَقَ؟ قَالَ مُوسَى: بَارَبَعِينَ عَامًا. قَالَ أَدَمُ: فَهَلْ وَجَدْتَ فِيهَا (وَعَصَى أَدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى؛ ٢٠ : ١٢١)؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: أَفَلَوْلَمْ يُنِ عَلَى أَنْ عَمِلْتَ عَمَلًا كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيَّ أَنْ أَعْمَلَهُ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَنِي بَارَبَعِينَ سَنَةً؟ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " فَحَجَّ أَدَمُ مُوسَى". رَوَاهُ مُسْلِمٌ

81. (3) [1/30-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'ఆదమ్ మరియు మూసాల మధ్య 'ఆలమె అర్వాహ్' లో తమ ప్రభువు ముందు వాదోపవాదం జరిగింది. అయితే ఆదమ్ మూసాను అధిగమించారు. అంటే వాదోపవాదం ఇలా మొదలయ్యింది . మూసా (అ) ఆదమ్ (అ)తో 'అల్లాహ్ తన చేతులతో సృష్టించి, తన ఆత్మను మీలో ఉంచి, దైవదూతలను మీకు సాష్టాంగం చేయమని చెప్పి, చేయించి, తన స్వర్గంలో మీకు నివాసం కల్పించిన అనంతరం మీరు మీ పాపాల కారణంగా ప్రజలను భూలోకానికి దించిన ఆదమ్ (అ) మీరే కదూ! ఒకవేళ మీరు ఆ పాపం చేయకుండా ఉంటే, ప్రజలు భూమిపైకి వచ్చేవారు కారు,' అని అన్నారు. దానికి ఆదమ్ (అ), 'అల్లాహ్ తన దైవదోత్యానికి ఎన్నుకున్న, స్వయంగా సంభాషించిన, శిలాఫలకాలు ప్రసాదించిన మూసా (అ) మీరే కదూ! మరి మీ తొరాతు నా జన్మానికి ఎంతకాలం ముందు వ్రాయ బడిందని ఉంది,' అని అడిగారు. దానికి మూసా (అ), '40 సంవత్సరాలు,' అని అన్నారు. అప్పుడు ఆదమ్ (అ), 'ఇంకా తొరాతులో, " ..ఆదమ్ (అ) తన ప్రభువు పట్ల అవిధేయతకు గురయ్యాడు, మార్గం తప్పాడు..." (తా-హ్, 20:121) అని ఉందా" అని అడిగారు. దానికి మూసా (అ), 'అవును, ఇలా వ్రాసి ఉంది,' అని అన్నారు. అప్పుడు ఆదమ్ (అ), 'మరి అటు వంటప్పుడు నన్ను ఎందుకు విమర్శిస్తున్నారు. అప్పుడు నేను అసహాయతకు గురయ్యాను, అల్లాహ్ (త) దాన్ని నా విధి వ్రాతలో, నా జన్మానికి 40 సంవత్సరాల ముందే వ్రాసి ఉంచాడు. అందువల్ల నన్ను విమర్శించడం సరికాదు' అని అన్నారు. దీన్ని ప్రస్తావించి ప్రవక్త (స) ఈ విధంగా ఆదమ్ మూసాను అధిగమించారు," అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

(٤) - ٨٢ [متفق عليه] (٣١/١)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ: "إِنَّ خَلْقَ أَحَدِكُمْ يُجْمَعُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نَظْفَةً، ثُمَّ يَكُونُ عِلْقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَكًا بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: فَيَكْتُبُ عَمَلَهُ، وَاجِلَهُ وَرِزْقَهُ، وَشَقِيَّ أَوْ سَعِيدَهُ، ثُمَّ يَنْفَخُ فِيهِ الرُّوحَ، فَوَالَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا زِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَنْخُلُهَا. وَإِنْ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا زِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَنْخُلُهَا".

82.(4) [1/31-ఏకీభవితం]

ఇబ్నె మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీ లోని ప్రతి ఒక్కరి జన్మం ఇలా జరుగుతుంది. 40 రోజుల వరకు తల్లి గర్భంలో వీర్యం భద్రపరచబడు తుంది. ఆ తరువాత 40 రోజులలో ఈ వీర్యం గడ్డకట్టిన రక్తంలా మారు తుంది. ఆ తరువాత 40 రోజుల్లో మాంసం ముక్కలా మార తుంది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (త) ఒక దూతను 4 విషయాలను గురించి నిర్దేశించి పంపు తాడు. ఆదూత అతని ఆచరణను అతని మరణాన్ని, అతని ఉపాధిని, అతని అదృష్టం లేదా దురదృష్టాలను వ్రాస్తాడు. ఆ తరువాత అతని శరీరంలో ఆత్మ ఉన్నాడని తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేని, అల్లాహ్ (త) సాక్షి! మీలోని ఒకవ్యక్తి జీవితాంతం మంచి పనులు చేస్తాడు, చివరికి అతనికి స్వర్గానికి మధ్య ఒక గజం దూరం ఉంటుంది. కాని విధివ్రాత (తఖ్దీర్) అతన్ని అధిగమిస్తుంది. ఫలితంగా పాపకార్యం చేసి నరకంలో ప్రవేశిస్తాడు. అదేవిధంగా మీలోని ఒక వ్యక్తి జీవితాంతం పాపకార్యాలు చేస్తాడు. చివరికి అతనికి నరకానికి మధ్య ఒక్కగజం దూరం ఉంటుంది. కాని అతని విధి వ్రాత అధిగమిస్తుంది. చివరి కాలంలో పుణ్య కార్యాలు చేసి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు." 46 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٥) - ٨٣ [متفق عليه] (٣١/١)

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الْعَبْدَ لَيَعْمَلُ عَمَلِ أَهْلِ النَّارِ وَإِنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَيَعْمَلُ عَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنَّهُ مِنْ أَهْلِ النَّارِ، وَإِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالْخَوَاتِيمِ".

83.(5) [1/31-ఏకీభవితం]

సహల్ బిన్ స'అద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "వాస్తవంగా ఒక వ్యక్తి పాప కార్యాలు చేస్తాడు, కాని అతడు స్వర్గవాసి అయి ఉంటాడు. అదేవిధంగా ఒక వ్యక్తి, పుణ్య కార్యాలు చేస్తాడు కాని అతడు నరకవాసి అయి ఉంటాడు. అంటే ఆచరణలు అంతిమదశపై ఆధారపడి ఉంటాయి." 47 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٦) - ٨٤ [صحيح] (٣١/١)

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ، قَالَتْ: دُعِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى جَنَازَةِ صَبِيٍّ مِّنَ الْأَنْصَارِ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! طَوَّبَى لِهَذَا، عَصَفُورٌ مِّنْ عَصَافِيرِ الْجَنَّةِ، لَمْ يَعْمَلِ السُّوءَ وَلَمْ يُرْكَبْهُ. فَقَالَ: "أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ يَا عَائِشَةُ! إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ لِلْجَنَّةِ أَهْلًا، خَلَقَهُمْ لَهَا وَهُمْ فِي أَصْلَابِ آبَائِهِمْ، وَخَلَقَ لِلنَّارِ أَهْلًا، خَلَقَهُمْ لَهَا وَهُمْ فِي أَصْلَابِ آبَائِهِمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

84.(6) [1/31-దృఢం]

'ఆయి'షహ్ (ర) కథనం: ఒకసారి ప్రవక్త (స) ను ఒక అ'న్నాసీ బాలుని జనా'జహ్ నమా'జుకు పిలవటం జరిగింది. అప్పుడు నేను, ఓ ప్రవక్తా! 'ఆ బాలునికి శుభం, సంతోషం కలుగు గాక! ఆ బాలుడు స్వర్గ పిచ్చుకల్లో ఒక పిచ్చుకవంటి వాడు, ఆ బాలుడు ఎటు వంటి పాపమూ చేయలేదు. అంటే ఇంకా ఆ వయస్సుకు చేరనే లేదు.' అది విన్న ప్రవక్త (స), 'ఆయి'షహ్, నువ్వు అలా భావిస్తున్నావా? కాని వాస్తవం దానికి భిన్నంగా ఉంది. అంటే ఎవరినీ స్వర్గ వాసులని లేదా నరకవాసులని నిర్ధారించ కూడదు. ఎందు కంటే అల్లాహ్ స్వర్గంకోసం కొందరిని సృష్టించి ఉన్నాడు- వారింకా తమ తండ్రుల వీపులో ఉండగానే. అదేవిధంగా నరకం కోసం కొందరిని సృష్టించి ఉన్నాడు - ఇంకా వారు తమ తండ్రుల వీపులో ఉండగానే' అని అన్నారు. 48 (ముస్లిమ్)

46) వివరణ-82: (స్వర్గవాసి లేదా నరకవాసి కావటం అంతిమ ఘడియ్యపై ఆధారపడి ఉంది. అంతిమ ఘడియ్య మంచిదైతే స్వర్గం, అంతిమ ఘడియ్య చెడ్డదైతే నరకం. ఒక్క గజం అంటే అత్యంత సమీపం అని పేర్కొనడం జరిగింది.

47) వివరణ-83: అంటే అంతిమ దశలో పుణ్యకార్యాలు చేస్తే స్వర్గవాసి, అదేవిధంగా అంతిమదశలో పాప కార్యాలు చేస్తే నరకవాసి.

48) వివరణ-84: అంటే ఈ 'హదీసు' ద్వారా స్వర్గవాసి లేదా నరకవాసి కావటం సత్కార్యాలు లేదా

(٨٠ - [٧]) (متفق عليه) (٣١/١)

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَقَدْ كَتَبَ مَقْعَدُهُ مِنَ النَّارِ وَمَقْعَدُهُ مِنَ الْجَنَّةِ". قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَفَلَا تَنْكُلُ عَلَى كِتَابَتِنَا وَتَدْعُ الْعَمَلَ؟ قَالَ: "اعْمَلُوا فَكُلُّ مَيَسَّرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ؛ أَمَا مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ فَسَيُيَسَّرُ لِعَمَلِ السَّعَادَةِ، وَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ فَسَيُيَسَّرُ لِعَمَلِ الشَّقَاوَةِ، ثُمَّ قَرَأَ: (فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى: ٩٢: ٥) الْآيَةَ."

85. (7) [1/31-ఏకీభవితం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "ప్రతి వ్యక్తి నివాసం స్వర్గ నరకాల్లో వ్రాయబడి ఉంది. అంటే స్వర్గవాసి లేదా నరకవాసి అవడం అల్లాహ్(త) నిర్ధారించి ఉన్నాడు," అని అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'ఓ ప్రవక్తా! మరి మేము విధివ్రాతను నమ్ముకొని, ఆచరణలను మానివేస్తే,' అని విన్నవించు కున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఆచరణను వదల కండి. ఆచరిస్తూపోండి. ఎవరిని దేన్ని గురించి సృష్టించటం జరిగిందో ఆపని అతనికి సులభతరం చేయబడుతుంది. ఒక వేళ అతను స్వర్గవాసి అయితే సత్కార్యాలు అతనికి సులభ తరం చేయబడతాయి. ఒకవేళ అతను నరకవాసి అయితే

పాపకార్యాలపై ఆధార పడి లేదని, అల్లాహ్(త)పై ఆధారపడిఉందని అర్థం అవు తుంది. అల్లాహ్(త) ఒకవేళ అతని విధివ్రాతలో స్వర్గవాసి అని వ్రాస్తే తప్పకుండా అతన్ని అతడు పుణ్యంచేసినా సరే, పాపం చేసినా స్వర్గంలోకి పంపిస్తాడు. అదేవిధంగా అల్లాహ్(త) అతని విధివ్రాతలో నరకవాసి అని వ్రాసిఉంటే, అతడు పాపం చేసినా పుణ్యంచేసినా నరకంలోకి పంపిస్తాడు. అందువల్ల అల్లాహ్ ఒకవేళ ఆ బాలుణ్ణి నరకం కోసం సృష్టించి ఉంటే నరకంలో పంపిస్తాడు. ఒకవేళ స్వర్గం కోసం సృష్టించి ఉంటే స్వర్గంలోకి పంపుతాడు.

'ఆయిషహ్! అతను స్వర్గవాసి అని నిర్ధారించకూడదు. అయితే ఇతర హదీసుల ద్వారా పిల్లలు ప్రకృతి దర్మమైన ఇస్లామ్పైనే జన్మిస్తారు. బాల్యంలో చనిపోయిన పిల్లలు స్వర్గవాసులే అవుతారని ఆశించవచ్చు. అంటే 'ఆయిషహ్ (ర) ఒకరి గురించి స్వర్గవాసి అని నిర్ధారించటం ప్రవక్త (స)కు నచ్చలేదు. అగ్గిచరజ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్(త)కే ఉంది. (అమీఅల్లముఅలీ)

పాపకార్యాలు అతనికి సులభతరం చేయబడతాయి అని పలికి, "ఫలమ్మా మన అ'అ'తా వత్తఖా వ 'సద్దఖ బిల్ హుస్నా" -కాని, ఎవడైతే (దానధర్మాలు) చేస్తూ దైవభీతి కలిగి ఉంటాడో!" (అల్-లైల్, 92:5) అనే ఆయతును పఠించారు.⁴⁹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(٨٦ - [٨]) (متفق عليه) (٣٢/١)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ حَقَّهُ مِنَ الزَّانِ، أَذَرَكَ ذَلِكَ لَا مَحَالَةَ، فَرَأَى الْعَيْنُ النَّظْرَ، وَزَنَا اللِّسَانُ النَّطْقَ، وَالنَّفْسُ تَمْتَلَى وَتَسْتَهْيِي، وَالْفَرْجُ يُصَدِّقُ ذَلِكَ وَيُكَذِّبُهُ".

وَفِي رَوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ قَالَ: " كَتَبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ نَصِيحُهُ مِنَ الزَّانِ، مَدْرَكَ ذَلِكَ لَا مَحَالَةَ، الْعَيْنَانِ زَانَاهُمَا النَّظْرَ، وَالْأَذْنَانِ زَانَاهُمَا الْإِسْتِمَاعَ، وَاللِّسَانُ زَانَهُ الْكَلَامَ، وَالْيَدُ زَانَاهَا الْبَطْشُ، وَالرَّجُلُ زَانَاهَا الْخَطَا، وَالْقَلْبُ يَهْوَى وَيَتَمَتَّى، وَيُصَدِّقُ ذَلِكَ الْفَرْجُ وَيُكَذِّبُهُ".

86.(8) [1/32-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) మానవుని కోసం వ్రాసిపెట్టిన వ్యభిచార భాగం తప్పకుండా లభించిఉంటుంది. నిషిద్ధ వస్తువుల వైపు చూడటం కళ్ళ వ్యభిచారం అవుతుంది, నిషిద్ధ విషయాలుపలకటం నోటివ్యభిచారం అవుతుంది. అంటే పరాయి స్త్రీలతో అశ్లీల విషయాలు మాట్లాడటం, అంత

49) వివరణ-85: ఖురఆన్లో ఈ సూరహ్ పూర్తిగా ఉంది: "కాని ఎవడైతే (దానధర్మాలు) చేస్తూ దైవభీతి కలిగిఉంటాడో! మరియు మంచిని నమ్ముతాడో! అతనికి మేము మేలు కొరకు దారిని సులభం చేస్తాము. కాని ఎవడైతే పసినారితనం చేస్తూ, నిర్లక్ష్యవైఖరిని అవలంబిస్తాడో! మరియు మంచిని అబద్ధమని తిరస్కరిస్తాడో! అతనికి మేము చెడుకొరకు దారిని సులభం చేస్తాము. మరియు అతడు నశించిపోయి నప్పుడు, అతని ధనం అతనికి ఎలా ఉపయోగ పడుతుంది?" (సూరతులైల్, 92:5-11)

అంటే ఆచరణను వదలివేయటం విశ్వాసం అనిపించుకోదు. మీరు ఆచరిస్తూపోండి. మంచి లేదా చెడును ఆచరించటం కూడా విధివ్రాతలో భాగమే. ఒకవేళ మీరు మంచిచేస్తే, మీ విధివ్రాతలో అది వ్రాయబడి ఉంది. ఒకవేళ చెడుచేస్తే అది కూడా మీ విధివ్రాతలో వ్రాయబడి ఉన్నట్లే.

రాత్మ దాన్ని కోరుతుంది. మర్మాంగం దాన్ని ధృవీకరిస్తుంది లేదా తిరస్కరిస్తుంది." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ముస్లిమ్ ఊల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "మానవునిపై అతని వ్యభిచారం, చెడు భాగం వ్రాసిపెట్టబడి ఉంది. దాన్ని అతడు తప్పుకుండా పొందితీరుతాడు. కళ్ళ వ్యభిచారం పరాయి స్త్రీలను దురుద్దేశంతో చూడటం అవుతుంది. చెవుల వ్యభిచారం అశ్లీల మాటలను వినటం అవుతుంది. నోటి వ్యభిచారం అశ్లీల విషయాలను పలకటం అవుతుంది. చేతుల వ్యభిచారం పట్టుకోవటం అంటే పరాయి స్త్రీలను దురుద్దేశంతో ముట్టుకోవటం అవుతుంది. కాళ్ళ వ్యభిచారం పాప కార్యాల వైపు నడవటం, వెళ్ళటం అవుతుంది. మనసు దాన్ని కోరుతుంది. అయితే మర్మాంగం దాన్ని ధృవీకరిస్తుంది లేదా తిరస్కరిస్తుంది.

(۳۲/۱) (صحيح) [۹] - ۸۷

وَعَنْ عُمَرَ بْنِ حُصَيْنٍ: أَنَّ رَجُلَيْنِ مِنْ مُزَيْنَةَ قَالَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَرَأَيْتَ مَا يَفْعَلُ النَّاسُ الْيَوْمَ وَيَكْخُونُ فِيهِ؟ أَسْأَلُ فُضَيْي عَلَيْهِمْ وَمَضَى فِيهِمْ مِنْ قَرَسَبِقٍ، أَوْ فِيمَا يَسْتَفْتِلُونَ بِهِ مِمَّا آتَاهُمْ بِهِ نَبِيُّهُمْ وَتَبَيَّتَ الْحَجَّةُ عَلَيْهِمْ؟ فَقَالَ: "لَا، بَلْ شَيْءٌ فُضَيْي عَلَيْهِمْ وَمَضَى فِيهِمْ، وَتَصَدَّقُوا ذَلِكَ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: (وَأَنْفُسٌ وَمَا سَوَّاهَا؛ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا؛ ۹۱: ۷-۸). رواه مسلم .

87. (9) [1/32-దృఢం]

ఇమ్రాన్ బిన్ 'హుస్సైన్ (ర) కథనం: "ము'జ్జెన తెగకు చెందిన ఇద్దరువ్యక్తులు ప్రవక్త(స) వద్దకు వచ్చి ప్రవక్తా! ప్రజలుచేసేఆచరణలు, వాటికోసం చేసే కృషిప్రయత్నాలు మొదలైనవన్నీ వారి విధివ్రాతలో వ్రాసి పెట్టబడి ఉన్నాయా? లేక వారి ప్రవక్త తీసుకు వచ్చిన వాటిని వారు స్వీకరించటం, వారికి తెలియపరచటం కొత్త విషయాలా," అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) వీటిలో ఏదీ కొత్తదికాదు, వారి విధి వ్రాతలో వ్రాయబడి ఉన్నదే జరుగుతుంది. దీన్ని అల్లాహ్(త) ఆయతు ధృవీకరిస్తుంది: " మానవ ఆత్మ మరియు దానిని తీర్చిదిద్దిన ఆయన (అల్లాహ్) సాక్షిగా, ఆతరువాత ఆయనే దానికి దుష్టతనాన్ని మరియు దైవభీతిని తెలియ పరిచాడు." (అన్-నఖ్శ్, 91:7-8) అని అన్నాడు. ⁵⁰ (ముస్లిమ్)

50) వివరణ-87: అంటే ప్రపంచంలో జరిగేవన్నీ విధివ్రాత ప్రకారం జరుగుతున్నాయి. అదిలో ఇవన్నీ వ్రాయబడ్డాయి. వీటిలో కొత్తదేమీ కాదు.

۸۸ - [۱۰] (صحيح) (۳۲/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنِّي رَجُلٌ شَابٌ، وَأَنَا أَخَافُ عَلَى نَفْسِي الْعَنَتَ، وَلَا أَجِدُ مَا أَتَرَوُجُ بِهِ النِّسَاءَ، كَأَنَّهُ يَسْتَأْذِنُهُ فِي الْإِخْتِصَاءِ، قَالَ: فَسَكَتَ عَنِّي، ثُمَّ قُلْتُ مِثْلَ ذَلِكَ، فَسَكَتَ عَنِّي، ثُمَّ قُلْتُ مِثْلَ ذَلِكَ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَا أَبَا هُرَيْرَةَ! جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا أَنْتَ لَاقٍ، فَاخْتَصْ عَلَى ذَلِكَ أَوْ ذَرِّ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

88. (10) [1/32-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) ను, "నేను యువకుడిని, నేనెక్కడ వ్యభిచారానికి గురవుతానోనని భయపడుతున్నాను. పెళ్ళిచేసుకుందామా అంటే అంత స్తోమత నాదగ్గర లేదు. అంటే అబూ హురైరహ్ (ర) మగ తనాన్ని తొలగించుకునేందుకు అనుమతికొరారు. అది విన్న ప్రవక్త (స) మౌనంగా ఉన్నారు. సమాధానం ఇవ్వలేదు. మళ్ళీ నేను విన్నవించుకున్నాను, మళ్ళీ ప్రవక్త (స) ఎటువంటి సమాధానం ఇవ్వలేదు. నేను మళ్ళీ విన్నవించుకున్నాను. ప్రవక్త (స) మౌనంగా ఉన్నారు. మూడవ సారి విన్న తరువాత ప్రవక్త (స) నీకు జరగబోయేవన్నీ విధివ్రాతలో వ్రాయబడిఉన్నాయి. కలం వ్రాసి ఎండిపోయింది. అందువల్ల నీవు మగతనం తొలగించుకున్నా (ఖస్సీ చేసుకున్నా), తొలగించుకున్నా (ఖస్సీ చేసుకోకపోయినా) సమానమే" అని అన్నారు. ⁵¹ (బు'ఖారీ)

۸۹ - [۱۱] (صحيح) (۳۳/۱)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَفَرٍ بْنِ الْعَاصِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ قُلُوبَ بَنِي آدَمَ كُلَّهَا بَيْنَ إصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ كَقَلْبٍ وَاحِدٍ، يَصْرِفُهُ كَيْفَ يَشَاءُ" ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "اللَّهُ مُصْرِفُ الْقُلُوبِ صَرَفَ قُلُوبِنَا عَلَى طَاعَتِكَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

89. (11) [1/33-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మీ బిన్ 'ఆస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మానవులందరి హృదయాలు అల్లాహ్ (త) రెండు వ్రేళ్ళమధ్య ఉన్నాయి. ఒకే హృదయంలా

51) వివరణ-88: అంటే మంచి చెడులన్నీ విధివ్రాతలో వ్రాయబడి ఉన్నాయి. ఖస్సీ చేసుకున్నా చేసుకోకపోయినా ఎటువంటి లాభంలేదు.

ఉంటాయి. అల్లాహ్(త) తాను కోరినవిధంగా మళ్ళిస్తూ ఉంటాడు అని పలికి, ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రార్థించారు, "ఓ హృదయాలను మళ్ళించే వాడా! మా హృదయాలను నీ వినయ విధేయతల వైపు మళ్ళించు. అంటే నీ పట్ల విధేయత కలిగి ఉండే భాగ్యం ప్రసాదించు." (ముస్లిమ్)

90. (12) [1/33-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రతి బిడ్డ ప్రకృతి దర్మమైన ఇస్లామ్మైన జన్మిస్తాడు, కాని తరువాత అతని తల్లిదండ్రులు అతన్ని యూదుని గానో, క్రైస్తవుని గానో, అగ్ని ఆరాధకుని గానో మార్చి వేస్తారు. అంటే తమలా మార్చివేస్తారు. అదేవిధంగా జంతువు ఆరోగ్యంగా ఉన్న జంతువును క్షేమంగా జన్మ మిస్తుంది. అందులో ఎటువంటి లోపం ఉండదు. తరువాత ప్రజలు దాని చెవులు, ముక్కు కొన లోపా లకు గురిచేస్తారు అని పలికి ఈ వాక్యం పఠించారు: "అల్లాహ్ మానవులను ఏ స్వభావంతో పుట్టించాడో, ఆ స్వభావంపైననే వారు ఉంటారు. అల్లాహ్ సృష్టి స్వభా వాన్ని (ఎవ్వరూ) మార్చలేరు. ఇదే సరైన దర్మం." (అర్-రూమ్, 30:30). (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

91. (13) [1/33-దృఢం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మా మధ్య బోధించటానికి నిలబడి, ఈ ఐదు విషయాల గురించి ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. 1. అల్లాహ్(త) నిద్రవోడు; 2. ఎందు కంటే నిద్రవోవటం అతనికి తగదు; 3. ఇంకా

అల్లాహ్(త) ఉపాధిని పెంచుతూ తగ్గిస్తూ ఉంటాడు; 4. రాత్రి ఆచరణ ఆయన వైపునకు, పగటి ఆచరణకంటే ముందుగా చేరుతుంది. అదేవిధంగా పగటి ఆచరణ రాత్రి ఆచరణ కంటే ఆయన వద్దకు ముందుగా చేరుకుంటుంది; 5. ఆయన తెర వెలుగు. ఒకవేళ దాన్ని తొలగిస్తే, ఆయన దృష్టి ఎంత వరకు పడుతుందో అంతవరకు సృష్టితాలను మాడ్చివేస్తుంది. (ముస్లిమ్)

92. (14) [1/33-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ చేయి నిండిఉంది. అంటే ఆయన నిధినిండి ఉంది. ఖర్చుచేయటం వల్ల ఎటువంటి తరుగుఉండదు. రాత్రి పగలు నిరంతరం ఇస్తూ ఉంటాడు. మీరు చూస్తున్నారు కదా! భూమ్యా కాశాలను సృష్టించి నప్పటి నుండి ఎలా ఖర్చుపడు తున్నాడో! కాని అతని నిధిలో ఎటువంటి తరుగుదల ఏర్పడ లేదు. అల్లాహ్ (త) సింహాసనం నీటిపై ఉండేది. ఇంకా ఆయన చేతిలోనే ఉపాధి తూనిక ఉంది. ఆయనే హెచ్చు తగ్గులు చేస్తూ ఉంటాడు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో, "అల్లాహ్(త) కుడిచేయి నిండి ఉంది" అని ఉంది. ముస్లిమ్ గురువుగారైన ఇబ్ను నమీర్ ఈ పదాలు సేకరించారు. అల్లాహ్(త) చేయి నిండిఉంది. ఆయన ఎల్లప్పుడూ ఖర్చుచేసే వాడు, ప్రసాదించేవాడూను. రాత్రిపగలు నిరంతరం ఖర్చు చేయడం వల్ల ఆయన నిధిలో ఎటువంటి తరుగుదల ఏర్పడదు.

93. (15) [1/34-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)ను అవిశ్వాసుల సంతానం గురించి ప్రశ్నించటం జరిగింది. అంటే వారు 'స్వర్గాసుల లేక నరకవాసుల,' అని.

94. (16) [1/34-ఏకీభవితం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మా మధ్య బోధించటానికి నిలబడి, ఈ ఐదు విషయాల గురించి ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. 1. అల్లాహ్(త) నిద్రవోడు; 2. ఎందు కంటే నిద్రవోవటం అతనికి తగదు; 3. ఇంకా

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)ను అవిశ్వాసుల సంతానం గురించి ప్రశ్నించటం జరిగింది. అంటే వారు 'స్వర్గాసుల లేక నరకవాసుల,' అని.

దానికి ప్రవక్త (స) సమాధానమిస్తూ, 'ఎవరు ఏమి ఆచరిస్తారో అల్లాహ్(త) కు బాగాతెలుసు.' అని అన్నాడు.⁵² (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

رَعَدُصَ وَبِهَاغَمِ الْفَصْلُ الثَّانِي

(٩٤ - ١٦) [(ضعيف) (٣٤/١)]

وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ، فَقَالَ لَهُ، أَكْتُبْ. فَقَالَ: مَا أَكْتُبُ؟ قَالَ: أَكْتُبُ الْقَدَرَ. فَكُتِبَ مَا كَانَ وَمَا هُوَ كَائِنْ إِلَى الْآبِدِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ، وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ إِسْنَادًا.

94. (16) [1/34-బలహీనం]

'ఉబాదా బిన్ 'సామిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అన్నిటికంటే ముందు అల్లాహ్(త) కలాన్ని సృష్టించాడు. ఆ కలంతో, 'వ్రాయు,' అని అన్నాడు. కలం, 'ఏమి వ్రాయాలి,' అని విన్నవించుకుంది. దానికి అల్లాహ్(త) 'విధివ్రాతను వ్రాయు,' అని అన్నాడు. అనంతరం కలం వ్రాయవలసినదేదో వ్రాసింది." (తిర్మిజి) / ఏకోల్లేఖన ఆధారాలు)

(٩٥ - ١٧) [(لم تتم دراسته) (٣٤/١)]

وَعَنْ مُسْلِمِ بْنِ يَسَارٍ، قَالَ: سَأَلَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: (وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ؛ ٧: ١٧٢) الْآيَةَ. قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُسْأَلُ عَنْهَا فَقَالَ: "إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ بِيَمِينِهِ، فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ ذُرِّيَّةً، فَقَالَ: خُلِقَتْ هَؤُلَاءِ لِلْجَنَّةِ، وَيَعْمَلُ أَهْلُ الْجَنَّةِ يَعْمَلُونَ، ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ ذُرِّيَّةً، فَقَالَ: خُلِقَتْ هَؤُلَاءِ لِلنَّارِ، وَيَعْمَلُ أَهْلُ النَّارِ يَعْمَلُونَ". فَقَالَ رَجُلٌ: فَبَيْنَ الْعَمَلِ؟ يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ إِذَا خَلَقَ الْعَبْدَ لِلْجَنَّةِ؛ اسْتَعْمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى عَمَلٍ مِمَّنْ أَعْمَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهُ بِهِ الْجَنَّةَ، وَإِذَا خَلَقَ الْعَبْدَ لِلنَّارِ؛ اسْتَعْمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى عَمَلٍ مِمَّنْ أَعْمَلَ أَهْلُ النَّارِ فَيَدْخُلُهُ بِهِ النَّارَ". رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

95. (17) [1/34-అపరిశోధితం]

52) వివరణ-93: అంటే అప్పుడు దాన్ని గురించి ఎటువంటి దైవవాణి అవతరించలేదు. అందువల్ల అల్లాహ్(త) జ్ఞానం గురించి మాత్రమే పేర్కొన్నారు. కాని తరువాత పిల్లలందరూ ప్రకృతి ధర్మంపై జన్మిస్తారని పేర్కొన్నారు. బాల్యంలో చనిపోతే స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారన్నదే సరైన నమ్మకం.

ముస్లిమ్ బిన్ యసార్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ (ర) ను "వ ఇజ్ అఖజ్" రబ్బుక మిన్ బనీ ఆదమ..." (అల్ అ'అరాఫ్, 7:172) - 'మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) నీ ప్రభువు ఆదమ్ సంతతివారి వీపులనుండి వారి సంతానాన్ని తీసి... ' అనే ఆయతు వివరణ గురించి ప్రశ్నించటం జరిగింది. దానికి 'ఉమర్ (ర), "ప్రవక్త (స)ను కూడా దీన్ని గురించి ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), 'అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ) ను సృష్టించి, అనంతరం అతని వీపుపై తనకుడిచేత్తో నిమిరాడు. ఆ తరువాత అతని వీపునుండి అతని సంతానాన్ని తీసి, 'వీరిని స్వర్గం కోసం సృష్టించాను, వీళ్ళు సత్కార్యాలు చేస్తారు,' అని పలికి, మళ్ళీ రెండవసారి ఆదమ్ (అ) వీపుపై చేత్తో నిమిరి అతని వీపు నుండి అతని సంతానాన్ని తీసి, 'వీరిని నరకం కోసం సృష్టించాను. వీళ్ళు పాపకార్యాలు చేస్తారు,' అని ఆదేశించాడు,' అని అన్నాడు."

ప్రవక్త (స) ప్రవచనాలు విని ఒక వ్యక్తి, 'ఓ ప్రవక్త! మరి సత్కార్యాలు చేసి ఏం లాభం!' అని విన్నవించుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) సమాధానమిస్తూ, 'అల్లాహ్(త) ఒక వ్యక్తిని స్వర్గం కోసం సృష్టించి ఉంటే, అతనితో సత్కార్యాలు చేయిస్తాడు. అతడు మరణించే వరకు సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉంటాడు. ఫలితంగా అతడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. అదే విధంగా ఒక వ్యక్తిని నరకం కోసం సృష్టించి ఉంటే, అతని ద్వారా పాపకార్యాలు చేయిస్తాడు. మరణించేవరకు ఆ వ్యక్తి పాపకార్యాలు చేస్తూ ఉంటాడు. ఫలితంగా నరకంలో ప్రవేశిస్తాడు,' అని అన్నాడు." (మాలిక్, తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

(٩٦ - ١٨) [(صحيح) (٣٥/١)]

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَفِي يَدَيْهِ كِتَابَانِ، فَقَالَ: "أَتُرَوْنَ مَا هَذَا الْكِتَابَانِ؟" قُلْنَا: لَا، يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِلَّا أَنْ تُخْبِرَنَا. فَقَالَ لِلَّذِي فِي يَدِهِ الْيُمْنَى: "هَذَا كِتَابٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ، فِيهِ أَسْمَاءُ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَأَسْمَاءُ آبَائِهِمْ وَقَبَائِلِهِمْ، ثُمَّ أَجْمَلَ عَلَى آخِرِهِمْ، فَلَا يَزَادُ فِيهِمْ وَلَا يَنْقُصُ مِنْهُمْ أَبَدًا". ثُمَّ قَالَ لِلَّذِي فِي شِمَالِهِ: "هَذَا كِتَابٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ فِيهِ أَسْمَاءُ أَهْلِ النَّارِ، وَأَسْمَاءُ آبَائِهِمْ وَقَبَائِلِهِمْ، ثُمَّ أَجْمَلَ عَلَى آخِرِهِمْ، فَلَا يَزَادُ فِيهِمْ وَلَا يَنْقُصُ مِنْهُمْ أَبَدًا". فَقَالَ أَصْحَابُهُ: فَبَيْنَ الْعَمَلِ يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنْ كَانَ أَمْرٌ قَدْ فُرِغَ مِنْهُ؟ فَقَالَ: "سَدِّدُوا وَقَارِبُوا! فَإِنَّ صَاحِبَ الْجَنَّةِ يُخْتَمُ لَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنْ عَمِلَ أَيَّ عَمَلٍ. وَإِنَّ صَاحِبَ النَّارِ يُخْتَمُ لَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ

النَّارِ وَإِنْ عَمِلَ أَيُّ عَمَلٍ". ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَهُمَا قَبْلَهُمَا، ثُمَّ قَالَ: "فَرَعَ رَبُّكُمْ مِنَ الْعِبَادِ (...فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ؛ ۴۲: ۷)". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

96. (18) [1/35-ద్వంద్వి]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) బయటకు వచ్చారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) చేతిలో రెండు పుస్తకాలు ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) మమ్మల్ని ఉద్దేశించి, 'నా చేతిలో ఉన్న రెండు పుస్తకాలు ఏమిటో మీకు తెలుసా?' అని అన్నారు. దానికి మేము, 'తెలియదు. కాని తమరు తెలియ పరిస్తే!' అని అన్నాము. ప్రవక్త (స) తన కుడిచేతిపైపు సైగ చేస్తూ, 'ఇది దైవగ్రంథం, ఇందులో స్వర్గవాసుల పేర్లు, వారి తండ్రుల పేర్లు వారి వంశాల పేర్లు వ్రాసి ఉన్నాయి. ఇంకా వాటిని నిర్ధారించటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఇందులో హెచ్చుతగ్గులు అసాధ్యం,' అని అన్నారు.

ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) తన ఎడమ చేతిపైపు సైగ చేస్తూ ఇది దైవగ్రంథం, ఇందులో నరకవాసుల పేర్లు, వారి తండ్రుల పేర్లు, వారి వంశాలపేర్లు వ్రాసి ఉన్నాయి. ఇంకా వాటిని నిర్ధారించటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఇందులో హెచ్చుతగ్గులు అసాధ్యం అని అన్నారు. అనుచరులు అది విని, 'అన్నీ వ్రాసి ఉన్నప్పుడు, ఆచరించి ఏమిలాభం,' అని విన్నవించు కున్నారు.

అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'రుజుమార్గాన్ని, మధ్య మార్గాన్ని అనుసరించండి, ఇంకా సత్యమార్గాన్ని అంటి పెట్టుకొని ఉండండి, దైవసాన్నిహిత్యం కోసం కృషి చేయండి. ఎందు కంటే స్వర్గవాసుల చివరి కర్మలు స్వర్గవాసుల కర్మల్లా ఉంటాయి, జీవితాంతం వారి కర్మలు ఎలా ఉన్నాసరే. అదే విధంగా నరకవాసుల చివరి కర్మలు నరకవాసుల కర్మల్లా ఉంటాయి. జీవితాంతం వారి కర్మలు ఎలా ఉన్నాసరే.'

ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) తన రెండు చేతులపై సైగ చేసి, వాటిని ఉంచి, "మీ ప్రభువు దాసుల పనులను పూర్తిచేసి ఉన్నాడు. అంటే ఆయన ఒక వర్గం స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తుందని, మరో వర్గం నరకంలో ప్రవేశిస్తుందని నిర్ధారించుకొని ఉన్నాడు," ('అష్-షూరా', 42:7) అని అన్నారు. (తిర్మిజీ)

(۳۶/۱) (لم تتم دراسته) [۱۹] - ۹۷

وَعَنْ أَبِي خَزَامَةَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَرَأَيْتَ رُفِئَ سَنَرُفِيهَا، وَدَوَاءَ تَنَادَايَ بِهِ، وَتَقَاةَ تَنَقِّيَهَا، هَلْ تَرُدُّ مِنْ قَدَرِ اللَّهِ شَيْئًا؟ قَالَ: "هِيَ مِنْ قَدَرِ اللَّهِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

97. (19) [1/36-అపరిశోధితం]

అబూ 'ఖుజామహ్ తన తండ్రి ద్వారా కథనం: నేను ప్రవక్త (స)ను "మేము చేసుకునే మంత్రతంత్రాలు, చికిత్సలు, ఇంకా రక్షణ కోసం ఉంచుకునే ఆయుధాలు మొదలైనవన్నీ అల్లాహ్ విధివ్రాతను మార్చగలవా?" అని విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స) ఇవి కూడా అల్లాహ్(త) విధివ్రాతలోనివే అని సమాధానం ఇచ్చారు." ⁵³ (అ'హ్మద్, తిర్మిజీ, ఇబ్ను మాజహ్)

(۳۶/۱) (لم تتم دراسته) [۲۰] - ۹۸

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَنَحْنُ نَتَنَارَعُ فِي الْقَفْرِ، فَغَضِبَ حَتَّى احْمَرَّتْ وَجْهَهُ، حَتَّى كَانَمَا فُقِيَ فِي وَجْهَيْهِ حَبُّ الرَّمَانِ، فَقَالَ: "إِبْهَذَا أَمْرُنُمْ؟ أَمْ بِهَذَا أُرْسِلْتُ إِلَيْكُمْ؟ إِنَّمَا هَٰذَا مِنْ كَلِّ قَبْلَكُمْ حِينَ تَتَارَعُوا فِي هَٰذَا الْأَمْرِ، عَزَمْتُ عَلَيْكُمْ، إِلَّا تَتَنَارَعُوا فِيهِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ. وَقَالَ حَدِيثٌ غَرِيبٌ لَا نَعْرِفُهُ إِلَّا مِنْ هَٰذَا الْوَجْهِ مِنْ حَدِيثِ صَالِحِ الْمَرِيِّ وَلَهُ غَرَائِبٌ يَتَقَرَّدُ بِهَا لَا يَتَابَعُ عَلَيْهَا قُلْتُ: لَكِنْ يَشْهَدُ لَهُ الَّذِي بَعْدَهُ.

98. (20) [1/36-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: మేము విధి వ్రాతను గురించి చర్చించుకుంటున్నాము. ఇంతలో ప్రవక్త (స) విచ్చేశారు. విధివ్రాతను గురించి మేము చర్చించు కోవటం విని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ప్రవక్త (స) ముఖం ఎర్రగా మారి పోయింది. బుగ్గలు దానిమ్మ పండులా ఎర్రగా మారి పోయాయి. అనంతరం, "మీకు దీన్ని గురించే ఆదేశించ బడిందా లేక దీని గురించే నేను మీ వద్దకు పంపబడ్డానా? మీకు పూర్వం జాతులు దీన్ని

53) వివరణ-97: అంటే ప్రతి విషయం దైవం వ్రాసిపెట్టిన విధివ్రాత ప్రకారం జరుగుతుంది. అల్లాహ్ వ్యాధిని సృష్టిస్తే, దాని చికిత్స కూడా సృష్టించాడు. ఈ వ్యాధి ఫలానా మందు వల్ల నయం అవుతుంది, ఈ బాధ ఫలానా మంత్రం ద్వారా నయమవుతుంది, ఫలానా ఆయుధం వల్ల రక్షణ లభిస్తుందని మనం తెలుసుకున్నట్లు.

గురించి చర్చించు కోవటం, కలహించు కోవటం వల్లనే నాశనం అయ్యాయి. ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నా, ఇక మీదట విధివ్రాత విషయంలో ఎన్నడూ చర్చించు కోకండి," అని హెచ్చరించారు. (తిర్మిజీ / ఏకొల్లేఖనం)

(۳۷/۱) (حسن) [۲۱] - ۹۹

وَرَوَى ابْنُ مَاجَةَ فِي الْقَدْرِ نَحْوَهُ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ.

99. (21) [1/36-ప్రామాణికం]

దీనినే ఇబ్న్ మాజహ్, అమ్ర్ బిన్ షు'బబ్ అతని తండ్రి మరియు తాతల ద్వారా ఉల్లేఖించారు.

(۳۷/۱) (صحيح) [۲۲] - ۱۰۰

وَعَنْ أَبِي مُوسَى، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ مِنْ قَبْضَةٍ قَبَضَتَهَا مِنْ جَمِيعِ الْأَرْضِ، فَجَاءَ بَنُو آدَمَ عَلَى قَدَرِ الْأَرْضِ، مِنْهُمْ الْأَحْمَرُ وَالْأَبْيَضُ وَالْأَسْوَدُ وَبَيْنَ ذَلِكَ، وَالسَّهْلُ وَالْحَزْنُ، وَالْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

100. (22) [1/36-దృఢం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) ఆదమ్ (అ)ను భూమిలోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి తీసుకున్న పిడికెడు మట్టితో సృష్టించాడు. అంటే అన్నిరకాల మట్టి, ఎర్రమన్ను, తెల్లమన్ను మొదలయినవి తీసుకోవడం జరిగింది. అందువల్ల ఆదమ్ సంతతి కూడా ఆ ప్రకారమే అంటే తెల్లగా, ఎర్రగా, నల్లగా, సున్నిత స్వభావులుగా, కఠిన స్వభావులుగా, పరిశుద్ధ స్వభావులుగా, అపరిశుద్ధ స్వభావులుగా జన్మించారు." (అహ్మద్, తిర్మిజీ, అబూ దావూద్)

(۳۷/۱) (صحيح) [۲۳] - ۱۰۱

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ خَلْقَهُ فِي ظِلْمَةٍ، فَأَلْفَى عَلَيْهِمْ مِنْ نُورِهِ، فَمَنْ أَصَابَهُ مِنْ ذَلِكَ النُّورِ اهْتَدَى، وَمَنْ أَخْطَأَهُ ضَلَّ، فَلِذَلِكَ أَقُولُ: جَفَّ الْقَلَمُ عَلَى عِلْمِ اللَّهِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ.

101.(23) [1/37-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) మానవులను, జిన్నులను చీకటిలో సృష్టించాడు. ఆ తరువాత వారిపై తన కాంతిని వెదజల్లాడు. అందువల్ల అల్లాహ్(త) కాంతి

లభించిన వారికి రుజుమార్గం లభిస్తుంది. అల్లాహ్(త) కాంతి లభించని వారికి మార్గభ్రష్టత వరిస్తుంది. అందువల్లే అల్లాహ్(త) జ్ఞానంపై కలం ఎండి పోయింది' అని అంటున్నాను." (అహ్మద్, తిర్మిజీ)

(۳۷/۱) (صحيح) [۲۴] - ۱۰۲

وَعَنْ أَنَسٍ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُكْرِئُ النَّاسَ يَقُولُ: "يَا مَقْلَبُ الْقُلُوبِ! تَبَّتْ قُلُوبِي عَلَى بَيْتِكَ". فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَمَّا بَكَ وَبِمَا جَلَّتْ بِهِ، فَهَلْ تَخَافُ عَلَيْنَا؟ قَالَ: "نَعَمْ، إِنَّ الْقُلُوبَ بَيْنَ أَصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللَّهِ، يُغْلِبُهَا كَيْفَ يَشَاءُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

102. (24) [1/37-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఈ దు'అను అత్యధికంగా పఠించేవారు, "యా ముఖల్లిబల్ఖులుల్ఖుల్ఖుల్, స'బ్బిత్ ఖల్బీ అలా దీనిక." - 'ఓ హృదయాలను మళ్ళించే వాడా! నా హృదయాన్ని నీ ధర్మపై స్థిరంగాఉంచు,' నేను ప్రవక్త (స) ను, 'దైవప్రవక్తా! మేము మిమ్మల్ని, మీరు తీసుకువచ్చిన ధర్మాన్ని విశ్వసించాము. కాని తమరు మా విషయంలో భయపడి, (మేము ధర్మపై స్థిరంగా ఉండాలని, మరియు ప్రజలకు నేర్పాలని) ఈ దు'ఆ చదువు తున్నారు. తమరి పాపాలన్నీ క్షమించబడ్డాయి గనుక తమకు దీని అవసరం లేదు.' అని విన్నవించు కున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'అవును,' అని సమాధానమిస్తూ, 'దాసుల హృదయాలు అల్లాహ్ (త) రెండు చేతివ్రేళ్ళ మధ్య [అంటే అల్లాహ్ (త) ఆజ్ఞలో, అధికారంలో] ఉన్నాయి. అల్లాహ్(త) తాను కోరినట్టు వాటిని మళ్ళిస్తాడు, (అంటే విశ్వాసానికైనా, అవిశ్వాసానికైనా గురిచేస్తాడు) కాబట్టి విశ్వాసంపై నిలకడగా, స్థిరంగా ఉండమని ప్రార్థిస్తూ ఉండాలి' అని అన్నారు. (తిర్మిజీ, ఇబ్న్ మాజహ్)

(۳۷/۱) (صحيح) [۲۵] - ۱۰۳

وَعَنْ أَبِي مُوسَى، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَثَلُ الْقَلْبِ كَرِيشَةٍ بَارِضٍ فَلَاةٌ يُغْلِبُهَا الرِّيحُ ظَهْرًا لِبَطْنٍ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

103. [1/37-దృఢం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "హృదయం మైదానంలో పడి ఉన్న ఒక రెక్కవంటిది.

దాన్ని గాలి అటూఇటూ మళ్ళిస్తూ ఉంటుంది." 54
(అహ్మద్)

(۳۷/۱) (صحيح) [۲۶] - ۱۰۴

وَعَنْ عَلِيٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يُؤْمِنُ عَبْدٌ حَتَّى يُؤْمِنَ بِالرَّبِّ: يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّي رَسُولُ اللَّهِ بَعَثَنِي بِالْحَقِّ، وَيُؤْمِنُ بِالْمَوْتِ، وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ، وَيُؤْمِنُ بِالْقَدَرِ." رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبْنُ مَاجَةَ.

104. (26) [1/37-ద్వదశం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఈ నాలుగు విషయాలను విశ్వసించనంత వరకు ఎవడూ విశ్వాసి కాలేదు. 1. అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్యులెవరూ లేరని సాక్ష్యం ఇవ్వటం; 2. నేను (ముహమ్మద్-స) దైవ ప్రవక్తను, అని, అల్లాహ్(త) నన్ను(స) సత్యం ఇచ్చి పంపాడని విశ్వసించటం; 3. మరణాన్ని, మరణానంతరం మరల లేవబడటాన్ని విశ్వసించటం; 4. విధి వ్రాతలోని అదృష్టం, దురదృష్టాలను విశ్వసించటం. (తిర్మిజి', ఇబ్నీ మాజహ్)

అంటే ఈ 4 విషయాలను విశ్వసించినవాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి అవుతాడు.

(۳۸/۱) (ضعيف) [۲۷] - ۱۰۵

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "صِنْفَانِ مِنْ أُمَّتِي لَيْسَ لُهُمَا فِي الْإِسْلَامِ نَصِيبٌ: الْمُرْجَأُ وَالْقَدْرِيُّ." رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

105. (27) [1/38-బలహీనం]

ఇబ్నీ అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా అనుచర సమాజంలోని రెండు వర్గాలకు ఇస్లామ్ తో ఎటువంటి సంబంధం లేదు. 1. అల్-ముర్జిజిహ్, 2. అల్- ఖద్రియహ్ (తిర్మిజి' / ఏకోల్లేఖనం, ప్రామాణికం, దృఢం)

(۳۸/۱) (حسن) [۲۸] - ۱۰۶

54) వివరణ-103: హృదయాన్ని అరబ్బీలో ఖల్ఫ్ అంటారు. ఖల్ఫ్ అంటే మళ్ళించడం అని అర్థం. ఎందుకంటే హృదయం లోని ఆలోచనలు ఎల్లప్పుడూ మారుతూ ఉంటాయి. ఒక్కో సారి మంచి, ఒక్కోసారి చెడు ఆలోచనలు వస్తూ ఉంటాయి. అందువల్ల ఇస్లాం పై స్థిరంగా ఉండటానికి ఈ దు'ఆను ఎల్లప్పుడూ పరిస్థూ ఉండాలి.

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "يَكُونُ فِي أُمَّتِي خَسَفٌ وَمَسْخٌ، وَذَلِكَ فِي الْمَكْدَبَيْنِ بِالْقَدَرِ." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَرَوَى التِّرْمِذِيُّ نَحْوَهُ.

106. (28) [1/38-ప్రామాణికం]

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "నా అనుచర సమాజంలో భూమి దిగబడి పోవటం, రూపాలు మారి పోవటం జరుగుతుంది. ఇది విధివ్రాత తిరస్కారుల్లో జరుగు తుంది." 55 (అబూ దావూద్, తిర్మిజి')

(۳۸/۱) (حسن) [۲۹] - ۱۰۷

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْقَدْرِيُّ مَجُوسٌ هَذِهِ الْأُمَّةُ، إِنْ مَرَضُوا فَلَا تَعُوذُوهُمْ، وَإِنْ مَاتُوا فَلَا تَسْهَوُوهُمْ." رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

107. (29) [1/38-ప్రామాణికం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఖద్రియహ్ (విధివ్రాత తిరస్కారులు) ఈ అనుచర సమాజంలోని మజూసీలు. వీరు వ్యాధికి గురైతే పరామర్శించడానికి వెళ్ళకండి, మరణిస్తే జనాభాలో పాల్గొనకండి." 56 (అహ్మద్, అబూ దావూద్)

(۳۸/۱) (ضعيف) [۳۰] - ۱۰۸

وَعَنْ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تُجَالِسُوا أَهْلَ الْقَدَرِ وَلَا تَفَاتِحُواهُمْ." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

108. (30) [1/38-బలహీనం]

'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఖద్రియహ్ వారివద్ద కూర్చోకండి, ఇంకా తీర్పుకు

55) వివరణ-106: ముర్జిజిహ్ అంటే తమ్ముతాము ముస్లిములమని చెప్పుకునే ఒక వర్గం పేరు. వీరు విశ్వసించి ఎటువంటి పాపం చేసినా ఫరవాలేదని, ఆచరణకు విశ్వాసంతో సంబంధంలేదని, విశ్వాసంలో హెచ్చుతగ్గులు జరగవని, మానవులకు ఎటువంటి అధికారాలు లేవని భావిస్తారు. అదేవిధంగా విధివ్రాత తిరస్కారులను, ఖద్రియహ్ అంటారు. వీరు దాసులు స్వతంత్రులని, తమ కర్మలకు సృష్టికర్తలు వీరే అని భావిస్తారు. ఈ రెండూ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురైన వర్గాలే. కొందరు దీన్ని కల్పిత 'హదీసు'గా పేర్కొన్నారు.

56) వివరణ-107: అంటే వీరు తిరస్కారులు లేదా పాపాత్ములు. వీరికి దూరంగా ఉండటం తప్పనిసరి. మజూసీలు అంటే అగ్ని ఆరాధకులు, వీరు అవిశ్వాసులు.

వారి వద్దకు వెళ్ళకండి, ఇంకా వారితో సంబంధాలు పెట్టుకోకండి." (అబూ దావూద్)

(۳۸/۱) [۳۱] - ۱۰۹

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "سَنَّةُ لَعْنَتِهِمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَكُلُّ نَبِيٍّ يُجَابُ: الرَّائِدُ فِي كِتَابِ اللَّهِ، وَالْمُكَذَّبُ بِقَدَرِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَطْلَقُ بِالْجَبَرُوتِ لِيُجَرَّ مِنْ أَذْلِهِ اللَّهُ وَيُزِيلَ مِنْ أَعْرَهِ اللَّهُ، وَالْمُسْتَجْلِلُ لِحَرَمِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَجْلِلُ مِنْ عَنَرَتِي مَا حَرَّمَ اللَّهُ، وَاللَّارِكُ لِسُنَّتِي". رَوَاهُ النَّبِيُّ فِي الْمَنْحَلِ وَرَزَيْنَ فِي كِتَابِهِ.

109. (31) [1/38-అపరిశోధితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "6 రకాలకు చెందిన వ్యక్తులను నేను శపిస్తున్నాను, అల్లాహ్(త) కూడా శపిస్తున్నాడు, ఇంకా ప్రతి ప్రవక్త(అ) శపిస్తున్నాడు. అంటే వీరందరూ శపిస్తున్నారు: 1. అల్లాహ్(త) గ్రంథం విషయంలో హద్దులుమీరి ప్రవర్తించేవాడు, 2. అల్లాహ్ విధి వ్రాతను తిరస్కరించే వాడు, 3. బలవంతంగా దురాక్రమణకు పాల్పడే వాడు, అల్లాహ్(త) గౌరవమిచ్చిన వానిని అగౌరవ పరిచే వాడు, అల్లాహ్(త) అవమానపరచిన వానిని గౌరవించే వాడు, 4. అల్లాహ్(త) నిషేధించిన వాటిని ధర్మసమ్మతం చేసేవాడు.(ఉదా. మక్కహ్ లోని చెట్లను కోయటం, వేటాడటం, అక్కడ యుద్ధం చేయటం మొ.), 5. ప్రవక్త కుటుంబ సభ్యులను హింసించే, వారిని అగౌరవపరచే వాడు, 6. నా సాంప్రదాయాలను, 'హదీసు'లను వదలివేసే వాడు.⁵⁷ (బైహాఖీ-ము'ద్ధల్, ర'జీస్)

57) వివరణ-109: ఈ 'హదీసు'ను ఉల్లేఖించిన వారు 'అయి'షహ్ (ర). ఈమె ప్రవక్త (స) భార్య. 'ఖదీజహ్ (ర) మరణానంతరం దైవదౌత్య, 10వ సంవత్సరంలో 6 లేదా 7 సంవత్సరాల వయస్సులో ప్రవక్త (స)తో వివాహం జరిగింది. వివాహం తరువాత ప్రవక్త (స) 3 సంవత్సరాలు మక్కహ్ లో ఉన్నారు. దైవదౌత్య 13 సంవత్సరంలో ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వలస వెళ్ళిన తరువాత ఉమ్మై రూమాన్ అస్మా' మరియు 'అయి'షహ్ ను తీసుకురమ్మని అబూ బకర్ ను, ఇంకా ఫాతిమహ్, ఉమ్మై కుల్ సూమ్ మరియు 'సాదహ్ మొదలైన వారిని తీసుకురమ్మని 'జైద్ బిన్ 'హరీస్', అబూ రాఫిను

పంపారు. 'అయి'షహ్ (ర) మదీనహ్ వచ్చిన తరువాత తీవ్ర అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. దానివల్ల ఆమె తల వెంట్రుకలు రాతిపోయాయి. 'అయి'షహ్ (ర) ఆరోగ్యం పొందిన తర్వాత ఉమ్మై రూమాన్ కు కూతురును అత్త వారింటికి పంపి ఆచారం గుర్తుకు వచ్చింది. అప్పుడు 'అయి'షహ్ (ర) వయస్సు 9 సంవత్సరాలు. తోటి స్నేహితురాళ్ళతో ఆడుకుంటూ ఉయ్యాల ఉగుతూ ఉంది. ఇంతలో ఆమె తల్లిగారు ఆమెను పిలిచారు. ఆమెకు ఈ సంగతి ఏమాత్రం గుర్తులేదు. తల్లి వద్దకు వచ్చారు. ఆమె ముఖం, కాళ్ళూ, చేతులూ కడిగి తల దువ్వి ఇంటిలోనికి తీసుకొనివెళ్ళారు. వచ్చి ఉన్న అ'న్సారీ స్త్రీలు ఆమె ఇంటిలోనికి రాగానే ఆమెకు శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. దాష్ట సమయాన ప్రవక్త (స) వచ్చారు. శోభన ఆచారాన్ని పూర్తిచేశారు. 'అయి'షహ్ (ర) 9 సంవత్సరాల వరకు ప్రవక్త (స) వెంట ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) మరణించినపుడు ఆమె వయస్సు 18 సంవత్సరాలు. ప్రవక్త (స) మరణానంతరం 'అయి'షహ్ (ర) సుమారు 48 సంవత్సరాలు జీవించారు. 57వ హిజ్రీ శకంలో మరణించారు. అప్పుడు ఆమె వయస్సు 66 సంవత్సరాలు. వాంజ్మలం ప్రకారం మఖ్మరతుల్ బఖీల్ రాత్రిపూట ఆమె ఖనన సంస్కారాలు పూర్తిచేయ బడ్డాయి. ఆమె చాలా గొప్ప పండితురాలు, విద్యా వంతురాలు. ఆమె 2210 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించారు. ఆమె మహాపండితులకు గురువు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "పురుషుల్లో చాలామంది పరిపూర్ణతకు చేరిఉన్నారు. కాని స్త్రీలలో కేవలం మర్యమ్ బిన్తె ఇమ్మాన్ మరియు ఫిరౌన్ భార్య అసీయా మాత్రమే పరిపూర్ణ స్త్రీలు." 'అయి'షహ్ (ర) గురించి ప్రస్తావిస్తూ, 'అయి'షహ్ కు స్త్రీలందరిపై వంటకాల్లో సరిదకు ఉన్నంత ప్రాముఖ్యత, ప్రత్యేకత ఉంది. అల్లాహ్(త) ఖుర్రాన్ లో ఈమెను పవిత్ర స్త్రీగా పేర్కొన్నాడు. ఒక రుకూ మొత్తం ఈమె గురించే అవతరించటం జరిగింది. బు'ఖారీ 'హదీసు'ల్లో దీన్ని గురించి వివరంగా పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ సంఘటన ద్వారా ఆమె యొక్క దైవభీతి, దైవభక్తి, పవిత్రత, పరిశుద్ధత, వివేకం, వినయవిధేయతలను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఒక్కోసారి దైవవాణి ఆమె ఇంట్లో అవతరించేది. దైవదూత ఆమెకు సలామ్ చేసేవారు. ప్రవక్త (స), 'వీరు జిబ్రీల్ (అ) నీకు సలామ్ చేస్తున్నారు, అని అంటే, 'అయి'షహ్ (ర) "వ అల్లెకుముస్సలామ్ వ రహ్మా తుల్లాహ్" అని అనేవారు. (బు'ఖారీ)

(٣٩/١) [٣٢] - ١١٠

وَعَنْ مَطَرِ بْنِ عَكَامٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا قُضِيَ اللَّهُ لِعَبْدٍ أَنْ يَمُوتَ بِأَرْضٍ جَعَلَ لَهُ إِلَيْهَا حَاجَةً". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ.

110. (32) [1/39-దృఢం]

మఠర్ బిన్ 'ఉకామ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ ఒక వ్యక్తి ఫలానా ప్రాంతంలో మరణించాలని నిర్ణయించినపుడు, దానివైపు వెళ్ళి అవసరాన్ని కల్పిస్తాడు. అందువల్లే ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అతడు దాని వైపునకు ప్రయాణం చేస్తాడు." (అహ్మద్, తిర్మిజి)

(٣٩/١) [٣٣] - ١١١

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! ذَرَارِيُّ الْمُؤْمِنِينَ؟ قَالَ: "مِنْ آبَائِهِمْ". قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَمَلٍ؟ قَالَ: "اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا عَامِلِينَ". قُلْتُ: فَذَرَارِيُّ الْمُشْرِكِينَ؟ قَالَ: "مِنْ آبَائِهِمْ". قُلْتُ: يَا عَمَلٍ؟ قَالَ: "اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا عَامِلِينَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

111.(33) [1/39-దృఢం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త(స)ను, 'ఒ ప్రవక్తా! విశ్వాసుల బిడ్డల సంగతేమిటి?' (అంటే బాల్యంలో మరణించిన విశ్వాసుల బిడ్డలు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారా? లేక నరకంలో ప్రవేశిస్తారా?) అని విన్నవించుకున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'వారు వారి తండ్రుల అనుసరణలో ఉంటారు (అంటే వారి విశ్వాస తండ్రులు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తే, వారి పిల్లలు కూడా స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు,' అని అన్నారు. దానికి నేను, 'ప్రవక్తా! ఎటువంటి ఆచరణ లేకుండానేనా?' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'వారు ఏమి ఆచరించబోయే వారో అల్లాహ్ కు తెలుసు,' అని

'అయి'షహ్ (ర) వల్ల ముస్లిములకు అనేక లాభాలు, అను గ్రహాలు లభించాయి. తయమ్ముమ్ ఈమె వల్లనే లభించింది. 'అయి'షహ్(ర)దైవమార్గంలో కృషిచేసేవారికి సేవలు చేసే వారు. పోరాటాల్లో నీటి కుండలు ఎత్తుకొని తీసుకొని వచ్చే వారు. గాయాల పాలైన వారికి త్రాపించే వారు. పేదల పట్ల దయాదాక్షిణ్యాలతో ప్రవర్తించే వారు. అల్లాహ్ మార్గంలో చాలా ధనాన్ని ఖర్చుచేసే వారు. ఎల్లప్పుడూ దైవద్యానంలో ఉండేవారు. చారిత్రక పుస్తకాల్లో వీరి ప్రత్యేకతలు, సంఘటనలు వివరంగా ఉన్నాయి.

అన్నారు. మళ్ళీ నేను అవిశ్వాసుల బిడ్డలను గురించి ప్రశ్నిస్తూ, 'వారు స్వర్గంలో ఉంటారా లేక నరకంలో ఉంటారా?' అని అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'వారు వారి తండ్రులను అనుసరించి ఉంటారు. (అంటే వారి అవిశ్వాస తండ్రులు నరకంలో ప్రవేశిస్తే, వారి బిడ్డలు కూడా నరకంలో ప్రవేశిస్తారు,' అని అన్నారు. దానికి నేను, 'ప్రవక్తా! ఎటువంటి ఆచరణ లేకుండానేనా?' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'వారు ఏమి ఆచరించబోయే వారో అల్లాహ్ కు తెలుసు,' అని అన్నారు.⁵⁸ (అబూ దావూద్)

(٣٩/١) [٣٤] - ١١٢

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْوَاثِدَةُ وَالْمَوْدَةُ فِي النَّارِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

112. (34) [1/40-దృఢం]

ఇబ్నె మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "సజీ వంగా బిడ్డలను ఖననం చేసేవారు, చేయమని ఆదేశించే వారు ఇరువురూ నరకవాసులే." ⁵⁹ (అబూ దావూద్)

الفصل الثالث

(٤٠/١) [٣٥] - ١١٣

عَنْ أَبِي الرَّدَاءِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَرَعَ إِلَى كُلِّ عَبْدٍ مِّنْ خَلْفِهِ مِّنْ خُمُسٍ: مِّنْ أَجَلِهِ، وَعَمَلِهِ، وَمَصْنُوعِهِ، وَأَثَرِهِ وَرِزْقِهِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

58) అయితే "కుల్లుమౌలాదిన్ యు'అలదు అలల్ ఫిత్ రహ్" అనే 'హదీసు' దీనికంటే ప్రామాణికమైనది, శ్రేష్ఠమైనదిను.

59) వివరణ-112: అరబ్బుల్లో ఇస్లామ్ కు ముందు అవమాన భారంతో ఆడబిడ్డలను సజీవంగా ఖననం చేసేవారు. ఇస్లామ్ దీన్ని తీవ్రంగా నిషేధించింది. చేసేవారిని, చేయించే వారిని నరకవాసులుగా పేర్కొంది. ఖుర్ఆన్ లో సజీవంగా పాతి పెట్టబడిన ఆడబిడ్డను నిన్నెందుకు పాతిపెట్టడం జరిగిందని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. మరోవిధంగా ఆ బిడ్డ స్వయంగా నన్నెందుకు పాతిపెట్టడం జరిగిందని ప్రశ్నిస్తుంది. ఏది ఏమైనా సజీవంగా పాతిపెట్టడం మహాపాపం. ఈ ఆధునిక యుగంలో గర్భాలు తొలగించడం, మందుల ద్వారా గర్భాలు తొలగించడం మొదలైనవన్నీ మహా పాపాలే.

113. (35) [1/40-అపరిశోధితం]

అబూ దర్దా' (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నిస్సందేహంగా అల్లాహ్(త) తన దాసుల ఐదు విషయా లను వ్రాయడం పూర్తిచేశాడు.

1. మరణం అంటే వయస్సు, 2. ఆచరణ అంటే మంచీ లేక చెడు, 3. ఎక్కడకు వెళ్ళి మరణిస్తాడు, 4. ఎక్కడకు చేరుతాడు అంటే స్వర్గం లేక నరకం, 5. అతని ఆహారం అంటే ఎంత ఆహారం అతనికి చేరుతుంది. (అహ్మద్)

(۴۰/۱) (ضعیف) [۳۶] - ۱۱۴

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ تَكَلَّمَ فِي شَيْءٍ مِّنَ الْقَدْرِ سَلِّ عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ لَمْ يَتَكَلَّمْ فِيهِ لَمْ يُسَأَلْ عَنْهُ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ .

114.(36) [1/40-బలహీనం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "విధివ్రాతను గురించి అనవసరంగా చర్చించేవారిని తీర్పుదినం నాడు విచారించటం జరుగు తుంది. అదేవిధంగా విధివ్రాతను గురించి చర్చించకుండా వదలివేసిన వారిని విచారించటం జరుగదు." (ఇబ్నె మాజహ్)

(۴۰/۱) (صحيح) [۳۷] - ۱۱۵

وَعَنْ ابْنِ الدَّلِيمِيِّ، قَالَ: أَتَيْتُ أَبِي بَنَ كَعْبٍ، فَقُلْتُ لَهُ: قَدْ وَقَعَ فِي نَفْسِي شَيْءٌ مِّنَ الْقَدْرِ، فَحَدَّثْنِي بِشَيْءٍ لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يُدْهِبَهُ مِنِّي قَلْبِي. فَقَالَ: لَوْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَذَّبَ أَهْلَ سَمَاوَاتِهِ وَأَهْلَ أَرْضِهِ؛ عَذَّبَهُمْ وَهُوَ غَيْرُ ظَالِمٍ لَهُمْ، وَلَوْ رَجِمَهُمْ كَانَتْ رَحْمَتُهُ خَيْرًا لَهُمْ مِّنْ أَعْمَالِهِمْ، وَلَوْ أَنْفَقْتَ مِثْلَ أَحَدِ ذَهَبًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا قَبِلَهُ اللَّهُ مِنْكَ حَتَّى تُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ، وَتَعْلَمَ أَنَّ مَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَأَنَّ مَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ. وَلَوْ مِتُّ عَلَى غَيْرِ هَذَا لَخَلَّتِ النَّارُ. قَالَ: ثُمَّ أَتَيْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ، فَقَالَ مِثْلَ ذَلِكَ. قَالَ: ثُمَّ أَتَيْتُ حُذَيْفَةَ بْنَ الْيَمَانِ، فَقَالَ مِثْلَ ذَلِكَ. قَالَ: ثُمَّ أَتَيْتُ زَيْدَ بْنَ ثَابِتٍ فَحَدَّثَنِي عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَ ذَلِكَ. رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَأَبُو دَاوُدَ، وَابْنُ مَاجَةَ.

115. (37) [1/40-ద్వంద్వం]

ఇబ్నె దైలమీ (ర) కథనం: నేను ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ వద్దకు వచ్చి, అతనితో, 'విధివ్రాతను గురించి నా మనసులో అనేక అనుమానాలు జనించాయి. నా

అనుమానాలు తొలగి పోయేలా నాకేదైనా 'హదీసు' వినిపించండి,' అని అన్నాను. దానికి అతను, 'ఒకవేళ అల్లాహ్ ఆకాశంలో ఉన్న వారిని, భూమిపై ఉన్న వారిని శిక్షిస్తే, అల్లాహ్ ఎంత మాత్రం అత్యాచారి కాదు. అంటే భూమ్యాకాశాల వారందరినీ శిక్షకు గురిచేసే అల్లాహ్ (త)ను ఎంతమాత్రం, 'అత్యాచారి' అని అనలేము. ఒకవేళ దయచూపితే, ఇది వారి ఆచరణతో ఎటువంటి సంబంధంలేదు. ఒకవేళ నీవు ఉహుద్ కొండంత బంగారం దైవమార్గంలో ఖర్చుచేసినా, నీవు విధివ్రాతను విశ్వసించనంతవరకు దాన్ని స్వీకరించడు. ఇంకా నీవు బాగా గుర్తుంచుకో, నీకు చేరింది తప్పకుండా చేరుతుంది. అదే విధంగా నీకు చేరింది, నీకు చేరదు. (అంటే సుఖ దుఃఖాలన్నీ ధనం, పేదరికం అన్నీ విధివ్రాతలోని భాగాలే. ఇందులో ఎవరి కృషి ప్రయత్నాలూ లేవు. ఒకవేళ నీవు దీనికి వ్యతిరేకంగా భావిస్తూ మరణిస్తే, నరకంలో ప్రవేశిస్తావు." అని అన్నాడు.

ఇబ్నె దైలమీ కథనం, "నేను ఇబ్నె మస్'ఉద్ వద్దకు వచ్చాను. ఆయన కూడా ఇలాగే అన్నారు. ఆ తరువాత హుజైఫహ్ బిన్ యమాన్ వద్దకు వచ్చాను. ఆయన్ను ఇలాగే అడిగాను. ఆయన కూడా ఇలాగే సమాధానం ఇచ్చారు. ఆ తరువాత నేను 'జైద్ బిన్ సా'బితే వద్దకు వచ్చాను. అతను ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇటువంటి 'హదీసు' ఉల్లేఖించారు. (అబూ దావూద్, అహ్మద్, ఇబ్నె మాజహ్)

(۴۱/۱) (حسن) [۳۸] - ۱۱۶

عَنْ ثَافِعٍ، أَنَّ رَجُلًا أَتَى ابْنَ عُمَرَ فَقَالَ: إِنَّ فَلَانًا يُعْرِأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ. فَقَالَ: إِنَّهُ بَلَعَنِي أَنَّهُ قَدْ أَحَدْتُ، فَإِنْ كَانَ قَدْ أَحَدْتُ فَلَا تُقْرَنُهُ مِنِّي السَّلَامَ؛ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "يَكُونُ فِي أُمَّتِي - أَوْ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ - خَسَفٌ، أَوْ مَسْخٌ، أَوْ قُنْفٌ فِي أَهْلِ الْقَدْرِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ، وَأَبُو دَاوُدَ، وَابْنُ مَاجَةَ. وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ غَرِيبٌ.

116. (38) [1/41-ప్రామాణికం]

నాఫి'అ (ర) కథనం: ఒక వ్యక్తి, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) వద్దకు వచ్చి, 'ఫలానా వ్యక్తి మీకు సలామ్ చెప్పాడు,' అని అన్నాడు. దానికి 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర), 'కాని అతడు ధర్మంలో ఏదో నూతన పద్ధతి ప్రారంభించినట్లు నాకు తెలిసింది. అంటే ధర్మంలో కల్పించాడని, విధివ్రాతను తిరస్కరిస్తు

న్నాడని తెలిసింది. ఒకవేళ అతడు నిజంగా అలా అయిపోతే నా సలామ్ అతనికి చేరవేయకు, ఎందుకంటే, నేను ప్రవక్త(స) ను, "నా అనుచర సమాజంలో లేదా ఈ అనుచర సమాజంలో భూమి దిగబడి పోవటం, రూపాలు, మార్పివేయటం, విధివ్రాత తిరస్కారుల్లో జరుగు తుంది." అని అంటూ ఉండగా విన్నాను, " అని అన్నారు.⁶⁰ (తిర్మిజి / ప్రామాణికం, ఏకీకృతం, దృఢం; అబూ దావూద్, ఇబ్నె మాజహ్)

(١١٧ - [٣٩] (لم تتم دراسته) (٤١/١)

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَأَلْتُ خَدِيجَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، عَنْ وَلَدَيْنِ مَاتَا لَهَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "هُمَا فِي النَّارِ". قَالَ: فَلَمَّا رَأَى الْكَرَاهَةَ فِي وَجْهَيْهَا قَالَ: "لَوْ رَأَيْتُ مَكَاتَهُمَا لَأَبْغَضْتَهُمَا". قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَوَلَدِي مِنْكَ؟ قَالَ: "فِي الْجَنَّةِ". ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ وَأَوْلَادَهُمْ فِي الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الْمُسْرِكِينَ وَأَوْلَادَهُمْ فِي النَّارِ". ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ... ٥٢: ٢١).

117. (39) [1/41-అపరిశోధితం]

'అలీ (ర) కథనం: 'ఖదీజహ్ (ర) ప్రవక్త (స)ను ఇస్లామ్ కు ముందు మరణించిన తన ఇద్దరు పిల్లలను గురించి అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) 'ఆ ఇద్దరూ నరకంలో ఉన్నారు' అని సమాధానం ఇచ్చారు. అది విన్న 'ఖదీజహ్ (ర) చాలా విచారానికి గురయ్యారు. ఆమె ముఖవర్సస్సు మారి పోయింది. అది గ్రహించిన ప్రవక్త (స) 'ఒకవేళ నీవు వారి స్థానాన్ని చూస్తే నీవు అసహించుకుంటావు,' అని అన్నారు.

మళ్ళీ 'ఖదీజహ్ (ర), ప్రవక్తా! మీ ద్వారా జన్మించిన వారి (ఖాసీమ్, 'అబ్దుల్లాహ్) సంగతేంటి?' అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) వారిద్దరూ స్వర్గంలో ఉన్నారు విశ్వాసులు వారి సంతానం స్వర్గంలో ఉంటారు. అదేవిధంగా అవిశ్వాసులు, వారి సంతానం

నరకంలో ఉంటారు' అని పలికి, "వల్లజీన ఆమనూ వత్తబ'అతీహుమ్ జు'ర్రియ్యతు హుమ్..." -'మరియు ఎవరైతే విశ్వసినారో మరియు వారి సంతానంవారు విశ్వాసంలో వారిని అనుసరిస్తారో! అలాంటి వారిని వారి సంతానంతో (స్వర్గంలో) కలుపుతాము అనే ఆయతు పఠించారు. (అ-తీ-తూర్, 52:21). (అ-హ్మద్)

(١١٨ - [٤٠] (حسن) (٤٢/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مَسَحَ طَهْرَهُ فَسَقَطَ عَنْ طَهْرِهِ كُلُّ نَسَمَةٍ هُوَ خَالِقُهَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَجَعَلَ بَيْنَ عَيْنَيَّ كُلِّ إِنْسَانٍ مِنْهُمْ وَبَيْنَا مَنْ نُورٍ، ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى آدَمَ، فَقَالَ: أَيُّ رَبِّ! مَنْ هُوَ؟ قَالَ: ذُرِّيَّتُكَ. فَرَأَى رَجُلًا مِنْهُمْ فَأَعَجَبَهُ وَبَيَّضَ مَا بَيْنَ عَيْنَيْهِ، قَالَ: أَيُّ رَبِّ! مَنْ هَذَا؟ قَالَ: دَاوُدُ. فَقَالَ: رَبِّ! كَمْ جَعَلْتَ عُمَرًا؟ قَالَ: سِتِّينَ سَنَةً. قَالَ: رَبِّ زِدْهُ مِنْ عُمْرِي أَرْبَعِينَ سَنَةً. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "فَلَمَّا انْقَضَى عُمْرُ آدَمَ إِلَّا أَرْبَعِينَ جَاءَهُ مَلِكُ الْمَوْتِ، فَقَالَ آدَمُ: أَوْلَمْ يَبْقَ مِنْ عُمْرِي أَرْبَعُونَ سَنَةً؟ قَالَ: أَوْلَمْ تُعْطَهَا بَنُوكَ دَاوُدُ؟ فَجَحَدَ آدَمُ، فَجَحَدَتْ ذُرِّيَّتُهُ، وَنَسِيَ آدَمُ فَاكُلَ مِنَ الشَّجَرَةِ، فَتَسَيَّبَتْ ذُرِّيَّتُهُ، وَخَطَأَ وَخَطَأَتْ ذُرِّيَّتُهُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

118. (40) [1/42-ప్రామాణికం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) ఆదమ్(అ)ను సృష్టించి, అతని వీపుపై తన చేత్తో నిమిరాడు. అప్పుడు అతని వీపునుండి తీర్చుదినం వరకు సృష్టించబోయే వారందరి ప్రాణాలు బయటపడ్డాయి. అనంతరం అల్లాహ్(త) వారందరి రెండు కళ్ళ మధ్య వెలుగు సృష్టించాడు. వారందరిని ఆదమ్ (అ) ముందుపెట్టాడు. అప్పుడు ఆదమ్ (అ), 'అల్లాహ్! వీరవరు?' అని విన్నవించు కున్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్, 'వీరు నీ సంతానం,' అని అన్నాడు. ఆదమ్ (అ) వారిలోని ఒక వ్యక్తి రెండు కళ్ళ మధ్య అధిక వెలుగు కలిగి ఉండటం చూసి, 'అల్లాహ్ (త)! ఇతనివరు?' అని విన్నవించుకున్నాడు. దానికి అల్లాహ్, 'ఇతను నీ కుమారుడు దావూద్,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆదమ్, 'అల్లాహ్(త)! ఇతనికి ఎంత వయస్సు నిర్ణయించావు,' అని అన్నాడు. దానికి అల్లాహ్, '60 సంవత్సరాలు,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆదమ్ (అ), 'ప్రభూ! నా వయస్సులో నుండి 40

60) వివరణ-116: 'ఖసఫ్ అంటే భూమిలో దిగబడి పోవటం, చుస'ఖ్ అంటే రూపాలు మారిపోవటం. ఖద'హ్ అంటే రక్తం, రాళ్ళతో కొట్టిదంపటం. అంటే విధివ్రాత తిరస్కారులు భూమిలో తొక్కివేయబడతారు, ఇంకా వారి రూపాలు మార్పి వేయబడతాయి. లేదా ఆకాశం నుండి వారిపై రాళ్ళ వర్షం కురుస్తుంది.

సంవత్సరాలు ఇతని వయస్సులో చేర్చు,' అని విన్నవించుకున్నాడు.

ఆ తరువాత ఆదమ్ (అ) మరణ సమయం ఆసన్నమయి నప్పుడు, ప్రాణాలుతీసే దూత అతని వద్దకువచ్చాడు. అప్పుడు ఆదమ్ (అ), 'ఇంకా నలభై సంవత్సరాలు మిగిలి ఉన్నాయి,' అని అన్నారు. దానికి ఆ దూత, 'తమరు మీ వయస్సులో నుండి 40 సంవత్సరాలు దావూద్ (అ)కు ఇచ్చివేసారుగా,' అని అన్నాడు. ఆదమ్ (అ) దాన్ని తిరస్కరించారు. అందు వల్ల అతని సంతానంకూడా తిరస్కరిస్తుంది. ఆదమ్ (అ) మరచిపోయారు. నిషేధించిన చెట్టు ఫలాన్ని తిన్నారు. అతని సంతానం కూడా మరచి పోతుంది. పొరపాట్లకు గురవుతుంది," అని అన్నారు. (తిర్మిజీ)

(۱۱۹ - [۴۱] (صحيح) (۲/۱))

وَعَنْ أَبِي التَّوَدَاءِ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ حَبِشًا خَلَقَهُ، فَصَرَبَ كَتِفَهُ الْيُمْنَى، فَأَخْرَجَ ذُرِّيَّةً بَيَاضًا كَأَنَّهُمُ الذَّرُّ، وَصَرَبَ كَتِفَهُ الْبُسْرَى فَأَخْرَجَ ذُرِّيَّةً سَوْدَاءَ كَأَنَّهُمُ الْحُمَمُ، فَقَالَ لِلَّذِي فِي يَمِينِهِ: إِلَى الْجَنَّةِ وَلَا أَبَالِي، وَقَالَ لِلَّذِي فِي كَتِفِهِ الْبُسْرَى: إِلَى النَّارِ وَلَا أَبَالِي." رَوَاهُ أَحْمَدُ .

119. (41) [1/42-దృఢం]

అబూ-దర్దా' (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) ఆదమ్ (అ) ను సృష్టించి, అతని కుడి భుజంపై కొట్టాడు. అతన్నుండి తెల్లనిఆత్మలు వెలువడ్డాయి. అవి చీమల్లా ఉన్నాయి. ఆ తరువాత అతని ఎడమభుజంపై కొట్టాడు. అతన్నుండి నల్లనిఆత్మలు వెలువడ్డాయి. వాళ్ళు బొగ్గుల్లా ఉన్నారు. అల్లాహ్(త) కుడి ప్రక్కవారిని స్వర్గం కోసం సృష్టించానని, నాకేమీ ఫరవాలేదు మరియు ఎడమ ప్రక్క ఉన్న వారిని నరకం కోసం సృష్టించానని కూడా నాకేమీ ఫరవాలేదు,' అని అన్నాడు." (అ'హ్మద్)

(۱۲۰ - [۴۲] (صحيح) (۳/۱))

وَعَنْ أَبِي تَصْرَةَ، أَنَّ رَجُلًا مِّنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يُقَالُ لَهُ: أَبُو عَبْدِ اللَّهِ - دَخَلَ عَلَيْهِ أَصْحَابُهُ يُعَوِّذُونَهُ وَهُوَ يَبْكِي، فَقَالُوا لَهُ: مَا يَبْكِيكَ؟ أَلَمْ يَقُلْ لَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "خُذْ مِنْ شَرِّكَ ثُمَّ أَفِرْهُ حَتَّى تَلْقَانِي؟" قَالَ: بَلَى، وَلَكِنْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَبَضَ يَمِينَهُ قَبْضَةً وَأُخْرَى بَالِيَةً الْأُخْرَى وَقَالَ: هَذِهِ لِهَدْيِهِ، وَهَذِهِ لِهَدْيِهِ، وَلَا أَبَالِي" وَ لَا أَدْرِي فِي أَيِّ الْقَبْضَتَيْنِ أَنَا." رَوَاهُ أَحْمَدُ .

120. (42) [1/43-దృఢం]

అబూ న'ద్ద (ర) కథనం: "ప్రవక్త (స) అనుచరుల్లోని ఒకరు అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. అతన్ని అబూ 'అబ్దుల్లాహ్ అని పిలిచేవారు. అతన్ని పరామర్శించటానికి అతని మిత్రులు వచ్చారు. అప్పుడతను ఏడుస్తున్నారు. అతనిమిత్రులు, 'ఎందుకు ఏడుస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) మీకు మీసాలు గీయించు కుంటూ ఉండమని, మమ్మల్ని కలిసే వరకు దానిపై స్థిరంగా ఉండమని అన్నారుగా, ప్రవక్త మమ్మల్ని కలుస్తారని శుభవార్త ఇచ్చారుగా, మరెందుకు ఏడుస్తున్నారు, ఏడ్వవలసిన అవసరం లేదు,' అని అన్నారు. దానికి అబూ అబ్దుల్లాహ్, "అవును ప్రవక్త (స) ఇలాగే అన్నారు కాని, ప్రవక్త (స), 'అల్లాహ్ తన రెండు చేతుల పిడికిళ్ళు నింపుకొని, కుడి పిడికిలిలో ఉన్న వారిని స్వర్గం కోసం సృష్టించానని, ఎడమ చేతినిలో ఉన్న వారిని నరకం కోసం సృష్టించానని, నాకేం ఫరవాలేదని అన్నాడని' కూడా అన్నారు. ఆ రెండు పిడి కిళ్ళలో ఎందులో నేను ఉన్నానో నాకు తెలియదు. అందు వల్లే నేను ఏడుస్తున్నాను" అని అన్నారు. (అ'హ్మద్)

(۱۲۱ - [۴۳] (صحيح) (۳/۱))

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "أَخَذَ اللَّهُ الْمِيتَاقَ مِنْ طَهْرٍ آدَمَ بِنِعْمَانٍ - يَعْنِي عَرَفَةَ - فَأَخْرَجَ مِنْ صُلْبِهِ كُلَّ ذُرِّيَّةٍ ذَرَاهَا، فَتَرَاهُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ كَالذَّرِّ، ثُمَّ كَلَّمَهُمْ قُبُلًا قَالَ: [أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ، قَالُوا: بَلَى! شَهَدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ. أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ]". رَوَاهُ أَحْمَدُ .

121. (43) [1/43-దృఢం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అరఫాతకు దగ్గరలో ఉన్న నో'మాన్ ప్రాంతంలో అల్లాహ్ (త) ఆదమ్ (అ) సంతతి నుండి వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. ఆదమ్(అ) వీపు నుండి అతని సంతతిని తీసి అతని ముందు చీమల్లా పరచివేశాడు. ఆ తరువాత వారి ముందు నిలబడి, 'నేను మీ ప్రభువును కానా?' అని అన్నాడు. దానికి వారందరూ, 'అవును, తమరు మా ప్రభువులు,' అని అన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్(త), 'మీము మీ నుండి ఈ వాగ్దానం ఎందుకు తీసుకున్నామంటే మీరు తీర్చుదినం నాడు, మాకు తెలియదని లేదా మా తాతముత్తాతలు

అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, మేము వారిని అనుసరిస్తే, వారు చేసిన పాపాలకు మమ్మల్ని ఎందుకు శిక్షిస్తున్నారు' అని అనకుండా ఉండడానికి,' అని అన్నాడు.⁶¹ (అ'హ్మద్)

(۱۲۲ - [۴۴] (حسن) (۴۳/۱)

عَنْ أَبِي بَنْ كَعْبٍ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: [وَإِنْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ] قَالَ: جَمَعَهُمْ فَجَعَلَهُمْ أَرْوَاجًا، ثُمَّ صَوَّرَهُمْ فَاسْتَنْطَقَهُمْ، فَتَكَلَّمُوا، ثُمَّ أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْعَهْدَ وَالْمِيثَاقَ [وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ] قَالُوا: بلى. قَالَ: فَإِنِّي أَشْهَدُ عَلَيْكُمُ السَّمَوَاتِ السَّبْعَ وَالْأَرْضَيْنِ السَّبْعَ، وَأَشْهَدُ عَلَيْكُمُ آبَائَكُمْ أَدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ: لَمْ نَعْلَمْ بِهِذَا. اعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا غَيْرِي، وَلَا رَبَّ إِلَّا غَيْرِي، وَلَا تَشْرِكُوا بِي شَيْئًا. إِنِّي سَارِسِيلُ الْيَكْمِ رَسُولِي يَنْكَرُوكُمْ عَهْدِي وَمِيثَاقِي، وَأَنْزَلَ عَلَيْكُمْ كُتُبِي. قَالُوا: شَهِدْنَا بِأَنَّكَ رَبُّنَا وَإِلَهَنَا. لَا رَبَّ لَنَا غَيْرَكَ، وَ لَا إِلَهَ لَنَا غَيْرَكَ. فَأَقْرَأُوا بِذَلِكَ، وَرَفَعَ عَلَيْهِمْ أَدَمُ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، فَرَأَى الْغَنَى وَالْفَقِيرَ، وَحَسَنَ الصُّورَةَ وَدُونَ ذَلِكَ. فَقَالَ: رَبِّ لَوْلَا سُوِّيْتَ بَيْنَ عِبَادِكَ! قَالَ: إِنِّي أَحْبَبْتُ أَنْ أَشْكُرَ. وَرَأَى الْأَنْبِيَاءَ فِيهِمْ مِثْلُ السَّرُجِ عَلَيْهِمُ النُّورُ، خُصُّوا بِمِيثَاقٍ آخَرَ فِي الرِّسَالَةِ وَالنَّبِيِّ، وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى: [وَإِنْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ إِلَى قَوْلِهِ: [عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ] كَانَ فِي تِلْكَ الْأَرْوَاحِ، فَأَرْسَلَهُ إِلَى مَرْيَمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فَخَذَّتْ عَنْ أَبِي: أَنَّهُ دَخَلَ مِنْ فِيْهَا. رَوَاهُ أَحْمَدُ.

122. (44) [1/43-ప్రామాణికం]

ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ (ర), "వఇబ్" అ'ఖజ్ రబ్బుక మిన్ బన్ ఆదమ్ మిన్ "జుహూరిహిమ్ 'జుర్రయత్ హుమ్...." (అల్ అలరాఫ్, 7:172) అనే ఆయతును గురించి ఇలా వ్యాఖ్యానించారు. - 'అల్లాహ్(త) ఆదమ్ సంతతిని ఒక చోట చేర్చాడు. వారిని అనేక విధాలుగా మలచాడు. వారికి మాట్లాడే శక్తిని ప్రసాదించాడు, వారు మాట్లాడసాగారు. ఆవెంటనే అల్లాహ్(త) వారినుండి వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. ఇంకా వారికి వారి పైన

61) దీని అర్థం ఏమిటంటే అల్లాహ్(త) తాను వారి ప్రభువునని వారితో వాగ్దానం ఎందుకు తీసుకున్నాడంటే, తీర్పుదినం నాడు వారు మాకు ఈ విషయాలు తెలియవని లేదా మా తాత ముత్తాతలు సాటి కల్పించారు, మేము వారి తరువాత వచ్చాం. మరి పాపాత్ముల పాపకార్యాల వల్ల మమ్మల్ని ఎందుకు శిక్షిస్తున్నారు అని అనకుండా ఉండడానికి.

సాక్షులుగా నిలబెట్టాడు. ఇంకా, 'నేను మీ ప్రభువును కానా?' అని అన్నాడు. దానికి వారు, 'నిస్సందేహంగా తమరే మా ప్రభువులు,' అని అన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్, "నేను సప్తాకాశాలను, భూమిని మీపై సాక్షులుగా నిలబెడుతున్నాను. ఇంకా మీతండ్రి ఆదమ్ ను కూడా సాక్షిగా నిలబెడుతున్నాను. ఎందుకంటే మీరు తీర్పుదినంనాడు 'మాకు తెలియదు' అని అనకుండా ఉండటానికి. ఇప్పుడు తెలుసుకోండి! నేను తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరు. ఇంకా నా తప్ప ప్రభువులు కూడా ఎవరూ లేరు, మీరు నాకు(త) ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి. భవిష్యత్తులో నేను మీ వద్దకు ప్రవక్తలను పంపుతాను. వారు మీకు ఈ వాగ్దానాలను గుర్తు చేస్తారు. నేను నా గ్రంథాలను కూడా మీపై అవతరింప జేస్తాను," అని అన్నాడు. అది విని వాళ్ళందరూ, "నీవే మా ప్రభువు, నీవే మా ఆరాధ్యుడవు. నీవుతప్ప మాకు ప్రభువులవరూ లేరు. ఇంకా నీవు తప్ప మాకు మరో ఆరాధ్యుడూ లేడు." ఆదమ్ (అ) సంతతి అంతా దీనిపై ప్రమాణం చేసింది. ఆదమ్ (అ)ను ఒక ఎత్తైన స్థలంపై నిలబెట్టి, అతని ముందు అతని సంతతిని ఉండడం జరిగింది, ఆదమ్ (అ) తన సంతానాన్ని చూసుకోవా లని. అనంతరం ఆదమ్ (అ) తన సంతతిని చూసు కున్నారు. వారిలో ధనవంతులున్నారు. పేదవారు ఉన్నారు. అందమైనవారున్నారు. అందవికారు లున్నారు. అదిచూసి, ఆదమ్(అ), ఓ ప్రభూ! "అంద రిన్ సమానంగా ఎందుకు సృష్టించలేదు," అని విన్న విందుకున్నారు. దానికి అల్లాహ్(త), "నాకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవడానికి. ఒక పరిస్థితి మరొకరు చూసి నాకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. అందరినీ సమా నంగా సృష్టించి కృతజ్ఞులై ఉండరు," అని అన్నాడు. ఆ తరువాత ఆదమ్ (అ) వారిలో వెలుగుతో నిండి ఉన్న ప్రవక్తలను చూశారు. వారిలో 'ఈసా (అ) కూడా ఉన్నారు. అల్లాహ్(త) అతని ఆత్మను మర్యామ్ (అ) గర్భంలోకి పంపాడు. అది ఆమె నోటి ద్వారా ఆమె గర్భంలోకి పంపబడిందని 'ఉబయ్ బిన్ క'అబ్కు తెలియపర్చటం జరిగింది." ⁶² (అ'హ్మద్)

62) వివరణ-122: అంటే సూరహ్ అ'లరాఫ్ లో పూర్తి ఆయతు ఉంది: "మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) నీ ప్రభువు ఆదమ్ సంతతివారి వీపులనుండి వారి సంతానాన్ని తీసి, వారికి వారినే సాక్షులుగా నిలబెట్టి:

[٤٥] - (ضعیف) (٤٤/١)

وَعَنْ أَبِي الرَّدَاءِ، قَالَ: بَيَّنَّمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَتَذَاكُرُ مَا يَكُونُ، إِذْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا سَمِعْتُمْ بِجَبَلٍ زَالَ عَنْ مَكَانِهِ فَصَدَّقُوهُ، وَإِذَا سَمِعْتُمْ بِرَجُلٍ تَغَيَّرَ عَنْ خَلْقِهِ فَلَا تَصَدَّقُوا بِهِ، فَإِنَّهُ يَصِيرُ إِلَى مَا جُبِلَ عَلَيْهِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

123. (45) [1/44-బలహీనం]

అబూ దర్దా' (ర) కథనం: ఒకసారి మేము ప్రవక్త (స) వద్ద కూర్చోని ఉన్నాం. భవిష్యత్తులో జరగబోయే విషయాల గురించి మేము చర్చించుకోసాగాము. అది విని విధివ్రాత విషయంలో అదృష్టం, దురదృష్టం గురించి చర్చించు కుంటున్నాము. అది విని ప్రవక్త (స), 'ఏదైనా కొండ తన చోటి నుండి ప్రక్కకు జరిగిందంటే నమ్మండి. కాని ఒక వ్యక్తి గుణాలు మారాయంటే మాత్రం నమ్మకండి. ఎందుకంటే ఏ గుణాలతో అతన్ని సస్థించడం జరిగిందో వాటి వైపు మళ్ళి మరలటం ఖాయం,' అని అన్నారు. (అహ్మద్)

[٤٦] - (ضعیف) (٤٤/١)

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ، قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَا يَزَالُ يُصَيِّتُكَ كُلَّ عَامٍ وَجَعٌ مِنَ الشَّيْءِ الْمُسْمُومَةِ الَّتِي أَكَلْتُ. قَالَ: "مَا أَصَابَنِي شَيْءٌ مِّنْهَا إِلَّا وَهُوَ مَكْتُوبٌ عَلَيَّ وَأَدَمٌ فِي طِينَتِهِ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

124. (46) [1/44-బలహీనం]

ఉమ్మె సలమహ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స)ను "తమరు ఆ విషఫూరితమైన మేక మాంసం తిన్నందుకు ప్రతి సంవత్సరం తమకు దాని బాధ కలుగు తుంది. మరి దాన్ని గురించి," అని విన్నవించు కున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), "నాకు కలిగే వ్యాధులు, బాధలు నా విధివ్రాతలో ఆదమ్ (అ) ఇంకా మట్టిలో ఉన్నప్పుడే వ్రాయబడ్డాయి," అని అన్నారు. (ఇబ్నె మాజహ్)

=====

(ధర్మాన్ని) విశ్వసించి, అతనికి సహాయం చేయ వలసి ఉంటుంది." అని చెప్పి ఇలా ప్రశ్నించాడు: "ఏమి? మీరు దీనికి అంగీకరిస్తారా? మరియు నా ఈ ప్రమాణాన్ని స్వీకరిస్తారా?" వారన్నారు: "మేము అంగీకరిస్తాము." అప్పుడు ఆయన అన్నాడు: "అయితే, మీరు దీనికి సాక్షులుగా ఉండండి. మరియు నేను కూడా మీతోపాటు సాక్షిగా ఉంటాను." (3:81) అని అన్నాడు.

'ఏమి? నేను మీ ప్రభువును కానా?' అని అడుగగా! వారు: 'అవును! (నీవే మా ప్రభువని) మేము సాక్ష్యమిస్తున్నాము.' అని జవాబిచ్చారు. తీర్పు దినమున మీరు: 'నిశ్చయంగా, మేము దీనిని ఎరుగము.' అని అనగూడదని. లేక: 'వాస్తవానికి ఇంతకు పూర్వం మా తాత ముత్తాతలు అల్లాహ్ కు సాటి (భాగస్వాములు) కల్పించారు. మేము వారి తరువాత వచ్చిన, వారి సంతతివారం (కాబట్టి వారిని అనుసరించాము). అయితే? ఆ అసత్యవాదులు చేసిన కర్మలకు నీవు మమ్మల్ని నశింపజేస్తావా?' అని అన గూడదని. మరియు ఈ విధంగానైనా వారు సన్మార్గానికి మరలుతా రేమోనని మేము ఈ సూచనలను సస్పష్టంగా తెలుపు తున్నాము." (అల్ అ'అరాఫ్, 7:172-174)

ఈ ఆయతు వ్యాఖ్యానంలో ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ (ర) పైవిధంగా వ్యాఖ్యానించారు. ఇది ఆదిలో తీసు కున్నవాద్దానం. ప్రతి ఒక్క రితో వేర్వేరుగా వాద్దానం తీసుకోవటం జరిగింది. ప్రజలతో బాధ్యులతో, ప్రవక్తలతో ప్రత్యేకంగా వాద్దానం తీసుకోవటం జరిగింది. దీన్ని గురించి రాబోయే ఆయతులో పేర్కొనడం జరిగింది: "మరియు (జ్ఞాపకముంచుకో) వాస్తవానికి మేము ప్రవక్తలందరి నుండి వాద్దానం తీసుకున్నాము మరియు నీతో (ఓ ముహమ్మద్), నూహ్ తో, ఇబ్రాహీమ్ తో, మూసాతో మరియు మర్యమ్ కుమారుడైన 'ఈసాతో కూడా! మరియు మేము వారందరినుండి గట్టివాద్దానం తీసుకున్నాము. ఇది సత్యవంతులను, వారి సత్యాన్ని గురించి ప్రశ్నించడానికి. మరియు ఆయన సత్యతిరస్కారుల కొరకు బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉండాడు." (అల్ అహ్జాబ్, 33:7-8)

అంటే ఈ ఐదుగురు గొప్ప ప్రవక్తలతో వేర్వేరుగా వాద్దానం తీసుకోవటం జరిగింది. మేము నీ ధర్మాన్ని ప్రచారం చేస్తామని, దానిపై స్థిరంగా ఉంటామని, దాన్ని గురించి పరస్పరం సహక రించుకుంటామని, ఐకమత్యంగా ఉంటామని, వీరందరూ వాద్దానం చేశారు. దీన్ని గురించి "వ ఇబ్' అఖ'బ'ల్లాహ్ మీసాఖిన నబియ్యాన్. లమా ఆతైతుకుమ్ మిన్ కితాబిన్ వహీమ్ తిన్"లో ఉంది. - ' మరియు అల్లాహ్ ప్రవక్తల నుండి తీసు కున్న గట్టిప్రమా ణాన్ని (జ్ఞాపకంచేసుకోండి): "నేను మీకు ఒక గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని ప్రసాదించిన తరువాత, ఒక సందేశవారుడు (ముహమ్మద్) వచ్చి (మీ గ్రంథాలలో నుండి మిగిలివున్న) సత్యాన్ని ధృవపరిస్తే, మీరు అతని

۴ - بَابُ ٱلْأَبْءَابِ ٱلْأَفْرَافِ

4. సమాధి శిక్ష నిరూపణ (సాక్ష్యాధారాలు)

సమాధి అంటే ఆలమె బ'ర్లఖ్ దశ. మరణానికి తీర్పు దినానికి మధ్య కాలం. ఇహలోకానికి పరలోకానికి మధ్య ఒక తెరఉంది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఇక (ఈ మరణించిన) వారు తిరిగిలేవబడే దినంవరకు వారి ముందు ఒక అడ్డుతెర (బర్జఖ్) ఉంటుంది." (అల్ ముఅ'మినూన్, 23:100)

దీన్ని గురించి ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "అల్లాహ్ శవం వద్దకు ఇద్దరు దైవదూతలను పంపు తాడు. ఒకరి పేరు మున్కీర్, మరొకరి పేరు నకీర్. ఇద్దరూ చాలా భయంకర రూపంలో ఉంటారు. వారు సమాధిలోకి వచ్చి శవాన్ని సజీవ పరచి కూర్చోబెడతారు. సూర్యాస్తమయం అవబోతున్నట్టు అని పిస్తుంది. ఒకవేళ అతను ముస్లిమ్ నమాజీ అయితే, 'నన్ను వదలండి, నేను 'అస్' నమాజు చదవాటి,' అని అంటాడు. అప్పుడు దైవదూతలు, 'అస్ నమాజు అయి పోయింది. ఇప్పుడు మా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వు.' అని అంటారు. అనంతరం దైవదూతలు అతన్ని మూడు ప్రశ్నలు అడుగుతారు. "1. నీ ప్రభువు ఎవరు?' ఒకవేల అతను విశ్వాసి అయితే, 'నా ప్రభువు అల్లాహ్(త),' అని సమాధానం ఇస్తాడు. '2. నీ ప్రవక్త ఎవరు?' అతడు, 'నా ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స),' అని సమాధానం ఇస్తాడు. '3. నీ ధర్మం ఏమిటి?' అతడు, 'నా ధర్మం ఇస్లామ్,' అని అంటాడు. సరైన సమాధానాలు ఇస్తే కనుచూపు మేరకు సమాధి విశాలంగా తయారవుతుంది. స్వర్గపు కిటికీలు తెరువబడతాయి. వాటి ద్వారా స్వర్గం నుండి గాలి, సువాసన వస్తూ ఉంటాయి. అప్పుడు దైవదూతలు, 'నీవు తీర్పుదినం వరకు సుఖంగా నిద్ద్రపో, నీకు ఎటువంటి విచారంగానీ, భయంగానీ ఉండదు,' అని అంటారు.

ఒకవేళ మరణించినవ్యక్తి అవిశ్వాసి లేదా కపటాచారి అయి ఉంటే, అతన్ని కూడా ఆ మూడు ప్రశ్నలు అడుగుతారు. కాని అతడు ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వలేక, 'అయ్యో, నాకు తెలియదే' అని విచారిస్తాడు. అనంతరం వెంటనే సమాధి అన్ని వైపుల నుండి అతన్ని బంధిస్తుంది. ప్రక్కటిముకలన్నీ విరిగి అటుఇటూ అయిపోతాయి. నరక కిటికీలు తెరువబడతాయి. ఉదయం, సాయంత్రం నరకం చూపించ

బడుతుంది. దైవదూతలు అతన్ని ఇనుప కడ్డీలతో కొడుతూ ఉంటారు. అతని ఎముకలు, దుమ్ములు నుజ్జు నుజ్జు అవుతూ ఉంటాయి. అంతే కాక విషస్పృలు, తేళ్ళు అతన్ని కాటేస్తూ ఉంటాయి. అవి ఒకవేళ ఒకసారి భూమిపై కాటు పేస్తే వాటి విషం వల్ల పునరుత్థానం వరకు పంటలు పండవు. తీర్పుదినం వరకు అదేవిధంగా శిక్షించటం జరుగుతుంది.

1. అంటే సమాధి శిక్షలు, ప్రతిఫలాలు సత్యం, వాస్తవం. మనం సమాధి సంఘటనలను విశ్వ సిస్టాము. వాస్తవం ఏమి టంటే, సమాధి స్వర్గవనా లలోని ఒక వనం. లేదా నరక గోతుల్లోని ఒకగొయ్యి. ఖుర్ఆన్లో అల్లాహ్ ఆదేశం: "...మరియు ఫిర'బేన్ జనులను దుర్బరమైన శిక్ష చుట్టుకున్నది. ఆ నరకాగ్ని! వారు దాని యెదుటకు ఉదయమూ మరియు సాయంత్రమూ రప్పించబడుతూ ఉంటారు. మరియు (పున రుత్థాన) దినపు ఘడియ వచ్చి నపుడు: 'ఫిర'బేన్ జనులను తీవ్రమైన శిక్షలో పడ వేయండి!' అని ఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతుంది." (అల్ ముఅ'మినూన్, 40:45-46)

'హాఫి'జ్ ఇబ్నె కసీర్ అబిప్రాయం, 'ఆలమె బ'ర్లఖ్లో సమాధులలో శిక్షించటం జరుగుతుందనడానికి ఈ ఆయత్ ప్రధాన సాక్ష్యాధారాలలో ఒకటి. కొన్ని 'హదీసు'లలో ఆలమె బర్జఖ్ గురించి ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వలస వెళ్ళిన తర్వాత తెలియ పరచటం జరిగింది. ఈ ఆయత్ మక్కహ్ లో అవతరించింది. ఈ ఆయత్ ద్వారా అవిశ్వాసుల ఆత్మలను ఉదయం సాయంత్రం నరకం ముందుకు తీసుకురావటం జరుగుతుంది. అయితే ఈ శిక్ష ఎల్లప్పుడూ ఉంటుందా? లేదా, కేవలం ఆత్మలకే శిక్షించటం జరుగుతుందా లేక శరీరాలకూ శిక్షించటం జరుగుతుందా? దీన్ని గురించి అల్లాహ్(త) తరఫునుండి ప్రవక్త(స)కు తెలియపరచ బడింది. ప్రవక్త (స) దాన్ని ప్రజలకు తెలియపరచారు. అందువల్ల ఖుర్ఆన్ 'హదీసు'ల వెలుగులో ప్రతిఫల శిక్ష సమాధిలోని ఆత్మ మరియు శరీరం రెంటికీ వర్తిస్తాయి. ఇదే సత్యం.

2. "... దుర్మార్గులు మరణ వేదనలో ఉన్నప్పుడు దేవ దూతలు తమ చేతులు చాచి: 'మీ ప్రాణాలను వదలండి! అల్లాహ్పై అసత్యాలు పలుకుతూ ఉన్నందువలన మరియు ఆయన సూచనల పట్ల

అనాదరణ చూపటం వలన, ఈ రోజు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష విధించబడుతుంది!' అని అంటూ ఉండే దృశ్యాన్ని నీవు చూడగలిగితే ఎంత బాగుండేది!" (అల్ అన్'ఆమ్, 6:93)

అంటే దైవదూతలు వారి ప్రాణాలు తీస్తూ వారిని హింసిస్తారు. దైవదూతలు వారికి, 'అల్లాహ్ మీ పట్ల ఆగ్రహం చెంది ఉన్నాడు, మీకు వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది,' అని చెడువార్త వినిపిస్తారు. దానివల్ల వారి ఆత్మలు వారి శరీరాలు వదలటానికి సిద్ధం కాక వారి శరీరంలోనే తిరుగుతూ ఉంటాయి. విశ్వాసుల, అవిశ్వాసుల మరణం గురించి 'హదీసుల్లో' వచ్చిన ప్రస్తావన అంతా: "యుసబ్బితుల్లా హుల్లజీ'న ఆమనూ బిల్ ఖాలిస్సాబితీ." అనే ఆయత్ వ్యాఖ్యానంలో ఉంది.

3. "చివరికి వారిలో ఒకడికి మరణం సమీపించి నప్పుడు వాడిలా వేడుకుంటాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నన్ను తిరిగి (భూలో కానికి) పంపు; 'నేను చేయ కుండా వచ్చిన సత్కార్యాలు చేయటానికి.' అది కాని పని. నిశ్చయంగా, అది అతని నోటిమాట మాత్రమే! ఇక (ఈ మరణించిన) వారు తిరిగి లేపబడే దినం వరకు వారి ముందు ఒక అడ్డుతెర (బర్ 'జఖ్) ఉంటుంది." (అల్ ముఅ'మినున్, 23:99-100)

అంటే మరణ సమయంలో అవిశ్వాసులు, పాపాత్ములు చాలా విచారిస్తారు. మళ్ళీ భూలోకానికి పంపిస్తే, సత్కార్యాలు చేసి వచ్చేవాళ్ళం అని కోరు కుంటారు. కాని అప్పుడు ఆశించటం వ్యర్థమే. ఈ వాక్యంలో తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులు, పాపాత్ములు అల్లాహ్ (త)ముందు నిలబడి నరకాగ్ని నుండి తప్పించుకోవటానికి మమ్మల్ని తిరిగి భూలో కానికి పంపితే సత్కార్యాలు చేసి వస్తామని తీవ్రంగా విన్నవించుకుంటారు. కాని అప్పుడు వారి కోరిక తీర్చటం జరుగదు.

అబూ హురైరహ్ (ర) అభిప్రాయం: అవిశ్వాసి తన సమా దిలో ఉంచబడి నరకంలోని తన నివాసాన్ని చూసుకొని, 'ఓ నా ప్రభూ! నన్ను వెనక్కి పంపు, నేను పశ్చాత్తాపం చెంది సత్కార్యాలు చేసుకుంటాను,' అని వేడుకుంటాడు. దానికి, 'నీకు ఇవ్వబడిన వయస్సున నీవు వినియోగించుకున్నావు,' అని సమాధానం

లభిస్తుంది. అనంతరం అతనిసమాధి ఇరుకై పోతుంది. పాములు, తేళ్ళు అతన్ని చుట్టుముడతాయి.

'ఆయ'షహ్ (ర) అభిప్రాయం: 'అవిశ్వాసులు, పాపా త్ములకు వారి సమాధులు కష్టాల నిలయాలుగా మారు తాయి. వారి సమాధుల్లో వారిని నల్లని సర్పాలు కాటువేస్తూ ఉంటాయి. అవి అతన్ని అన్ని వైపుల నుండి చుట్టు ముడతాయి. ఇదే ఆ బర్'జఖ్ ప్రపంచం. ఇక్కడ వారు తీర్పుదినం వరకు ఉంటారు.' (ఇబ్నీ కసీర్)

బర్'జఖ్, సమాధి కారుణ్యాలు, శిక్షలు వాస్తవం. ముస్లిము లందరూ వీటిని విశ్వసించాలి. ఖుర్ఆన్, 'హదీసుల్లో' వీటిని గురించి అనేక సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. బుద్ధి జ్ఞానాల ద్వారా కూడా మనం వీటిని గ్రహించవచ్చు. ఎందుకంటే మానవునిలో రెండు విషయాలు ఉన్నాయి: 1. ఆత్మ 2. శరీరం. జీవితంలో మానవునికి కలిగి కష్టసుఖాలను ఆత్మ, శరీరం రెండూ గ్రహిస్తాయి. ప్రపంచంలో ఆత్మ శరీరాన్ని అనుసరించి ఉంటుంది. మరణానంతరం శరీరం ఆత్మను అనుసరించి ఉంటుంది. మానవ జీవితంలో దీన్ని మనం చాలా సులువుగా గ్రహించ గలం. మానవుడు స్వప్నాలు చూస్తూ ఉంటాడు. వాటిలో సుఖాలు, కష్టాలు రెండూ ఉంటాయి. అంటే ఆత్మ, శరీరం రెంటితో వాటి సంబంధం ఉంటుంది. ఒక్కోసారి కలలో చూసిన విషయాలు, గుర్తులు వాటి చిహ్నాలను తన శరీరంపై ఉండటం చూస్తాడు.

ఏది ఏమైనా నిద్రావస్థలో వచ్చే స్వప్నాలు ఆత్మపై ప్రభావం చూపుతాయి. దాని ప్రభావం శరీరంపై కూడా పడుతుంది. ఒక వ్యక్తి సంబంధించిన కలను గురించి మరో వ్యక్తి చెప్ప లేడు. ఎందుకంటే అది అతని ఆత్మతో సంబంధం కలిగి ఉంటుంది. ఆలమె బర్'జఖ్లో అంటే సమాధి నుండి తీర్పు దినం వరకు సంభవించే విషయాల గురించి రాబోయే 'హదీసుల్లో' పేర్కొనడం జరిగింది. బుద్ధిజ్ఞానాలు గల వ్యక్తికి వీటిని అర్థం చేసుకోవటం అంత కష్టమైన పని కాదు.

షాహ్ వలియుల్లాహ్ " 'హుజ్జతుల్లాహి అల్ బాలి'గహ్'లో ' 'గజాలీ అభిప్రాయాన్ని పేర్కొన్నారు. సమాధి శిక్షలకు సంబంధించిన 'హదీసు'లన్నీ ప్రామాణికమైనవే. వీటి విష యాలు రహస్యంగా ఉన్నాయి. కాని దూరదృష్టిగలవారు వాటిని గ్రహిస్తారు.

అందులో ఏమి జరుగుతుందో తెలియ నంత మాత్రాన వాటిని తిరస్కరించడం తగదు. ఏమాత్రం విశ్వాసం ఉన్నా వీటిని ధృవీకరించవలసిందే. ఎందుకంటే ఈ విషయాలను మన కళ్ళు చూడలేవు. మన చెవులు వినలేవు, అటువంటప్పుడు వాటిని గురించి తెలుసుకోవాలని ఆరాట పడటం తగదు.

ప్రవక్త (స) అనుచరులు జిబ్రీల్ (అ) రావటాన్ని ఎలా గుర్తించేవారు? జిబ్రీల్ వారికి కనబడేవారు కాదు. అయితే జిబ్రీల్ (అ) ప్రవక్త (స)కు కనబడేవారు. కనుక ప్రవక్త (స) వారిని చూడగలిగేవారు, ఫలితంగా ఆయన (స) బోధించే వారు, హెచ్చరించేవారు. మానవుల కళ్ళు దైవదూతలను చూడలేనప్పుడు, జిన్నులను చూడలేనప్పుడు ఇటువంటి విషయాలు ఎలా చూడ గలరు. అందువల్ల వీటిని గురించి అధికంగా ఆలోచించడం కంటే అల్లాహ్ (త) ఆదేశాలు, ప్రవక్త (స) ఉపదేశాలను విశ్వసిస్తూ వాటిపై స్థిరంగా ఉండటమే శ్రీయస్కరం.

الْفَصْلُ الْاَوَّلُ

١٢٥ - [١] (متفق عليه) (٤٥/١)

عَنِ الْبِرَاءِ بْنِ عَزَابٍ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: "الْمُسْلِمُ إِذَا سُلِّ فِي الْقَبْرِ؛ يَسْأَلُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، فَذَلِكَ قَوْلُهُ: (يُبَيِّنُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ؛ ١٤: ٢٧)".

وَفِي رَوَايَةٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " (يُبَيِّنُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ؛ ١٤: ٢٧) نَزَلَتْ فِي عَذَابِ الْقَبْرِ، يُقَالُ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: رَبِّيَ اللَّهُ، وَيُبَيِّنُ مُحَمَّدًا. متفق عليه.

125. (1) [1/45-ఏకీభవితం]

బరాబీన్ 'ఆజిబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "సమాధిలో ముస్లిమ్ ను, నీ ప్రభువు ఎవరు, నీ ప్రవక్త ఎవరని ప్రశ్నించినపుడు అతడు నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు అల్లాహ్(త) అని ఆయన తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరని, నిస్సందే హంగా ము'హమ్మద్ (స) అల్లాహ్(త) ప్రవక్త అని సాక్ష్యం ఇస్తాడు. ఇదే ఈ ఆయతు అర్థం. విశ్వాసిని అల్లాహ్(త) సత్యవచనంపై స్థిరంగా ఉంచుతాడు. ఇహలోకంలో కూడా, పరలోకంలో కూడా.

మరో ఉల్లేఖనంలో ప్రవక్త (స) ఈ ఆయత్: "యు స'బ్బి తుల్లాహు..." (ఇబ్రాహీం, 14:27), సమాధి శిక్ష గురించి అవతరించబడిందని ప్రవచించారు. అంటే సమాధిలో శవాన్ని, 'నీ ప్రభువు ఎవరు?' అని ప్రశ్నించినపుడు, విశ్వాసి, 'నా ప్రభువు అల్లాహ్(త), నా ప్రవక్త ముహమ్మద్(స),' అని సమాధానం ఇస్తాడు. 63 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٢٦ - [٢] (صحيح) (٤٥/١)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا وُضِعَ فِي قَبْرِهِ، وَتَوَلَّى عَنْهُ أَصْحَابُهُ (و) إِنَّهُ لَيَسْمَعُ قَرْعَ نَعَالِهِمْ أَنَاهُ مَلَكَانِ فَيُعَذِّبُهُ، فَيَقُولَانِ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟ لِمَحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَأَمَّا الْمُؤْمِنُ فَيَقُولُ: أَشْهَدُ أَنَّهُ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ. فَيَقَالُ لَهُ: أَنْظِرْ إِلَى مَقْعَدِكَ مِنَ النَّارِ، قَدْ أَبْذَلْتَ اللَّهُ بِهِ مَقْعَدًا مِّنَ الْجَنَّةِ، فِيرَاهُمَا جَمِيعًا. وَأَمَّا الْمُنَافِقُ وَالْكَافِرُ فَيَقَالُ لَهُ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟ فَيَقُولُ: لَا أَدْرِي! كُنْتُ أَقُولُ مَا يَقُولُ النَّاسُ! فَيَقَالُ: لَا ذَرْبَتْ وَلَا تَلَيْتْ، وَيَضْرِبُ بِمِطْرَاقٍ مِّنْ حَدِيدٍ ضَرْبَةً فَيَصْبِحُ صَبْحَةً يَسْمَعُهَا مَنْ يَلِيهِ غَيْرَ الثَّقَلَيْنِ". لَفْظُهُ لِلْبُخَارِيِّ .

63) వివరణ-125: అంటే సమాధిలో శవం వద్దకు ఇద్దరు దైవదూతలు వస్తారు. వారు, 'నీ ప్రభువు ఎవరని, నీ ప్రవక్త ఎవరని, నీ ధర్మం ఏదని,' ప్రశ్నిస్తారు. ఒకవేళ ముస్లిమ్ అయితే, 'నా ప్రభువు అల్లాహ్ (త) అని, ఆయన తప్ప ఆరాధ్యులవరూ లేరని, నా ప్రవక్త ము'హమ్మద్ (స)అని, నా ధర్మం ఇస్లాం,' అని సమాధానం ఇస్తాడు. అంటే అల్లాహ్(త) విశ్వాసి యొక్క పనితీరు వదనాన్ని స్థిరంగా ఉంచుతాడు. స్థిరవచనం అంటే కలిమహ్ షహాదహ్. సమాధిలో అడగటం జరుగుతుంది. విశ్వాసి అల్లాహ్ (త) దయవల్ల సమాధానం సరిగ్గా ఇస్తాడు. ఈ కలిమయే షహాదత్ లో మూడు ప్రశ్నల సమాధానాలు ఉన్నాయి. ప్రపంచంలో కలిమయే షహాదత్ పై స్థిరంగా ఉండటం అంటే, ఒక విశ్వాసిని అగ్ని పరీక్షకు గురి చేసినా అతడు కలిమయే షహాదత్ పై స్థిరంగా ఉంటాడు. ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖకులు ప్రవక్త (స) అనుచరులైన బరా బిన్ 'ఆజిబ్ (ర) అ'న్నారీ. ఇతడు ఎల్లప్పుడూ పోరాటాల్లో పాల్గొనేవారు. ఈ 'హదీసు'ను ప్రత్యేకంగా ప్రచారం చేసేవారు. ఇతడు 305 హదీసులు ఉల్లేఖించాడు. 22'హదీసులు బు'ఖారీ, ముస్లిమ్లలో ఉన్నాయి. ఇతడు 72వ హిజ్రీ శకంలో కూఫాలో మరణించాడు.

126. (2) [1/45-దృఢం]

అనన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నిస్సందేహంగా వ్యక్తిని సమాధిలో పెట్టి ప్రజలు తిరిగి వెళుతూ ఉన్నప్పుడు, ఆ శవం వారి చెప్పుల శబ్దం వింటుంది. అతని వద్దకు ఇద్దరు దైవదూతలు వచ్చి, అతన్ని కూర్చోబెడతారు. 'మీ దగ్గరకు ప్రవక్తగా పంపబడిన వ్యక్తి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?' అని ప్రశ్నిస్తారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'అతను(స), అల్లాహ్(త) దాసులు, ఆయన ప్రవక్త,' అని సాక్ష్యం ఇస్తాడు. అప్పుడు వారు, 'నరకంలో ఉన్న నీ స్థానాన్ని చూడు, కాని నీవు విశ్వసించినందు వల్ల, అల్లాహ్(త) నీకు స్వర్గంలో నివాసం ఏర్పాటు చేశాడు.' అని అంటారు. అప్పుడా వ్యక్తి స్వర్గ నరకాల్లో ఉన్న తన రెండు నివాసాలను చూస్తాడు.

ఒకవేళ ఆ మృతుడు, అవిశ్వాసి లేదా కపటాచారి అయితే, అతన్నికూడా ఈవిధంగానే ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. 'మీ వద్దకు ప్రవక్తగా పంపబడిన వ్యక్తి గురించి నీకు ఏం తెలుసు,' అని ప్రశ్నిస్తారు. దానికి అతడు, 'నాకేమీ తెలియదు. ప్రజలు అన్నదే నేనూ అనేవాడిని,' అని అంటాడు. అంటే కపటాచారి తన్ను రక్షించుకోవటానికి నేను ముస్లిమ్ను అనేవాడు. దాన్ని అర్థం చేసుకోలేదు, దాన్ని ఆచరించనూ లేదు. కేవలం ముస్లిములను చూసి అనేవాడు. అందువల్లే దైవదూతలు అడిగే ప్రశ్నలకు వాస్తవం నాకు తెలియదు. ప్రజలు అన్నదే నేనూ అనే వాడిని. అప్పుడు ఆ వ్యక్తితో, 'నీవు బుద్ధిజ్ఞానాలు ఉపయోగించలేదు, బుద్ధిమంతులను అనుసరించనూ లేదు. ఖుర్రాన్ పఠించలేదు, దాని ప్రకారం అనుసరించనూ లేదు,' అని అంటూ అతన్ని ఇనుప కడ్డీలతో కొడతారు. దానికి అతడు కేకలు పెడబోబ్బలు పెడతాడు. వాటిని మానవులు, జిన్నాతులు తప్ప అందరూ వింటారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్, పదాలు బు'ఖారీలోనివి)

۱۲۷ - [۳] (متفق عليه) (۴۰/۱)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا مَاتَ عَرَضَ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشيِّ، إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ، فَيَقَالُ: هَذَا مَقْعَدُكَ حَتَّى يَبْعَثَكَ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ".

127. (3) [1/45-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవరైనా చనిపోతే సమాధిలో ఉడయం, సాయంత్రం అతని నివాసాన్ని చూపెట్టటం జరుగుతుంది. అతడు స్వర్గవాసి అయితే స్వర్గం చూపెట్టటం జరుగుతుంది. నరకవాసి అయితే నరకం చూపెట్టడం జరుగుతుంది. ఇంకా అతనితో తీర్చుదినం వరకు ఇదే నీ నివాసం, తీర్చుదినం నాడు అల్లాహ్(త) నిన్ను మరల లేపుతాడని అంటారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

۱۲۸ - [۴] (متفق عليه) (۴۶/۱)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، أَنَّ يَهُوْدِيَّةً دَخَلَتْ عَلَيْهَا، فَذَكَرَتْ عَذَابَ الْقَبْرِ، فَقَالَتْ لَهَا: أَعَذَّبَكَ اللَّهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، فَسَأَلَتْ عَائِشَةَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَذَابِ الْقَبْرِ. فَقَالَتْ: "نَعَمْ، عَذَابُ الْقَبْرِ حَقٌّ". قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: فَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ صَلَاةٍ إِلَّا تَعَوَّذَ بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ".

128. (4) [1/46-ఏకీభవితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ఆమె వద్దకు ఒక యూద స్త్రీ వచ్చింది. సమాధి శిక్షను గురించి ప్రస్తావించి, "'అయి' షహ్! నిన్ను అల్లాహ్(త) సమాధి శిక్షల నుండి కాపాడు గాక!' అని అన్నది. 'అయి'షహ్ (ర) ప్రవక్త (స)ను సమాధి శిక్షల గురించి అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'అవును, సమాధి శిక్షలు వాస్తవమే' అని అన్నారు. ఆ సంఘటన తర్వాత ప్రవక్త (స) ప్రతి సమాజ తర్వాత సమాధి శిక్షల నుండి శరణుకోరేవారు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

۱۲۹ - [۵] (صحيح) (۴۶/۱)

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ، قَالَ: بَيَّنَّمَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَائِطِ لَبْيَةِ النَّجَارِ عَلَى بَغْلَةٍ لَهُ وَنَحْنُ مَعَهُ، إِذْ حَاطَتْ بِهِ وَكَانَتْ تُلْقِيهِ. وَإِذَا أَقْبَرَ سَبَّأٌ أَوْ خَمْسَةٌ، فَقَالَ: "مَنْ يَعْرِفُ أَصْحَابَ هَذِهِ الْأَقْبَرِ؟" قَالَ رَجُلٌ: أَنَا. قَالَ: "فَمَتَى مَاتُوا؟" قَالَ: فِي الشَّرِكِ. فَقَالَ: "إِنَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ تَبْتَلِي فِي قُبُورِهَا، فَلَوْ لَا أَنَا لَا تَدَافَتُوا لَدَعَوْتُ اللَّهَ أَنْ يُسْمِعَكُمْ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ الَّذِي أَسْمَعُ مِنْهُ، ثُمَّ أَقْبَلَ بِوَجْهِهِ عَلَيْنَا، فَقَالَ: "تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ النَّارِ". قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ النَّارِ. قَالَ: "تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ". قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ. قَالَ: "تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ". قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا

وَمَا يَطْنُ. قَالَ: "تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ فِتْنَةِ النَّجَالِ". قَالُوا: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ فِتْنَةِ النَّجَالِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

129. (5) [1/46-దృఢం]

'జైద్ బిన్ సా'బితే (ర) కథనం: ఒకసారి ప్రవక్త (స) తన గాడిదపై బసీ నజ్జార్ తోటలోకి వెళుతున్నారు. మేము కూడా ఆయన (స) వెంట ఉన్నాం. అకస్మాత్తుగా ఆ గాడిద భయంతో కంపించి గెంత సాగింది. ప్రవక్త (స)ను పడవేస్తుం దన్నట్లుగా అనిపించింది. అక్కడ 5 లేక 6 సమాధులు ఉన్నట్లు తెలిసింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) అక్కడున్న వారితో, 'ఈ సమాధుల్లో ఉన్నవారు మీలో ఎవరికైనా తెలుసా?' అని అన్నారు. దానికి ఒక వ్యక్తి, 'నాకు తెలుసు,' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) అతనితో, 'వీరు ఏ స్థితిలో మరణించారు,' అని ప్రశ్నించారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'తిరస్కారులుగా మరణించారు,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఈ అనుచర సమాజం సమాధుల్లో విచారించబడుతుంది, మీరు సమాధులలో శవాలను ఖననంచేయరనే భయం ఉండకపోతే, నేను వింటున్న సమాధి శిక్ష శిక్షాన్ని మీకు కూడా వినిపించ మని అల్లాహ్(త)ను ప్రార్థించేవాడిని,' అని అన్నారు.

ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మా వైపు తిరిగి, "మీరు అగ్ని శిక్ష నుండి అల్లాహ్(త)ను శరణుకోరండి, అంటే అల్లాహ్(త)ను మిమ్మల్ని నరక శిక్షనుండి రక్షించమని ప్రార్థించండి," అని హితబోధ చేశారు. అప్పుడు మేము, 'అల్లాహ్(త)ను అగ్ని శిక్ష నుండి శరణు కోరు తున్నాము,' అని అన్నాము. అప్పుడు మళ్ళీ ప్రవక్త (స), 'మీరు అల్లాహ్(త)ను సమాధి శిక్షల నుండి శరణు కోరండి,' అని అన్నారు. అప్పుడు 'మేము 'అల్లాహ్ (త)ను సమాధి శిక్షలనుండి శరణుకోరు తున్నాము,' అని అన్నాము. మళ్ళీ ప్రవక్త (స), 'మీరు అల్లాహ్(త)ను అంతర్భావ్య ఉపద్రవాల నుండి శరణుకోరండి,' అని అన్నారు. అప్పుడు అను చరులు, 'మేము అంతర్భావ్య ఉపద్రవాల నుండి అల్లాహ్ (త)ను శరణుకోరుతున్నాము,' అని అన్నాము. మళ్ళీ ప్రవక్త (స), 'మీరు దజ్జల్ ఉపద్రవాల నుండి అల్లాహ్ (త) శరణుకోరండి,' అని అన్నారు. మేము, 'అల్లాహ్ (త)ను దజ్జల్ ఉపద్రవాల నుండి శరణు కోరు తున్నాము,' అని అన్నాము. (ముస్లిమ్)

الرَّفْعُ الثَّانِي

130 - [6] (حسن) (46/1)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا فُتِرَ الْمَيِّتُ آتَاهُ مَلَكَانِ أَسْوَدَانِ أَرْقَانِ. يَقُلُّ لِأَحَدِهِمَا: الْمُنْكَرُ، وَالْآخَرُ: النَّكِيرُ. فَيَقُولَانِ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟ فَيَقُولُ: هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا، ثُمَّ يَفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ. ثُمَّ يَوْرُ لَهُ فِيهِ ثُمَّ يَقَالُ لَهُ: نَمْ. فَيَقُولُ: أَرْجِعْ إِلَى أَهْلِي فَأَخْبِرْهُمْ. فَيَقُولَانِ: نَمْ كَنُومَةِ الْعُرُوسِ الَّتِي لَا يُوقِظُهَا إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهَا إِلَيْهِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ. وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالَ: سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ قَوْلًا فَقُلْتُ مَثَلًا، لَا أَدْرِي. فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ، فَيَقَالُ لِلْأَرْضِ: التَّنْمِي عَلَيْهِ، فَتَنْتَمِي عَلَيْهِ، فَتَخْتَلِفُ أَضْلَاعُهُ، فَلَا يَزَالُ فِيهَا مُعَذَّبًا حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

130. (6) [1/46-ప్రామాణికం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "శవాన్ని సమాధిలో ఉంచిన తర్వాత, అతని వద్దకు నీలి కన్నులు గల ఇద్దరు నల్లని దైవదూతలు వస్తారు. ఒకరి పేరు మున్కర్, మరొకరి పేరు నకీర్. వారిద్దరూ శవాన్ని, 'మీ వద్దకు ప్రవక్తగా పంపబడిన ఆ వ్యక్తి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి,' అని అడుగుతారు. ఒకవేళ అతడు విశ్వాసి అయితే, 'అతను (స) అల్లాహ్ (త) దాసులు మరియు ఆయన ప్రవక్త. 'నిస్సందేహంగా అల్లాహ్(త) తప్ప ఆరాధ్యులెవరూ లేరని, ము'హమ్మద్(స) అల్లాహ్(త)దాసులు మరియు ఆయన ప్రవక్త అని నేను సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను,' అని అంటాడు. అది విని ఆ ఇద్దరు దైవదూతలు, 'నీవు ఇలా సమాధానం ఇస్తావని మాకు ముందే తెలుసు,' అని అంటారు. ఆ తరువాత అతని సమాధిని అన్ని వైపుల నుండి 70 గజాల దూరం విశాల దృఢంపరచటం జరుగుతుంది. ఇంకా దాన్ని వెలుగుతో నింపటం జరుగుతుంది. ఇంకా అతన్ని, 'నీవు సుఖంగా నిద్రిచి,' అని అనటం జరుగుతుంది.

అప్పుడా వ్యక్తి, 'నేను నా కుటుంబం వారివద్దకు వెళ్ళి, సమాధి విషయాలను గురించి చెప్పాలను కుంటున్నాను,' అని అంటాడు. దానికి దైవదూతలు, 'నీవు పెళ్ళి కూతురిలా నిద్రిచి. ఆమెను అందరికన్నా అధికంగా ప్రేమించే వాడే ఆమెను లేపగలడు.' చివరికి అల్లాహ్ (త) అతన్ని అతని చోటు నుండి లేపుతాడు.

అంటే తీర్పుదినం వరకు సుఖంగా నిద్రపో' అని అంటారు.

ఒకవేళ ఆ వ్యక్తి కపటాచారి అయితే, దైవదూతల ప్రశ్నలకు, 'ప్రజలు అన్నదే నేనూ అనే వాడిని. వాస్తవం నాకు తెలియదు,' అని అంటాడు. దానికి ఆ ఇద్దరు దైవదూతలు, 'నీవు ఇటు వంటి సమాధానం ఇస్తావని మాకు ముందే తెలుసు,' అని అంటారు. ఆ వెంటనే భూమిని అన్ని వైపుల నుండి వత్తిడి చేయమని ఆదేశించడం జరుగుతుంది. ఫలితంగా అతని ప్రక్కటెముకలు విరిగిపోతాయి. అతడు నిరంతరం ఆ శిక్షకు గురవుతూనే ఉంటాడు. చివరికి తీర్పు దినం నాడు లేవబడతాడు." (తిరిగిచి)

(47/1) (صحيح) [7] - 131

عَنْ الْأَرَاءِ بْنِ عَارِبٍ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: "يَأْتِيهِ مَلَكَانِ فَيَجْلِسَانِيهِ، فَيَقُولَانِ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: رَبِّي اللَّهُ. فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا دِينُكَ؟ فَيَقُولُ: دِينِي الْإِسْلَامُ. فَيَقُولَانِ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكَ؟ فَيَقُولُ: هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَيَقُولَانِ لَهُ: وَمَا يَدْرِيكَ؟ فَيَقُولُ: قَرَأْتُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَمَنْتُ بِهِ وَصَدَقْتُ؛ فَذَلِكَ قَوْلُهُ: (يَنْبِئُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ: 14: 27) الآية. قَالَ: فَيُنَادِي مُنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ: أَنْ قَدْ صَدَّقَ عَبْدِي فَأَقْرِسُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَاللَّيْسُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى الْجَنَّةِ، وَبُفِّحْ. قَالَ: فَيَأْتِيهِ مِنْ رُوحِهَا وَطَبِيعِهَا، وَبُفِّحَ لَهُ فِيهَا مَدَّ بَصَرِهِ. وَآمَّا الْكَافِرُ فَذَكَرَ مَوْتَهُ، قَالَ: وَبُعَادُ رُوحِهِ فِي جَسَدِهِ، وَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ، فَيَقُولَانِ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: هَاهُ هَاهُ، لَا أَدْرِي! فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا دِينُكَ؟ فَيَقُولُ: هَاهُ هَاهُ، لَا أَدْرِي! فَيَقُولَانِ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكَ؟ فَيَقُولُ: هَاهُ هَاهُ، لَا أَدْرِي! فَيُنَادِي مُنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ: أَنْ كَذَبَ فَأَقْرِسُوهُ مِنَ النَّارِ، وَاللَّيْسُوهُ مِنَ النَّارِ، وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى النَّارِ. قَالَ: فَيَأْتِيهِ مِنْ حَرِّهَا وَسَمُومِهَا. قَالَ: وَبِصِيقٍ عَلَيْهِ قَبْرُهُ حَتَّى تَخْتَلِفَ فِيهِ أَضْلَاعُهُ، ثُمَّ يَقْبِضُ لَهُ أَعْمَى أَصَمُّ، مَعَهُ مِرْرَبَةٌ مِنْ حَدِيدٍ، لَوْ ضَرَبَ بِهَا جَبَلٌ لَصَارَ تَرَابًا، فَيَضْرِبُ بِهَا ضَرْبَةً يَسْمَعُهَا مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِلَّا النَّفْلَيْنِ فَيَصِيرُ تَرَابًا، ثُمَّ تَعَادُ فِيهِ الرُّوحُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

131. (7) [1/47-దృఢం]

బరాబిన్ 'ఆజిబ్' (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "సమాధిలోని శవంవద్దకు ఇద్దరుదైవదూతలు వస్తారు, శవాన్ని లేపి కూర్చోబెడతారు. అనంతరం ఆ ఇద్దరూ అతన్ని, 'నీ ప్రభువు ఎవరు?' అని అంటారు. ఆ వ్యక్తి విశ్వాసి అయితే, 'నా ప్రభువు అల్లాహ్,' అని సమా

ధానం ఇస్తాడు. మళ్ళీ వారిద్దరూ, 'నీ ధర్మం ఏమిటి,' అని ప్రశ్నిస్తారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నా ధర్మం ఇస్లామ్,' అని అంటాడు. మళ్ళీ ఆ దైవదూతలు, 'మీ వద్దకు పంపబడిన ఆ వ్యక్తి ఎవరు,' అని అంటారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'అతను అల్లాహ్ ప్రవక్త,' అనిసమాధానం ఇస్తాడు. దానికి ఆ దైవ దూతలు, 'నీకీ విషయాలు ఎలా తెలిశాయి,' అని అంటారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నేను దైవ గ్రంథాన్ని చదివాను, అల్లాహ్ (త)ను విశ్వ సింహాను. ఇంకా దాన్ని ధృవీకరించాను,' అని అంటాడు.

ఈ ఆయతు అంటే: "యూస'బ్బిల్లాహు..." - అల్లాహ్(త) విశ్వాసుల పవిత్ర వచనాన్ని స్థిరంగా ఉంచుతాడు. ఆ తరువాత ఆకాశం నుండి, 'నా దాసుడు సత్యం పలికాడు, అతడి కోసం స్వర్గ పడకను పరచండి, స్వర్గ దుస్తులు తొడిగించండి, ఇంకా అతని కోసం స్వర్గ కిటికీలు తెరవండి,' అని పిలుపునివ్వటం జరుగుతుంది. అనంతరం స్వర్గకిటికీలు తెరవటం జరుగుతుంది. వాటిద్వారా ఆహ్లాదకరమైన గాలి, సువాసన వస్తూ ఉంటుంది. కనుచూపు మేరకు అతని సమాధి విశాలపరచబడుతుంది.

ఒకవేళ అవిశ్వాసి అయితే, అతని ఆత్మ అతని శరీరంలోకి రప్పించబడుతుంది. అతని వద్దకు ఇద్దరు దైవదూతలు వచ్చి అతన్ని కూర్చోబెడతారు. 'నీ ప్రభువు ఎవరు,' అని ప్రశ్నిస్తారు. దానికతడు, 'నాకు తెలియదే' అని వాపోతాడు. మళ్ళీ ఆ దైవదూతలు, 'నీ ధర్మం ఏది?' అని అడుగుతారు. దానికా వ్యక్తి, 'నాకు తెలియదే,' అని విచారిస్తాడు. మళ్ళీ వారిద్దరూ, 'మీ వైపునకు పంపబడిన ఆ వ్యక్తి గురించి నీకే తెలుసు,' అని అడుగుతారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నాకు తెలియదే, ఏం చేయను!' అని అంటాడు. అప్పుడు ఆకాశం నుండి, 'వీడు అబద్ధాల కోరు, వీడికోసం అగ్ని పడక పరచండి, వీడికి అగ్ని దుస్తులు ధరించండి, ఇంకా వీడికోసం నరక కిటికీలు తెర వండి,' అని పిలుపు నివ్వడం జరుగుతుంది. అనంతరం నరక కిటికీలు తెరవబడతాయి. దాని ద్వారా వేడి గాలులు, దుర్వాసన వస్తూ ఉంటాయి. ఇంకా అతని కోసం అతని సమాధి ఇరుకుగా చేయబడుతుంది. అన్ని వైపుల నుండి వత్తిడి వల్ల ప్రక్కటెముకలు విరిగి చిందర వందర అయిపోతాయి. ఇంకా అతనిపై అంధుడు, చెవిటివాడైన దైవదూత నియమించ బడతాడు. అతని

వద్ద ఇనుపగద ఉంటుంది. ఒకవేళ దానితో గుట్టును కొడితే అది పిండి అయిపోతుంది. దానితో అతన్ని కొట్టడం జరుగుతుంది. దానికి అతడు కేకలు, పెద బొప్పలు ప్రారంభిస్తాడు. అతని కేకలు మానవులు, జిన్నాతులు తప్ప మిగతా ప్రాణులన్నీ వింటాయి. ఆ దెబ్బలకు అతడు పిండి పిండి అయిపోతాడు. మళ్ళీ అతన్ని సజీవపరచటం జరుగు తుంది. తీర్పుదినం వరకు ఇలాగే జరుగుతూఉంటుంది." (అబూ దావూద్)

(۴۸/۱) (حسن) [۸] - ۱۳۲

وَعَنْ عُمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّهُ إِذَا وَقَفَ عَلَى قَبْرِ بَكِي حَتَّى يَبْلُغَ لَحْيَتَهُ، فَقِيلَ لَهُ: تَذَكَّرُ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ فَلَا تَبْكِي، وَتَبْكِي مِنْ هَذَا؟ فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلُ مَنْزِلٍ مِنْ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ، فَإِنْ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ، وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ". قَالَ: وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا رَأَيْتُ مَنْظَرًا قَطُّ إِلَّا وَ الْقَبْرِ أَقْطَعُ مِنْهُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ. وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.

132. (8) [1/48-దృఢం]

'ఉస్మాన్ (ర) కథనం: అతను ఏదైనా సమాధి వద్ద నిల బడితే, చాలాసేపు వరకు కన్నీరు కార్చుతూ ఉండేవారు. చివరికి అతని గడ్డం తడిసి ముద్దయి పోయేది. అతన్ని, "తమరు స్వర్గనరకాల గురించి ప్రస్తావిస్తే ఏడ్వరు, మరి సమాధులను చూస్తే ఎందుకు ఏడుస్తున్నారు?" అని అడగటం జరిగింది. దానికి 'ఉస్మాన్ (ర), 'సమాధి పునరుత్థాన దశలలో మొదటి దశ, ఈ దశను దాట గలిగితే, తరువాత అంతా సులభమే, ఒకవేళ ఈ దశను దాటలేకపోతే, తరువాత అన్నీ కష్టాలే, సమాధికంటే భయంకరమైన దృశ్యం నేనెప్పుడూ చూడలేదు, అంటే సమాధి శిశుల దృశ్యం చాలా భయంకరంగా ఉంటుంది,' అని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు,' అని 'ఉస్మాన్ (ర) సమాధానం ఇచ్చారు. (తిర్మిజి/ ఏకీల్లేఖనం, ఇబ్నె మాజహ్).

(۴۸/۱) (صحيح) [۹] - ۱۳۳

وَعَنْ عُمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا فَرَغَ مِنْ دَفْنِ الْمَيِّتِ وَقَفَ عَلَيْهِ، فَقَالَ: "إِسْتَعْفِرُوا لِأَحْبَبِّكُمْ، ثُمَّ سَلُوا لَهُ بِالتَّائِيْبِ، فَإِنَّهُ الْآنَ يُسَالُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

133. (9) [1/48-దృఢం]

'ఉస్మాన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), శవాన్ని ఖననం చేసిన తర్వాత సమాధి వద్ద నిలబడి ప్రజలతో, "మీ సోదరుని క్షమాపణ కోసం ప్రార్థించండి, అతడు స్థిరంగా

ఉండటానికి ప్రార్థించండి. ఎందుకంటే ఇప్పుడు అతడిని ప్రశ్నించటం జరుగుతోంది.' అని అనేవారు." 64 (అబూ దావూద్)

64) వివరణ-133: ఈ 'హదీసు' ద్వారా సమాధిని పూడ్చి పెట్టిన తర్వాత మృత్యుని క్షమాపణ కోరకు ప్రార్థించటం అభిలషణీయం.

1. స'యీద్ బిన్ మన్'సూర్, ఇబ్నె మన్'ఉద్ ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) సమాధిని పూడ్చిపెట్టిన తర్వాత ఈ దు'ఆ పఠించే వారు: "అల్లాహుమ్మ! న'జల బిశ్ సాహిబునా, వ 'ఖల్ఫ ధ్దునియా 'ఖల్ఫ "జహ్రిహ్, అల్లాహుమ్మ! స'బ్బితే ఇనదల్ మన్'అలతి మన్ 'తిఖహ్, వలా తబ్తలీహ్ ఫి ఖబర్హి బిమా లా'తాఖత లహు బిహ్." - 'ఓ అల్లాహ్! నా అనుచరుడు నీ దగ్గరకు వచ్చాడు. అతడు ఇహలోకాన్ని తన వీపు వెనుక వదిలివేశాడు. ఓ అల్లాహ్(త)! ఇతన్ని ప్రశ్నించినపుడు మాట్లాడే శక్తిని, నాలుకను స్థిరంగా ఉంచు. ఇంకా శక్తికి మించి అతన్ని సమాధిలో పరిక్షించకు.'

2. ఆజిరీ కథనం: ఖనన సంస్కారాలు పూర్తిచేసిన తర్వాత సమాధి వద్ద నిలబడి మృతున్ని స్థిరంగా ఉంచమని ప్రార్థించడం అభిలషణీయం. "అల్లాహుమ్మ! హజా' అబ్దుక, వ అనీత అ'అలము బిహ్ మిన్నావలా న'అలము మిన్ఘ ఇల్లా'ఖైరన్, వఖిద్ అజ్జలనీతహు లితన'అలహు..అల్లాహుమ్మ! ఫస'బ్బితహు బిల్ ఖాలిస్సా'బితి ఫిల్'ఆ'ఖిరతి, కమా స'బ్బితహు పిద్దునియా. అల్లాహుమ్మ! రహుమహు వ అల్'హిఖ్ హు బి నబియ్యహి వలా తు'దిల్లానా బ'అదహూ వలా త'హ్రిమీనా అజ్జరహు" - ఓ అల్లాహ్(త)! ఇతడు నీ దాసుడు. ఇతని గురించి మా కన్నా నీకు బాగా తెలుసు, మాకు అతని గురించి మంచి మాత్రమే తెలుసు. ప్రశ్నించే నిమిత్తం నీవు అతన్ని కూర్చోబెట్టావు. ఓ అల్లాహ్(త)! అతన్ని సమాధిలో, పరలోకంలో పవిత్ర వచనం ద్వారా స్థిరంగా ఉంచు. ఇహలోకంలో అతన్ని స్థిరంగా ఉంచి నట్లు. నీవు అతన్ని కరుణించి, అతన్ని అతని ప్రవక్తను కలవ నివ్వ. ఇంకా అతని తర్వాత మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురి చేయకు. ఇంకా అతని పుణ్యం నుండి మాకు దూరంచేయకు. (తయ్యుల్ ఫరాసి'ఖ్ ఫి అ'హావాలిల్ బరా'జి'ఖ్ / పేజీ18)

ఖననం చేసిన తర్వాత కలిమచదివించడానికి చెందిన ఉల్లేఖనా లన్నీ బలహీనమైనవే. మరియు క్రింది

۱۳۴ - [۱۰] (ضعیف) (۸/۱)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَسْلُطُ عَلَى الْكَافِرِ فِي قَبْرِهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ نَيِّبًا، تَنْهَشُهُ وَتَلْدَعُهُ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ، وَلَوْ أَنَّ نَيِّبًا مِنْهَا نَفَخَ فِي الْأَرْضِ مَا أُبْنِيتَ خَضِرَاءٌ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ، وَرَوَى التِّرْمِذِيُّ نَحْوَهُ، وَقَالَ: "سَبْعُونَ بَلَدًا تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ".

134. (10) [1/48-బలహీనం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుదరీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అవిశ్వాసిపై సమాధిలో 99 విషసర్పాలు నియమించబడతాయి. అవి అతన్ని పునరుత్థానం వరకు కాటువేస్తూ ఉంటాయి. ఒకవేళ వాటిలో ఒక సర్పం భూమిపై బుసకొడితే, భూమిపై పంటలు పండవు." (దార్మీ, తిర్మిజీ)

99కు బదులు 70 అనే పదం కూడా ఉంది. ఇందులో ఎటువంటి వ్యతిరేకత లేదు. ఇక్కడ అధిక సంఖ్యను సూచించడమే ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. అంటే కొందరికి 99, మరి కొందరికి 70 సర్పాలు నియమించబడవచ్చు.

الْفَصْلُ الثَّالِثُ

۱۳۵ - [۱۱] (ضعیف) (۹/۱)

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ حِينَ تُوُفِّيَ، فَلَمَّا صَلَّى عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَوُضِعَ فِي قَبْرِهِ وَسُويَ عَلَيْهِ، سَبَّحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَسَبَّحْنَا طَوِيلًا، ثُمَّ كَبَّرَ، فَكَبَّرْنَا. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لِمَ سَبَّحْتَ ثُمَّ كَبَّرْتَ؟ قَالَ: "لَقَدْ تَضَاقَقَ عَلَى هَذَا الْعَبْدِ الصَّالِحِ قَبْرُهُ حَتَّى فَرَجَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْهُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

135. (11) [1/49-బలహీనం]

జాబిర్ (ర) కథనం: మేము ప్రవక్త (స) వెంట స'అద్ బిన్ ము'అజ్జ్ జనా'జహ్ లో పాల్గొనడానికి బయలు దేరాము. ఆయన మరణించటం జరిగింది. ప్రవక్త (స)

'హదీసు' ద్వారా ఇదే అర్థం అవుతుంది. 'హఫ్'జ్ ఇబ్నీ 'హజర్ "తల్ఖీసుల్ జీర్"లో ఇలా పేర్కొన్నారు, ప్రవక్త (స) ఖననం పూర్తయిన తర్వాత సమాధివద్ద నిలబడి, తమ అనుచరులతో, 'మీరు మీ సోదరుని క్షమాపణకు ప్రార్థించండి. దృఢత్వాన్ని గురించి, స్థిరత్వాన్ని గురించి ప్రార్థించండి. ఎందుకంటే, ఇప్పుడు శమాన్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది,' అనిఅనేవారు. ('హకిమ్, బ'జ్జా'జ్ / అబూ దావూద్)

అతని జనా'జహ్ నమా'జ్ చదివించారు. ఇంకా అతన్ని సమాధిలో దించటం జరిగింది. ఖనన సంస్కారాలు పూర్తయ్యాయి. ప్రవక్త (స) తస్బీహ్ చదివారు. అంటే 'సుబ్హానల్లాహ్,' అన్నారు. మేము కూడా చాలాసేపు వరకు 'సుబ్హానల్లాహ్,' అన్నాము. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), 'అల్లాహు అక్బర్' అన్నారు. మేము కూడా, 'అల్లాహు అక్బర్,' అన్నాము. అనంతరం ప్రవక్త (స)ను ఎందుకు తస్బీహ్ చదవడం జరిగిందని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), "ఈ అల్లాహ్(త) దాసుని కోసం సమాధి ఇరుకుగా అయి పోయింది. మన తస్బీహ్, తక్బీర్ల శుభం వల్ల అతని సమాధి విశాలమయ్యింది." (అబూ దావూద్)

۱۳۶ - [۱۲] (صحيح) (۹/۱)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "هَذَا الَّذِي تَحَرَّكَ لَهُ الْعَرْشُ، وَفُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ، وَشَهِدَهُ سَبْعُونَ أَلْفًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ، لَقَدْ ضَمَّ ضَمَّةً ثُمَّ فَرَجَ عَنْهُ". رَوَاهُ النَّسَائِيُّ.

136. (12) [1/49-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స'అద్ బిన్ ము'అజ్జ్ ఎటువంటివ్యక్తి అంటే అతని ఆత్మ ఆకాశంపై చేరగానే, అల్లాహ్ సింహాసనం సంతోషంతో ఊగసాగింది. ఇంకా ఆకాశద్వారాలు తెరువ బడ్డాయి. ఇంకా 70 వేలమంది దైవదూతలు అతని జనా'జహ్ లో వచ్చారు. అయినప్పటికీ అతని సమాధి అతని కోసం ఇరుక్కుపోయింది. ఆ తరువాత విశాల పరచబడింది." 65 (నసాయి)

۱۳۷ - [۱۳] (صحيح) (۹/۱)

عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطِيْبًا، فَذَكَرَ قِنْدَةَ الْقَبْرِ الَّتِي يُقَنَّ فِيهَا الْمَرْءُ، فَلَمَّا ذَكَرَ ذَلِكَ، ضَجَّ الْمُسْلِمُونَ صَجَّةً. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ هَكَذَا، وَزَادَ النَّسَائِيُّ: خَالَتْ بَيْنِي وَبَيْنَ أَنْ أَفْهَمَ كَلَامَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَلَمَّا سَكَنْتُ صَجَّتْهُمْ قُلْتُ لِرَجُلٍ قَرِيبٌ مِنِّي: أَيُّ بَارِكَ اللَّهُ فِيكَ! مَاذَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

65) వివరణ-136: ప్రేమవల్ల సమాధి ఇరుక్కు పోయింది, కాని బాధాకరంగా దాన్ని పేర్కొనడం జరిగింది. అందు వల్లే ఈ అధ్యాయంలో పేర్కొన డం జరిగింది. వాస్తవం అల్లాహ్ (త) కే తెలుసు.

وسلم في آخر قوله؟ قَالَ: "قَدْ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْكُمْ تَفْتَنُونَ فِي الْقُبُورِ قَرِيبًا مِّنْ فِتْنَةِ الْجَلَالِ".

137. (13) [1/49-దృఢం]

అస్మా బిన్తె అబూ బక్త్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రసం గించటానికి నిలబడ్డారు, మానవులను పరీక్షించే సమాధి ఉపద్రవాలను గురించి పేర్కొన్నారు. ప్రవక్త (స) దీన్ని గురించి మాట్లాడిన తర్వాత, అక్కడున్న వారు ఏడ్వసాగారు. (బుఃఖారీ)

నసాయిలో ఈ భాగం అధికంగా ఉంది. అస్మా' (ర) కథనం: ప్రజల ఏడుపులు, కేకలవల్ల నేను ప్రవక్త (స) మాటలను సరిగా వినలేకపోయాను. ప్రజల ఏడ్పులు, కేకలు తగ్గిన తర్వాత నా ప్రక్కనే కూర్చున్న ఒక వ్యక్తిని, "ప్రవక్త (స) ఏం ఉపదేశించారు," అని అడిగాను. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'ప్రవక్త (స) సమాధుల్లో మిమ్మల్ని, దజ్జల్ కాలంలో దజ్జల్ ఉపద్రవా లకు గురిచేసి పరీక్షించినట్లు పరీక్షించడం జరుగుతుందని, నా వద్దకు దైవవాణి వచ్చిందని,' అన్నారని," అన్నాడు.⁶⁶

66) వివరణ-137: అస్మా' బిన్తె అబీబక్త్: ఈమెకు జాతున్ని 'తాఖైన్ అనే బిరుదు ఉండేది. ఈమె అబూ బకర్ (ర) కుమార్తె. 'జబైర్ బిన్ అవ్వామ్ తో ఈమె వివాహం జరిగింది. తన భర్తలాగే ఈమె కూడా ఇస్లామ్ స్వీకరించడంలో ముందడుగు వేశారు. ఇబ్నె ఇన్ హాఖ్ ఉల్లేఖనం ప్రకారం విశ్వసించిన వారిలో ఈమె క్రమ సంఖ్య 18. ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వలస వెళ్ళినప్పుడు అబూ బకర్ సిద్దీఖ్ వెంట ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) మధ్యాహ్నం సమయంలో అతని దగ్గరకు వెళ్ళారు. వలస వెళ్ళే విషయాన్ని తెలిపారు. అస్మా' (ర) ప్రయాణ సామగ్రి సిద్ధంచేశారు. రెండు మూడు రోజుల ఆహారం సిద్ధం చేసి టిఫిన్ లో పెట్టారు. 'నీ తాఖ్ అంటే స్త్రీలు నడుముకు కట్టుకునే వస్త్రం చించి టిఫిన్ సిద్ధంచేశారు. అందువల్లే ఈమెకు జాతున్ని తాఖైన్ అనే బిరుదుతో పిలవటం జరుగుతుంది. (బుఃఖారీ)

అబూ బకర్ (ర) తమవెంట తమ ధనాన్నంతా తీసుకొని వెళ్ళారు. ఈ విషయం అబూబక్త్ తండ్రిగారైన అబూ ఖహఫహ్ కు తెలిసింది. 'అబూ బక్త్ ధన, ప్రాణ ఉష్ణాలకు గురిచేశాడు,' అని అన్నారు. కాని అస్మా (ర) అతనితో తండ్రి చాలా ధనం వదలిపెట్టి వెళ్ళారని, చెప్పి అబూ బక్త్ (ర) ధనం ఉంచినచోట రాళ్ళు పెట్టి తాతగారిని

నమ్మించారు. ఆయన అందులు గనుక, 'సరే తినటానికి ధనం ఉంది,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత, 'తాతగారూ మనశ్శాంతికి ఇలా చేశాను, వాస్తవంగా అక్కడ డబ్బులేమీ లేవు,' అని అన్నారు. (ముస్నద్ అహ్మద్) ప్రవక్త (స) మదీనహ్ చేరిన తర్వాత స్త్రీలను పిలిపించారు. అస్మా' (ర) కూడా వచ్చారు. ఖుబాలో నివసించసాగారు. అక్కడ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'జబైర్ (ర) జన్మించారు. ఆమె అతన్ని తీసుకొని ప్రవక్త (స) వద్దకువచ్చారు. ప్రవక్త(స) అతన్ని ఒడిలోకి తీసుకున్నారు. నోట్లో తీపిని పెట్టారు. ఇంకా అతన్ని గురించి ప్రార్థించారు. (బుఃఖారీ)

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'జబైర్ (ర) యుక్త వయస్సుకు చేరిన తర్వాత ఆమె తన కుమారుని వద్దనే నివసించసాగారు. ఎందుకంటే 'జబైర్ బిన్ 'అవ్వామ్ ఆమెకు విడాకులు ఇచ్చారు. (ఫతీహుల్ బారీ)

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'జబైర్ (ర) బాల్యంలో తీపితో పాటు ప్రవక్త (స) జలాన్ని కూడా ఆరగించివున్నారు. అందువల్ల 'అబ్దుల్లాహ్ యుక్త వయస్సుకు చేరుకునేసరికి, అతనిలో సద్గుణాలు ఉట్టి పడసాగాయి. ఇటు బనూ 'ఉమయ్య పాలకుడు య'జీద్ దుర్మూర్గలో మునిగి ఉన్నాడు. 'అబ్దుల్లాహ్ వాడి చేతిపై బై'అత్ చేయడానికి తీరస్కరించారు. మక్కహ్ లో నివసించ సాగారు. అక్కడినుండి తన పరిపాలన ప్రారంభించారు. ప్రతి ఒక్కరికి అతని గురించి తెలిసి ఉండేది. అందువల్ల అతని పిలుపును స్వీకరించారు. దేశంలోని అధిక భాగం అతన్ని పాలకుడుగా స్వీకరించారు. కాని 'అబ్దుల్ మలీక్ బిన్ మర్వాన్ అధికారంలోకి రాగానే తన పన్నాగాలతో కొన్ని ప్రాంతాలపై పట్టు సాధించాడు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'జబైర్ పై దాడికి సన్నాహాలు చేశాడు. సిరియా సైన్యం క'అబహ్ గృహాన్ని చుట్టు ముట్టింది. అప్పుడు ఇబ్నె 'జబైర్ తల్లి వద్దకు వచ్చారు. అప్పు డామె అనారోగ్యం ఉన్నారు. 'ఆరోగ్యం ఎలా ఉంది,' అని అడి గారు. ఆమె, 'అనారోగ్యంగా ఉన్నాను,' అని అన్నారు. దానికి 'అబ్దుల్లాహ్, 'మనిషికి మరణం తరువాత శాంతి లభిస్తుంది,' అని అన్నారు. దానికి అస్మా' (ర), 'నువ్వు నేను మరణించాలని కోరుతున్నట్లు ఉంది, కాని నేను ఇప్పుడే మరణించదలచు కోలేదు. నా కోరిక ఏమిటంటే నువ్వు పోరాడుతూ చంపబడి, నేను సహనం పాటించాలి, లేదా నీవు విజయుడవై, నాకు కంటిచలువ కలగాలి,' అని అన్నారు. ఇబ్నె 'జబైర్ (ర) చిరునవ్వు నవ్వి వెళ్ళిపోయాడు. వీర మరణం సమయం రానే వచ్చింది.

రెండవసారి తల్లి దగ్గరకు వచ్చారు. ఆమె మస్జిద్‌లో కూర్చున్నారు. ఒప్పందం గురించి సంప్రదించారు. దానికి ఆమె, 'కుమారా! ప్రాణ భయంతో అవమాన కరమైన ఒప్పందం మంచిది కాదు. ఎందుకంటే గౌరవంగా కరవాలం ఎత్తటం, అవమానంతో కొరడా కొట్టటం కంటే మంచిది,' అని అన్నారు. ఇబ్న్ జబైర్ దాన్ని ఆచరించారు. యుద్ధం చేసి వీరమరణం పొందారు. 'హజ్జాజ్ అతని శవాన్ని శిలువపై వ్రేలాడగట్టాడు. 3 రోజులు గడచిన తర్వాత అస్మా' తన సేవకు రాలిని తీసుకొని తన కొడుకు శవం వద్దకు వచ్చారు. శవం తలక్రిందులుగా వ్రేలాడబడి ఉంది. గుండె నిబ్బరం చేసుకొని ఆ దృశ్యాన్ని చూశారు. అతే ఓర్పు సహనాలతో, 'ఈ వాహన దారుడికి ఇంకా దిగే సమయం రాలేదా?' అని అన్నారు. 'హజ్జాజ్ కయ్యానికి మల్లీ కాలు దువ్వాడు. మనిషిని పంపి ఆమెను రమ్మన్నాడు. దానికి అస్మా' తిరస్కరించారు. వాడు మళ్ళీ మనిషిని పంపి, 'ఇప్పుడు వస్తే సరి, లేదా మళ్ళీ వచ్చే వ్యక్తి జుట్టు పట్టుకొని ఈడ్చుకుంటూ తెస్తాడు,' అని కబరు పంపాడు. అస్మా' (ర) కేవలం అల్లాహ్ (త) గొప్పతనాన్ని స్వీకరించేది. ఆమె, 'నేను రాలేను,' అని కబరు పంపింది. అప్పుడు 'హజ్జాజ్ స్వయంగా వచ్చి నేను ఇబ్న్ జబైర్ (ర) పట్ల ఎలా ప్రవర్తించానో చూశావా?' అని అన్నాడు. దానికి అస్మా' (ర), 'నీవు అతని ఇహాలాన్ని పాడుచేశావు, కాని అతడు నీ పరలోకాన్ని పాడుచేశాడు. నీవు అతన్ని విమర్శిస్తూ 'జాతున్ని'తాఖైన్ యొక్క కొడుకు,' అని అంటూ ఉన్నావట, అల్లాహ్ సాక్షి! " 'జాతున్ని'తాఖైన్ నేనే. నేను ని'తాఖైతో ప్రవక్త (స), అటూ బకరీల ప్రయాణ సామగ్రిని కట్టాను. రెండవ దాన్ని నడుముకు కట్టుకున్నాను. కాని నీవు గుర్తుంచు కోవలసిన విషయం ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స) సఖీఫ్‌లో ఒక అసత్యవాది, ఒక దుర్మార్గుడు జన్మిస్తారని అంటూ ఉండగా విన్నాను. ఇప్పుడు అసత్యవాదిని చూసు కున్నాను. అయితే ఆ దుర్మార్గుడవు నీవే," అని అన్నారు. 'హజ్జాజ్ ఈ 'హదీసు' వినగానే మారు మాట్లాడ కుండా లేచి నిలబడ్డాడు. (ముస్లిమ్)

కొన్నిరోజుల తర్వాత 'అబ్దుల్ మలిక్ ఆదేశం మేరకు 'హజ్జాజ్ శవాన్ని దించి యూదుల స్మశాన వాటికలో పారవేయించాడు. అస్మా' (ర) శవాన్ని తెప్పించారు. స్నానం చేయించి జనాజహ్ నమా'జ్ చదివించారు. శరీరమంతా క్రుళ్ళి, పట్టుకుంటే చేతిలో వచ్చినట్లు అయి

పోయింది. అయినా అస్మా' (ర) సహనం ఓర్పులతో ఇది దైవకారుణ్యం అని భావించారు. (అసదుల్ గాబహ్) అస్మా' (ర), "నేను 'అబ్దుల్లాహ్ శవం చూడనంతవరకు నాకు మరణం రాకూడదని ప్రార్థించేవారు. అనంతరం ఒక్క వారం కూడా గడవ లేదు. అస్మా' (ర) కూడా మరణించారు. ఇది జమాదిల్ అవ్వల్ 73వ హిజ్రీ సంఘటన. అప్పటికి ఆమె వయస్సు 100 సంవత్సరాలు. అస్మా' (ర) చాలా గొప్ప పుణ్యాత్ము రాలు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) కుసూఫ్ నమా'జ్ చది విస్తున్నారు. నమా'జ్ దీర్ఘంగా ఉంది. అస్మా' (ర) అటూ ఇటూ చూడసాగారు. ఆమె ప్రక్కన ఇద్దరు స్త్రీలు నిలబడి ఉన్నారు. వారిలో ఒకరు లావుగా మరొకరు బక్కచిక్కి ఉన్నారు. అది చూసి, తన్ను తాను ఓదార్చుతూ, 'నేను వారి కంటే ఎక్కువ సేపు నిలబడాలి,' అని అనుకున్నారు. కాని నమా'జ్ చాలా దీర్ఘంగా ఉంది. అస్మా' (ర) స్పృహ కోల్పో యారు. ముఖంపై నీళ్ళు చిలకరించటం జరిగింది. ఆమెకు తలనొప్పి వస్తే తలపట్టుకొని, 'ఇది నా పాపం. అల్లాహ్ (త) క్షమించే గుణం దీనికంటే ఎక్కువగా ఉంటుంది,' అని అనేవారు. (సీయరుస్స'హబియాత్)

ఈమె ఎల్లప్పుడూ సత్యం పలికేవారు. తన ముందు వ్యక్తి ఎంతటి దుర్మార్గుడైనా నిర్భయంగా సత్యాన్నే పలికేవారు. వినయ విధేయతలు, దీనత్వం, సున్నితత్వం మొదలైన సద్గుణాలు కలిగి ఉండేవారు. శ్రమించటాన్ని అవమానంగా భావించేవారు కాదు. ఆమె వివాహం జరిగినప్పుడు 'జబైర్ వద్ద ఒక ఒంటి, ఒక గుర్రం ఉండేవి. ఆమె వాటికి ఆహారం అందించేది. నీళ్ళు నింపేది. డప్పు కుట్టేది. ఆమెకు రొట్టె చేయడం వచ్చేది కాదు. అందువల్ల పిండి కలిపి ఉండేది. అ'న్నార్ స్త్రీలు వచ్చి రొట్టె చేసి ఇచ్చేవారు. ప్రవక్త (స) 'జబైర్‌కు భూమి ఇచ్చారు. అక్కడకు వెళ్ళి ఆమె ఖర్జూరం గింజలు వేరేవారు. మూడు ఫర్గాంగల నుండి మోసుకొని కాలి నడకన వచ్చేవారు. ఆ తరువాత అటూ బక్త్ (ర) ఆమెకు ఒక సేవకుడిని ఇచ్చారు. ఫలితంగా ఆమెకు కొంత శ్రమ తగ్గింది. పేదరికం వల్ల ఆమె చాలా జాగ్రత్తగా ఖర్చుచేసేవారు. ప్రవక్త (స) అల్లాహ్ (త) కూడా ఆచి తూచి ఇస్తాడని అన్నారు. అనంతరం ఆమె ఖర్చుచేయనారంభించారు. ఫలితంగా రాబడి అధిక మయింది. మరెప్పుడూ దుస్థితరాలేదు. (బు'ఖారీ) అస్మా (ర) చాలా దాతృగుణం గలది. 'అయి'షహ్ (ర) తన ఆస్తిలో ఒక తోట వదలివెళ్ళారు. అది అస్మా' (ర) కు

138. [14] - (138) [لم تتم دراسته (50/1)]

وَعَنْ جَابِرٍ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا أُدْخِلَ الْمَيِّتُ الْقَبْرَ مَثَلَتْ لَهُ السَّمْسُ عِنْدَ غُرُوبِهَا، فَيَجْلِسُ يَمْسَحُ عَيْنَيْهِ، وَيَقُولُ: دَعُونِي أَصْلِي". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

138. (14) [1/50-అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం “శవం సమాధిలో ఖననం చేయబడితే, సూర్యుడు అస్తమించక ముందు ఉన్న సమయంలా చేయడం జరుగుతుంది. అంటే అతనికి సూర్యస్తమయానికి ముందు సమయంలా అనిపిస్తుంది. అతడు కళ్ళు నులుపుకుంటూ లేచి కూర్చుంటాడు. ఒకవేళ విశ్వాసి అయితే, ముస్కర్ నకీర్లతో, 'నన్ను వదలండి, నేను నమా'జు చదువుతాను,' అని అంటాడు. (ఇబ్నె మాజిహ్) అతడు పరమ నమా'జీ అయి ఉంటాడు. నేను ఇహలోకంలో ఉన్నానని భావించి ఉంటాడు. ఆ తరువాత దైవదూతలు అతన్ని విచారిస్తారు.

(139) - [10] (صحيح) (50/1)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ الْمَيِّتَ يَصِيرُ إِلَى الْقَبْرِ، فَيَجْلِسُ الرَّجُلُ فِي قَبْرِهِ غَيْرَ فَرَحٍ وَلَا

వచ్చింది. ఆమె దాన్ని అమ్మి బంధువుల్లో పంచి పెట్టారు. అనారోగ్యానికి గురైతే సేవకులను విడుదల చేసేవారు. 'జబైర్ కొంత వేడి స్వభావం గలవారు. అందువల్ల ఆమె, 'అనుమతి లేకుండా అతని ధనంలో నుండి దానధర్మాలు చేయవచ్చా' అని అడిగారు. ప్రవక్త (స) ఆమెకు అనుమతి ఇచ్చారు. ఒకసారి ఆమె తల్లి మదీనా వచ్చారు. ఆమెను డబ్బులు అడిగారు. అస్సా (ర) ప్రవక్త (స)ను, నా అవిశ్వాస తల్లి వచ్చిందని, నేను ఆమెకు సహాయం చేయవచ్చా? అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స) సహాయం చేసి బంధుత్వహక్కును నెరవేర్చమని అన్నారు (బు'ఖారీ). మొదటి హక్క్ ప్రవక్త (స) వెంట చేశారు. అందులో ఆచరించినవన్నీ ఆమెకు గుర్తుండిపోయాయి. ఈమె చాలా గొప్ప పుణ్య మరియు వీరవనిత. ప్రజలు ఈమెను తమను గురించి దు'ఆ చేయమని కోరేవారు. స్త్రీలలో ఎవరైనా అనారోగ్యానికి గురైతే, ఈమె వద్దకువచ్చేవారు. వారి గుండెలపై నీళ్ళు చిలకరించేవారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) దాన్ని నీటితో చల్లబరచమని చెప్పేవారని అనేవారు. (బు'ఖారీ)

مَشْغُوبٍ، ثُمَّ يُقَالُ: فِيمَ كُنْتَ؟ فَيَقُولُ: كُنْتُ فِي الْإِسْلَامِ. فَيَقَالُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ؟ فَيَقُولُ: مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَنَا بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ، فَصَدَّقْنَاهُ. فَيَقَالُ لَهُ: هَلْ رَأَيْتَ اللَّهَ؟ فَيَقُولُ: مَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ أَنْ يَرَى اللَّهَ، فَيَفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ قَبْلَ النَّارِ، فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحْطِمُ بَعْضَهَا بَعْضًا، فَيَقَالُ لَهُ: انْظُرْ إِلَى مَا وَقَّكَ اللَّهُ، ثُمَّ يُفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ قَبْلَ الْجَنَّةِ، فَيَنْظُرُ إِلَى زَهْرَتِهَا وَمَا فِيهَا، فَيَقَالُ لَهُ: هَذَا مَقْعَدُكَ، عَلَى الْيَقِينِ كُنْتَ، وَعَلَيْهِ مِتَّ، وَعَلَيْهِ تُبْعَثُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى. وَجَلِيسُ الرَّجُلِ السَّوْءِ فِي قَبْرِهِ فَرَعًا مَسْغُوبًا، فَيَقَالُ: فِيمَ كُنْتَ؟ فَيَقُولُ: لَا أَدْرِي! فَيَقَالُ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ؟ فَيَقُولُ: سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ قَوْلًا فَفُتِنْتُ، فَيَفْرَجُ لَهُ قَبْلُ الْجَنَّةِ، فَيَنْظُرُ إِلَى زَهْرَتِهَا وَمَا فِيهَا، فَيَقَالُ لَهُ: انْظُرْ إِلَى مَا صَرَفَ اللَّهُ عَنْكَ، ثُمَّ يُفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ إِلَى النَّارِ، فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحْطِمُ بَعْضَهَا بَعْضًا، فَيَقَالُ لَهُ: هَذَا مَقْعَدُكَ، عَلَى الشَّكِّ كُنْتَ، وَعَلَيْهِ مِتَّ، وَعَلَيْهِ تُبْعَثُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

139. (15) [1/50-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "శవాన్ని సమాధిలో చేర్చిన తర్వాత, ఒకవేళ విశ్వాసి అయితే, నిశ్చింతగా లేచి కూర్చుంటాడు. ఏమాత్రం విచారానికి, ఆందోళనకు గురికాడు. అనంతరం అతన్ని, 'నీవు ఏ ధర్మంలో ఉండేవాడవు,' అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. దానికి అతడు, 'నేను ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని అవలంబించేవాడిని,' అని సమాధానం ఇస్తాడు. మళ్ళీ అతన్ని, 'ఆ వ్యక్తి గురించి నీకే తెలుసు,' అని ప్రశ్నిస్తారు. అతడు, 'అతను (ము'హమ్మద్ స), అల్లాహ్ ప్రవక్త,' అని అంటాడు. 'అల్లాహ్ (త) వద్ద నుండి అతను స్పష్టమైన నిదర్శనాలు తీసుకొని వచ్చారు. మేము వాటిని ధృవీకరించాము,' అని అంటాడు. మళ్ళీ అతన్ని, 'నీవు అల్లాహ్ (త)ను చూశావా!' అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'ప్రపంచంలో అల్లాహ్ (త)ను ఎవరూ చూడలేరు,' అని అంటాడు. అనంతరం నరక కిటికీ తెరవబడుతుంది. అతడు దాని వైపు చూస్తాడు. భయంకరమైన అగ్ని జ్వాలలో కూడుకొని ఉంటుంది. అతనితో, 'నరకం చూడు, అల్లాహ్ నిన్ను దీన్నుండి రక్షించాడు.' ఆ తరువాత స్వర్గం కిటికీ తెరువబడుతుంది. అతడు స్వర్గాన్ని, అందులో ఉన్న అనుగ్రహాలను చూసి సంతోషం వ్యక్తం చేస్తాడు. అప్పుడతనితో, 'ఇదే నీ నివాసం, ఎందుకంటే నీవు దృఢమైన

విశ్వాసంతో ఉండే వాడవు. దానిపైనే నీ మరణం సంభవించింది. ఇన్షా అల్లాహ్ దీనిపైనే అల్లాహ్(త) నిన్ను మరల లేపటం జరుగుతుంది.' అని అంటారు.

అవిశ్వాసులు, కపటాచారులు ఆందోళనకరమైన, విచార కరమైన పరిస్థితిలో లేచి కూర్చుంటారు. వారిని, 'నీవు ఏ ధర్మంపై ఉండేవాడవు,' అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. దానికి అతడు, 'నాకు తెలియదు,' అని అంటాడు. ఆ తరువాత, 'మీ వద్దకు పంపబడిన వ్యక్తి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి,' అని అతన్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. దానికతడు, 'ప్రజలు అంటూ ఉండగా విన్నదే నేను అనే వాడిని,' అని సమాధానం ఇస్తాడు. అనంతరం అతని కోసం స్వర్గ కిటికీలు తెరువబడతాయి. అతడు స్వర్గాన్ని, అందులో ఉన్న అనుగ్రహాన్ని చూస్తాడు. అప్పుడతనితో, 'ఈ స్వర్గాన్ని చూడు. అల్లాహ్(త) దీన్నుండి నిన్ను దూరంచేశాడు. ఇప్పుడు నీవు స్వర్గంలో ప్రవేశించలేవు,' అని చెప్పటం జరుగుతుంది. అతనికోసం నరకం కిటికీలు, తెరువబడతాయి. అతడు నరకాన్ని చూస్తాడు, దాని జ్వాలలు ఒకదాన్ని ఒకటి చుట్టుముట్టి ఉన్నాయి. అతనితో, 'ఈ నరకమే నీ నివాసం, నీవు ఇహలోకంలో అనుమానించే వాడవు, అనుమానంపైనే మరణించావు. ఇన్షా అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు ఈ అనుమానంపైనే మరల లేపబడతావు,' అని అంటారు. (ఇట్టే మాజహ్)

=====

۵- بَابُ الْإِتِّصَالِ بِالْكَتَابِ وَالسُّنَّةِ

5. ఖుర్ఆన్, 'హదీసు'లపై దృఢ ఆచరణ

ఖుర్ఆన్ 'హదీసు'లు, అల్లాహ్(త) మరియు ప్రవక్త (స) విధేయత గురించి ఖుర్ఆన్ లో అనేక ఆదేశాలు ఉన్నాయి. వాటిని అట్టుస్సలాం బస్తవీగారు ఫజ్జాలల్ 'హదీస్', ఇస్లామీయ తలతీమ్ లలో పేర్కొన్నారు. కితాబ్ అంటే ఖుర్ఆన్, సున్నత్ అంటే ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం. దీన్నే మనం 'హదీస్' అంటాం.

مَوْصِلُ الْإِيمَانِ

۱۴۰- [۱] (متفق عليه) (۱/۱)

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ". متفق عليه.

140. (1) [1/51-ఏకీభవితం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరు ఇస్లామ్ లో లేని విషయాన్ని కల్పిస్తారో అది రద్దు చేయబడు తుంది." 67 (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۴۱- [۲]) (صحيح) (۱/۱)

وَعَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرُ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ، وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلُّ بَدْعٍ ضَلَالَةٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

141. (2) [1/51-దృఢం]

జాబీర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అన్నిటి కంటే పవిత్రమైనది అల్లాహ్ గ్రంథం, ఇంకా అన్ని మార్గాల కంటే సరైన మార్గం ముహమ్మద్ (స) మార్గం, ఇంకా అన్నిటి కంటే నీచమైనవి ధర్మంలో కల్పించే కార్యాలు. ప్రతి కల్పితం మార్గభ్రష్టత్వం." 68 (ముస్లిమ్)

67) వివరణ-140: అంటే ఎవరైనా ఇస్లామ్ లో లేని విషయాన్ని కల్పించి, దాన్ని గురించి ఖుర్ఆన్, 'హదీసు'ల్లో ఎటువంటి ఆధారాలు లేకపోతే, అది రద్దు చేయబడుతుంది, స్వీకరించబడదు. దీన్నే బిద్'అతీ అంటాం. దీన్ని గురించి ముందు పేజీల్లో పేర్కొనడం జరుగుతుంది.

68) వివరణ-141: బిద్'అతీ అంటే కల్పితం. అంటే ధర్మంలో లేని, ఖుర్ఆన్ 'హదీసు'ల సాక్ష్యాధారాలు లేని విషయాలను కల్పించటం. వాటిని ధర్మ కార్యాలుగా భావించటం. వాటిని ఆచరించటం. బిద్'అతీ రెండు రకాలు 1. బిద్'అతే 'దలాలతే. అంటే అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఆచారాలు కల్పించి, ఆచరించటం. దీన్ని బిద్'అతే సయ్యిత' అని కూడా అంటారు. 2. బిద్'అతే హిదాయతే. అంటే అల్లాహ్(త) మరియు ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకం కాని ఆచరణ, దీన్ని బిద్'అతే హాసన్ అని కూడా అంటారు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరు ఇస్లామ్ లో అల్లాహ్(త) మరియు ప్రవక్త (స) ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఏదైనా ప్రారంభిస్తే, అతడికి పుణ్యం లభిస్తుంది, ఇంకా అతని తరువాత దానిపై అమలు చేసిన వారికి పుణ్యం లభిస్తుంది. ఎవరి పుణ్యమూ తగ్గించబడదు. అదేవిధంగా ఎవరైనా అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా ఆచరణ ప్రారంభిస్తే, అతడికి పాపం చుట్టుకుంటుంది. ఇంకా దాన్ని అనుసరించే వారికి పాపం చుట్టుకుంటుంది. ఎవరి పాపమూ తగ్గించబడదు. (ముస్లిమ్)

(صحيح) (٥١/١) [٣] - ١٤٢

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ ثَلَاثَةٌ: مُلْحِدٌ فِي الْحَرَمِ، وَمُبْتَغٍ فِي الْإِسْلَامِ سَنَةُ الْجَاهِلِيَّةِ، وَمَطْلَبٌ نَمِ امْرُؤٌ بِغَيْرِ حَقٍّ لِلْخَيْرِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

'ఉమర్ (ర), "రమ'దాన్‌లోని తరావీహ్ నమా'జును సామూహికంగా చేయటాన్ని మంచిపద్ధతి," అని అన్నారు. దీనివల్ల బిద్'అత్ రెండు రకాలు బిద్'అత్ హిదాయత్, బిద్'అత్ 'దలాలత్ అని తెలిసింది. అయితే అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా ఆచరించేది బిద్'అత్ 'దలాలత్. దీన్ని గురించి ఖండించటం జరిగింది. అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త ఆదేశాల కనుగుణంగా చేసేవి బిద్'అత్ హాసన్ అంటే, అనాధశాలలు, ఇస్లామ్ పాఠశాలలు, ధార్మిక పుస్తకాలు ప్రచురించటం మొదలైనవి. ఎందుకంటే వీటిని నిషేధించలేదు. ఇంకా ఇవి ఇస్లామ్‌కు వ్యతిరేకమూ కావు. ప్రవక్త (స) సత్కార్యాల చేస్తే పుణ్యం లభిస్తుందని ప్రవచించి ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఫరీఅత్‌కు అనుగుణంగా ఎవరైనా ఏదైనా మంచి పద్ధతి ప్రారంభిస్తే, అతనికి పుణ్యం లభిస్తుంది, దాన్ని ఆచరించే వారికి పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా ఎవరైనా ఫరీఅత్ కు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా ప్రారంభిస్తే, దాని పాపం, ఆచరించిన వారి పాపం రెండూ అతనిమీద పడతాయి. ప్రవక్త (స) కాలంలో తరావీహ్ నమా'జు సామూహికంగా చదివేవారు కాదు. 'ఉమర్ (ర) తన కాలంలో దీన్ని సామూహికంగా చేశారు. ప్రవక్త (స) కొన్ని రాత్రులు చదివి మానివేశారు. ప్రవక్త (స) కాలం లోనూ అలాగే కొనసాగింది. 'ఉమర్(ర) అందరిని ఒక చోట చేర్చి ఒకే ఇమామ్ ఆధ్వర్యంలో చదవమని నిర్ణయించారు. ప్రతిరోజు తరావీహ్ నమా'జు చదవమని ప్రోత్సహించారు. అందువల్లే దీన్ని బిద్'అత్ హాసన్ అన్నారు. వాస్తవంగా ఇది బిద్'అత్ కాదు, ఇది ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయమే. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) "మీరు నా సాంప్రదాయాన్ని, నా ఖలీఫాల సాంప్రదాయాన్ని తప్పనిసరిగా పాటించండి. నా తర్వాత అబూ బకర్ (ర), 'ఉమర్ (ర)లను అనుసరించండి," అని బోధించి ఉన్నారు. అదేవిధంగా ఇస్లామీయ ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా నూతన ఆచారాలు కల్పించడం బిద్'అత్ అవుతుంది. అందువల్ల ఇస్లామ్‌కు వ్యతిరేకమైన బిద్'అత్‌లకు దూరంగా ఉండటం మన బాధ్యత, మనకు శ్రేయస్కరం.

142. (3) [1/51-దృఢం]

ఇబ్నీ అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ దృష్టిలో ముగ్గురు వ్యక్తులు పరమ నీదులు. వీరి పట్ల అల్లాహ్ ఆగ్రహం కలిగి ఉంటాడు, 1. 'హరమ్ హద్దుల్లో అవిధేయతకు పాల్పడినవాడు, 2. ఇస్లామ్ లో అజ్ఞానకాలపు మూఢాచారాలను అన్వేషించేవాడు, 3. ఒక వ్యక్తిని అన్యాయంగా హత్య చేసిన వాడు. ⁶⁹ (బు'ఖారీ)

(صحيح) (٥١/١) [٤] - ١٤٣

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كُلُّ أُمَّتٍ يَخْلُقُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أْبَى. فَيَل: وَمَنْ أْبَى؟ قُل: مَنْ أَطَاعَنِي خَلَّ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أْبَى". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

143. (4) [1/51-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), 'నా అనుచర సమాజంలోని ప్రతి వ్యక్తి స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తాడు. కాని తిరస్కరించినవాడు తప్ప,' అని అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'ఎవరు తిరస్కరించారు, ' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నన్ను అనుసరించిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఇంకా నన్ను అనుసరించనివారు నన్ను తిరస్కరించినట్లే,' అని అన్నారు. ⁷⁰ (బు'ఖారీ)

69) వివరణ-142: అంటే హద్దులు మీరి ప్రవర్తించటం, అవిధేయతకు పాల్పడటం, 'హరమ్ హద్దుల్లో నిషేధించిన వాటికి పాల్పడటం, కలహాలు, పోరాటాలు, వేట మొదలైన నిషిద్ధాలకు పాల్పడటం. ఖురఆన్‌లో ఇలా ఉంది: ' 'హరమ్‌లో హద్దులుమీరి ప్రవర్తించిన వారికి మేము అగ్నిరుచి చూపిస్తాం.' అదేవిధంగా 'హరమ్ హద్దుల్లో ఆహార ధాన్యాలను ఆపడం నిషిద్ధం. అదేవిధంగా ఇస్లామ్‌లో అజ్ఞానకాలపు ఆచారాలను అన్వేషించటం అంటే, ఏడ్పులు పెడబొట్టలు పెట్టటం, దుశ్శకునంగా భావించటం, అవిశ్వాసుల ఆచారాలను అవలంబించటం, అన్యాయంగా ఇతరులను చంపటం, హింసించటం మొదలైనవి.

70) వివరణ-143: ఈ 'హదీసు' ప్రకారం ప్రవక్త (స) విధేయత తప్పనిసరి. అవిధేయత చూపటం తిరస్కరించి నట్టవుతుంది. ఇంకా ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరించిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించలేరు.

(١٤٤ - [٥] (صحيح) (١/٥١))

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : جَاءَتْ مَلَائِكَةُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ نَائِمٌ ، فَقَالُوا : إِنَّ لَصَاحِبِكُمْ هَذَا مَثَلًا ، فَاصْرُبُوا لَهُ مَثَلًا . فَقَالَ بَعْضُهُمْ : إِنَّهُ نَائِمٌ ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ : إِنَّ الْعَيْنَ نَائِمَةٌ وَالْقَلْبَ يَقْظَانُ . فَقَالُوا : مَثَلُهُ كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى دَارًا وَجَعَلَ فِيهَا مَأْدِبَةً وَبَعَثَ دَاعِيًا ، فَمَنْ أَجَابَ الدَّاعِيَ دَخَلَ الدَّارَ وَآكَلَ مِنَ الْمَأْدِبَةِ ، وَمَنْ لَمْ يُجِبِ الدَّاعِيَ لَمْ يَدْخُلِ الدَّارَ وَلَمْ يَأْكُلْ مِنَ الْمَأْدِبَةِ . فَقَالُوا : أَوَلَوْهَا لَهُ يَفْقَهُهَا . قَالَ بَعْضُهُمْ : إِنَّهُ نَائِمٌ ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ : إِنَّ الْعَيْنَ نَائِمَةٌ وَالْقَلْبَ يَقْظَانُ . فَقَالُوا : الدَّارُ الْجَنَّةُ ، وَالدَّاعِيَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَمَنْ أَطَاعَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ، وَمَنْ عَصَى مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ ، وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَّقَ بَيْنَ النَّاسِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

144. (5) [1/51-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు దైవదూతల బృందం వచ్చింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నిద్రపోతున్నారు. ఆ దైవదూతలు పరస్పరం, 'ఇతన్ని గురించి ఒక ఉదాహరణ ఉంది. ఆ ఉదాహరణను వివరించండి,' అని అన్నారు. కొంత మంది దైవదూతలు, 'అతను (స)పడుకున్నారు, ఎలా విన గలరు' అని అన్నారు. మరికొంత మంది దైవదూతలు, 'అతని కళ్ళు పడుకొనిఉన్నాయి, కాని హృదయం మాత్రం మేల్కొన్నే ఉంది మీరు వివరించండి, అతను అర్థం చేసుకుంటారు,' అని అన్నారు. అప్పుడు వారు ఇలా అన్నారు, "అతని ఉదాహరణ ఎలా ఉందంటే ఒక వ్యక్తి ఇల్లు నిర్మించాడు, ప్రజలను విందుకు ఆహ్వానించేందుకు ఏర్పాట్లు చేసాడు. ప్రజలను పిలవడానికి ఒకవ్యక్తిని పంపాడు. అతడు అందరినీ ఆహ్వానిస్తున్నాడు. అతని పిలుపును స్వీకరించిన వారు అతని వెంట వస్తారు, ఆ ఇంట్లోకి ప్రవేశిస్తారు, విందు ఆరగిస్తారు. ఎవరు అతని పిలుపును తిరస్కరిస్తారో, వారు ఆ ఇంట్లో ప్రవేశించరు, విందు ఆరగించరు.' కొంత మంది దైవదూతలు, 'చాలా ఉత్తమ ఉదాహరణ, కాని దాన్ని విడమరచి చెప్పండి, అతను బాగా అర్థం చేసుకుంటారు.' అని అన్నారు. కొంత మంది దైవదూతలు, 'అతను పడుకున్నారు, ఏం అర్థం చేసు కుంటారు,' అని అన్నారు. మరికొంత మంది, 'అతని కళ్ళు పడుకున్నాయి కాని హృదయం

మేల్కొన్నే ఉంది,' అని అన్నారు. అప్పుడు వారు, 'ఆ ఇల్లు స్వర్గం, దాన్ని నిర్మించిన వాడు అల్లాహ్(త). అల్లాహ్ (త) పిలవటానికి ముహమ్మద్ (స)ను పంపాడు. ముహమ్మద్ (స)కు విధేయత చూపిన వారు అల్లాహ్(త)కు విధేయత చూపినట్లే. వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు, ఇంకా అక్కడి అనుగ్రహాలను తింటారు. ముహమ్మద్ను తిరస్కరించిన వారు అల్లాహ్(త)ను తిరస్కరించి నట్లే. వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు, అక్కడి అనుగ్రహాలను తినరు. 'ముహమ్మద్ (స) ప్రజలను విశ్వాసులుగా, అవిశ్వాసులుగా వేరుపరిచేవారు.⁷¹ (బుఖారీ)

(١٤٥ - [٦] (متفق عليه) (١/٥٢))

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ : جَاءَ ثَلَاثَةٌ رَهْطٌ إِلَى أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْأَلُونَ عَنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَلَمَّا أُخْبِرُوا بِهَا كَانَتْهُمْ تَقَالُوبًا ، فَقَالُوا : أَيُّنَ نَحْنُ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ ؟ فَقَالَ أَحَدُهُمْ : أَمَا أَنَا أَصْلَى اللَّيْلِ أَبَدًا . وَقَالَ آخَرُ : أَنَا أَصُومُ النَّهَارَ أَبَدًا ، وَ لَا أَفْطِرُ . وَقَالَ آخَرُ : أَنَا أَعْتَزُّ لِلنِّسَاءِ فَلَا أَتَزَوَّجُ أَبَدًا ، فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْهِمْ فَقَالَ : "أَنْتُمْ الَّذِينَ قُلْتُمْ كَذَا وَكَذَا ؟ أَمَا وَاللَّهِ إِنِّي لَأُحْسِنُكُمْ اللَّهُ ، وَأَتَقَلَّبُكُمْ لَهُ ، لِكَيْ أَصُومَ وَأَفْطِرُ ، وَأَصْلِيَ وَأَرْقُدَ ، وَأَتَزَوَّجَ النِّسَاءَ ، فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي" .

145. (6) [1/52-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ముగ్గురు వ్యక్తులు ప్రవక్త (స) ఆరాధనలను గురించి తెలుసుకోవడానికి ప్రవక్త (స) భార్యల వద్దకు వచ్చారు. ప్రవక్త (స) ఆరాధనలను గురించి వారికి తెలియపర్చటం జరిగింది. వారు దాన్ని చాలా చిన్న విషయంగా, అల్పమైనదిగా భావించి, పరస్పరం, 'ప్రవక్త (స) కు మనమెక్కడ సమానం కాగలము. అల్లాహ్(త) అతని ముందూ వెనుకా పాలనిన్నీ క్షమించివేశాడు,' అని అన్నారు. వారిలో ఒకరు, 'నేను రాత్రంతా నమాజులు చదువుతాను.' అని అన్నాడు. మరో వ్యక్తి, 'నేను పగలంతా ఉపవాసం ఉంటాను. ఉపవాసాన్ని విరమించను,' అని అన్నాడు.

71) వివరణ-144: ఫరిఖ అంటే వేరుపరిచేవారు, అంటే విశ్వాసులను, అవిశ్వాసులను వేరుపరిచేవారు. అంటే ఆయన్ను అనుసరించేవారు విశ్వాసులు, ఆయన్ను తిరస్కరించినవారు అవిశ్వాసులు.

మూడవ వ్యక్తి, 'నేను ఎల్లప్పుడూ స్త్రీలకు దూరంగా ఉంటాను, ఎన్నడూ పెళ్ళిచేసుకోను,' అని అన్నాడు. ఇంతలో ప్రవక్త (స) వచ్చారు. వారిని, "మీరు ఇలా, ఇలా అన్నారా?" అని అడిగారు. ఇంకా, "నేను అల్లాహ్(త)పై ప్రమాణం చేసి చెబు తున్నాను. నేను అల్లాహ్(త)కు మీకంటే అధికంగా భయపడుతాను. ఇంకా మీ అందరికంటే అధిక దైవభీతి కలవాడను కూడా. అయినప్పటికీ ఉపవాసాలు పాటిస్తున్నాను, విరమిస్తున్నాను, నమాజులు చదువు తున్నాను. నిద్రపోతున్నాను కూడా. స్త్రీలను పెళ్ళి కూడా చేసుకున్నాను. ఇవన్నీ నా సాంప్రదాయాలు. నా సాంప్రదాయాలను తిరస్కరించినవారు నా మార్గంపై లేరు," అని అన్నారు. ⁷² (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۵۲/۱) (متفق عليه) [۷] - ۱۴۶

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: صَنَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا، فَرَحَّصَ فِيهِ، فَتَنَزَّاهُ عَنْهُ قَوْمٌ، فَبَلَغَ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؛ فَخَطَبَ فَحَمَدَ اللَّهَ، ثُمَّ قَالَ: "مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَنْتَزَهُونَ عَنِ الشَّيْءِ أَصْنَعُهُ؟ فَوَاللَّهِ إِنِّي لَا أَعْلَمُهُمْ بِاللَّهِ، وَأَشْهَدُهُمْ لَهُ حَسْبِيَّةً". متفق عليه.

146. (7) [1/52-ఏకీభవితం]

'ఆయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక పని చేశారు. ఆ పని చేయడానికి అనుమతి కూడా ఇచ్చారు. కాని కొందరు దాన్ని చేయలేదు. ప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసింది. ప్రవక్త (స) ప్రసంగించారు. 'దైవస్తోత్రం తరువాత, వారికి ఏమయింది? నేను చేసిన పనిని వారెందుకు చేయడం లేదు, దాన్ని అసహ్యించు కుంటున్నారు. అల్లాహ్ సాక్షి! నాకు దైవ స్త్రీ గురించి అందరి కంటే బాగా తెలుసు. అందరికంటే అధికంగా

అల్లాహ్(త)కు భయపడుతాను,' అని అన్నారు. ⁷³ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۵۲/۱) (صحيح) [۸] - ۱۴۷

وَعَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ، قَالَ: قَدِمَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُمْ يُؤَبِّرُونَ النَّخْلَ، فَقَالَ: "مَا تَصْنَعُونَ؟" قَالُوا: "كُنَّا نَصْنَعُهُ". قَالَ: "لَعَلَّكُمْ لَوْ لَمْ تَفْعَلُوا كَانَ خَيْرًا". فَتَرَكَوْهُ؛ فَتَقَصَّتْ. قَالَ: فَتَكَرَّرُوا ذَلِكَ لَهُ. فَقَالَ: "إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ؛ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ أَمْرِ دِينِكُمْ، فَخُذُوا بِهِ؛ وَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ رَأْيِي، فَلَا تَأْتُوا بَشَرًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

147. (8) [1/52-ద్వండం]

రాఫ్ బిన్ 'ఖదిజ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత, అక్కడి ప్రజలను ఖర్జూరపు చెట్లలో జతకడు తున్నట్టు చూశారు. ప్రవక్త (స), 'మీరేం చేస్తున్నారు,' అని అడిగారు. దానికి వారు, 'మేము చాలా కాలం నుండి ఇలాగే చేస్తున్నాము,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'మీరిలా చేయకుండా ఉంటే బాగుంటుంది,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మాటలు విని అలా చేయడం మానివేశారు. దానివల్ల ఆ సంవత్సరం తక్కువ పంట పండటాన్ని గురించి ప్రవక్త (స)కు తెలియపరిచారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'నేనూ మీలాంటి మానవుణ్ణి. నేను మీకు ఏదైనా ధార్మిక ఆదేశం ఇస్తే దాన్ని స్వీకరించండి. ఏదైనా విషయం గురించి నా అభిప్రాయం తెలిపితే దాన్ని స్వీకరించడం మాత్రం తప్పనిసరి కాదు. ఎందు కంటే నేను కూడా మీలాంటి మానవుణ్ణి,' అని అన్నారు. ⁷⁴ (ముస్లిమ్)

73) వివరణ-146: ప్రవక్త (స) ఉపవాస స్థితిలో తన భార్యను ముద్దుపెట్టుకున్నారు. లేదా ప్రయాణంలో ఉపవాసం విరమించారు. వీటి గురించి ప్రజలకు అనుమతి కూడా ఇచ్చారు. అయితే కొందరు దీనికి ఇష్టపడలేదు. ప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసి అసహ్యించుకున్నారు. ప్రసంగంలో చీవాట్లు పెడుతూ, 'నేను మీ కంటే అధికంగా అల్లాహ్(త)కు భయపడుతూ ఆయన ఆజ్ఞలను ఆచరిస్తున్నాను,' అని అన్నారు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా అనుమతిపై ఆచరించటం ఉత్తమం అని తెలిసింది.

74) వివరణ-147: ఖర్జూరం చెట్లలో ఆడ, మగ ఉంటాయి. కొన్ని చెట్లకు ఆడ పూలు పూస్తాయి. మరికొన్ని చెట్లకు

72) వివరణ-145: వచ్చిన వారు 'అలీ, 'ఉస్మాన్ బిన్ మ'జ్'ఉన్, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హ (ర). వీరి మాటలు విని, ప్రవక్త (స) మీ ఆలోచన మంచిది కాదు, నేను అల్లాహ్(త) హక్కును చెల్లిస్తున్నాను, మానవుల హక్కునుచెల్లిస్తున్నాను. ప్రతి పని మధ్యస్థంగా చేస్తున్నాను. మీరు నా పద్ధతిని అనుసరించండి. ధర్మంలో హద్దులుమీరి ప్రవర్తించకండి. హెచ్చు తగ్గులు చేయకండి. నాది మధ్యమార్గం. నా మార్గానికి దూరమైన వాడు, నాకు దూరమయ్యాడు.

(۱۴۸ - [۹] (متفق عليه) (۵۳/۱))

وَعَنْ أَبِي مُوسَى، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّمَا مِثْلِي وَمِثْلُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ كَمِثْلِ رَجُلٍ أَتَى قَوْمًا، فَقَالَ: يَا قَوْمُ! إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، وَإِنِّي أَنَا الذِّبِيرُ الْعُرْيَانُ! فَالْحِجَاءُ النَّجَاءُ، فَأَطَاعَهُ طَائِفَةٌ مِّنْ قَوْمِهِ فَادَّجَوْا، فَانْطَلَقُوا عَلَى مَهْلِكِهِمْ، فَجَاءُوا. وَكَذَبَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ فَأَصْبَحُوا مَكَانَهُمْ، فَصَبَّحَهُمُ الْجَيْشُ فَأَهْلَكَهُمْ وَاجْتَحَحَهُمْ. فَذَلِكَ مِثْلُ مَنْ أَطَاعَنِي فَاتَّبَعَ مَا جِئْتُ بِهِ، وَ مَنْ عَصَانِي وَكَذَّبَ مَا جِئْتُ بِهِ مِنَ الْحَقِّ".

148. (9) [1/53-ఏకీభవితం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నేను నాకు ఇచ్చి పంపబడిన ధర్మం ఉదాహరణ ఎలా ఉందంటే, ఒక వ్యక్తి తన జాతివారి వద్దకు వచ్చి, 'ఓ నా జాతి ప్రజలారా! శత్రు సైన్యాన్ని నేను నా కళ్ళారా చూశాను. నేను మిమ్మల్ని శత్రువును గురించి హెచ్చరిస్తున్నాను. మీ శ్రేయాన్ని కోరుతూ మిమ్మల్ని భయపెడుతున్నాను. ఆ శత్రువు రాకముందే మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోవటానికి ప్రయత్నించండి,' అని అన్నాడు. అతని జాతిలోని కొంత మంది అతని మాటలు విని తమ రక్షణ ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారు. రాత్రికి రాత్రి అక్కడి నుండి పారిపోయారు. శత్రువు

మగపూలు పూస్తాయి. మగ పూలు ఆడ పూలపై వేస్తే పంటలు అధికంగా పండుతాయి. వేయకపోతే పంటలు తక్కువగా పండుతాయి. మదీనా ప్రజలు మగ పూలను ఆడపూలపై వేసేవారు. ఈ విధానాన్ని వారు "తాబీరీ" అనేవారు. ప్రవక్త (స) మదీనా వచ్చిన తరువాత ప్రజలను తాబీరీ చేస్తుండగా చూశారు. దీన్ని గురించి ఎటువంటి దైవవాణి అవతరించలేదు. దీన్ని అజ్ఞానపు కాలపు మూఢా చారంగా భావించి దాన్నుండి వారించారు. మదీనా ప్రజలు ఆయన (స) ఆదేశాన్ని పాళిస్తూ మానివేశారు. దానివల్ల పంటలు సరిగ్గా పండ లేదు. దీన్ని గురించి వారు ప్రవక్త (స)కు తెలియ పరిచారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ప్రాపంచిక విషయాలు నాకంటే మీకు బాగా తెలుసు. ధార్మిక విషయం గురించి నేను ఆదేశిస్తే ఆచరించండి, కాని ప్రాపంచిక విషయాల - - అవి మీకు బాగా తెలిసి ఉంటాయి -- కాబట్టి వాటిని గురించి, నేను నా అభిప్రాయం తెలిపితే దాన్ని ఆచరించటం, ఆచరించక పోవటం మీ ఇష్టం. నేను కూడా మీలాంటి మానవుణ్ణి.'

నుండి తప్పించుకున్నారు. మరికొందరు అతన్ని అసత్యవాదిగా భావించి, తెల్లవారే వరకు తమ పడ కలపై పడుకున్నారు. ఉదయం శత్రు సైన్యం వారిపై విరుచుకుపడింది. వారిని సర్వనాశనం చేసివేసింది. వారి సంతతిని సమాప్తం చేసింది. సరిగ్గా ఈ విషయమే నామాట విన్న వారికివర్తిస్తుంది. ఒకడు, నేను అల్లాహ్ (త) వద్ద నుండి తీసుకు వచ్చిన ఆదేశాలను పాటిస్తూ, విధేయత చూపుతూ గడుపుతాడు. మరో వ్యక్తి నేను అల్లాహ్ (త) వద్ద నుండి తీసుకు వచ్చిన ఆదేశాలనూ, ఉపదేశాలనూ నన్నూ అసత్య వాదిగా భావించి తిరస్కరిస్తాడు, అంగీకరించడు." 75 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۴۹ - [۱۰] (متفق عليه) (۵۳/۱))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مِثْلِي كَمِثْلِ رَجُلٍ اسْتَوْفَدَ نَارًا، فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهَا، جَعَلَ الْفَرَّاشُ وَهَذِهِ الدُّوَابُّ الَّتِي تَقَعُ فِي النَّارِ يَقَعْنَ فِيهَا، وَجَعَلَ يَحْجَرُ هُنَّ وَيَغْلِبْنَهُ فَيَقْتَحِمْنَ فِيهَا، فَأَنَا أَخَذُ بِحُجْرِكُمْ عَنِ النَّارِ، وَأَنْتُمْ تَقَعُمُونَ فِيهَا". هَذِهِ رِوَايَةُ الْبُخَارِيِّ.

وَلِمُسْلِمٍ نَحْوَهَا، وَقَالَ فِي آخِرِهَا: "قَالَ: فَذَلِكَ مِثْلِي وَمِثْلُكُمْ، أَنَا أَخَذُ بِحُجْرِكُمْ عَنِ النَّارِ: هَلُمَّ عَنِ النَّارِ، هَلُمَّ عَنِ النَّارِ! فَتَعْلَمُونَ نِيَّيَ تَقَعُمُونَ فِيهَا". متفق عليه.

149. (10) [1/53-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా ఉదాహరణ ఒక వ్యక్తిని పోలి ఉంది. 'అతడు మంట రాజేశాడు. దానివల్ల ఆ పరిసర ప్రాంతమంతా వెలుగుతో నిండిపోయింది. చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న

75) వివరణ-148: అరబ్బుల్లో సాధారణంగా దారిదోపిడీలు ఉదయం సమయంలో చేసేవారు. అందువల్ల వారు ఎవరినైనా దీవిస్తే, 'ఉదయం పూట నీకు శుభం కలుగు గాక,' అని దీవించేవారు. అదేవిధంగా అరబ్బుల్లో ఎవరైనా శత్రువును చూస్తే, తన బట్టలు తొలగించి నగ్నంగా తన బట్టలను తలపై పెట్టుకొని, కేకలు పెట్టటం జరిగేది. అది చూసిన ప్రజలు వెంటనే అప్రమత్తం అయి పోయేవారు. శత్రువు రాకముందే రక్షించుకునే, ఎదుర్కొనే సన్నాహాలు చేసేవారు. ప్రవక్త (స) తన్ను తాను, 'స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాడిని,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మాట విన్నవారు సాఫల్యం పొందుతారు. ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరించినవారు నాశనం అవుతారు.

ఈగలు, కీటకాలు, వచ్చి ఆ మంటలో పడసాగాయి. అది చూసి ఆ వ్యక్తి రక్షించ సాగాడు. కాని అవి అతన్ని అధిగమించాయి. అవి ఆ మంటలో పడసాగాయి. అదేవిధంగా నేను మిమ్మల్ని పట్టు కొని ఆ మంట నుండి రక్షిస్తున్నాను. కాని మీరు ఆ మంటలో పడుతూనే ఉన్నారు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

కాని ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో చివరన, ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "నాదీ, మీదీ ఉదాహరణ ఎలా ఉందంటే, నేను మీ నడుమును పట్టుకొని ఉన్నాను -- మీరు నరకంలో పడ కూడదని -- కాని మీరు నన్ను అధిగమించి నరకంలో ప్రవేశిస్తున్నారు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

అదేవిధంగా అవిశ్వాసులు, అవిధేయులు తమ మూర్ఖత్వం వల్ల నరకానికి పోయే పనిచేసి నరకానికి గురవుతారు. ప్రవక్త (స) మాటవింటే ఎన్నడూ నరకంలో పడేవారు కాదు.

(۱۰ - ۱۱) [متفق عليه] (۱/۵۴)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَثَلُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ مِنَ الْهُدَى وَالْعِلْمِ كَمَثَلِ الْغَيْثِ الْكَثِيرِ أَصَابَ أَرْضًا، فَكَانَتْ مِنْهَا طَائِفَةٌ طَيِّبَةٌ قِيلَتِ الْمَاءُ، فَأَنْبَتَتِ الْكَلَّا وَالْعُسْبُ الْكَثِيرَ، وَكَانَتْ مِنْهَا أَجَادِبٌ أُمْسَكَتِ الْمَاءَ، فَفَقَعَ اللَّهُ بِهَا النَّاسَ، فَسَرَبُوا وَسَقَوْا وَزَرَعُوا، وَأَصَابَ مِنْهَا طَائِفَةٌ أُخْرَى، إِنَّمَا هِيَ فَئِجَعَانٌ لَا يَخْلُقْنَ مِنْهَا مَاءٌ، وَلَا تُنْبِتُ كَلًّا. فَذَلِكَ مَثَلُ مَنْ فَهِمَ فِي دِينِ اللَّهِ وَتَفَعَّلَ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ فَعَلِمَ وَعَلِمَ، وَمَثَلُ مَنْ لَمْ يَرْفَعْ بِذَلِكَ رَأْسًا، وَلَمْ يَقْبَلْ هُدَى اللَّهِ الَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ". متفق عليه.

150. (11) [1/54-వికీభవితం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నాకు ఇచ్చి పంపబడిన రుజుమార్గం, ధర్మం, కుండపోతగా కురిసే వర్షం వంటిది. అది భూమిపై వివిధ ప్రాంతాల్లో పడుతుంది. సారవంతమైన భూమిపై కురిసింది. దాని వల్ల అక్కడ పచ్చ దనం, పంటలు, ఆహార ధాన్యాలు పండాయి. ఆ వర్షం బంజరు భూమిపై కూడా పడింది. ఆ భూమి నీటిని నిలువ చేసింది. దానివల్ల ప్రజలకు లాభం కలిగింది. ప్రజలు త్రాగారు, త్రాపించారు, పంటలు పండించారు. ఈ వర్షం రాతి నేలపై కూడా కురిసింది. అది నీటిని ఆపి ఉంచలేదు, పంటలు పండించలేదు. సరిగ్గా ఇలాగే, ఒక వ్యక్తి, అల్లాహ్(త) ధర్మాన్ని అర్థం చేసుకున్నాడు. అల్లాహ్

(త) ఆ ధర్మం ద్వారా అతనికి లాభం చేకూర్చాడు. అతను నేర్చుకున్నాడు, ఇతరులకు నేర్పించాడు. మరోవ్యక్తి దైవధర్మం వైపు తలవెత్తి చూడనైనా చూడలేదు. ఇంకా అల్లాహ్(త) రుజుమార్గాన్ని అంటే నేను తీసుకువచ్చిన ధర్మాన్ని స్వీకరించ లేదు." 76 (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

76) వివరణ-150: దైవధర్మం వర్షం వంటిది. ఏ విధంగా వర్షం ద్వారా బంజరు భూమి కూడా పంటలు పండిస్తుందో, అదే విధంగా దైవధర్మం ద్వారా క్షీణదశలో ఉన్న హృదయాలు కూడా సజీవమవుతాయి. వర్షం లాభదాయకమైనది. అన్ని చోట్ల పడుతుంది. అందులో ఎటువంటి లోపం లేదు. కాని పంటల్లో హెచ్చుతగ్గులు జరుగుతాయి. ఒక ప్రాంతంలో పంటలు అధికంగా పండుతాయి. మరోచోట తక్కువగా పండుతాయి. మరోచోట అసలు పండువు. అదేవిధంగా దైవప్రవక్తలు తీసుకువచ్చిన ధర్మం పరిపూర్ణంగా ఉంటుంది. అందులో ఎటువంటి సందేహం, లోపం ఉండదు. దాన్ని స్వీకరించడం అనేది స్వభావంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మంచి స్వభావం గలవారు దాన్ని స్వీకరిస్తారు. చెడు స్వభావం గలవారు దాన్ని తిరస్కరిస్తారు. అంటే దాన్ని స్వీకరించలేరు. 'హదీసు'లో దైవధర్మాన్ని వర్షంతో పోల్చటం జరిగింది. దైవధర్మం, దైవ జీవన వ్యవస్థ వల్ల హృదయాలు వికసిస్తాయి. కనుక దైవధర్మాన్ని స్వీకరించిన వ్యక్తి తాను ఆచరిస్తూ, ఇతరులకూ దాన్ని బోధించాలి, నేర్పించాలి. సారవంతమైన నేల తాను పచ్చగా ఉంటుంది. ఇతరుల కొరకు పంటలు పండిస్తుంది. అదేవిధంగా ఒక వ్యక్తి తాను పూర్తిగా ఆచరించక పోయినా ఇతరులకు నేర్పించటం, బోధించటం చేస్తాడు. వీరు బంజరు నేల వంటివారు. అక్కడ పంటలైతే పండువు కాని, ఆ నేల నీటిని నిల్వచేస్తుంది. దానివల్ల మానవులు, జంతువులు, కీటకాలు లాభం పొందుతాయి. ఇంకా, ఒక వ్యక్తి నేర్చుకోడు, ఇతరులకు నేర్పించడు. అటువంటి వ్యక్తి రాతి నేల వంటి వాడు. అక్కడ పంటలు పండువు, నీరూ నిల్వదు. అక్కడ వర్షం పడుతుంది. చుట్టుప్రక్కల వ్యాపించిపోతుంది. అంటే అతనూ లాభం పొందలేదు, ఇతరులకూ లాభం చేకూర్చలేదు. 'హదీసు'లో రెండు విధాల వ్యక్తులను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఒక రకం వ్యక్తులు దైవధర్మం ద్వారా రుజుమార్గం స్వీకరించి, సాఫల్యం పొంది లాభం పొందుతారు. రెండవ రకం వ్యక్తులు దైవధర్మం, రుజుమార్గాన్ని తిరస్కరించి,

(١٥٤/١) [١٢] - ١٥١

وَعَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: تَلَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ) وَقَرَأَ إِلَى (وَمَا يَذْكُرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ؛ ٣: ٧). قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "فَإِذَا رَأَيْتَ - وَعِنْدَ مُسْلِمٍ: رَأَيْتُمْ - الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا نَسَبَاهُ مِنْهُ؛ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَاهُمُ اللَّهُ، فَأَحْذَرُوهُمْ".

151. (12) [1/54-ఏకీభవితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "హువల్లాజీ అన్ 'జల 'అల్లెకల్ కితాబ మిన్ హు ఆయాతున్ ముహ్ కమాతున్" నుండి "వమా యజ్జక్కురు ఇల్లా ఊలుల్ అల్ బాబ్" - వరకు పఠించారు [అల ఇవ్రాన్, 3:7]. ఈ ఆయాతును పఠించిన తర్వాత, 'అయి'షహ్(ర)! "అస్సప్టమైన వాటి వెంటపడే వారిని నువ్వు చూస్తే, (వారి పేరు అల్లాహుత'అలా, మార్గప్రప్టులైన వారిలో వ్రాశాడనుకో), నిన్ను నీవు వారి నుండి కాపాడుకో!" అని అన్నారు. ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో, "పరస్పరం పోలి ఉన్న ఆయాతుల వెంట పడేవారిని అల్లాహ్ ప్రప్టుత్వానికి గురిచేస్తాడు. వారికి దూరంగా ఉండాలి" అని ఉంది. ⁷⁷ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

అసాఫల్యానికి గురై నష్టానికి గురవుతారు. అదేవిధంగా భూమి కూడా రెండు రకాలుగా విభజించబడింది. 1. లాభం పొంది, లాభం చేకూర్చేది, 2. ఏమాత్రం లాభం చేకూర్చలేనిది. అదేవిధంగా లాభం చేకూర్చే భూమి రెండు రకాలుగా ఉంది. 1. పంటలు పండించేది 2. పంటలు పండించనిది. వ్యక్తుల్లో కూడా ధర్మాన్ని స్వీకరించి, ఆచరించి, ఇతరులకు బోధించే వారు; దాన్ని స్వీకరించి, ఆచరించరు కాని ఇతరులకు బోధించే వారు. ఇక రాతి నేల వంటివారు స్వీకరించరూ, ఆచరించరూ, ఇతరులకు బోధించరు కూడాను.

77) వివరణ-151: ఇది సూరహ్ అలి ఇవ్రాన్, మొదటి రుకూలోని వాక్యం. అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఆయన (అల్లాహ్)యే నీపై (ఓ ము'హమ్మద్!) ఈ గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) అవత రింపజేశాడు, ఇందులో కొన్ని స్పష్టమైన అర్థమిచ్చే ఆయాతులు (ము'హ్ కమాతీ) ఉన్నాయి. అవి ఈ గ్రంథానికి మూలాలు. మరికొన్ని అస్సప్టమైనవి (ముతహబీహాతీ) ఉన్నాయి. కావున తమ హృదయాలలో వక్రత ఉన్నవారు, సంక్షోభాన్ని

(١٥٤/١) [١٣] - ١٥٢

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: هَجَرْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا، قَالَ: فَسَمِعَ أَصَوَاتَ رَجُلَيْنِ اخْتَلَفَا فِي آيَةٍ، فَخَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْرِفُ فِي وَجْهِهِ الْغَضَبُ، فَقَالَ: "إِنَّمَا هَٰذَا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِاخْتِلَافِهِمْ فِي الْكِتَابِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

152. (13) [1/54-ద్వడం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మ (ర) కథనం: ఒకరోజు మద్యాహ్న సమయాన నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను. అప్పుడు ప్రవక్త(స) ఇద్దరు వ్యక్తుల మాటల శబ్దం విన్నారు, ఒక ఆయాతు విషయంలో పరస్పరం విమర్శించుకుంటున్నారు. వెంటనే ప్రవక్త (స) మా వద్దకు వచ్చారు. ఆయన (స) ముఖవర్చస్సు ఆగ్రహంతో నిండి ఉంది. ప్రవక్త (స), "మీ పూర్వీకులు దైవగ్రంథం విషయంలో భేదాభిప్రాయాలకు గురికావటం వల్లనే నాశనం చేయబడ్డారు," అని అన్నారు. ⁷⁸ (ముస్లిమ్)

రేకత్తించ టానికి మరియు గూఢార్థాలను అపేక్షించి ఎల్లప్పుడూ అస్సప్ట మైనవాటివెంట పడతారు. వాటి అసలు అర్థం అల్లాహ్ కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. కానీ, పరిపక్వ జ్ఞానం గలవారు: "మేము దీనిని విశ్వసించాము, ప్రతి ఒక్కరూ మా ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చి నడ!" అని అంటారు. జ్ఞాన వంతులు తప్ప ఇతరులు వీటిని గ్రహించలేరు." (అల ఇవ్రాన్ 3:7)

ఖుర్ఆన్ లో రెండు రకాల ఆయాతులు ఉన్నాయని ఈ ఆయాతులో పేర్కొనడం జరిగింది. 1. స్పష్టమైనవి, 2. అస్పష్టమైనవి. స్పష్టంగా ఉన్న ఆయాతులను ఆచరించటం తప్పనిసరి విధి. అదేవిధంగా అస్పష్టంగా ఉన్న ఆయాతులను విశ్వసించటం కూడా తప్పనిసరి విధి. కాని వాటి వెంట పడ రాదు. ప్రవక్త (స) తన అనుచరులను అస్సప్టమైన ఆయాతుల వెంట పడకూడదని వారించారు.

ఇటువంటి ఆయాతుల వెనుక పడేవారిని అల్లాహ్ (త) హృదయాలలో వక్రత గలవారని పేర్కొన్నాడు.

78) వివరణ-152: ఒకలా ఉండే వాక్యాల్లో చర్చిస్తూ ఒకరు దీని అర్థం ఇదని, మరొకరు అదికాదని విభేదింపు కోవటం. ఇది క్రమంగా శత్రుత్వానికి దారితీస్తుంది. అందు వల్లే ప్రవక్త (స) దీన్నుండి వారించారు. ఇంకా దైవగ్రంథం పట్ల వివాదానికి గురి కారాదని, యూదులు

(100/1) [14] - 103

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ أَعْظَمَ الْمُسْلِمِينَ فِي الْمَسْلَمِينَ جُزْأً مَنْ سَأَلَ عَنْ شَيْءٍ لَمْ يَحْرَمْ عَلَى النَّاسِ، فَحَرَّمَ مِنْ أَجْلِ مَسْأَلَتِهِ". متفق عليه

153. (14) [1/55-విశ్వాసపుటం]

స'అద్ బిన్ అబీ వఖ్ఖాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముస్లిముల్లో అందరికంటే నేరస్తులు, పాపాత్ములు ఎవరంటే, నిషిద్ధంకాని విషయం గురించి గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నలుచేసేవారు. కాని గుచ్చిగుచ్చి ప్రశ్నించటం వల్ల ఆ విషయం నిషిద్ధం అయిపోయింది." 79 (బు:ఖారీ, ముస్లిమ్)

మరియు క్రైస్తవులు ఈ కారణం వల్లనే నాశనం చేయబడ్డారని, వారు దైవగ్రంథం విషయంలో అభిప్రాయ భేదాలకు గురయి, ఆ విభేదాలవల్లే అనేక వర్గాలుగా చీలిపోయారు.

79) వివరణ-153: ఖుర్రాన్ లో అనవసరంగా ప్రశ్నించటాన్ని గురించి వారించడం జరిగింది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఓ విశ్వాసులారా! వ్యక్తపరిస్థితి మీకు బాధ కలిగించేదు విషయాలను గురించి, మీరు ప్రశ్నించకండి. ఖుర్రాన్ అవతరించే రింపజేయబడబడ్డప్పుడు, మీరు వాటిని గురించి ప్రశ్నిస్తే! అవి మీకు విశేషపరచబడవచ్చు! వాటి కొరకు (ఇంతవరకు మీరు చేసిన ప్రశ్నల కొరకు) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మన్నించాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, సహనశీలుడు. వాస్తవానికి మీకు పూర్వం ఒక జాతి వారు ఇటువంటి ప్రశ్నలనే అడిగారు. తరువాత వాటి (ఆ ప్రశ్నల) కారణంగానే వారు సత్యతిరస్కారానికి గురి అయ్యారు." (అల్ మాయిదహ్, 5:101-102)

అంటే అనవసర విషయాల గురించి ప్రశ్నించరాదు. వ్యర్థ ప్రశ్నలుచేయరాదు. సులువైనపని కఠినమైనదిగా మారవచ్చు. ధర్మసమ్మతమైనది, నిషిద్ధంగా మారవచ్చు. ఆదేశం మేరకు ఆచరించండి. వారించినవాటికి దూరంగా ఉండండి. మౌనం వహించిన వాటి పట్ల మీరూ మౌనంగా ఉండండి. వాటిని చర్చనీయాంశంగా చేయకండి.

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "నేను మీకు వదలిపెట్టినంత వరకు, మీరు నన్ను వదలిపెట్టి ఉండండి. మీ పూర్వీకులు అధికంగా ప్రశ్నించటం, ప్రవక్తల పట్ల విభేదాలకు గురికావటం వల్లనే నాశనం అయ్యారు. అల్లాహ్ (త) మీపై తప్పనిసరి విధులను విధించాడు. వాటిని వదలకండి. హద్దులు నిర్ణయించాడు. వాటిని మీరకండి.

(100/1) [15] - 104

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ كَذَّابُونَ يَأْتُونَكَ مِنَ الْأَحَادِيثِ بِمَا لَمْ تَسْمَعُوا أَنَّهُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ، فَيَأْكُمُ وَإِيَّاهُمْ، لَا يُضِلُّوكُمْ وَلَا يَنْتِفُونَكُمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

154. (15) [1/55-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రళయానికి సమీపకాలంలో అసత్యవాదులు, దుర్మార్గులూ జన్మిస్తారు. మీకు విచిత్రమైన 'హదీసు'లను వినిపిస్తారు. మీరూ మీ పూర్వీకులు వాటిని విని ఉండరు. కనుక మీరు ఇటువంటి వారికి దూరంగా ఉండండి. వారిని మీ దగ్గరకు రానివ్వకండి. వారు మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేయకుండా ఉండటానికి, ఉపద్రవాలకు గురిచేయకుండా ఉండటానికి." 80 (ముస్లిమ్)

(100/1) [16] - 105

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَقْرَأُونَ التَّوْرَةَ بِالْعِبْرَانِيَّةِ، وَيُفَسِّرُونَهَا بِالْعَرَبِيَّةِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ.

నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండండి. కొన్ని విషయాల పట్ల మౌనం వహించడం జరిగింది. మతిమరుపు వల్ల కాదు." (ఇబ్నీ కసీర్)

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్ మీపై 'హాజ్జీ విధించాడు,' అని అన్నారు. ఒక వ్యక్తి లేచి, 'ఓ ప్రవక్తా! 'హాజ్జీ ప్రతి సంవత్సరం తప్పనిసరిగా చేయాలా?' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స) ఆగ్రహించి, "అల్లాహ్ సాక్షి! ఒకవేళ నేను అవును అంటే, ప్రతి సంవత్సరం తప్పనిసరి అయిపోతుంది. కాని మీరు దాన్ని ఆచరించలేరు, ఆచరించకపోతే అవిధేయతకు గురవుతారు. నేను చెప్పినంత వరకు మీరు అడగకండి. నేను ఆదేశించిన దాన్ని ఆచరించండి. దేని నుండైనా వారిస్తి దానికి దూరంగా ఉండండి." (ఇబ్నీ కసీర్)

80) వివరణ-154: కొందరు ప్రదర్శనాబుద్ధి, పేరు ప్రతిష్ఠల కోసం 'హదీసు'లను కల్పించి, ప్రవక్త (స) ప్రవచించారని, అనుచరులు చెప్పారని, తాబుయాన్లు ఉద్బోధించారని చెబుతారు. ఇటువంటి వారి పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి. వారి మాటలను వినకండి. వారివద్ద కూర్చోకండి, వారిని మీ వద్ద కూర్చోబెట్టుకోకండి. ఇలా ఎందుకంటే వారు మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేయకుండా ఉండటానికి, పైతాన్ మానవరూపంలో మిమ్మల్ని తప్పుదారి పట్టించటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అప్రమత్తంగా ఉండండి!

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تُصَدِّقُوا أَهْلَ الْكِتَابِ وَلَا تَكُذِّبُوهُمْ. وَ قُولُوا: (أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا....: ۲۴: ۱۳۶) الْآيَةِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

155. (16) [1/55-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: గ్రంథ ప్రజలు అంటే యూదులు తమ గ్రంథాన్ని 'ఇబ్రాహీం భాషలో' పరించేవారు. ముస్లిముల ముందు దాని అనువాదం, వ్యాఖ్యానం అరబ్బీ భాషలో వివరించేవారు. అది తెలిసిన ప్రవక్త (స) తన అనుచరులకు, "మీరు ధృవీకరించండి లేదా తిరస్కరించండి. మీరు కేవలం 'మేము అల్లాహ్ (త)ను, ఆయన అవతర రింపజేసిన దాన్ని విశ్వసించాము' (అల్-బఖరహ్, 2:136) అని పలకండి, అని ఉపదేశించారు." ⁸¹ (బుఖారీ)

81) వివరణ-155: గ్రంథప్రజలు తమ గ్రంథంలో మార్పులు చేర్పులు చేసేవారు. దైవాదేశాలను తొలగించి, తమకు తోచిన వాటిని చేర్చారు. దీన్ని గురించి ఖుర్రాన్ సాక్ష్యం ఇస్తుంది.

1. "మరియు మీరు అది గ్రంథం లోనిదని భావించాలని, వాస్తవానికి వారిలో కొందరు తమ నాలుకలను త్రిప్పి గ్రంథాన్ని చదువుతారు, కాని (నిజానికి) అది గ్రంథంలోనిది కాదు; మరియు వారు: "అది అల్లాహ్ దగ్గరనుండి వచ్చింది." అని అంటారు, కాని అది (నిజానికి) అల్లాహ్ దగ్గర నుండి వచ్చింది కాదు, మరియు వారు తెలిసిన కూడా అల్లాహ్ పై అబద్ధాలు పలుకుతున్నారు." (ఆల ఇబ్రాహీం, 3:78)

2. "యూదులలో కొందరు పదాలను వాటి సందర్భాల నుండి తొలగించారు చేసి అంటారు: "మేము (నీ మాటలను) విన్నాము మరియు ఉల్లంఘించాము (సమి'అనా వ'అ'సయినా)." అనీ; మరియు: "విను! నీ మాట వినకబోవు గాక! (వసమ'అ'గైర ముసమ'ఇన్)." అనీ; మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) నీవు మా మాట విన. (రా'ఇనా) అనీ తమ నాలుకలను మెలి త్రిప్పి సత్యదర్శాన్ని ఎగతాళిచేసి ఉద్దేశ్యంతో అంటారు. కాని అలా కాకుండా: "విన్నాము, విధేయులమయ్యాము. (సమి' అనా వ'అ'త'అనా)." అనీ; మరియు: "మమ్మల్ని విన మరియు మా దిక్కుచూడు / మాకు వ్యవధి నివ్వు (వసమ'అ వస'జూరనా)," అనీ, అని ఉంటే వారికే మేలై ఉండేది మరియు ఉత్తమమైన పద్ధతిగా ఉండేది. కాని వారి సత్యతిరస్కార వైఖరి వల్ల

۱۵۶ - [۱۷] (صحیح) (۵۵/۱)
وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كُفَى بِالْمَرْءِ كِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

156. (17) [1/55-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒక వ్యక్తి అసత్యం పలకడానికి, విన్న ప్రతి విషయం (పరిశోధించ కుండా) చెప్పటమే చాలు." ⁸² (ముస్లిమ్)

అల్లాహ్ వారిని శపించాడు (బహిష్కరించాడు). కావున వారిలో కొందరు మాత్రమే విశ్వసించేవారు ఉన్నారు. (అన్నిసా, 4:46)

3. "కావున ఎవరైతే తమ చేతులారా ఒక పుస్తకాన్ని వ్రాసి - దాని వల్ల తుచ్ఛమూల్యం పొందే నిమిత్తం - "ఇది అల్లాహ్ తరపు నుండి వచ్చింది." అని (ప్రజలకు) చెబుతారో, వారికి వినాశముంది. వారిచేతులు వ్రాసినందుకువారికి వినాశముంది మరియు వారు సంపాదించిన దానికి కూడా వారికి వినాశ ముంది." (అల్-బఖరహ్, 2:79)

4. ఈ 'హదీసు'లో పేర్కొనబడిన ఆయతు: "మరియు వారంటారు: 'మీరు యూదులుగా లేదా క్రైస్తవులుగా ఉంటేనే మీకు మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది!' వారితో అను: 'వాస్తవానికి, మేము(అనుసరించేది) ఇబ్రాహీమ్ మతం, ఏకదైవ సిద్ధాంతం ('హనీఫా). మరియు అతను బహుదైవారాధకుడు కాడు.' (ఓ ముస్లింలారా!) మీరు ఇలా అనండి: 'మేము అల్లాహ్ ను మరియు ఆయన మా కొరకు అవతరింపజేసిన సందేశాలను మరియు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యిల్, ఇస్'హాఖ్, య'అఖ్బాబ్ మరియు అతని సంతతి వారికి ఇవ్వబడిన వాటినీ మరియు మూసా, 'ఈసా మరియు ఇతర ప్రవక్తలందరికీ వారి ప్రభువు తరపునుండి ఇవ్వబడిన వాటినీ (సందేశాలను) విశ్వసిస్తాము. వారిలో ఏ ఒక్కరి పట్లా మేము భేదభావం చూపము. మేము ఆయనకు విధేయులం (ముస్లింలం) అయ్యాము. వారు కూడా మీరు విశ్వసించినట్లు విశ్వసిస్తే, వారు సన్మార్గం పొందిన వారవుతారు. ఒకవేళ వారు తిరిగిపోతే, విరోధం వహించిన వారవుతారు. (వారి నుండి రక్షించటానికి) మీకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయనే సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు." (అల్ బఖరహ్, 2:135-137)

82) వివరణ-156: అంటే అతనికి అసత్యం పలికే అలవాటు లేదు. కాని విన్న ప్రతి విషయం సత్యమే,

(١٥٧/١) [١٨] - (صحيح)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ فِي أُمَّتِهِ قَبْلِي إِلَّا كَانَ لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ حَوَارِيُّونَ وَأَصْحَابٌ يَأْخُذُونَ بِسُنَّتِهِ، وَيَتَّقُونَ بِأَمْرِهِ، ثُمَّ إِنَّهَا تَخْلَفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خُلُوفٌ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ، وَيَفْعَلُونَ مَا لَا يُؤْمَرُونَ، فَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِيَدِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِلِسَانِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَلِكَ مِنَ الْإِيمَانِ حَبَّةٌ خَرْدَلٍ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

157. (18) [1/55-దృఢం]

ఇబ్నె మసీద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా కంటే ముందు ప్రవక్తలకు ఏజాతలోనూ సహాయ సహకారాలు అందించేవారు, ప్రవక్తలను వారు అనుసరించేవారు, విధేయత చూపేవారు. అంటే ప్రతిజ్ఞాతిలోనూ ప్రవక్తలకు సహాయ సహకారాలు అందించేవారు, విధేయత చూపేవారు ఉండే వారు. కాని ఆ తరువాత కొంత మంది చరిత్రహీనులు జన్మించారు. వారు తాము చెప్పింది చేయరు. ఆదేశించబడని దాన్ని చేసేవారు. ఇటువంటి వారితో తన చేతి ద్వారా పోరాడిన వాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. అంటే వారి చెడుగులను వారించటానికి తన చేతితో ప్రయత్నించే వారు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. వారితో తన నోటి ద్వారా పోరాడిన వాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. ఇంకా వారి చెడుగులను మనసులో చెడుగా భావించే వాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. ఆ తరువాత ఒక్క రవ్వ కూడా విశ్వాసం లేదు. అంటే వారి చెడుగులను చెడుగా భావించని వారు విశ్వాసులు కారు." (ముస్లిమ్)

(١٥٨/١) [١٩] - (صحيح)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا. وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ، كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

158. (19) [1/56-దృఢం]

అసత్యమా అని ఆలోచించకుండా చెబుతూ ఉంటాడు. అది సత్యమైతే సరే, కాని అది అసత్యం అయితే, అసత్యం వినిపించేవాడు కూడా అసత్యవాదిగానే పరిగణించబడతాడు.

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకవేళ ఎవరైనా ఎవరినైనా రుజుమార్గం వైపుకు పిలిస్తే, పిలుపును స్వీకరించిన వానికి సమానంగా అతనికి పుణ్యం లభిస్తుంది. వారి పుణ్యంలో ఎటువంటి తగ్గుదల ఉండదు. అంటే పిలిచేవానికి, పిలుపు విన్న వానికి సమానంగా పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా ఎవరైనా చెడు వైపుకు పిలిస్తే, పిలిచే వానికి, పిలుపు విన్నవానికి సమానంగా పాపం చుట్టు కుంటుంది. వారి పాపంలో ఎటువంటి తగ్గుదల ఉండదు." (ముస్లిమ్)

(١٥٩/١) [٢٠] - (صحيح)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيْبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

159. (20) [1/56-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఇస్లామ్ పేదరికం ద్వారానే ప్రారంభం అయ్యింది. పేదరికం ద్వారానే అంతమవుతుంది. కనుక పేదవారికి శుభమవు గాక!"⁸³ (ముస్లిమ్)

(١٦٠/١) [٢١] - (متفق عليه)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الْإِيمَانَ لَيَأْرُزُ إِلَى الْمَدِينَةِ كَمَا تَأْرُزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا". متفق عليه.

و سنذكر حديث أبي هريرة: "ذُرُونِي مَا تَرَكَكُمْ" فِي كِتَابِ الْمَنَاسِكِ، وَ حَدِيثِي مَعْلُومَةٌ وَ جَابِرٌ: "لَا يَزَالُ مِنْ أُمَّتِي" وَ (الْأَخَرُ): "لَا يَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي" فِي بَاب: ثَوَابِ هَذِهِ الْأُمَّةِ، إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

160. (21) [1/56-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాసం ముడుచుకొని మళ్ళీ మదీనహ్ వైపునకే

83) వివరణ-159: అంటే ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో ముస్లిములు నిరుపేదలుగా ఉండేవారు. చివరికాలంలో కూడా ఇస్లామ్ను అనుసరించేవారు పేద ప్రజలే ఉంటారు. అందువల్ల వీరే గొప్ప శుభవార్తకు తగినవారు. ప్రారంభంలో ఇస్లామ్ కొరకు పాటు పడింది ఈ పేద ప్రజలే, చివరి కాలంలో ఇస్లామ్ ప్రకారం జీవించేవారు కూడా ఈ పేదప్రజలే.

తిరిగి వచ్చేస్తుంది, ఏవిధంగా పాము తిరిగి తన పుట్టలోనికి ప్రవేశిస్తుందో." ⁸⁴ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

رَوَاهُ الْإِسْلَامُ

(١٦١ - [٢٢] (ضعیف) (٥٦/١)

عَنْ رَبِيعَةَ الْجُرَشِيِّ، قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقِيلَ لَهُ لَتَنَمَّ عَيْنُكَ، وَلَتَسْمَعَنَّ أَذُنُكَ، وَلَيَعْقِلَنَّ قَلْبُكَ، قَالَ: "فَقَلَّمْتُ عَيْنِي، وَسَمِعْتُ أَذْنَائِي، وَعَقَلْتُ قَلْبِي". قَالَ: "فَقِيلَ لِي: سَيِّدُ بَنِي دَارٍ، فَصَنَعَ فِيهَا مَذْبَحًا وَأَرْسَلَ دَاعِيًا، فَمَنْ أَجَابَ الدَّاعِيَ، دَخَلَ الدَّارَ، وَأَكَلَ مِنَ الْمَذْبَحِ، وَرَضِيَ عَنْهُ السَّيِّدُ، وَمَنْ لَمْ يُجِبِ الدَّاعِيَ، لَمْ يَدْخُلِ الدَّارَ، وَلَمْ يَأْكُلْ مِنَ الْمَذْبَحِ، وَسَخَطَ عَلَيْهِ السَّيِّدُ". قَالَ: "فَاللَّهُ السَّيِّدُ، وَمُحَمَّدٌ الدَّاعِيَ، وَالِدَارُ الْإِسْلَامُ، وَالْمَذْبَحُ الْجَنَّةُ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

161. (22) [1/56-బలహీనం]

రబీ'అహ్ జురషి(ర) కథనం: కలలో ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక దైవదూత వచ్చాడు. వచ్చి, 'మీ కళ్ళు పడు కున్నాయి, మీ చెవులు నిద్రపోతున్నాయి, మీ హృదయం అర్థం చేసు కుంటుంది,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నా కళ్ళు పడుకున్నాయి. నా చెవులు విన్నాయి, నా హృదయం గుర్తుచింది,' అని అన్నారు. అనంతరం దైవదూతలు నా ఉదాహరణ ఇలా పేర్కొన్నారు. "ఒక నాయకుడు ఒక ఇల్లు నిర్మించాడు. అందులో విందు ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ తరువాత ప్రజలను పిలవమని ఒక వ్యక్తిని పంపాడు. అతని పిలుపును స్వీకరించినవారు ఆ ఇంటిలో ప్రవేశించారు. ఇంకా విందు భోజనాలు కూడా ఆరగిస్తారు. అతని యజమాని కూడా సంతోషిస్తాడు. మరి ఆ వ్యక్తి పిలుపును తిరస్కరించిన వారు ఆ ఇంటిలోనూ ప్రవేశించరు. విందూ ఆరగించరు. యజమాని కూడా సంతోషించడు. ఈ ఉదాహరణలో నాయకుడు అంటే అల్లాహ్, పిలిచేవాడు అంటే ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స).

84) వివరణ: 60: అంటే చివరి కాలంలో కష్టాలు, ఆపదలు అధికమవుతాయి. ముస్లిములు ఆ కష్టాలను, ఆపదలను భరించలేక మదీనహ్ కు వస్తారు. ఎందు కంటే ఇక్కడ శాంతి భద్రతలు ఉంటాయి. అంటే పాము తన పుట్టలోకి వచ్చినట్లు, ముస్లిములందరూ తిరిగి మదీనహ్ చేరుకుంటారు.

ఇల్లు అంటే ఇస్లామ్. ఆహార పదార్థాలు అంటే స్వర్గం, ⁸⁵ అని అర్థం. (దార్మీ)

١٦٢ - [٢٣] (صحيح) (٥٧/١)

وَعَنْ أَبِي رَافِعٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَلَا أَلْفِينُ أَحَدَكُمْ مُتَكِنًا عَلَى أَرْبَعَتِهِ، يَأْتِيهِ الْأَمْرُ مِنْ أَمْرِي مِمَّا أَمَرْتُ بِهِ أَوْ نُهِيتُ عَنْهُ، فَيَقُولُ: لَا أَذْرِي، مَا وَجَدْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ اتَّبَعَاهُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَأَبُو دَاوُدَ، وَالتِّرْمِذِيُّ، وَابْنُ مَاجَهَ، وَالْبَيْهَقِيُّ فِي "دَلَالَةِ النَّبَوَّةِ". وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

162. (23) [1/57-దృఢం]

అబూ రాఫి'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవ్వరూ తమ ఆసనాలపై దిండ్లకు అనుకొని కూర్చోని ఉండి, నా ఆదేశాల్లో చేయమన్నవి లేదా వాటికి దూరంగా ఉండ మన్నవి అతని వద్దకు చేరి నప్పటికీ వాటిని విని, 'నాకేమీ తెలియదు, ఖురఆన్లో ఉన్నవాటినే మేము ఆచరిస్తాం,' అని అనే స్థితిలో కనబడకూడదు." ⁸⁶ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, తిర్మిజి / ప్రామాణికం, దృఢం; ఇబ్న్ మాజహ్, టైహాఖీ)

١٦٣ - [٢٤] (صحيح) (٥٧/١)

وَعَنْ الْمُفَضَّلِ بْنِ مَعْدِي كَرَبَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْقُرْآنَ وَمِثْلُهُ مَعَهُ، أَلَا يُوشِكُ رَجُلٌ شَبْعَانٌ عَلَى أَرْبَعَتِهِ يَقُولُ: عَلَيْكُمْ بِهَذَا الْقُرْآنِ، فَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَلَالٍ فَالْحُلُوهُ، وَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَرَامٍ فَحَرْمُوهُ، وَإِنْ مَا حَرَّمَ رَسُولُ اللَّهِ كَمَا حَرَّمَ اللَّهُ، أَلَا لَا يَجِلُّ لَكُمْ الْجَمَلُ الْأَهْلِيُّ، وَلَا كُلُّ ذِي نَابٍ مِنَ السَّبَاعِ، وَلَا لَقَطَةُ مَعَاهِدٍ إِلَّا أَنْ لَا يَسْتَعْنِي عَنْهَا

85) వివరణ-161: కళ్ళు నిద్రపోవటం అంటే, కళ్ళు చెవులు హృదయంతో శ్రద్ధగా వినండి అని అర్థం. ప్రవక్త (స)అలాగే చేశారు. ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త ప్రఖ్యాత అనుచరులు రబీ'అహ్ జురషి (ర).

86) వివరణ-162: ఇది ప్రవక్త (స) భవిష్యవాణి. అంటే భవిష్యత్తులో కొందరు భగవదీశాలకు బానిసలై గర్వాహం కారాలతో తమ ఖరీదైన కుర్చీలలో కూర్చోని నా 'హదీసు'లను తిరస్కరిస్తారు. ఖురఆన్ను అనుసరిస్తున్నామని వాదిస్తారు. వాస్తవం ఏమిటంటే ఖురఆన్ ఏవిధంగా ఆచరణ యోగ్యమైనదో, 'హదీసు' కూడా ఆచరణయోగ్యమైనదే. అసలు ఇస్లామ్ అంటే ఈ రెంటి ప్రకారం ఆచరించటమే. ఈ రెండు విషయాలు ప్రవక్త (స)కు ఇవ్వబడ్డాయి. ఇందులో స్పష్టంగా తెలియపర్చటం జరిగింది.

صَاحِبُهَا، وَمَنْ نَزَلَ بِقَوْمٍ، فَلَعْنُهُمْ أَنْ يَقْرُوهُ، فَإِنْ لَمْ يَقْرُوهُ، فَلَهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِمِثْلِ قِرَاءِهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ، وَرَوَى الدَّارِمِيُّ نَحْوَهُ، وَكَذَا ابْنُ مَاجَةَ إِلَى قَوْلِهِ: "كَمَا حَرَّمَ اللَّهُ".

163. (24) [1/57-దృఢం]

మిఖ్దామ్ బిన్ మ'అద్ కరబ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "జాగ్రత్తగా వినండి! నాకు ఖుర్రాన్ మరియు దానివంటి మరో వస్తువు ప్రసాదించబడ్డాయి. ఆ 'హదీసు' ఏమిటంటే, 'గుర్తుంచుకోండి! త్వరలో కడుపునిండి ఉన్న ఒక వ్యక్తి దిండ్లపై చేరబడి, కేవలం ఖుర్రాన్ అనుసరించండి. ఇందులో ఉన్న ధర్మసమ్మతమైన విషయాల్ని ధర్మ సమ్మతంగా, ఇందులో ఉన్న నిషేధాలను నిషేధాలుగా భావించండి అని ప్రగల్భాలు పలుకుతాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స) నిషేధించింది, అల్లాహ్(త) నిషేధించి నటువంటిదే. గుర్తుంచుకోండి! మీకోసం పెంపుడు గాడిదలు నిషేధించబడ్డాయి, ఇంకా దాడిచేసి చీల్చుకుతిసే జంతువులు నిషేధించబడ్డాయి. (అంటే క్రూర జంతువులు). ఇంకా మీతో ఒప్పందం ఉన్న వ్యక్తి పడిపోయిన వస్తువులు మీకు ధర్మసమ్మతం కావు, అయితే అతనికి అవసరం లేనివి తీసుకోవద్దు. ఒకవేళ ఎవరైనా అతిథిగా వస్తే, అతనికి తప్పకుండా ఆతిథ్యం ఇవ్వాలి. ఒకవేళ ఆతిథ్యం ఇవ్వకపోతే, అతిథి తన ఆతిథ్యపు ఖర్చుల వసూలు చేసుకోవచ్చు." ⁸⁷ (అబూ దావూద్, దార్మి, ఇబ్ని మాజ్హ్,)

87) వివరణ-163: ప్రవక్త (స) భవిష్యవాణి నూటికి నూరు శాతం నిజమయింది. ప్రస్తుత కాలంలో కూడా 'హదీసు' తిరస్కారులు ఉన్నారు. అల్లాహ్(త) మనందరినీ వారి నుండి రక్షించుగాక! ఖుర్రాన్ మరియు 'హదీసు'లు రెండూ అల్లాహ్(త) తరపు నుండి అవతరించినవే. రెంటినీ తప్పనిసరిగా ఆచరించాలి. 'హదీసు'ను తిరస్కరిస్తే ఖుర్రాన్ ను తిరస్కరించి నట్లు అవుతుంది. చాలా విషయాలు ఖుర్రాన్ లో వివరంగా లేవు. వాటి వివరాలు 'హదీసు'లలో ఉన్నాయి. పెంపుడు గాడిదలు, క్రూర జంతువుల నిషేధం గురించి 'హదీసు'లో ఉంది. ఖుర్రాన్ లో వాటి గురించి వివరంగా లేదు, అదేవిధంగా ఒప్పందం ప్రకారం తమ ప్రాంతంలో ఉన్న వారి గురించి ఖుర్రాన్ లో లేదు. 'హదీసు'లో దీన్ని గురించి వారించబడింది. ఆతిథ్యం కూడా చాలా అవసరమే. ఒకవేళ ఆతిథ్య హక్కును చెల్లించకపోతే, అతిథి తన హక్కును అడిగి పొందవచ్చు.

١٦٤ - [٢٥] (ضعیف) (٥٨/١)

وَعَنْ الْعُرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ، قَالَ: قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "أَيْحَسِبُ أَحَدُكُمْ مُتَّكَأً عَلَى أَرِيكْتِهِ يَظُنُّ أَنَّ اللَّهَ لَمْ يُحَرِّمْ شَيْئًا إِلَّا مَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ؟ أَلَا وَإِنِّي وَاللَّهِ قَدْ أَمَرْتُ وَوَعَّظْتُ وَنَهَيْتُ عَنْ أَشْيَاءَ إِنِّهَا لَمِثْلُ الْقُرْآنِ أَوْ أَكْثَرُ، وَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ أَنْ تَخْلُقُوا بَيُّوتَ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا بِإِذْنٍ، وَلَا ضَرْبَ نِسَائِهِمْ، وَلَا أَكْلَ ثَمَارِهِمْ إِذَا أُطْعِمُوكُمُ الَّذِي عَلَيْهِمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَفِي إِسْنَادِهِ: أَشْعَثُ بْنُ شُعْبَةَ الْمِصْبِصِيُّ، قَدْ تَكَلَّمَ فِيهِ.

164. (25) [1/58-బలహీనం]

'ఇరబా'ద్ బిన్ సారియహ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒకరోజు 'ఖుత్బా ఇవ్వటానికి నిలబడ్డారు. ఖుత్బా ఇస్తూ, "మీలో ఎవరైనా తన ఆసనంపై దిండ్లకు చేరబడి, అల్లాహ్(త) కేవలం ఖుర్రాన్ లో ఉన్నవాటిని నిషేధించాడని భావిస్తున్నారా? గుర్తుంచుకోండి, అల్లాహ్ సాక్షి, నిస్సందేహంగా నేను మీకు వీటిని గురించే ఆదేశించాను, ఇంకా వీటిని గురించే బోధించాను. ఇంకా అనేక విషయాలనుండి కూడా వారించి ఉన్నాను. అవి ఖుర్రాన్ వంటివి, ఇంకా అంతకంటే ముఖ్యమైనవి. ఇంకా అల్లాహ్(త) మీకు అనుమతి లేకుండా గ్రంథప్రబల ఇళ్ళలోకి ప్రవేశించే అనుమతి ఇవ్వలేదు, ఇంకా మీకు వారి స్త్రీలను కొట్టి అనుమతి ఇవ్వలేదు, ఇంకా వారి తోటల పంటలను మీ కోసం ధర్మసమ్మతం చేయలేదు. ఇది వారిపై ఉన్న మీ హక్కులను నెరవేరుస్తూ ఉన్నప్పుడు" అని అన్నారు. ⁸⁸ (అబూ దావూద్)

١٦٥ - [٢٦] (صحيح) (٥٨/١)

وَعَنْهُ، قَالَ: صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ، ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَوَعَّظَنَا مَوْعِظَةً بَلِيغَةً، ذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ، وَوَجَلَّتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ. فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! كَأَنَّ هَذِهِ مَوْعِظَةٌ مُودَعٌ فَأَوْصِنَا، فَقَالَ: "أَوْصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ، وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإِنْ كَانَ عَبْدًا حَبِشِيًّا، فَإِنَّهُ مَنْ يَعْشَ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَبْرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا؛ فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَبِّدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَصُوا عَنْهَا بِالْوَأْدِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُخْتَلَاتِ الْأُمُورِ؛ فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ".

88) ఇరబా'ద్, 'సుఫ్హహ్ విద్యార్థుల్లో ఒకరు. సిరియా దేశంలో నివసించసాగారు. అక్కడే 75 హిజ్రీ శకంలో మరణించారు.

رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَأَبُو دَاوُدَ، وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ إِلَّا أَنَّهَا لَمْ يَنْكَرَا الصَّلَاةَ

165. (26) [1/58-ద్వండం]

'ఇర్బా'ద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒకరోజు మాకు నమాజు చదివించారు. అనంతరం మా వైపు తిరిగి ప్రసంగిస్తూ, ప్రభావపూరితమైన విషయాలు బోధించారు. ఫలితంగా మా కళ్ళ వెంబడి అశ్రువులు రాలసాగాయి. మా హృదయాలు కంపించాయి. మాలోని ఒక వ్యక్తి ఓ ప్రవక్తా! 'ఇది చివరి హితబోధలా ఉంది, అందువల్ల ఇంకా ఏమైనా ఉంటే బోధించండి,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) 'అల్లాహ్(త) కు భయపడుతూ ఉండండి, మీ నాయకునికి విధేయులై ఉండండి. ఒకవేళ మీపై నల్లజాతికి చెందిన వ్యక్తి నాయకుడైనా సరే. మీలో నా తరువాత సజీవంగా ఉన్న వ్యక్తి, అనేక విభేదాలను చూస్తాడు. అటువంటప్పుడు నా సొంపు దాయాన్ని, నా ఖలీఫాల సొంపుదాయాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండండి. దాన్ని దృఢంగా పట్టుకొని ఉండండి. ఇంకా కొత్త విషయాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే ప్రతి కల్మితం బిద్'అత్ అవుతుంది, ప్రతి బిద్'అత్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తుంది' అని అన్నారు. (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, తిర్మిజి, ఇబ్నె మాజహ్)

(۱۶۶ - [۲۷] (حسن) (۱/۵۸)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: خَطَّ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطًّا، ثُمَّ قَالَ: "هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ"، ثُمَّ خَطَّ خَطُّوطًا عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَقَالَ: "هَذِهِ سُبُلٌ، عَلَى كُلِّ سَبِيلٍ مُمْتًا، سَبِيلٌ يَدْعُو إِلَيْهِ، وَ قَرَأَ: (وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا، فَاتَّبِعُوهُ؛ ۶: ۱۵۳) الْآيَةَ". رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَالتِّرْمِذِيُّ، وَابْنُ مَاجَةَ، وَالدَّارِمِيُّ.

166. (27) [1/58-ప్రామాణికం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మాకు రుజుమాగ్గం, వక్తమాగ్గం విశదపరచటానికి మా ముందు ఒక గీతగీసి, 'ఇది రుజుమాగ్గం, దైవమాగ్గం,' అన్నారు. ఆ తరువాత ఆ గీత ఇరుప్రక్కల గీతలు గీసి, 'ఇవి వక్త మాగ్గాలు, వీటిపై పై'తాన్ కూర్చోని ఉన్నాడు. ప్రజలను తన వైపు పిలుస్తున్నాడు.' ఆ తరువాత దీన్ని సమర్థిస్తూ ఈ ఆయతును పఠించారు.

అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఇదే నా రుజుమాగ్గం. దీన్నే అనుసరించండి, వక్తమాగ్గాలను అనుసరించకండి. లేకుంటే రుజు మాగ్గానికి దూరం అవుతారు."89 (అల్ అన్ ఆమ్, 6:153), (అ'హ్మద్, సనాయి, దార్మి)

(۱۶۷ - [۲۸] (سندہ ضعیف) (۱/۵۹)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا حُتُّ بِهِ". رَوَاهُ فِي "شَرْحِ السُّنَنِ".

وَقَالَ النَّوَوِيُّ فِي "أَرْعِينِي": هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ، رَوَيْنَاهُ فِي "كِتَابِ الْحُجَّةِ". بِإِسْنَادٍ صَحِيحٍ.

167. (28) [1/59-బలహీన ఆధారం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలోని ఎవరూ, తన మనోకాంక్షలు, కోరికలు నేను తెచ్చిన షరీఅత్ కు అనుగుణంగా ఉండనంత వరకు అతను ముస్లిమ్ కాలేదు." (షరీ హుస్సున్నహ్, నవవీ- అర్బయిన్/ద్వండం)

(۱۶۸ - [۲۹] (ضعیف) (۱/۵۹)

وَعَنْ بِلَالِ بْنِ الْخَارِثِ الْمُرَزِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَحْبَبَ سُنَّتَهُ مِنْ سُنَّتِي قَدْ أُمِّيَتْ بِعَدِيٍّ، فَإِنَّ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلَ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْئًا؛ وَمَنْ ابْتَدَعَ بِدْعَةً ضَلَالَةً لَا يَرْضَاهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ، كَانَ عَلَيْهِ (مِنَ الْإِثْمِ) مِثْلُ آثَمٍ مَنْ عَمِلَ بِهَا لَا يَنْقُصُ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئًا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

168. (29) [1/59-బలహీనం]

బిలాల్ బిన్ 'హరీస్' అల్ ము'జన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా తరువాత వదలివేయబడిన నా సొంపుదాయాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభించిన వారికి, దాన్ని ఆచరించిన వారికి సమానంగా పుణ్యం లభిస్తుంది. ఇంకా ఆచరించిన వారి పుణ్యం ఏమాత్రం తగ్గించబడదు. అదే విధంగా ఎవరైనా అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త (స) అసహ్యించుకున్న మార్గభ్రష్టత్వపు ఆచరణ

89) ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే, రుజుమాగ్గం ఒక్కటే. దీన్ని 'సిరా'తె ముస్తఫీమ్ అంటారు. ప్రతి నమాజులో దీన్ని గురించి మనం ప్రార్థిస్తాం. 'అల్లాహ్ మనకు రుజుమాగ్గం ప్రసా దించుగాక! దానిపై నడిచే భాగ్యం ప్రసాదించుగాక!' ఆమీన్.

ఎవరైనా ప్రారంభిస్తే, దాన్ని ఆచరించిన వారికి సమానంగా అతనికి పాపం చుట్టుకుంటుంది, అయితే ఆచరించిన వారి పాపం ఏ మాత్రం తగ్గదు." (తిర్మిజి)

(۵۹/۱) (ضعيف) [۳۰] - ۱۶۹

وَرَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ عَنْ كَثِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ.

169. (30) [1/59-బలహీనం]

అదేవిధంగా ఇబ్ని మాజహ్, కసీర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మి ద్వారా మరియు అమ్మి తన తండ్రి ద్వారా, అతడు తన తండ్రి ద్వారా ఉల్లేఖించారు.

(۶۰/۱) (سند ضعیف) [۳۱] - ۱۷۰

وَعَنْ عَمْرٍو بْنِ عَوْفٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الدِّينَ لَيَرُكُّ إِلَى الْحِجَارِ كَمَا تَارَرُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا، وَلَيَعْقِلُ الدِّينُ مِنَ الْحِجَارِ مَعْقِلَ الْأُرْوِيَةِ مِنْ رَأْسِ الْجَبَلِ. إِنَّ الدِّينَ بَدَأَ غَرِيْبًا وَسَيَعُوْدُ كَمَا بَدَأَ، فَطُوْبَى لِلْغُرَبَاءِ، وَهُمْ الدِّينُ يُصْلِحُوْنَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ مِنْ بَعْدِي مِنْ سُنَّتِي". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

170. (31) [1/60-బలహీన ఆధారం]

'అమ్మి బిన్ 'బెఫ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఇస్లామ్ ధర్మం తిరిగి హిజా'ఖ్ కు చేరుకుంటుంది, పాము తిరిగి తన పుట్టలోనికి చేరుకున్నట్లు. ఇస్లామ్ ధర్మం హిజా'ఖ్ లోనే స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకుంటుంది. మేకలు కొండపై భాగంలో నివాసం ఏర్పరచుకున్నట్లు. ఇస్లామ్ ధర్మం పేదరికం ద్వారానే ప్రారంభమయింది. ప్రారంభమయినట్లే ముగుస్తుంది. కనుక ప్రజలు వదలి వేసిన నా సంప్రదాయాలను మళ్ళీ పునఃప్రారంభించిన పేదవారికి ఇందులో శుభవార్త ఉంది." (తిర్మిజి)

(۶۱/۱) (ضعيف) [۳۲] - ۱۷۱

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَيَأْتِيَنَّ عَلَى أُمَّتِي كَمَا أَتَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ حَزْوُ النَّعْلِ بِالنَّعْلِ، حَتَّىٰ إِنْ كَانَ مِنْهُمْ مَنْ أَتَى أُمَّهُ عِلَانِيَةً، لَكَانَ فِي أُمَّتِي مَنْ يَصْنَعُ ذَلِكَ. وَإِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ تَفَرَّقَتْ ثَلَاثُونَ سَبْعِينَ مَلَّةً، وَتَفَتَّرَقَ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ مَلَّةً، كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا مَلَّةً وَاحِدَةً". قَالُوا: مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

171. (32) [1/61-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "నా అనుచర సమాజంపై ఒక కాలం రాబోతుంది,

ఇస్లామాల్పై వచ్చినట్లు, రెండు చెప్పులు సమానంగా ఉన్నట్లు. అంటే బిన్ ఇస్లామాల్పై ఒక కాలం వచ్చినట్లే, నా అనుచర సమాజంపై కూడా వస్తుంది. చివరికి బిన్ ఇస్లామాల్లోని బుద్ధిహీనులు తమ తల్లితో సంబోగం చేసినట్లే, నా అనుచర సమాజంలో కూడా ఇటువంటి వారు జన్మిస్తారు. అలాగే చేస్తారు. బిన్ ఇస్లామాల్లో 72 వర్గాలు ఉండేవి, నా అనుచర సమాజం 73 వర్గాలుగా చీలిపోతుంది. వారిలో ఒక్కవర్గం వారే స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తారు." అని అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'అది ఎటువంటి వర్గం?' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) "నేనూ, నా అనుచరులు నడచిన మార్గాన్ని అనుసరించేవారు," అని అన్నారు. (తిర్మిజి)

(۶۱/۱) (صحيح) [۳۳] - ۱۷۲

وَفِي رَوَايَةِ أَحْمَدَ، وَأَبِي دَاوُدَ، عَنْ مَعَاوِيَةَ: "تَنْتَلِنُ وَسَبْعُونَ فِي النَّارِ، وَوَاحِدَةٌ فِي الْجَنَّةِ، وَهِيَ الْجَمَاعَةُ، وَإِنَّهُ سَيَخْرُجُ فِي أُمَّتِي أَقْوَامٌ تَتَجَارَىٰ بِهِمْ تِلْكَ الْأَهْوَاءُ كَمَا يَتَجَارَىٰ الْكَلْبُ بِصَاحِبِهِ، لَا يَبْقَىٰ مِنْهُ عَرَقٌ وَلَا مُصْلٌ إِلَّا نَحْلَةً".

172. (33) [1/61-దృఢం]

ఈ 'హదీసు'ను అహ్మద్, అబూ దావూద్లు ము'ఆ వియహ్ (ర) ద్వారా ఉల్లేఖించారు. అందులో పదాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి, "72 వర్గాలు నరకంలోకి పోతాయి. ఒక వర్గం స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తుంది. ఆ స్వర్గ బృందంలో, నా బృందం. భవిష్యత్తులో నా అనుచర సమాజంలో ఎటువంటి వారు జన్మిస్తారంటే, వారిలో మనోకాక్షలు ఎంత అధికంగా ఉంటాయంటే, పిచ్చికుక్క తన యజమానిని వదలదు, కాటు వేస్తుంది. అదీ చస్తుంది. అంటే ఇద్దరూ చస్తారు." 90

90) వివరణ-172: ఈ 'హదీసు'లో ముస్లిమ్ సమాజం అంటే బలహీన విశ్వాస ముస్లిములు. వీరు ముస్లిములుగా పరిగణించ బడతారు, కాని అవిశ్వాసం, పాపకార్యాలవల్ల శిక్షార్హులౌతారు. ఒకవేళ విశ్వాసం మిగిలి ఉంటే, క్షమాపణగా అర్హులౌతారు. ఒకవేళ విశ్వాసం లేకపోతే శాశ్వతంగా నరక శిక్షల్లో పడి ఉంటారు. హజ్వన్ అంటే సమానమైన కొలతతో కత్తిరించటం. అంటే ఒక చెప్పు మరొక చెప్పుకు సమానంగా కత్తిరించటం. అంటే బిన్ ఇస్లామాల్ కు సరిసమానంగా ఉంటారు. విషయాలన్నిటిలో వారిని అనుసరిస్తారు. ఒక 'హదీసు'లో ఇలా ప్రవచించడం

జరిగింది, "మీరు మీకంటే ముందు గల యూదులు మరియు క్రైస్తవులను అనుసరిస్తారు," ఒక చెప్పుమరొక చెప్పుకు సమానంగా కత్తిరించి నట్లు. "తల్లి అంటే సవతి తల్లి. ఎందుకంటే కన్నతల్లితో అవిశ్వాసి కూడా ఇటువంటి చర్యకు సాహసించడు. తతజారా అంటే ప్రవేశించటం, వ్యాపించటం అని అర్థం. అంటే మనో కాంక్షలు, మనోవాంఛలు వారిలో పిచ్చికుక్క వ్యాధి, పిచ్చి కుక్క కాటుకు గురైన వ్యక్తిలో ప్రవేశించినట్లు ప్రవేశిస్తుంది. ఇంకా దాని విషమంతా శరీరంలో ప్రవేశిస్తుంది. కల్వో ఎటు వంటి వ్యాధి అంటే, ఇది పిచ్చికుక్కకుసోకుతుంది. ఆ కుక్క ఎవరిని కరిస్తే, వారికి ఆవ్యాధి సోకుతుంది. ఇంకా దాని విషమంతా అతని శరీరంలో వ్యాపిస్తుంది. అంటే మనోకాంక్షలు, మనో వాంఛలకు గురయి మీరూ నాశనం అవుతారు. ఇతరులనూ నాశనం చేస్తారు. మనస్సు ఎంత ప్రమాదకరమైనదంటే, దైవసహాయం లేనిదే అది అధీనంలో ఉండదు. ఒక కుక్క, ఒక పంది మనస్సు వెంటపడి ఉన్నాయి. అటు కుక్క అతన్ని కలహాలకు, పొట్టాటలకు ఇతరులకు హాని చేకూర్చి దానికి ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇటు పంది సాధ్యమైనంత వరకు తినూ త్రాగు, స్త్రీలతో సంభోగంచేయి, ప్రాపంచిక రుచులంటే ఇవే అని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఈ కుక్క మరియు పంది చక్రవర్తి అయిన బుద్ధిని ఒక మూల కూర్చో బెడతాయి. అతనిపై అధికారాన్వంతా చేజిక్కించుకుంటాయి. బుద్ధి వాటికి భయపడి మౌనంగా ఉండిపోతుంది. ఒకవేళ దైవ సహాయం లేకుంటే ఆ కుక్కల పండుల అధీనంలోనే పడి ఉంటాడు. (లా హౌల ఎలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్.)

ఈ 'హదీసు'ను వివిధ పదాల ద్వారా వివిధ ప్రమాణాలతో ఉల్లేఖించడం జరిగింది. దీని అర్థం ఇదే అయి ఉండవచ్చు లేదా పండితులు 'అబ్దుల్ ఖాదర్ జీలాన్', ఇబ్ను జో'బీ రహిమీనిట్లు ఉండవచ్చు. ఇబ్ను జో'బీ యొక్క ప్రఖ్యాత పుస్తకం తల్హీస్ ఇబ్నీస్ 23వ పేజీలో పైన పేర్కొన్న 'హదీసు' గురించి కొన్ని వాక్యాలను క్రింద పేర్కొనడం జరిగింది.

పండిత పరిశీలకులు ఏకత్వ విశ్వాసం, మనిషి సాఫల్యానికి ప్రధానమని పేర్కొన్నారు. ప్రవక్త(స) మరణానంతరం ఉస్మాన్ (ర) తీవ్ర ఆందోళనకు గురయి, అబూ బకర్(ర)తో అల్లాహ్(త) తన ప్రవక్తను ఎత్తుకున్నాడు, సాఫల్యం ఎలా లభిస్తుందని అడగలేకపోయము.' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి

అబూ బకర్(ర), 'నేను అడిగి తెలుసుకున్నాను,' అని అన్నారు. దానికి ఉస్మాన్(ర), 'నా తల్లిదండ్రులు మీకోసం త్యాగంకాను. అల్లాహ్(త) తమకు ఈప్రత్యేకత ప్రసాదించాడు దయచేసి దాన్ని తెలియజేయండి,' అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు అబూ బకర్ (ర) నేను దీన్ని గురించి ప్రవక్త(స)ను అడిగాను, దానికి ప్రవక్త(స), 'సాఫల్యం నేను మా చిన్నాన్న అబూ తాలిబ్ ముందుపెట్టిన పవిత్ర వచనంపై ఆధారపడి ఉంది. అతడు దాన్ని నిరాకరించాడు,' అని అన్నారు," అని పేర్కొన్నారు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా అసలు సాఫల్యం ఏకత్వ విశ్వాసంలో ఉంది అంటే, "లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్, ము'హమ్మదు రుగ్సూలుల్లాహ్." ఈ విశ్వాసం మనసులో ప్రవేశిస్తే, మనిషి మనోకాంక్షల దాస్యం మానివేసి అల్లాహ్(త) కు దాస్యం చేస్తాడు. నమాజ్, ఉపవాసం, 'జకాత్, 'హజ్జ్ మొదలైన వాటిని ఆచరిస్తాడు.' అని పేర్కొన్నారు. మరికొందరు పండితులు, 'ఈ ఆచరణలన్నీ ఏకత్వ విశ్వాసం ముందు ఇసుక రేణువుల్లాంటివి,' అని పేర్కొన్నారు.

మరొక విషయం ఏమిటంటే, ప్రవక్త(స) తన అనుచరులకు బోధించిన ఏకత్వ విశ్వాసం కలిగి ఉండి, అల్లాహ్(త) ప్రీతి కోసం తలవంచి, ప్రవక్త(స) బోధించిన విషయాలపై నమ్మకం కలిగి, ప్రవక్త(స) ఆచరించిన విధంగా ఆచరిస్తే, అదే సాఫల్య మార్గం. కాని ఒకడు ఈ విశ్వాసాన్ని 'ఖారిజీలు, రాబీదీలు, ము'అతజిల్లీ వ్యతిరేకిస్తే సాఫల్య మార్గం నుండి తప్పిపోయి నట్టే. ఇంకా దానిలో రవ్వంత బుహుదైవారాధన కల్పించినా, నరకాగ్నిలో అంతర్భావ్యాలు కాలుతూ ఉంటాడు. అయితే పూర్తి అవిశ్వాసానికి గురికాకుండా ఉండాలి. అలా అయితే అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులతోపాటు నరకాగ్నిలో శాశ్వతంగా ఉంటాడు. ఒకవేళ అవిశ్వాసానికి గురికాకుండా పాపాలకు గురయితే, పరలోకంలో శిక్షలకు గురవుతాడు. అయితే అవిశ్వాసుల్లా పరిగణించబడదు. 'అలీ(ర) కథనం - విశ్వాసుల్లో నుండి నరకశిక్షలకు గురయినవారు పైవర్గంలో ఉంటారు. అక్కడకు చేరగానే శవంగా మారి పోతారు. కాని నరకాగ్ని అతని హృదయాన్ని తాకలేదు. దీన్ని గురించి పూర్తి ఉల్లేఖన జామి'సగీర్ లో ఉంది.

ఈ వివరణ ద్వారా 'హదీసు' అర్థం స్పష్టంగా తెలిసి పోయింది. రుజుమార్గం తప్పిన వర్గాలు నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తాయి. అయితే అష్లుసున్నహ్ వల్ జమా'అతే

వర్గం మాత్రం స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తుంది. 'హదీసు'లో పేర్కొన్న దారి తప్పిన వర్గాలను మీరుకూడా గుర్తించ గలరు.

దీనికి సమాధానం ఏమిటంటే, ముస్లిమ్ సమాజం చీలికలకు గురయిందన్నమాట వాస్తవమే. అంటే ప్రవక్త(స) అనుచరులు కలసికట్టుగా ఉన్న సమూహం నుండి ముందు 'ఖారిజీల వర్గం వేరైపోయింది. తరువాత ము'అతజిల, రాఫి'దీ వర్గాలు వేరై పోయాయి. ఇంకా తమ వర్గాలు ఏర్పరచుకున్నాయి. ముస్లిమ్ సమాజం నుండి వేరైన వర్గాల స్థాపకుల గురించి కూడా తెలిసి పోయింది. ఈ వర్గాలన్నిటి గురించి మనం స్పష్టంగా తెలుసు కున్నాం. అయితే వాటి పేర్లు మనకు తెలియకపోవచ్చు. అదేవిధంగా కల్పిత వర్గాల గురించి మనకు స్పష్టంగా తెలిసి పోయింది. అవి I. 'హరూరియహ్, II. ఖదరియహ్, III. జహీమియహ్, IV. మురజ్జియహ్, V. రాఫి'దహ్, VI. జబరియహ్. ఈ ఆరు బహిరగతం అయ్యాయి. కొందరు పండితులు కల్పితాలకు మార్గభ్రష్టతకు మూలాలు ఈ 6 వర్గాలే అని పేర్కొన్నారు. ఇంకా ప్రతి వర్గంలో 12 శాఖలు ఉన్నాయి. మొత్తం 72 శాఖలు అయ్యాయి. ఇవన్నీ ముస్లిమ్ సమాజం నుండి వేరై వర్గాలుగా మారిపోయాయి.

I. 'హరూరియహ్' వర్గం: ఇందులో 12 శాఖలు ఉన్నాయి. ప్రతి ఒక్క 'ఖారిజీ వర్గానికి ఒక ప్రత్యేక భ్రష్టనమ్మకం ఉంది. అందువల్ల అన్నిటికంటే మొట్టమొదటిది.

1. అ'జ్రఖియ్యహ్ వర్గం, దీని వ్యవస్థాపకుడు నాఫె అజ్రఖ్ 'ఖారిజీ. ఈ వర్గం ఆవర్గం వారు తప్ప మరెవ్వరూ విశ్వాసులు కారు అని భావిస్తుంది. వీరు ఖిల్జా వారిని అవిశ్వాసులుగా పరిగణించారు.

2. నా'సియహ్ వర్గం: వీరు మా మాట విన్నవారు విశ్వాసులని, మమ్మల్ని తిరస్కరించినవారు కుట్రాచారులని అంటే వారు విశ్వాసులూ కారు, అవిశ్వాసులూ కారు అని భావిస్తారు.

3. త'గ్లిబియ్యహ్ వర్గం: ఈ వర్గం దేవుడు ఏ ఆదేశాన్ని జారీ చేయలేదని మరియు విధివ్రాతలో ఏది వ్రాయలేదు అని భావిస్తారు.

4. జారిమియ్యహ్ వర్గం: వీరు విశ్వాసం అంటే ఏమిటో మనం తెలుసుకోలేమని, సృష్టితాల్లో దేనికి ఈ శక్తి లేదని, విశ్వాసాన్ని గురించి తెలుసుకోవడం అసంభవం అని భావిస్తారు.

5. 'ఖల్ ఫియహ్ వర్గం: వీరు దైవమార్గంలో పోరాటం వదలిన వారు స్త్రీలయినా పురుషులైనా అవిశ్వాసులే అని భావిస్తారు.

6. కౌరయహ్: వీరు ఎవరూ ఎవరినీ ముట్టుకోరాదని, ఎందు కంటే ఎవరు పరిశుద్ధులో ఎవరు అపరిశుద్ధులో తెలుసు కోలేమని, మన ముందు స్నానం చేసి పశ్చాత్తాపం (తౌబ) చేయనంత వరకు అతనితో కలసి భోజనం చేయలేమని భావిస్తారు. అంటే చూడండి పరిశుద్ధత పేరుతో పైతాని ఈ అవివేక వర్గాన్ని ఎలా మోసం చేశాడో. దీనివల్ల ప్రజలు అనేక వర్గాలుగా విడిపోయి దూరమైపోయారు.

కాని ఇస్లామ్ ధర్మంలో అందరూ కలసి ఉండాలని, ఐక మత్యంగా ఉండాలని బోధించబడింది.

7. కసీ'జియహ్ వర్గం: వీరు ఎవ్వరికీ ధనం ఇవ్వడం ధర్మం కాదని, అతడు దానికి తగనివాడు కావచ్చు, తగనివాడికి ఇవ్వడం దుర్మార్గం అవుతుందని, దానివల్ల అవిశ్వాసానికి గురికావటం జరుగుతుందని అందువల్ల ధనాన్ని నిధిగా భూమిలో తప్పని సరిగా పాతిపెట్టాలని, ఆ తరువాత సాక్ష్య ధారాల ద్వారా అందరి కంటే ఎక్కువ అర్హతగలవారులభిస్తే, అతనికి ఇవ్వాలని ఆ విధంగా ఆ తరువాతవారికి క్రమంగా ఇవ్వాలి. అంటే ఈ పన్నాగంవల్ల 'జకాత్ ఇవ్వవలసిన అవసరమే ఉండదు.

8. షుమార'ఖియహ్ వర్గం: తసఫ్ఫీ (ర) దీనికి షుమార'ఖియహ్ అనే పేరు పెట్టారు. ఈ నీచవర్గం పరిస్థితులను ముట్టుకోవడంలో, పొందడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదని, ఎందుకంటే స్త్రీలను పరిమళ పూలుగా సృష్టించడం జరిగింది. పరిమళం ఆస్వాదించడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదని భావిస్తుంది.

9. అ'ఖ్మినియ్య వర్గం: ఈ వర్గం మరణించిన తరువాత శవానికి మేలుకానీ కీడుకానీ జరిగేదేమీ లేదని భావిస్తుంది. అంటే ఈ వర్గం మరణానంతర జీవితాన్ని, విచారణ, ప్రతిఫలాలను తిరస్కరిస్తుంది.

10. మ'హ్ కుమియహ్ వర్గం: ఈ వర్గం తీర్పుకోరి ఇతరుల వద్దకు వెళ్ళేవారు అవిశ్వాసులు అని భావిస్తుంది. అందువల్లే 'అలీ (ర) మరియు సిరియా ప్రజలమధ్య మూడవ వర్గం తీర్పు నిర్ణయించడం జరిగినప్పుడు ఈ 'ఖారిజీవర్గం 'అలీ(ర) సైన్యం నుండి వేరై, రెండు వర్గాలను అవిశ్వాసులుగా తీర్మానించింది.

11. ము'అతజిలహ్ వర్గం: ఇది హ'రూరియ్య లోని ఒక వర్గం. ఈ వర్గం 'అలీ(ర) మరియు ము'ఆవియహ్(ర)

వ్యవహారంలో మాకు అనుమానంగా ఉందని. అంటే తీర్పు అర్థంకావడం లేదని. అందువల్ల మేము ఇరువర్గాలకు దూరంగా ఉంటామని అంటుంది.

12. **మైమూనియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మా వీధివారు ఇష్టపడ నంత వరకు ఎవ్వరూ ఇమాము కాలేరని అంటుంది. అంటే మా వర్గం వారు అని అర్థం. అంతా అల్లాహ్(త)కే తెలుసు.

II. **ఖదిరయహ్** వర్గం: ఇదికూడా 12 వర్గాలుగా విభజించబడింది.

1. **'హమరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) న్యాయాన్ని జారీ చేయడం తప్పనిసరి అని, ఇంకా అల్లాహ్(త) న్యాయంలో షరతు ఏమిటంటే, తన దాసులకు వారి కార్యాల్లో స్వతంత్ర అధికారం ఇవ్వాలని, ఇంకా అడ్డుగా ఉండి వారి పాప కార్యాలను ఆపాలని భావిస్తుంది.

2. **స'నవియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మేలు అల్లాహ్(త) వైపు నుండి వస్తుందని, చెడు ఇబ్లేసు వైపు నుండి వస్తుందని భావిస్తుంది.

3. **ము'అత'జిలహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ సృష్టించబడిందని, పరలోకంలో దైవదర్శనం అసంభవమని భావిస్తుంది.

4. **కైసానియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం కర్మలు అల్లాహ్(త) తరపు నుండి జనిస్తాయా లేక దాసుల తరపునుండి జనిస్తాయా, ఇంకా దాసులు మరణానంతరం ప్రతిఫలం పొందుతారా లేక శిక్ష అనుభవిస్తారా అనేది మాకు తెలియదు అని భావిస్తుంది.

5. **పై'తానియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) పై'తాన్ ను సృష్టించలేదని భావిస్తుంది.

6. **పీర్ మకియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అవిశ్వాసం తప్ప పాపాలన్నీ విధిలో ఉన్నాయని భావిస్తుంది.

7. **వ'హమియ్య** వర్గం: ఈ వర్గం సృష్టితాల కర్మల, పుణ్య కార్యాల, పాపాల ఉనికి లేదని భావిస్తుంది.

8. **రబ్వేదియహ్(రావద్దియహ్)** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) నుండి అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాల ప్రకారం ఆచరించడం తప్పనిసరి విధి. ఎవరైనా వాటిని రద్దుచేసేవి లేదా రద్దుచేయ బడేవి అని అన్నారే. అని భావిస్తుంది. ఈ మనోకాంక్షలను అనుసరించే వర్గం మాటకు అర్థం ఏమిటంటే, ఒకవేళ ఆదమ్ కాలంలో నోదరుడు, నోదరి పెళ్ళి ధర్మసమ్మతమైతే, ఇప్పుడు కూడా ధర్మసమ్మతం కావాలి. అదేవిధంగా య'అఖూబ్ కాలంలో ఇద్దరు నోదరీమణులు ఒకే నికాహ్ లో

ఉండటం, మద్యం మొదలయినవాటిని ఇప్పుడు కూడా అమలులోకి తీసుకురావాలి.

9. **ముషిరియహ్** వర్గం: ఈవర్గం ఎవరైనా పాపంచేసి పశ్చాత్తాపం చెందితే, వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడదు.

10. **నాకిసీ'యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రవక్త(స)తో చేసిన బై'అతీ భంగం చేసినవారికి ఎటువంటి పాపం చుట్టుకోదు అని భావిస్తుంది.

11. **ఖాసితియహ్** వర్గం: ఈవర్గం ప్రపంచంలో ప్రపంచ విషయాలకు దూరంగా ఉండటం కంటే ప్రపంచ అనుగ్రహాలను పొందటానికి కృషిచేయాలని భావిస్తుంది.

12. **ని'జామియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఇబ్రాహీమ్ వ్యవస్థను అనుసరిస్తూ, అల్లాహ్(త) ను వస్తువుతో పోల్చినవారు అవిశ్వాసులు అని భావిస్తుంది.

III. **జహీమియహ్** వర్గం కూడా 12 శాఖల్లో విడిపోయింది.

1. **ము'అత్తలహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మానవుడు అనుమానానికి గురయిన వస్తువు సృష్టితం అని ,అదేవిధంగా దేవుని దర్శనం అసంభవం అని వాదించినవాడు అవిశ్వాసి అని భావిస్తుంది.

2. **మర్ సియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవగుణాల్లోని అనేక గుణాలు మానవునిలో ఉన్నాయని భావిస్తుంది.

3. **వారిదియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) ప్రతిచోట ఉన్నాడని భావిస్తుంది.

4. **ముల్ త'జిఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) ను గుర్తించినవాడు నరకంలో ప్రవేశించడని, నరకంలో ప్రవేశించిన వాడు బయటకు రావడం జరగదని భావిస్తుంది.

5. **'జనాదిఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఎవరైనా ఎవరికోసమైనా దేవుణ్ణి నిరూపించాలి, ఎందుకంటే నిరూపించడం గుర్తించిన తరువాతనే జరుగుతుంది. వాస్తవం ఏమిటంటే గుర్తించడం అసంభవం, అందువల్ల నిరూపించడం కూడా జరగదని భావిస్తుంది.

6. **'హరఖియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అవిశ్వాసిని నరకంలో వేస్తే, నరకాగ్ని వాడిని బొగ్గుగా మార్చివేస్తుంది, తరువాత వాడు నరకంలో శాశ్వతంగా బొగ్గుగ పడే ఉంటాడు ఏమాత్రం నరకాగ్ని వేడి తగలదు అని భావిస్తుంది.

7. **మ'ఖ్లాఖియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ సృష్టితాల్లోని ఒకటి అని భావిస్తుంది.

8. **ఫానియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం స్వర్గనరకాలు నాశనం అయ్యేవే అని భావిస్తుంది, వీరిలోనే మరోవర్గం స్వర్గనరకాలు ఇంకా సృష్టించబడనేలేదని భావిస్తోంది.

9. **ఉర్ యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తుంది, అంటే వారు అల్లాహ్(త) తరపు నుండి పంపబడలేదని, అయితే వీరు కేవలం బుద్ధిమంతులని భావిస్తుంది.

10. **వాఖియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మేము మౌనం వహిస్తామని, అంటే ఖుర్ఆన్ సృష్టితం అవునని గాని కాదని గాని అనము అని అంటుంది.

11. **ఖబరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం సమాధిలో శిక్షా ప్రతి ఫలాలు ఏమీ లేవు, ఇంకా పరలోకంలో సిఫారసు లేదు అని భావిస్తుంది.

12. **లఫ్'జియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ ను మనం వల్లించడం సృష్టితం అవుతుందని భావిస్తుంది.

IV. **మురజ్జియహ్** వర్గం కూడా 12 వర్గాలుగా చీలి పోయింది.

1. **తారికియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) కోసం సృష్టితాలపై కేవలం విశ్వాసం తప్ప ఏ ఆదేశమూ విధించబడలేదు. దానుడు ఆయన్ను విశ్వసించి, గుర్తిస్తే ఏమి చేసినా ఫరవాలేదు అని భావిస్తుంది.

2. **సాబియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్ సృష్టితాలను సృష్టించి, ఏమైనా చేసుకోమని వదలివేసాడు అని భావిస్తుంది.

3. **మర్ జియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మనం ఎవరినీ పాపాత్ముడని లేదా అవిధేయుడని అనలేము. అదేవిధంగా ఎవరినీ పుణ్యాత్ముడని లేదా విధేయుడని అనలేము. ఎందుకంటే అల్లాహ్(త) వద్ద అతని కోసం ఏమున్నదో మనకు తెలియదు అని అంటుంది. అంటే ఈ వర్గం అంతిమ పర్యవసానం మాకు తెలియదని అనడం లేదు. ఎందుకంటే అంతిమ పర్యవసానం ఎవరికీ తెలియదు. కాని కర్మలు బహిగతంగా ఉన్నాయి, వాటినిబట్టి మనం తెలుసుకోవచ్చు. ఈ వర్గం దీన్ని తిరస్కరిస్తుంది. అంటే పాపాత్ముడి పాపం మంచిదై ఉండవచ్చు అని అంటుంది. ఇది చాలా నీడమైన మార్గజ్ఞప్త్యం.

4. **సాకితియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం సత్కార్యాలు విధేయత మొదలైనవి విశ్వాసానికి సంబంధించినవి కావని భావిస్తుంది.

5. **అమలియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం విశ్వాసం కేవలం ఆచరణ మాత్రమేనని భావిస్తుంది.

6. **మున్ తన్ నియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం విశ్వాసంలో మినహాయింపును తిరస్కరిస్తుంది.

7. **ముషబ్బిహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) కళ్ళూ చేతులూ మన కళ్ళూ చేతుల్లా ఉన్నాయి. అదేవిధంగా మనం ఆసనాలపై కూర్చున్నట్టే అల్లాహ్(త) తన సింహాసనంపై కూర్చున్నాడు అని భావిస్తుంది.

8. **'హషియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం 'హదీసు'లన్నిటినీ ఒకే విధంగా భావిస్తుంది. ఫలితంగా విధికార్యాలను వదలటం అదనపు కార్యాలను వదలినట్టేనని భావిస్తుంది. ఈ వర్గానికి ఈ పేరు ఎందుకు పెట్టారంటే, ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ లో కొన్ని సూరాల ప్రారంభంలో ఉన్న అక్షరాలను అదనపు అక్షరాలని, వాటికి ఎటువంటి అర్థం లేదని, ఇంకా నరక శిక్షలగురించి ఉన్న ఆయతులు కేవలం హెచ్చరికలు మాత్రమేనని భావిస్తుంది. అల్లాహ్(త) మనందరినీ వీరి అవిశ్వాసం నుండి రక్షించుగాక.

9. **'జాహిరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం షరీఅత్ సమస్యల్లో దీర్ఘపరిశీలనను తిరస్కరిస్తుంది.

10. **బిద్'ఇయహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ముస్లిమ్ సమాజంలో మొదటి సారి లో బిద్'అత్లు ప్రారంభించింది.

11. , 12. వీటిని గురిచిత్తెలియదు. ఈ వర్గం మనం విశ్వ సించిన తరువాత ఏమాత్రం పుణ్యం చేసినా స్వీకరించ బడుతుందని, ఇంకా పాపకార్యాలు అంటే వ్యభి చారం, దొంగతనాలు మొదలయినవి పశ్చత్తాపం చెందినా చెందక పోయినా క్షమించబడతాయని భావిస్తుంది.

V. **రాఫి'దహ్** వర్గంలో కూడా 12 శాఖలు ఉన్నాయి.

1. **'అలవియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అసలు ప్రవక్త నియామకం ఆదేశం దైవదూత జిబ్రీల్ కు ఇచ్చి 'అలీ(ర) వద్దకు పంపడం జరిగింది. జిబ్రీల్ పొరపాటున మరొకరికి అందజేసారు, అని భావిస్తుంది . ఇదేవిధంగా యూదులు కూడా జిబ్రీల్ మా శతృత్వం వల్ల బనీ ఇస్రాయీల్ లో కాకుండా బనీఇస్రాయీల్ లో దైవవాణి అందజేసారని, అంటారు . వీరందరూ అవిశ్వాసులే.

2. **అమరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవదూత్యంలో ము'హమ్మద్(స) తో పాటు 'అలీ కూడా భాగస్వాములే అని భావిస్తుంది. ఇది కూడా సృష్టమైన అవిశ్వాసమే.

3. **'షీ'అహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రవక్త(స) తన తర్వాత 'అలీని 'ఖలీఫాగా సూచించారని, కాని ముస్లిములు ఇతరులపై బై'అత్ చేసి అవిశ్వాసానికి పాల్పడ్డారని భావిస్తుంది.

4. **ఇస్'హఖియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవదూత్యం ప్రళయం వరకు కొనసాగుతుందని, అష్లాబైత్ గురించి తెలుసు కున్నవారే ప్రవక్తలుగా అవుతూ ఉంటారని భావిస్తుంది.

(۱۷۳ - [۳۴] (ضعیف) (۶۱/۱)

5. **నాఊసియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం 'అలీ(ర) ముస్లిమ్ సమాజంలో అందరికంటే ఉత్తములని, 'అలీ(ర)పై ఇతర ప్రవక్త అనుచ రులకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినవారు అవిశ్వాసులని భావిస్తుంది.

6. **ఇమామియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రపంచం ఎప్పుడూ ఒక ఇమాము లేకుండా ఉండదని, ఇంకా ఇమాము 'హుస్సైన్(ర) సంతతిలో నుండి అవుతారని, అతన్ని జిబ్రిల్ శిక్షణ ఇస్తారని, ఒకరు మరణిస్తే, అటువంటి వారే మరొకరు ఇమాము అవుతారని భావిస్తోంది. ఈ కాలంలో తన పేరు ఇమామియ్య పెట్టిన వర్గం నాఊసియ్య, రాఫిజియ్యల మిశ్రమం.

7. **'జైదియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం నమాజు ఇమామత్ కు 'హుస్సైన్ సంతానమే అర్హులు. వారిలో ఎవరైనా ఉన్నంత వరకు ఇతరుల వెనుక వారు ఎంత ఉత్తములైనా దుర్మార్గులైనా నమాజు ధర్మసమ్మతం కాదు అని భావిస్తుంది.

8. **'అబ్బాసియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అందరికంటే అధికంగా 'అబ్బాస్ బిన్ 'అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ ఒక్కరే 'ఖిలాఫత్ కు అర్హులు అని భావిస్తుంది.

9. **ముతనాసి'ఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఆత్మ ఒక శరీరం నుండి మరొక శరీరం లోనికి ప్రవేశిస్తాయని భావిస్తోంది. అంటే పుణ్యాత్ముడి ఆత్మ సుఖశాంతులతో జీవించే వ్యక్తిలో ప్రవేశిస్తుంది. పాపాత్ముడి ఆత్మ దరిద్రునిలో ప్రవేశిస్తుంది.

10. **రజా'ఇయహ్** వర్గం: ఈవర్గం 'అలీ(ర) మరియు అతని అనుచరులు ఈ ప్రపంచంలోనికి తిరిగి వస్తారని, తమ శతృవులతో ప్రతీకారం తీర్చుకుంటారని భావిస్తోంది.

11. **లా'అనహ్** వర్గం: ఈ వర్గం 'ఉస్మాన్(ర), 'తల్హా(ర) 'జబ్రిల్(ర), ము'అవియ(ర), అబూ మూసా అష్'అరీ(ర), 'ఆయి'షహ్(ర) లను శిష్యులు.

12. **ముతరబ్బి'సహ్** వర్గం: ఈ వర్గం బిచ్చగాళ్ళాంటి దుస్తులు ధరిస్తారు, ఇంకా ఒకవ్యక్తిని తమ మష్టిగా నియమించు కుంటారు. ఒకవ్యక్తి మరణిస్తే మరొకరిని ఆవిధంగానే నియమించుకుంటారు.

VI. **జబరియహ్** వర్గం కూడా 12 శాఖలుగా చీలి పోయింది.

1. **ము'ద'తరీయహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మానవుడు ఏమీ చేయ లేడు, చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ (త) యే చేస్తున్నాడు అని భావిస్తుంది.

2. **అఫ్'అలియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మనం చేస్తున్న కర్మలు మనవల్ల జరుగుతున్నాయి, కాని వాటిని

وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ لَا يَجْمَعُ أُمَّتِي - أَوْ قَالَ: أُمَّةٌ مُحَمَّدٍ - عَلَى ضَلَالَةٍ، وَيَدَّ اللَّهُ عَلَى الْجَمَاعَةِ، وَمَنْ شَدَّ شَدَّ فِي النَّارِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

చేయడం, చేయక పోవడంలో మనకెలాంటి అధికారం లేదు. మనం పశువుల వంటి వాళ్ళం. వాటిని కట్టి ఎట్టైనా తోలుకు పోవచ్చు అని భావిస్తుంది.

3. **మస్తూ'గియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం సృష్టితాలన్ని సృష్టించబడి ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మరేదీ సృష్టించబడటం లేదు అని భావిస్తుంది.

4. **నజారియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) తనదాసుల మంచి లేదా చెడుకార్యాలపై శిక్షించడు, దాసుడు చేసినందుకు శిక్షిస్తాడు.

5. **ముబాఇ'నహ్** వర్గం: ఈ వర్గం నీ మనసులో మెదిలిందే నీపై తప్పనిసరి అవుతుంది. హృదయం సూచించిన వాటిలో నీకు నచ్చినదాన్ని ఆచరించు అని అంటుంది.

6. **కనబియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దాసుడు ఏమాత్రం ప్రతి ఫలాన్నిగాని శిక్షనుగాని సంపాదించడు అని అంటుంది.

7. **సాబిఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం కోరినవారు సత్కార్యాలు చేయ వచ్చు కోరినవారు చేయకపోవచ్చు, ఎందుకంటే పుణ్యాత్ము లకు పాపాలవల్ల ఏమీ హాని కలుగదు. అదేవిధంగా పాపాత్ములకు పుణ్యాలవల్ల ఏమీ లాభం కలుగదు అని అంటుంది.

8. **'హబస్సియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవప్రీతి పొందిన వ్యక్తి నుండి ఆరాధనా విధులు తొలగిపోతాయి అని అంటుంది.

9. **'ఖాఫియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవాన్ని ప్రేమించినవారు ఆయనకు భయపడకూడదు. ఎందుకంటే ప్రేమించే వారు ప్రేమించబడేవారికి భయపడరు అని అంటుంది.

10. **ఒకరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం విద్యాజ్ఞానాలు పెరుగుదలకు సమానంగా ఆరాధనా విధులు తొలుగుతూ ఉంటాయని భావిస్తుంది.

11. **'హసనియ్యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రపంచంలో అందరికీ భాగస్వామ్యం ఉందని, ఒకరికి మరొకరిపై ఆధిపత్యం లేదని, అది వారి తండ్రి ఆదమ్(అ) వారసత్వసంపద అని అంటుంది.

12. **మ'ఇయహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఈ కర్మలు మనవల్ల జరుగు తున్నాయని, మనకు వాటి శక్తి ఉందని అంటుంది. (తల్బీస్ ఇబ్నీ)

173. (34) [1/61-బలహీనం]

ఇబ్నె ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) నా అనుచర సమాజాన్ని [ముహమ్మద్ (స) అనుచర సమాజాన్ని] మార్గభ్రష్టత్వంపై ఏకం చేయడు. మరియు సామూహిక వర్గంపై అల్లాహ్(త) సహాయం ఉంటుంది. వర్గం నుండి వేరైనవాడు ఒంటరిగా నరకంలో వేయ బడతాడు." ⁹¹ (తిర్మిజి)

(62/1) (ضعيف) [30] - 174

وَعَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنِّي لَأُبْعَثُ السَّوَادَ الْأَعْظَمَ، فَإِنَّهُ مِنْ شِدَّةٍ شِدَّةٍ فِي النَّارِ». رَوَاهُ (ابْنُ مَاجَةَ مِنْ حَدِيثِ أَنَسٍ).

174. (35) [1/62-బలహీనం]

ఇబ్నె ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు పెద్ద వర్గాన్ని అనుసరించండి. ఎందుకంటే పెద్దవర్గానికి దూరమైనవాడిని, ఒంటరిగా నరకంలో వేయడం జరుగు తుంది." ⁹² (ఇబ్నె మాజహ్)

(62/1) (ضعيف) [36] - 175

وَعَنْ أَنَسٍ، قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا بَنِي! إِنْ قَدَرْتُمْ أَنْ تُصْبِحَ وَتُمْسِيَ لَيْسَ فِي قُلُوبِكُمْ غِشٌّ لَأَحَدٍ فَأَفْعَلُوا». ثُمَّ قَالَ: «يَا بَنِي! وَذَلِكَ مِنْ سُنَّتِي، وَمَنْ أَحَبَّ سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي، وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ». رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

175. (36) [1/62-బలహీనం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నాతో, "ఓ కుమారా! నీకు వీలైతే, ఎల్లప్పుడూ నీ మనసులో ఇతరుల పట్ల ఈర్ష్యా ద్వేషాలు, శత్రుత్వం, కాపట్యం ఉండకుండా మనసుకో," అని అన్నారు. మళ్ళీ ప్రవక్త (స) నాతో,

91) వివరణ-173: అంటే ముహమ్మద్ (స) అనుచర సమాజం అంతా మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికాదు. ఒకవర్గం మాత్రం ఎల్లప్పుడూ సత్యంపై ఉంటుంది. అది ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం ప్రకారం ఆచరించే వర్గం. ఈ వర్గానికి దూరమైనవారు నరకంలో వేయబడతారు. ఆ వర్గం అల్లాహ్ (త) రక్షణలో ఉంటుంది. అంటే ఇది సత్య ప్రయుల వర్గం.

92) వివరణ-174: పెద్ద వర్గం అంటే, ప్రవక్త (స) అనుచరుల, తాబీలు వర్గం. ఎందుకంటే, సత్యాన్ని, ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయాలను ప్రేమించే ఏక దైవారాధనకుల బృందం ఇదే.

"ఓ కుమారా! ఇదే నా సాంప్రదాయం, ఇదే నా పద్ధతి. నా సాంప్రదాయాన్ని ప్రేమించే వారు నన్ను ప్రేమించినట్లే, నన్ను ప్రేమించేవారు స్వర్గంలో నా వెంట ఉంటారు" అని అన్నారు. (తిర్మిజి) ⁹³

(62/1) (ضعيف) [37] - 176

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي، فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ».

176. (37) [1/62-బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా అనుచర సమాజంలోని ఉపద్రవాలు, విభేదాల సమయంలో నా సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించేవారికి 100 మంది అమరవీరుల పుణ్యం లభిస్తుంది." ⁹⁴ (బైహఖీ)

(62/1) (حسن) [38] - 177

وَعَنْ جَابِرٍ، عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ آتَاهُ عُمَرُ فَقَالَ: إِنَّا نَسْمَعُ أَحَادِيثَ مِنْ يَهُودٍ تُعْجِبُنَا، أَفْتَرَى أَنْ نَكْتُبَ بَعْضُهَا؟ فَقَالَ: «أَمْتَهُوْكُمْ أَنْتُمْ كَمَا تَهَوَّكُمُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى؟ لَقَدْ جِئْتُكُمْ بِهَا بَيَاضًا نَفِيًّا، وَلَوْ كَانَ مُوسَى حَيًّا مَا وَسِعَهُ إِلَّا اتِّبَاعِي». رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَالتِّرْمِذِيُّ فِي كِتَابِهِ - «شُعَبُ الْإِيمَانِ».

177. (38) [1/63-ప్రామాణికం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు 'ఉమర్ (ర) వచ్చి, 'మేము యూదుల ఉల్లేఖనాలను వింటూ ఉంటాం, అవి మాకు మంచిననిపిస్తాయి. వాటిని

93) వివరణ-175: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించే వారి ప్రాముఖ్యత నిరూపించబడింది. ఎందుకంటే, ఈ 'హదీసు' ప్రకారం ఆచరించే వారు ప్రవక్త (స)ను ప్రేమించినట్లు, ప్రవక్త (స)ను ప్రేమించే వారు, స్వర్గంలో ప్రవక్త (స) వెంట ఉంటారు. అల్లాహ్(త) మనందరికీ ఈ భాగ్యం ప్రసాదించుగాక!

94) వివరణ-176: అంటే అనుచర సమాజంలో ఉపద్రవాల్లో విభేదాల్లో ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం ఆచరించటం చాలా కష్టం అవుతుంది. వ్యతిరేకులతో పోరాడవలసి ఉంటుంది. వారి వైపునుండి కష్టాలు, ఆపదలు కలిగే ప్రమాదముంటుంది. ఒక్కసారి ప్రాణహాని కూడా జరుగుతుంది. ఇటు వంటి సున్నత్ కోసం వీరమరణం పొందే వారికి 100మంది అమరవీరుల పుణ్యం లభిస్తుంది.

మేము వ్రాసుకోవచ్చా?" అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), "నువ్వు, యూదులు మరియు క్రైస్తవుల్లా అసంతృప్తిగా ఉన్నావా? ఎందుకంటే యూదులు మరియు క్రైస్తవులు కూడా తమ ధర్మం పట్ల అసంతృప్తిగా ఉన్నారు. వారు తమ ధర్మాన్ని అసంపూర్ణంగా భావిస్తున్నారు. అందువల్లే వారు అల్లాహ్(త) గ్రంథాన్ని వదలి తమ పండితుల మనోకాంక్షలను, కల్పితాలను అనుసరిస్తున్నారు. నేను మీ వద్దకు పవిత్రమైన, పరిశుద్ధమైన జీవన విధానాన్ని తీసుకువచ్చాను. ఒకవేళ మూసా (అ) కూడా సజీవంగా ఉన్నా, నన్నే అనుసరించవలసి ఉంటుంది." (అహ్మద్, ఔహాఖీ-షుఅబీలీఈమాన్)

(١٧٨ - [٣٩] (ضعیف) (٦٣/١))

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَكَلَ طَيِّبًا، وَعَمِلَ فِي سُنَّةٍ، وَأَمِنَ النَّاسَ بِوَأَقْفَةٍ، دَخَلَ الْجَنَّةَ". فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ لَكُنْزِي النَّاسِ؟ قَالَ: "وَسَيَكُونُ فِي قُرُونٍ بَعْدِي". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

178. (39) [1/63-బలహీనం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "ధర్మ సంపాదన తింటూ, నా సాంప్రదాయం ప్రకారం ఆచరిస్తూ, ప్రజలపట్ల అత్యాచారాలకు పాల్పడకుండా ఉండే వ్యక్తి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు," అని అన్నారు. ఒక వ్యక్తి లేచి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఇటువంటివారు ఈ కాలంలో చాలామంది ఉన్నారు,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నా తరువాత కూడా భవిష్యత్తులో చాలామంది ఉంటారు,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. (తిర్మిజీ)

(١٧٩ - [٤٠] (ضعیف) (٦٣/١))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّكُمْ فِي زَمَانٍ مَنْ تَرَكَ مِنْكُمْ عَشْرًا مَا أَمَرَ بِهِ هَٰذَا، ثُمَّ يَأْتِي زَمَانٌ مَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ بِعَشْرٍ مَا أَمَرَ بِهِ نَجَا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

179. (40) [1/63-బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు ఎలాంటి కాలంలో ఉన్నారంటే, ఒకవేళ ఎవరైనా దైవాదేశాల్లో 10వ వంతు వదలివేసినా నాశనం అయి పోతారు. కాని భవిష్యత్తులో ఒక కాలం రాబోతుంది. అందులో ఎవరైనా దైవాదేశాల్లోని 10వ వంతును ఆచరించినా సాఫల్యం పొందగలరు." (తిర్మిజీ)

١٨٠ - [٤١] (صحيح) (٦٣/١)

وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا ضَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هَذِهِ كَانُوا عَلَيْهِ إِلَّا أَوْثَرُوا الْجَنَّةَ", ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذِهِ الْآيَةَ: (...مَا ضَرَّيُوكَ لَكَ إِلَّا جَدًّا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ؛ ٤٣: ٥٨). رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَالتِّرْمِذِيُّ، وَابْنُ مَاجَةَ.

180. (41) [1/63-దృఢం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'ఏ జాతీ, రుజుమాగ్గం పొందిన తర్వాత మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురికాలేదు, వివాదాలతో కూడిన జాతి తప్ప!' అంటే వివాదాలు, కయ్యాలు కోరుకునే జాతి రుజుమాగ్గం పొందినతర్వాత కూడా మార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతుంది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) దీన్ని సమర్థించే ఈ ఆయతును పఠించారు, "వీరు మిమ్మల్ని వివాదాల ఉదాహరణ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఎందుకంటే వీరు స్వయంగా కయ్యాలు కోరుకునేవారు." 95 (అహ్మద్, తిర్మిజీ, ఇబ్న్ మాజహ్)

95) వివరణ-180: ఈ ఆయతు సూరహ్ జుబ్బుర్ (43)లో ఉంది, "మరియు మర్యమ్ కుమారుడు ఒక ఉదాహరణగా పేర్కొనబడి నచ్చుడు (ఓ ముహమ్మద్!) నీ జాతి ప్రజలు అతనిని గురించి కేకలు వేస్తారు. మరియు అంటారు: "మా దేవుళ్ళు మంచివా లేక అతనా ('ఈసానా')?" వారు ఈ విషయం నీ ముందు పెట్టిడి కేవలం జగడమాడటానికే. నాస్టానికి వారు కలహప్రియులైన జనులు. అతను ('ఈసా) కేవలం ఒక దాసుడు మాత్రమే. మేము అతనిని అనుగ్రహించాము. మరియు మేము అతనిని ఇస్రా'యిల్ సంతతి వారికి ఒక నిదర్శనంగా చేశాము." (జుబ్బుర్, 43:57-59)

దీని అవతరణా కారణం ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స) వలీద్ బిన్ ముగీర మొదలైన ఖురైష్ నాయకుల వద్ద కూర్చోని ఉన్నారు. ఇంతలో న'త్రీ బిన్ 'హరీస్' కూడా వచ్చాడు. ప్రవక్త (స)తో మాట్లాడసాగాడు. చివరికి సమాధానం ఇవ్వలేకపోయాడు. ప్రవక్త (స), "మీరూ మీ విగ్రహాలు నరకానికి ఆహుతి అవుతారు" అనే ఖురైశ్ వాక్యం పఠించి వినిపించారు. అది విన్న అవిశ్వాస నాయకులు, 'ఈసా, ఉజైర్ మరియు దైవదూతలు కూడా నరకంలోకి వెళతారా? ఎందుకంటే వారిని కూడా ప్రజలు పూజిస్తున్నారు!' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఆరాధించేవారు, ఆరాధించమని కోరేవారు నరకంలోకి

(٦٤/١) (ضعيف) [٤٢] - ١٨١

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ: "لَا تُسَدُّوْا عَلَى أَنْفُسِكُمْ فِتْنَةً اللَّهُ عَلَيْكُمْ، فَإِنَّ قَوْمًا سَدُّوْا عَلَى أَنْفُسِهِمْ، فَسَدَّدَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ، فَلَيْتَ بَقَايَاهُمْ فِي الصَّوَامِعِ وَالذِّبَابِ (...رَهْبَانِيَّةٌ ابْتَدَعُوْهَا مَا كَتَبْنَاَهَا عَلَيْهِمْ...: ٥٧: ٢٧)".
رواه أبو داود.

181. (42) [1/64-బలహీనం]

అనన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "మిమ్మల్ని మీరు కష్టాలకు, కారిన్యాలకు గురిచేసుకోకండి, ఫలితంగా అల్లాహ్(త) మీకు కష్టాలకు గురిచేస్తాడు. ఎందుకంటే మీ కంటే ముందు బనీ ఇస్రాయీల్ జాతి తమ్ముతాము కష్టాలకు గురి చేసుకుంది. ఫలితంగా అల్లాహ్(త) కూడా వారిపై అధిక బరువు బాధ్యతలువేశాడు. ఈకాలంలో కనబడే, సైన్ గోజీలు, చర్చీలు (ఆరాధనాలయాలు) మొదలైనవి వారి జ్ఞాపకార్థాలే. వారు సన్యాసత్వాన్ని స్వీకరించి, ప్రకృతి బాధ్యతలను త్యజించారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ ఆదేశించని ఆజ్ఞలే." ⁹⁶ (అబూ దావూద్)

వెళతారు, ఈ దైవదాసులు ఇతరులను ఆరాధించ లేదు, తమను ఆరాధించమని ఇతరులను కోరలేదు,' అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది.

96) వివరణ-181: మిమ్మల్ని మీరు కష్టాలకు గురిచేసు కోకండి. అంటే శక్తికి మించిన ఆరాధనా పద్ధతులను నెత్తిన వేసుకో కండి. అల్లాహ్(త) మీ కోసం ధర్మ సమ్మతం చేసిన వివాహం, లైంగిక కోరికలను వదలి, జనవాసాలకు దూరంగా, అడవుల్లో నగ్నంగా లేదా అర్ధనగ్నంగా తిరుగుతూ దాన్ని దైవసాన్నిహిత్యం పొందే మార్గంగా భావించకండి. ఇవన్నీ మీరు కల్పించుకున్న విషయాలే. వీటిని గురించి ఎటువంటి దైవాదేశాలూ అవతరించ లేదు.

సన్యాసత్వానికి చెందిన వాక్యం సూరహ్ హదీద్ లో ఉంది. "మరియు వాస్తవంగా మేము నూహ్ ను మరియు ఇబ్రాహీమ్ ను పంపాము. మరియు వారిద్దరి సంతానంలో ప్రవక్త పదవిని మరియు గ్రంథాన్ని ఉంచాము. కాని వారి సంతతిలో కొందరు మార్గదర్శకత్వం మీద ఉన్నారు, కాని వారిలో చాలా మంది అవిధేయులు (ఫాసిఖూన్) ఉన్నారు. ఆ తరువాత చాలా మంది ప్రవక్తలను మేము వారి

(٦٤/١) (ضعيف جدا) [٤٣] - ١٨٢

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "نَزَلَ الْفُرْآنُ عَلَى خَمْسَةِ أَوْجٍ: حَالٍ، وَحَرَامٍ، وَمُحْكَمٍ، وَمُتَشَابِهٍ، وَأَمْثَالٍ. فَاحْلُوا الْحَالَ، وَحَرِّمُوا الْحَرَامَ، وَاعْمَلُوا بِالْمُحْكَمِ، وَآمِنُوا بِالْمُتَشَابِهِ، وَاعْتَبِرُوا بِالْأَمْثَالِ". هَذَا لَفْظُ الْمُصَابِيحِ، وَرَوَى النَّبِيهِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ" وَلَفْظُهُ: "فَاعْمَلُوا بِالْحَالِ، وَاجْتَنِبُوا الْحَرَامَ، وَاتَّبِعُوا الْمُحْكَمَ".

182. (43) [1/64-అతి బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఖుర్ఆన్ ఐదు విధాలుగా అవతరించబడింది. అంటే ఐదు రకాల ఆదేశాలు అవతరించబడ్డాయి. 1. 'హలాల్', 2. 'హరామ్', 3. ముహ్కమ్, 4. ముతషాబిహ్, 5. అమ్ సాల్. కనుక మీరు 'హలాల్'ను 'హలాల్'గా పరిగణించండి, 'హరామ్'ను 'హరామ్'గా పరిగణించండి, ము'హకమ్ ప్రకారం ఆచరించండి, ముతషాబిహ్ లను విశ్వసించండి, అమ్ సాల్ అంటే గాధలు, వృత్తాంతాల ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోండి." ⁹⁷ (బైహఖీ)

తరువాత పంపాము. మరియు మర్యమ్ కుమారుడు ఈసాను కూడా పంపాము మరియు అతనికి ఇంజీల్ ను ప్రసాదించాము. మరియు అతనిని అనుసరించేవారి హృదయాలలో మేము జాలిని, కరుణను కలిగించాము, కాని సన్యాసాన్ని వారే స్వయంగా కల్పించుకున్నారు. మేము దానిని వారిపై విధించ లేదు, కాని అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పొందగోరి వారే దానిని విధించుకున్నారు, కాని వారు దానిని పాటించవలసిన విధంగా నిజాయితీ పాటించలేదు. కావున వారిలో విశ్వసించినవారికి వారి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాము. కాని వారిలో చాలా మంది అవిధేయులు (ఫాసిఖూన్) ఉన్నారు." (అల్ హదీద్, 57:26-27)

పూర్వం ఆచరణలో ఉన్న సన్యాసత్వం ఇస్లామ్ లో నిషేధం. ప్రవక్త (స), "నా అనుచర సమాజంలోని సన్యాసత్వం 'దైవ మార్గంలో పోరాడటం' అని అన్నారు." (ముస్నద్ అహ్మద్)

97) వివరణ-182: ముహ్కమ్ అంటే స్పష్టంగా ఉన్నవి. ఏమాత్రం సందేహాలు, అనుమానాలు లేనివి. ఉదా. నమాజ్ ఆచరించండి, 'జకాత్ చెల్లించండి. ముతషాబిహ్ అంటే వాటి అర్థం అల్లాహ్(త) తప్ప ఎవ్వరూ ఎరుగరు. హుదూఫ్ ముఖల్త అల్, గుణాలు.

(٦٤/١) (ضعيف) [٤٤] - ١٨٣

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْأَمْرُ ثَلَاثَةٌ: أَمْرٌ بَيْنَ رُسُلِهِ فَاتَّبِعْهُ، وَأَمْرٌ بَيْنَ غِيَةِ فَاجْتَنِبْهُ، وَأَمْرٌ اخْتَلَفَ فِيهِ فَكُلُّهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

183. (44) [1/64-బలహీనం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "3 రకాల ఆదరణలు ఉన్నాయి. 1. స్పష్టంగా ఉన్నవాటిని ఆచరించండి, 2. స్పష్టంగా చెడు ఉన్నవాటి నుండి దూరంగా ఉండండి, 3. అనుమానాస్పద విషయాలను అల్లాహ్(త)కు అప్పజెప్పండి." (అహ్మద్)

المُفَصَّلُ الثَّلَاثُ

(٦٥/١) (ضعيف) [٤٥] - ١٨٤

عَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْبُذُ الْإِنْسَانَ كَذِّبَ الْغَنَمِ، يَأْخُذُ الشَّاذَةَ وَالْقَاصِيَةَ وَالنَّاجِيَةَ، وَإِيَّامَ وَالشَّعَابِ، وَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ وَالْعَامَّةِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

184. (45) [1/65-బలహీనం]

ము'అజ్ బిన్ జబల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "పైతాన్ మానవుని పట్ల తోడేలు వంటి వాడు. మేకను తోడేలు ఎత్తుకుపోయినట్లు. ఎందు కంటే అది మందనుండి దూరంగా వెళ్ళి ఉంటుంది ఏ విధంగా తోడేలు ఒంటరిగా ఉన్న మేకను ఎత్తుకుపోయి చంపివేస్తుందో, అదేవిధంగా సంఘం నుండి వేరైన ముస్లిమ్పై పైతాన్ పట్టు సాధిస్తాడు. కనుక కొండ మార్గాలకు దూరంగా ఉండండి. అంటే ఇస్లామీయ మార్గాన్ని వదలకండి. ముస్లిమ్ సంఘాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండండి." (అహ్మద్)

(٦٥/١) (صحيح) [٤٦] - ١٨٥

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ فَارَقَ الْجَمَاعَةَ شِرَارًا فَقَدْ خَلَعَ رَقَةَ الْإِسْلَامِ مِنْ عَقَبِهِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ.

185. (46) [1/65-దృఢం]

అబూ జర్ర (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒక వ్యక్తి ముస్లిమ్ సంఘానికి ఏమాత్రం దూరం అయినా,

అంటే చేయి, దృష్టి, వినడం మొదలైనవి. ఇటు వంటి వాటిని విశ్వసించాలి. అమీసాల్ అంటే ప్రాచీన గాథలు, కథలు వీటిద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి.

అతడు తన మెడలో ఉన్న ఇస్లామ్ పట్టును తీసిపారవేసి నట్టి." (అహ్మద్, అబూ దావూద్)

(٦٦/١) (حسن) [٤٧] - ١٨٦

وَعَنْ مَالِكِ بْنِ أَنَسٍ مُرْسَلًا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "تَرَكْتُ فِيكُمْ أُمُورَيْنِ لَنْ تَضِلُّوْا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا: كِتَابُ اللَّهِ وَسُنَّةُ رَسُولِهِ". رَوَاهُ فِي "الْمَوْطَأِ".

186. (47) [1/66-ప్రామాణికం]

మాలిక్ బిన్ అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నేను మీలో రెండు విషయాలు వదలాలను. మీరు ఆ రెండిని అంటిపెట్టుకొని ఉన్నంతవరకు, మీరు ఎంత మాత్రం మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికారు. అవి: 1. దైవ గ్రంథం, 2. ప్రవక్త సాంప్రదాయం." (మువత్తా-మాలిక్)

(٦٦/١) (ضعيف) [٤٨] - ١٨٧

وَعَنْ غُضَيْفِ بْنِ الْحَارِثِ التَّمَالِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا أَخَذْتُ قَوْمٌ بِدَعَايَ إِلَّا رَفَعُ مِثْلُهَا مِنَ السَّنَةِ؛ فَتَمَسَّكَ بِسُنَّةِ خَيْرٍ مِّنْ إِحْدَاثِ بَدْعَةٍ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

187. (48) [1/66-బలహీనం]

'గు'దై ఫ్ బిన్ 'హరీస్' అస్స'మాలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఏదైనా జాతి ఒక కల్పితానికి పాల్పడితే, ఆ జాతి నుండి ఒక సున్నత్ ఎత్తుకోవటం జరుగుతుంది. కనుక ప్రవక్త సాంప్రదాయాలను అంటిపెట్టుకొని ఉండండి. ఇది కల్పించటం కంటే శ్రేష్ఠమైనది." ⁹⁸ (అహ్మద్)

(٦٦/١) (صحيح) [٤٩] - ١٨٨

وَعَنْ حَسَّانَ، قَالَ: "مَا ابْتَدَعَ قَوْمٌ بِدَعَايَ فِي بَيْنِهِمْ إِلَّا نَزَعَ اللَّهُ مِنْ سُنَّتِهِمْ مِثْلَهَا، ثُمَّ لَا يُجِئُهَا إِلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

98) వివరణ-187: ధర్మంలో కల్పించటం చాలా అశుభకరమైన విషయం. కల్పితం రాగానే సాంప్రదాయం యొక్క వెలుగు తొలగిపోతుంది. సున్నత్ స్థానంలో అంధకారం వ్యాపిస్తుంది. ఈ అంధకారమే ముస్లిమ్ సమాజాన్ని తుప్పు పట్టిస్తుంది. దీనివల్ల బిద్'అత్లకు పాల్పడిన వారికి సున్నత్లపై ఆచరించే భాగ్యం కలుగదు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ప్రవక్త సాంప్రదాయం (సున్నత్) ప్రకారమే ఆచరించాలి. ప్రవక్త సాంప్రదాయానికి (సున్నత్ కు) అనుగుణంగా ఆచరించేవారు నిరంతరం అభివృద్ధి చెందుతూ ఉంటారు. అతని హృదయంలో వెలుగు జనిస్తూఉంటుంది.

188. (49) [1/66-బలహీనం]

'హస్సాన్ బిన్ సాబిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకజాతి ఒక కల్పితానికి పాల్పడితే, అల్లాహ్ (త) ఆ జాతి నుండి ఒక సున్నతీ ఎత్తు కుంటాడు. తీర్పు దినం వరకు దాన్ని మళ్ళీ వెనక్కి పంపటం జరుగదు." (దార్మీ)

[٥٠] - ١٨٩ (ضعيف) (٦٦/١)

وَعَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُيَسَّرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ وَقَّرَ صَاحِبًا بِدَعَا، فَقَدْ أَعَانَ عَلَى هَذَا الْإِسْلَامِ". رَوَاهُ النَّبِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ" مُرْسَلًا.

189. (50) [1/66 బలహీనం]

ఇబ్రాహీమ్ బిన్ మైసర (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "బిద్'అతీని ఆదరించిన వాడు ఇస్లామ్ ను కూల్చి వేయడంలో సహాయపడి నట్టి." 99 (బైహఖీ-షు'అబిల్ ఈమాన్ / తాబయీ ప్రోక్తం)

[٥١] - ١٩٠ (لم تتم دراسته) (٦٧/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: مَنْ تَعَلَّمَ كِتَابَ اللَّهِ ثُمَّ اتَّبَعَ مَا فِيهِ؛ هَذَا اللَّهُ مِنَ الضَّالَّةِ فِي الدُّنْيَا، وَوَقَّاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سُوءَ الْحِسَابِ. وَفِي رِوَايَةٍ قَالَ: مَنْ اقْتَدَى بِكِتَابِ اللَّهِ لَا يَصِلُ فِي الدُّنْيَا وَلَا يَسْقَى فِي الْآخِرَةِ، ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: (...فَمَنْ اتَّبَعَ هَذَا فَلَا يُضِلُّ وَلَا يَسْقَى؛ ٢٠: ١٢٣). رَوَاهُ رِزِّي.

190. (51) [1/67-అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: "ద్వైవర్గం నేర్చు కొని, దానిప్రకారం ఆచరించేవారిని, అల్లాహ్ (త) ప్రపంచంలో మార్గ భ్రష్టత్వం నుండి దూరంగా ఉంచుతాడు. ఇంకా, తీర్పుదినంనాడు అతన్ని అవమానానికి గురి చేయడు.

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, 'అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం ఆచరించినవారు ప్రపంచంలో మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికారు, పరలోకంలో అవమానానికి గురికారు.' ఆ తరువాత ఇబ్నె 'అబ్బాస్, "...నా రుజుమాగాన్ని అనుసరించిన వారు, మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురికారు, పరలోకంలో అవమానానికి గురికారు." (తా-హ్, 20: 123) అనే ఆయతును పఠించారు. (ర'జీన్)

99) వివరణ-189: ఎందుకంటే, బిద్'అతీని గౌరవించటం, ఇస్లామ్ ను అవమానించటం అవుతుంది. సున్నతీ మరియు ఇస్లామ్ ను అవమానించటం వల్ల ఇస్లామ్ పునాదులు ధ్వంసం అవుతాయి.

١٩٧ - [٥٢] (صحيح) (٦٧/١)

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا، وَعَنْ جَنْبَتَي الصِّرَاطِ سُورَانِ، فِيهِمَا أَبْوَابٌ مُفْتَحَةٌ، وَعَلَى الْأَبْوَابِ سُتُورٌ مُرْخَاةٌ، وَعِنْدَ رَأْسِ الصِّرَاطِ دَاعٍ يَقُولُ: اسْتَقِيمُوا عَلَى الصِّرَاطِ وَلَا تَعُوجُوا، وَفَوْقَ ذَلِكَ دَاعٍ يَدْعُو، كُلَّمَا هُمْ عَبْدٌ أَنْ يَفْتَحَ سِتِيرًا مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ قَالَ: وَيْحَكَ! لَا تَفْتَحْهُ، فَإِنَّكَ إِنْ تَفْتَحْهُ تُلْجَأُ". ثُمَّ فَسَّرَهُ فَأَخْبَرَ: "أَنَّ الصِّرَاطَ هُوَ الْإِسْلَامُ، وَأَنَّ الْأَبْوَابَ الْمُفْتَحَةَ مُحَارِمُ اللَّهِ، وَأَنَّ السُّتُورَ الْمُرْخَاةَ خُدُودُ اللَّهِ، وَأَنَّ الدَّاعِيَ عَلَى رَأْسِ الصِّرَاطِ هُوَ الْقُرْآنُ، وَأَنَّ الدَّاعِيَ مِنْ فَوْقِهِ اعْطَى اللَّهُ فِي قَلْبِ كُلِّ مُؤْمِنٍ". رَوَاهُ رِزِّي وَأَحْمَدُ.

191. (52) [1/67-దృఢం]

ఇబ్నె మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ రుజుమాగాన్ని గురించి ఒక ఉదాహరణ పేర్కొన్నాడు, 'ఒక మార్గం నిటారుగా ఉంది. ఆ మార్గానికి ఇరువైపుల రెండు గోడలు ఉన్నాయి. ఆ గోడలకు తెరచి ఉన్న ద్వారాలు ఉన్నాయి. ఆ ద్వారాలపై తెరలు ఉన్నాయి. మార్గం పై ఒక పిలిచేవాడు నిలబడి ఉన్నాడు. అతను, తిన్నగా వెళ్ళండి అటూ ఇటూ తిరగండి అని కేకలు వేస్తున్నాడు. అతని పై భాగంలో మరొక పిలిచేవాడు కూడా, తిన్నగా వెళ్ళిపోండి, అటూ ఇటూ చూడకండి అని కేకలు పెడుతున్నాడు. ఎవరైనా ఆ ద్వారాలను తెరవటానికి ప్రయత్నిస్తే, ఆ పిలిచేవాడు, చాలా విచారకరమైన విషయం. 'ఈ తలుపును తెరవకు, ఎందుకంటే ఒకవేళ నువ్వు తెరచి వేస్తే తప్పకుండా అందులో ప్రవేశిస్తావు,' అని అంటాడు. ఈ ఉదాహరణను పేర్కొని, ప్రవక్త (స), దీనికి ఈ విధంగా వివరణ ఇచ్చారు, "రుజు మార్గం ఇస్లామ్. ఇది స్వర్గానికి తీసుకుపోతుంది. గోడలకు ఉన్న ద్వారాలు అల్లాహ్ (త) నిషేధించిన విషయాలు. వాటిపై ఉన్న తెరలు అల్లాహ్ (త) హద్దులు. మార్గంపై నిల్చున్నవాడు ఖుర'ఆన్. అతని ముందు నిలబడి కేకలు పెడుతున్నవాడు హితబోధ చేసే మనిషిలో దాగి ఉన్న అతని మనస్సు. అంటే అతనిలో ఉన్న దైవదూత," అని అన్నారు. (ర'జీన్, అ'హ్మద్)

[٥٣] - ١٩٢ (صحيح) (٦٧/١)

وَالنَّبِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ" عَنِ النَّوَاسِ بْنِ سَمْعَانَ، وَكَذَا التِّرْمِذِيُّ عَنْهُ إِلَّا أَنَّهُ ذَكَرَ أَخْصَرَ مِنْهُ.

192. (53) [1/67-దృఢం]

నవాస్ ఇబ్నీ సమ్'అన్ (ర)...ఈ 'హదీసు'ను కొంత తగ్గించి చెప్పారు... (బ్రహ్మశ్రీ, తిర్మిజీ)

(ضعيف) (٥٤) - ١٩٣

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: مَنْ كَانَ مُسْتَبْنَأً، فَلَيْسَتْ بَيْنَ قَدِّ مَاتَ، فَإِنَّ الْحَيَّ لَا تُؤْمَنُ عَلَيْهِ الْفِتْنَةُ. أَوْلَيْكَ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانُوا أَفْضَلَ هَذِهِ الْأُمَّةِ، أَبْرَهَا قُلُوبًا، وَأَعَمَّقَهَا عِلْمًا، وَأَقْلَلَهَا تَكَلُّفًا، اخْتَارَهُمُ اللَّهُ لِصُحْبَةِ نَبِيِّهِ، وَلِإِقَامَةِ دِينِهِ، فَاعْرِفُوا لَهُمْ فَضْلَهُمْ، وَاتَّبِعُوهُمْ عَلَى آثَارِهِمْ، وَتَمَسَّكُوا بِمَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ أَخْلَاقِهِمْ وَسَبِيلِهِمْ، فَإِنَّهُمْ كَانُوا عَلَى الْهَدَى الْمُسْتَقِيمِ. رَوَاهُ زَيْدٌ.

193. (54) [1/67-బలహీనం]

ఇబ్నీ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ఒకవేళ ఎవరైనా ఎవరినైనా అనుసరించాలనుకుంటే, గతించిన వారిని అనుసరించాలి. ఎందుకంటే సజీవంగా ఉన్నవారు ఉపద్రవాలకు, కల్లోలాలకు గురవుతూ ఉంటారు. అనుసరించవలసినవారు మరణించిన ప్రవక్త (స) అనుచరులు. ఈ అనుచర సమాజంలో అందరి కంటే శ్రేష్టులు. వారి హృదయాలు అందరి కంటే నిష్కల్మషమైనవి. వారు పరిపూర్ణవక్తలు. అతి సామాన్యంగా మొహమాటం పడేవారు. అల్లాహ్(త) వారిని తన ప్రవక్త (స) అనుచరులుగా, ఇంకా తన ధర్మాన్ని స్థాపించటానికి ఎన్నుకున్నాడు. అందువల్ల మీరు వారి గొప్పతనాన్ని గుర్తించండి, ఇంకా వారి అడుగుజాడలను అనుసరించండి, సాధ్యమైనంత వరకు వారి సద్గుణాలను, అలవాట్లను కలిగి ఉండండి. ఎందుకంటే వీరే సిరాతె ముస్తఖీమై ఉన్నవారు. అదే రుజు మార్గం." ¹⁰⁰ (ర'జీన్)

100) వివరణ-193: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ తన కాలానికి చెందిన తాబయీన్లతో, 'మీరు ప్రవక్త (స) అనుచరులను అనుసరించండి, ఎందుకంటే వీరే అందరికంటే పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగి ఉండేవారు. వీరే ప్రవక్త సాంప్రదాయాలను అనుసరించేవారు. వాటిని గురించి అందరికంటే వీరికే ఎక్కువగా తెలిసి ఉండేది. వీరు ఎటువంటి ప్రధర్మాబుద్ధికి పాల్పడే వారు కాదు. ప్రతి విషయంలో వీరు మధ్యమార్గాన్ని అనుసరించేవారు. అందుకే అల్లాహ్(త) వీరిని తన ప్రవక్త అనుచరులుగా ఎన్నుకున్నాడు. కనుక మీరందరూ వీరినే

(حسن) (٥٥) - ١٩٤ (٦٨/١)

عَلَّ جَابِرٍ، أَلَّ عَمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنُسْخَةِ مِنَ التَّوْرَةِ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! هَذِهِ نُسْخَةٌ مِنَ التَّوْرَةِ، فَسَكَتَ، فَجَعَلَ يَقْرَأُ وَوَجْهُهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَغَيَّرُ. فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: تَكَلَّفَكَ التَّوَاكُلُ! مَا تَرَى مَا بَوَّجَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ فَتَنَظَّرَ عَمَرُ إِلَى وَجْهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ غَضَبِ اللَّهِ وَغَضَبِ رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، رَضِينَا بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَوْ بَدَأَ لَكُمْ مُوسَى فَاتَّبَعْتُمُوهُ وَتَرَكْتُمُونِي لَضَلَلْتُمْ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ، وَلَوْ كَانَ حَيًّا وَأَنْذَرَكُمْ نُبُوَّتِي لَاتَّبَعْتَنِي". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

194. (55) [1/68-ప్రామాణికం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ఒకసారి 'ఉమర్ (ర) ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక తొరాతు ప్రతి ఒకటి తీసుకొని వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఇది తొరాతు కావీ,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మౌనంగా ఉన్నారు. 'ఉమర్ (ర) దాన్ని చదవటం ప్రారంభించారు. అది విన్న ప్రవక్త (స) ముఖవర్చస్సు మారిపోయింది. అది చూసిన అబూ బక్ర్ (ర), "ఓ 'ఉమర్! నీకేమయింది?" 'ఉమర్ మళ్ళి చూసి, ప్రవక్త (స) ముఖ ఆగ్రహంతో నిండి ఉండటం గమనించారు. వెంటనే, "నేను అల్లాహ్(త) అయిష్టం నుండి, ఆయన ప్రవక్త (స) అయిష్టం నుండి శరణుకోరుతున్నాను. ఇంకా, అల్లాహ్(త)ను మా ప్రభువుగా, ఇస్లామ్ ను ధర్మంగా, ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా స్వీకరిస్తున్నాను," అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ప్రమాణం చేసి, "ఎవరి చేతుల్లో నా ప్రాణం ఉందో ఆ అలాహ్ సాక్షి! ఒకవేళ మూసా (అ) కూడా మీలో ఉండి, మీరు నన్ను వదలి అతనికి విధేయత చూపితే, సన్మార్గం నుండి దూరమై మార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతారు. మూసా (అ) సజీవంగా ఉండి, ఈ సమాజంలో ఉంటే, అతనికి నన్ను అనుసరించడం తప్ప మరో మార్గం లేదు," అని అన్నారు. ¹⁰¹ (దార్మీ)

అనుసరించండి, వీరి అడుగు జాడలపైనే నడవండి,' అని హితబోధ చేసేవారు.

101) వివరణ-194: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఖుర్ఆన్, 'హదీసు'లను వదలి, ఇతర దైవగ్రంథాలను చదవటం,

(٦٨/١) [موضوع] - ١٩٥

وَعَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَلَامِي لَا يَنْسَخُ كَلَامَ اللَّهِ، وَكَلَامُ اللَّهِ يَنْسَخُ كَلَامِي، وَكَلَامُ اللَّهِ يَنْسَخُ بَعْضُهُ بَعْضًا".

195. (56) [1/68-కల్పితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా వాక్కు అల్లాహ్ (త) వాక్కును రద్దు చేయలేదు, అల్లాహ్ (త) వాక్కు నావాక్కును రద్దు చేయగలదు, అదేవిధంగా ఒక దైవవాక్కు మరో దైవవాక్కును రద్దుచేస్తుంది." ¹⁰² (దారు ఖుతునీ)

(٦٨/١) [موضوع] - ١٩٦

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنْ أَحَابَيْنَا يَنْسَخُ بَعْضُهَا بَعْضًا كَنَسَخِ الْقُرْآنِ".

196. (57) [1/68-కల్పితం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మా వాక్కుల్లో కొన్ని మరికొన్నింటిని రద్దు చేస్తాయి, దైవవాక్యాలు కొన్ని మరికొన్నింటిని రద్దు చేసినట్లు." (దారు ఖుతునీ)

(٦٩/١) [ضعيف] - ١٩٧

وَعَنْ أَبِي تَعْلَبَةَ الْخُسَيْنِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ فَرَائِضَ فَلَا تُضَيَّعُوهَا، وَحَرَّمَ حُرُمَاتٍ فَلَا تَنْتَهَكُوهَا، وَحَدَّ حُدُودًا فَلَا تَعْتَدُوهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءٍ مِنْ غَيْرِ نِسْيَانٍ فَلَا تَبْحَثُوا عَنْهَا". رَوَى الْأَحَادِيثُ الثَّلَاثَةُ الدَّارِقُطْنِيُّ.

అనుస రించటం అల్లాహ్ (త) ఆగ్రహానికి, ప్రవక్త (స) అయిష్టతకు గురిచేస్తాయని తెలిసింది. ఇంకా ఖుర్ఆన్, ప్రవక్త సాంప్ర దాయాలను చదవటం, అనుసరించటం మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాయి.

102) వివరణ-195: నసఖ్ అంటే రద్దు చేయటం. అల్లాహ్ (త) ఖుర్ఆన్ లో మేము ఒక ఆదేశాన్ని రద్దుచేసినా, లేదా మరపింపజేసినా, దానికి సమానమైనది, లేదా దానికంటే మంచిది తీసుకువస్తాము. ఖుర్ఆన్ లో కొన్ని ఆదేశాలు రద్దు చేయబడ్డాయి, కాని వాటి పరనం రద్దు కాలేదు. మరికొన్ని ఆదేశాలు, పరనం రెండూ రద్దుచేయ బడ్డాయి. దీన్ని గురించి అనేక ఆయతులు ఉన్నాయి.

197. (58) [1/69-బలహీనం]

అబూ-స'అలబహ్ అల్ 'ఖుషనీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ (త) కొన్ని విషయాలను విధిగాచేశాడు. మీరు వాటిని నిర్లక్ష్యంగా వృథా చేసుకోకండి. కొన్ని విషయాలను నిషేధం చేశాడు. మీరు వాటి దగ్గరకు కూడా వెళ్ళకండి. అల్లాహ్ (త) కొన్ని హద్దులను విధించాడు. మీరు వాటిని మీరకండి. అల్లాహ్ (త) అనేక విషయాల పట్ల మౌనం వహించాడు. మీరు వాటి గోతులను త్రవ్వకండి." (దారు ఖుతునీ)
